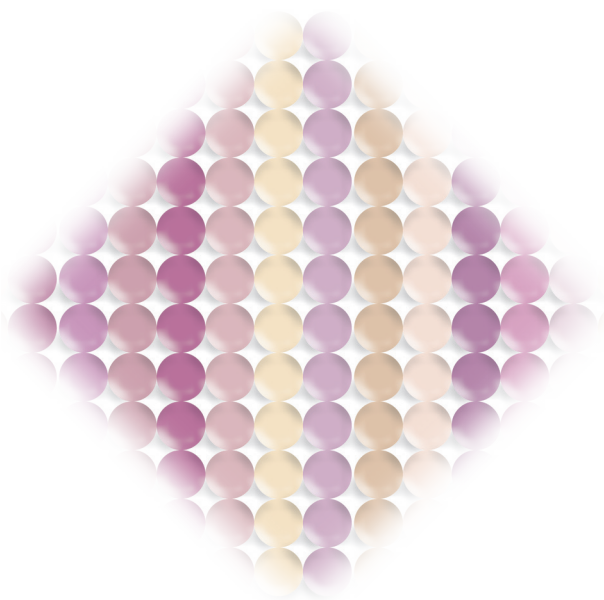

البر

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مرکز تحقیقات ریاست علمی کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
معاونت پژوهشی

نمایه سازی نشریات علمی

در پایگاه‌های تخصصی و استنادی معتبر بین‌المللی

تألیف:
مرتضی طاهری

سرشناسه	: طاهری، مرتضی، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: نمایه‌سازی نشریات علمی در پایگاه‌های تخصصی و استنادی معتبر بین‌المللی/تألیف مرتضی طاهری؛ [برای] وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت پژوهشی.
مشخصات نشر	: تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۰ص.نمودار.
شابک	: 978-622-5721-12-8
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص.۲۰۷ - ۲۱۰.
موضوع	: علوم -- پایگاه‌های اطلاعاتی -- راهنماها
	: Science -- Databases -- Directories
	: انتشارات علمی -- ارزشیابی
	: Science publishing -- Evaluation
	: نمایه‌سازی -- نشریات ادواری
	: Indexing-- Periodicals
	: نشریات ادواری -- نشر -- جنبه‌های اخلاقی
	: Periodicals -- Publishing -- Moral and ethical aspects
	: ایران، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. معاونت پژوهشی
	: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
	: National Research Institute for Science Policy (NRISP)
	: رده‌بندی کنگره Q1۷۲/۵
	: رده‌بندی دیویی ۰۲۵/۰۶۵
	: شماره کتابشناسی ملی ۹۲۷۳۴۱۷

«این اثر به سفارش معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تألیف شده است»

نمایه‌سازی نشریات علمی در پایگاه‌های تخصصی

و استنادی معتبر بین‌المللی

تألیف:

مرتضی طاهری

استاد دانشگاه تهران

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: رحیم کبیرصابر

ناشر: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: کهن

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۲۱-۱۲-۸

توزیع و پخش: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

نشانی ناشر: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز جنوبی، خیابان قانعی‌راد، پلاک ۹

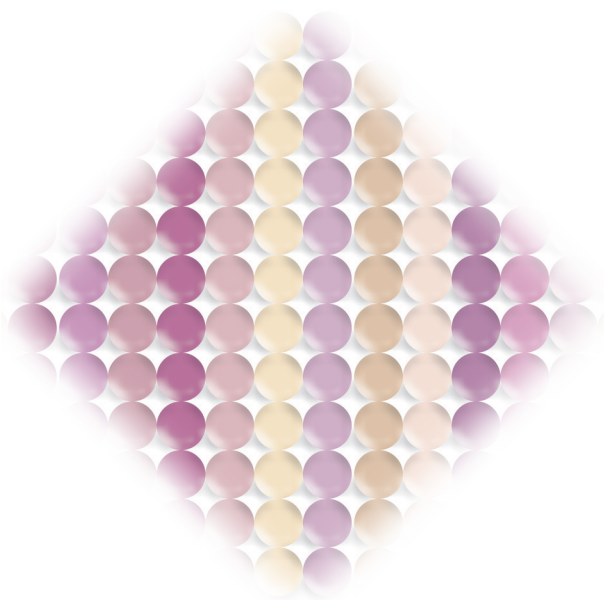
وبگاه: www.nriscp.ac.ir تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

قیمت: ۴.۳۰۰.۰۰۰ ریال

صحت مطالب این کتاب بر عهده مؤلف است.

فهرست مطالب

۷.....	آغاز سخن
۹.....	فصل اول: مقدمه
۱۷.....	فصل دوم: استانداردهای بین‌المللی نشر در نشریات علمی
۴۱.....	فصل سوم: اخلاق نشر
۶۹.....	فصل چهارم: پایگاه‌های نمایه‌سازی نشریات
۸۳.....	فصل پنجم: دوآج (پایگاه نشریات دسترسی آزاد)
۱۰۷.....	فصل ششم: پایگاه استنادی اسکوپوس
۱۳۱.....	فصل هفتم: پایگاه استنادی وب‌اوساینس
۱۴۵.....	فصل هشتم: رؤیت‌پذیری
۱۶۹.....	فصل نهم: فرایند داوری و اهمیت آن در نمایه‌سازی
۱۸۱.....	پیوست‌ها
۲۰۷.....	منابع

توانا بود هر که دانا بود

آغاز سخن

در دنیای پیشرفته و متغیر کنونی، علم و فناوری با قدرت و سرعت هرچه تمام رو به توسعه است. حکمرانی علمی، پیش شرط رشد و لازمه توسعه همه‌جانبه و پایدار هر کشوری است. از آنجاکه همیشه منابع، امکانات و زمان محدود و نیازهای انسان‌ها و جوامع بشری نامحدود است، بسیاری از جوامع تلاش می‌کنند منافع خود را از طریق گسترش ارتباطات علمی بین‌المللی به‌دست آورند و ناگفته پیداست بدون چنین روابطی دستیابی به رشد و توسعه پایدار امکان‌پذیر نیست. از این رو مدیریت عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (وزارت عتف) در دولت مردمی سیزدهم، با توجه به اصول حاکم بر حکمرانی علمی و حکمرانی علم، با تکیه بر تجارب حاصل از مدیریت در عرصه‌های مختلف علمی و مطالعات بلندمدت در حوزه سیاست‌گذاری علم و فناوری، با تأسی از پنج تن آل عبا، تحقق پنج اولویت مهم را مد نظر دارد:

۱- مرجعیت و دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری

۲- آموزش، پژوهش و برون‌داد هدفمند

۳- نوآوری فرهنگی و فرهنگ نوآوری

۴- شاگرد، فناور و نوآرپروری

۵- تولید خدمت، ثروت و سرمایه از دانش

بدیهی است که برای تحقق اولویت‌های یادشده باید برنامه‌ریزی صحیح، صریح و سریعی صورت گیرد تا در یک دوره چهارساله وزارت نتایج قابل سنجش و ارزیابی حاصل شود. در راستای تحقق اولویت اول، مرجعیت و دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری برنامه‌ریزی در سطوح فردی، گروهی، دانشکده‌ای، دانشگاهی، منطقه‌ای و ملی انجام شد. نشریات علمی یکی از بسترهای مرجعیت‌سازی علمی هر کشوری است. وقتی نشریه‌ای توسط پایگاه‌های معتبر بین‌المللی نمایه می‌شود، به مرجع و بستری برای انتشار یافته‌ها و نظریات علمی دانشمندان، پژوهشگران و اندیشمندان در سطوح ملی و بین‌المللی تبدیل می‌شود و به عبارت بهتر از یک‌سو برای خود کشور و از سوی دیگر برای دنیا مرجعیت علمی خواهد داشت. از طرفی، تعداد مقالات منتشرشده در مجله‌ای که تحت نمایه بین‌المللی قرار می‌گیرد، به جمع سبد مقالات بین‌المللی آن کشور می‌افزاید. علاوه بر منافع علمی یادشده، تعداد ارجاعات به مقالات منتشرشده در مجله به افزایش تعداد ارجاعات علمی و در نتیجه به افزایش ایندکس-اچ کشور منجر می‌شود. افزون بر همه آنچه گفته شد، مجله‌ای که نمایه بین‌المللی می‌شود، به بستری برای انتشار مقالات دانشمندان و پژوهشگران سایر کشورها تبدیل می‌شود و دیپلماسی علمی نیز تحقق می‌یابد.

با توجه به واقعیت‌های علمی مرجعیت‌ساز مذکور، تلاش جامع‌الاطراف و مطالعات تطبیقی ملی و فراملی برای نمایه‌سازی مجلات علمی کشور در دستور کار وزارت عتف قرار گرفت. در این راستا سعی شد از تجربیات موفق ملی و بین‌المللی در زمینه نمایه‌سازی مجلات استفاده و به عبارت بهتر، تجربیات ارزان خریداری شود. نمایه‌سازی مجلات علمی با مدیریت شایسته دانشمندان برجسته و استادان ارجمند، جناب آقایان دکتر پیمان صالحی، معاون پژوهشی و دکتر صمد نژادابراهیمی، مدیر کل سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی وزارت عتف به صورت جدی و جهادی پیگیری شد. خوشبختانه در حین اقدامات متنوع و مؤثر حوزه معاونت پژوهشی وزارت عتف، دانشمند برجسته و استاد صاحب مکتب در زمینه نمایه‌سازی، جناب آقای دکتر مرتضی طاهری به تیم نمایه‌سازی مجلات حوزه معاونت پژوهشی پیوستند و مسئولیت تهیه محتوا و تألیف کتاب نمایه‌سازی را بر عهده گرفتند. ضمن عرض دست‌میرزاد خدمت ایشان، تلاش مستمر و جهادی استاد طاهری در برگزاری مؤثر کارگاه‌های آموزشی برای سردبیران و مدیران مسئول مجلات علمی در سراسر کشور و تألیف کتاب نمایه‌سازی را می‌ستاییم. بی‌شک این اقدام مبارک در تاریخ علم کشور به یادگار باقی خواهد ماند و منشأ خیر و برکات علمی خواهد شد. به یقین هر مجله علمی که تحت نمایه بین‌المللی درآید، همچون خورشیدی در سپهر علم ایران و جهان خواهد درخشید و موجب ارتقای مرجعیت و دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری کشور عزیزمان ایران خواهد شد. ان‌شاءالله.

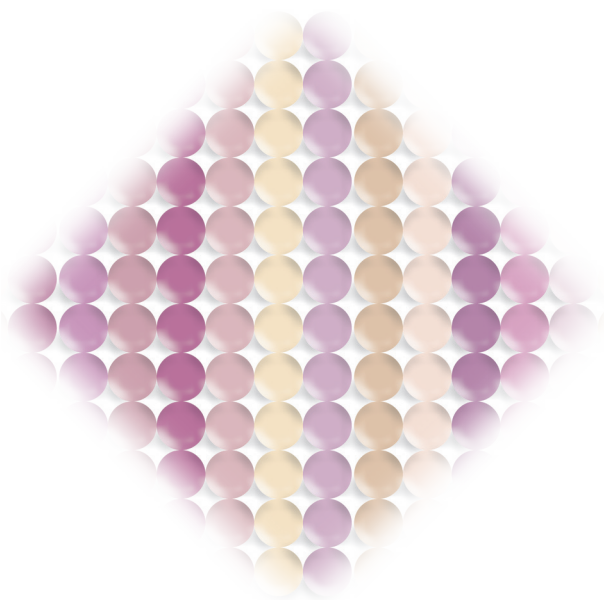
محمدعلی زلفی گل

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه

یکی از ابزارهای اساسی در توسعه علم در جهان امروز نشریات علمی هستند که جایگاه ویژه‌ای در انتشار آخرین دستاوردهای دانش بشری دارند. از این رو، توسعه کمی و کیفی نشریات علمی بین‌المللی حائز اهمیت است. مهم‌ترین و اولین قدم در نشر یک مقاله، انتخاب یک نشریه نمایه‌شده است. نمایه‌ها ویژگی‌های مهمی را در خصوص یک نشریه انعکاس می‌دهند. نشر مقالات با نمایه‌های معتبر موجب افزایش رؤیت‌پذیری و اعتبارپذیری یک اثر علمی می‌شود. به همین دلایل، هدف از نگارش این اثر معرفی شاخص‌ها و معیارهای تعیین‌کننده‌ای است که به بهترین شکل ممکن زمینه ایجاد و توسعه نشریات معتبر علمی را در کشور مهیا و زمینه ورود آن‌ها به پایگاه‌های استنادی و تخصصی بین‌المللی را فراهم می‌کنند. در همین زمینه، علاوه بر معرفی پایگاه‌های تخصصی و استنادی، چگونگی احراز نمایه‌های معتبر در فصول مختلف بیان شده است. همچنین در این اثر تلاش شده تا تجربیات مؤثر نویسنده در حوزه نشریات [عضویت در هیئت تحریریه نشریات ملی و بین‌المللی (سردبیر، کمک‌سردبیر، دبیر میهمان)، مدرس دپارتمان داوری آکادمی علمی وب‌آوساینس، پابلونز] به رشته تحریر درآید و در حد بضاعت، نقشه راه همکارانی باشد که در ابتدای مسیر هستند؛ تا چه برآید و درخور افتد. در این کتاب، به‌منظور دسترسی آسان به منابع ارائه‌شده، تلاش شده است تا منابع با استفاده از ساخت کد کیوآر (QR)، به منبع اصلی نمایه‌سازها متصل و قابل دسترس باشند. استفاده از کد کیوآر ضمن اینکه به دسترسی آسان‌تر به منابع کمک می‌کند، باعث می‌شود تا مخاطبان کتاب بتوانند به راحتی و با سرعت بیشتری به منابع اصلی دسترسی پیدا کنند و به درک عمیق‌تری از مطالب کتاب برسند.

در فصل اول، نویسنده کلیاتی را در خصوص اهمیت و ضرورت نمایه‌سازی نشریات علمی و تأثیر آن در ارتقای مرجعیت علمی و تقویت دیپلماسی ارائه کرده است. فصل دوم به بررسی استانداردهای بین‌المللی در نشریات علمی می‌پردازد. در ادامه در خصوص کیفی‌سازی نشریات به‌منظور تمایز علم از شبه‌علم، کیفیت عنوان نشریات و معرفی ارکان نشریه و وظایف آن‌ها برای افزایش اعتبار بین‌المللی بحث می‌شود. سبک نوشتاری مقالات بر اساس ماهیت حوزه موضوعی از موارد دیگری است که به استانداردهای نشریات کمک می‌کند که در این فصل ارائه شده است.

اخلاق در نشر، یکی از موضوعات مهم در دنیای پژوهش و فناوری است که در اعتباربخشی به نشریات حائز اهمیت است و در فصل سوم بررسی می‌شود. در ادامه، تکالیف اخلاقی ارکان نشریه

(ازجمله سردبیر، نویسنده، داور و ناشر) از نظر کوپ^۱ بررسی شده است که به ایجاد یک محیط اخلاقی و شفاف در نشر علم کمک می‌کنند. در این فصل تلاش خواهیم کرد تا با معرفی ابزارها، پایگاه‌ها و نرم‌افزارهای خدمات نشر و راهبردهای اساسی شفافیت علم، به ارتقای کیفیت علمی نشریات کمک کنیم. در فصل چهارم به موضوع پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی پرداخته شده که به‌عنوان یکی از ارکان مهم دنیای نشر تحقیقات حائز اهمیت است. دوآج^۲ (فهرست راهنمای نشریات دسترسی آزاد) به‌واسطه اهمیت که برای نشریات دارد، به‌صورت مستقل در فصل پنجم بررسی شده است. دسترسی آسان به مقالات علمی با دسترسی آزاد، احراز کیفیت نشریات علمی، افزایش شناخت و دسترسی به نشریات علمی در سطح جهانی و افزایش نفوذ و شناخت تخصصی در حوزه‌های مختلف علمی ازجمله ویژگی‌های این پایگاه علمی داده است که در این فصل بررسی شده است. پایگاه استنادی اسکوپوس و روش نمایه‌سازی در این پایگاه در فصل ششم بررسی می‌شود. پایگاه استنادی اسکوپوس یکی از معروف‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی علمی است که توسط شرکت الزویر ایجاد شده است و در این فصل، ارزیابی فنی و ساختاری مقالات و نشریات، برای نمایه‌سازی معرفی می‌شود. در فصل هفتم، پایگاه استنادی وب‌آوساینس معرفی و معیارهای ارزیابی کمی و کیفی آن بررسی شده است. از طرفی، روش‌های ارتقای شاخص‌های بسندگی برای نمایه‌سازی در وب‌آوساینس ارائه شده که شامل انتخاب موضوعات مرتبط با اهداف نشریه، کیفیت مقالات و میزان ارجاع‌ها به مقالات است. نظر به اهمیت رؤیت‌پذیری در آثار پژوهشی و انتقال پیام علمی نشریات به مخاطبان، این موضوع در فصل هشتم بحث شده و راهکارهای ارتقای رؤیت‌پذیری به همراه نمونه‌ها و تجارب موفق در دنیای نشر معرفی شده‌اند. بدون شک کیفیت داوری در نشریات بین‌المللی، یکی از رمزهای موفقیت ادامه حیات و ارتقای نشریه است که به این موضوع همراه با آخرین به‌روزرسانی داوری در فصل نهم پرداخته شده است.

اهمیت نمایه‌سازی در نشریات علمی

نمایه‌سازی به‌معنای فهرست‌نویسی و شاخص‌گذاری مقالات در پایگاه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی مختلف است که این فهرست‌ها بر اساس معیارهای مختلفی ازجمله تعداد مراجع، شیوه نگارش، تخصص موضوعی و دیگر عوامل تهیه می‌شوند. نمایه‌سازی نشریات علمی یکی از مهم‌ترین عواملی است که بر شناخته‌شدن و اعتبار نشریات تأثیر می‌گذارد. به‌نحوی که به دیده‌شدن نشریه و بهبود مشارکت در همکاری‌های علمی بین‌المللی منجر می‌شود. پژوهشگران ایرانی برخی مقالات خود را در

1. COPE (Committee on Publication Ethics)
2. DOAJ (Directory of Open Access Journals)

نشریات علمی داخلی منتشر می‌کنند که تعدادی از این نشریات به دلیل فقدان نمایه‌های بین‌المللی، برای جامعه علمی جهانی در دسترس نیستند که این امر بیانگر اهمیت نمایه‌سازی نشریات علمی است. از طرف دیگر، نمایه‌سازی به نشریه کمک می‌کند تا هدف اصلی، یعنی دسترسی مخاطبان در سطح گسترده به محتوای نشریه محقق شود. همچنین، در دسترس بودن خود باعث بهبود شهرت و اعتبار نشریه به‌عنوان منبع قابل اعتماد می‌شود و نشان می‌دهد که نشریه دارای اطلاعات باکیفیتی در حوزه تخصصی است. بنابراین، نمایه‌شدن در یک پایگاه اطلاعاتی شناخته‌شده در زمینه تخصصی نشریه به افزایش خوانندگان کمک می‌کند. از طرفی، نمایه‌سازی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کمک می‌کند تا رتبه‌بندی بهتری در میان دانشگاه‌های جهانی داشته باشند و به‌عنوان یک شاخص معتبر، نشان‌دهنده کیفیت دیپلماسی علمی و تعاملات بین‌المللی است. تعاملات علمی بین‌المللی با پژوهشگران و دانشمندان برجسته دنیا از دیگر دستاوردهای نمایه‌سازی نشریات است که ظرفیت ارتباطات مؤثر را ایجاد می‌کند. در حالت کلی، دستاوردهای نمایه‌سازی در این موارد خلاصه می‌شود:

- ✚ گسترش پژوهش‌های نوآورانه پژوهشگران: نشریات نمایه‌شده معتبر، پژوهش‌های خود را در مقیاس جهانی منتشر و از این راه کسب شهرت می‌کنند و طبیعی است که برای این هدف، توسعه نشر پژوهش‌های نوآورانه را در دستور کار قرار می‌دهند.
- ✚ کسب شهرت در جامعه علمی جهانی: نشریات نمایه‌شده معتبر با تجمیع آثار پژوهشی شاخص در یک پلتفرم، فرصت‌های همکاری مؤثری را میان متخصصان برجسته ایجاد می‌کنند.
- ✚ کسب تأمین مالی لازم: نویسندگان و پژوهشگران با انتشار مقاله در یک نشریه معتبر و شاخص، فرصت‌های بیشتری برای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری مورد نیاز کسب می‌کنند.
- ✚ دسترسی به تحقیقات جدید و مرتبط: نشریات معتبر دسترسی به تحقیقات جدید و مرتبط در حوزه تخصصی را فراهم و به پژوهشگران کمک می‌کند تا با جدیدترین پیشرفت‌ها و یافته‌ها آشنا شوند.
- ✚ اعتمادسازی در زنجیره علم: انتشار مقاله در یک نشریه معتبر به پژوهشگر کمک می‌کند تا اعتبار و روایی مطالعاتش را برای جامعه علمی نمایان کند.
- ✚ نشر دانش: نشریات معتبر به پژوهشگران کمک می‌کنند تا دانش و اطلاعات خود را به جامعه گسترده‌تری از پژوهشگران، سیاستمداران و عموم مردم انتقال دهند.

✚ افزایش فرصت‌های شغلی: انتشار مقاله در یک نشریه معتبر می‌تواند فرصت‌های شغلی و حرفه‌ای نویسندگان و پژوهشگران را افزایش دهد، زیرا نشان‌دهنده تخصص و مشارکت آن‌ها در حوزه پژوهشی است.

لازم است توضیح داده شود که مقالات دانشگاهی تنها در صورتی تأثیرگذارند که قابل کشف و بهره‌برداری باشند و این موضوع کاملاً به نمایه‌سازی نشریات وابسته است. در خصوص اهمیت این موضوع می‌توان گفت که حتی اگر مؤثرترین و کاربردی‌ترین مقالات توسط دانشمندان نخبه نیز نوشته شوند، در صورتی که ابزارهای مناسبی به منظور رؤیت‌پذیری و گردش این اطلاعات ارزشمند به کار گرفته نشود، هدف این مقالات از جهت انتشار علم و بهره‌برداری ذی‌نفعان محقق نخواهد شد. به عبارت دیگر می‌توان به این موضوع اشاره کرد که انتشار یافته‌های تحقیقی، خود یک علم است. در همین راستا برای دانشگاه‌های نسل چهارم که اهدافی غیر از فعالیت‌های دانشگاهی را دنبال می‌کنند، تحقق مسئولیت‌های اجتماعی نیز مهم است و در همین زمینه، دستاوردهای دانشگاه برای جامعه و صنعت، می‌تواند از طریق نشریات و تجارب تحقیقی پژوهشگران منتقل شود. امروز به‌وضوح شاهد آن هستیم که ناشران بزرگ دنیا از طریق استفاده از ابزارهای تخصصی خدمات نشر، به راحتی میزان اثربخشی مقالات و نشریات را برای ذی‌نفعان و بهره‌برداران احتمالی آن ارزیابی می‌کنند. در این اثر، نویسنده تلاش کرده است تا به‌روزترین موضوعاتی را که در خصوص اهمیت نمایه‌سازی و راهکارهای اجرایی آن وجود دارد به رشته تحریر درآورد.

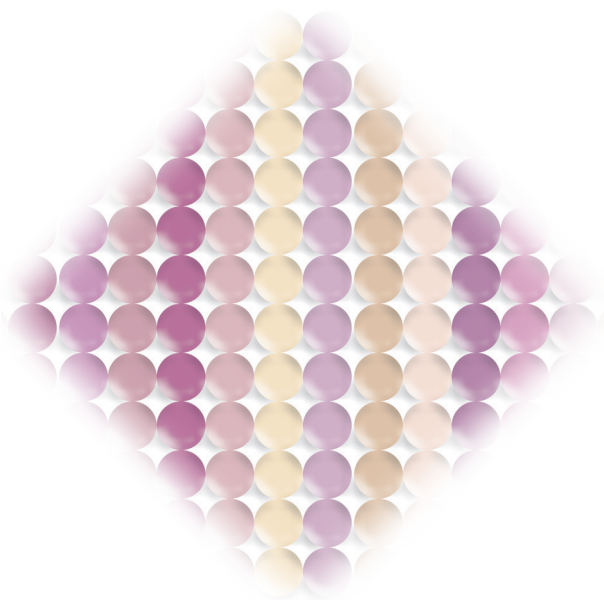
نشریات، ابزاری برای ارتقای مرجعیت علمی و تقویت دیپلماسی علمی

با پیشرفت روزافزون فناوری‌های ارتباطی و اینترنت، جهان به یک دهکده کوچک جهانی^۱ تبدیل شده است. با استفاده از وسایل ارتباطی مختلف، افراد در سراسر جهان می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند و به اشتراک‌گذاری اطلاعات، دانش و تجربیات خود بپردازند. به تعبیر مارشال مک‌لوهان، آینده جهان تحت تأثیر وسایل ارتباط جمعی قرار می‌گیرد و این تأثیرات به سرعت در حال گسترش‌اند. در عرصه‌های علمی، نشریات به بهترین شکل ممکن به این موضوع مشروعیت می‌دهند و با استفاده از فناوری‌های ارتباطی، اطلاعات علمی را به سرعت و با دقت بیشتری به دست محققان و دانشجویان می‌رسانند. در کل، شکل‌گیری دهکده کوچک جهانی، با ایجاد فرصت‌های جدید برای تبادل اطلاعات و تجربیات، به توسعه علم و فناوری کمک می‌کند و می‌تواند در راستای پیشرفت و توسعه جوامع بشری کمک شایان توجهی کند.

در همین راستا، دیپلماسی علمی که به‌نوعی توان برقراری ارتباطات علمی و گسترش مرزهای دانش را داراست، نقش بسزایی در تقویت مرجعیت علمی دارد. دسترسی و استفاده از شبکه‌های جهانی دانش که از مؤثرترین اهرم‌ها و اهداف نشریات علمی است نیز می‌تواند به اعتلای دیپلماسی علمی و همین‌طور تقویت جایگاه مرجعیت علمی منجر شوند. هدف ذاتی علم و نشر آن، بهره‌وری مخاطبان و ذی‌نفعان آن در جوامع است. از این‌رو، نشر علم بسیار حائز اهمیت بوده، به‌نحوی که کیفیت این نشر به‌طور مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند به تقویت دوسویه مرجعیت و دیپلماسی علمی منجر شود که برون‌داد آن حل مسائل کشورها با شناخت مسائل و ارائه راهکارهای عملیاتی است.

بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و فناوری برای تأمین اهداف ملی و برقراری ارتباطات بین‌المللی در راستای گسترش مرزهای دانش، تعبیری از مفهوم دیپلماسی علمی است که از مؤلفه‌های اساسی حاکمیتی است. امروزه دولت‌ها تلاش می‌کنند تا با عضویت در سازمان‌ها و نهادهای علمی بین‌المللی، تلاش‌های مؤثری برای ایجاد بستر همکاری‌های علمی و فناوری میان دانشمندان و محققان جهان (به‌ویژه کشورهای در حال توسعه) انجام دهند. اهمیت این موضوع به حدی بالاست که پایگاه‌های استنادی معتبر در دنیا همچون وب‌اوساینس^۱ و اسکوپوس^۲ به انتشار مقالات چندملیتی و افزایش نرخ فعالیت‌های بین‌المللی بهای زیادی می‌دهند. به همین دلایل و ضرورت ترسیم نقشه راه در خصوص رشد هرچه سریع‌تر نشریات علمی کشور برای نمایه‌سازی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی، این کتاب به رشته تحریر درآمده است.

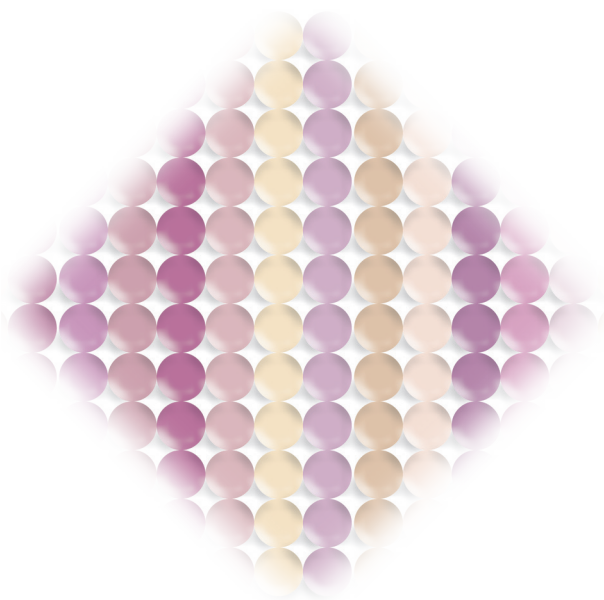
1. Web Of Science
2. Scopus

استانداردهای بین‌المللی نشر در نشریات علمی

رعایت استانداردهای بین‌المللی در نشریات علمی بسیار مهم است. این استانداردها برای نویسندگان، دبیران و ناشران در تدوین، ویرایش و انتشار مقالات علمی راهنمای مؤثری است و باعث می‌شود تا مقالات با کیفیت و استاندارد بالاتری منتشر شوند که در نتیجه رعایت و بهینه‌سازی استانداردهای بین‌المللی، دریافت و کاربرد این مقالات آسان‌تر خواهد بود.

استانداردهای بین‌المللی در نشریات به بهبود روش‌های گزارش‌دهی، افزایش دقت و صحت نتایج، ایجاد یک زبان مشترک و قابل فهم برای جامعه علمی، حفظ حقوق مالکیت معنوی و کاهش تفاوت‌های فرهنگی و زبانی یاری می‌رساند. در این زمینه، نرم‌افزارهای مدیریت منابع، قالب‌سازی^۱ مقالات، نمایه‌سازی در پایگاه‌های تخصصی و استنادی کمک می‌کنند تا مقالات با کیفیت بهتری منتشر شوند و در دسترس قرار گیرند. همچنین، این استانداردها به نویسندگان کمک می‌کنند تا مقالات خود را در اختیار پایگاه‌های علمی قرار دهند تا ظرفیت بیشتری برای رؤیت‌پذیری ایجاد شود. به‌طور کلی، استفاده از استانداردهای بین‌المللی در نشریات علمی، بهبود کیفیت و شفافیت علمی را تضمین و در نهایت، به توسعه و پیشرفت علم و جامعه علمی کمک می‌کند.

علم در برابر شبه‌علم^۲

یکی از اهداف مؤثر در توسعه دنیای نشریات، تقویت جریان علم در مقابل شبه‌علم است؛ به‌نحوی که بهره‌برداران بتوانند از علوم منتشرشده استفاده کنند. ولی این هدف قابل دستیابی نیست، مگر اینکه مقالات علمی با استانداردهای بین‌المللی نشر منتشر شوند. بسیاری از مقالاتی که هر سال در دنیا منتشر می‌شوند، به‌رغم داشتن نمایه‌های معتبر، مورد استناد و بهره‌برداری قرار نمی‌گیرند. این موضوع می‌تواند نشئت‌گرفته از استانداردهای پایین در نشریات و یا ضعف خود مقالات باشد؛ بنابراین، رعایت استانداردهای بین‌المللی در نشر، بهبود کیفیت و شفافیت علمی را تضمین و به توسعه و پیشرفت جامعه علمی کمک کند.

1. Formatting

2. Science vs Pseudo-Science

مفهوم شبه‌علم به دسته‌ای از دانش‌ها اطلاق می‌شود که بر پایهٔ باورها، تجربیات شخصی، تصورات نادرست و یا مفاهیم غلط بنا شده باشند و قابلیت تأیید و رد علمی ندارند. معادل انگلیسی عبارت شبه‌علم، «**Pseudoscience**» است. این عبارت از ترکیب دو کلمه «**pseudo**» به معنای نامعتبر و «**science**» به معنای علم تشکیل شده است.

راه‌اندازی و مدیریت یک نشریه به نظر ساده است، اما حصول اطمینان از انتشار باکیفیت دستاوردهای پژوهشی، دشوار و درعین حال حائز اهمیت است. هنگام راه‌اندازی یک نشریهٔ جدید، شایسته است به ایجاد سیاست‌ها و رویه‌های مناسب توجه شود. در ادامه در خصوص برخی نکات که در راه‌اندازی نشریه مهم است، بحث خواهد شد.

عنوان نشریه

نظر به اهمیت عنوان نشریه و عدم هم‌پوشانی با عناوین نشریات دیگر، لازم است تا به این موضوع وزن ویژه‌ای داده شود؛ عنوان نشریه نه تنها برای نویسندگان احتمالی، بلکه برای محققانی که در روند تحقیقات خود از پایگاه‌های استنادی برای جست‌وجو استفاده می‌کنند، حائز اهمیت است. عنوان نشریه می‌تواند وضعیت بین‌المللی نشریه را برجسته و همچنین ارتباط با حوزهٔ تخصصی و اهداف نشریه را مشخص کند.

نکتهٔ مهمی که در نام‌گذاری نشریه باید مورد توجه قرار گیرد، دادن برچسب «نام کشور» یا «دامنهٔ جغرافیایی اعم از ملی و بین‌المللی» است. به‌طور مثال، اگر عنوان، نام یک کشور باشد (مثلاً نشریهٔ ایرانی) این گونه تلقی خواهد شد که حوزه و هدف این نشریه و یا بخش عمده‌ای از آن صرفاً محدود به کشور ایران است که این موضوع، چشم‌انداز بین‌المللی نشریه را به مخاطره می‌اندازد که در ادامه بحث به آن پرداخته خواهد شد.

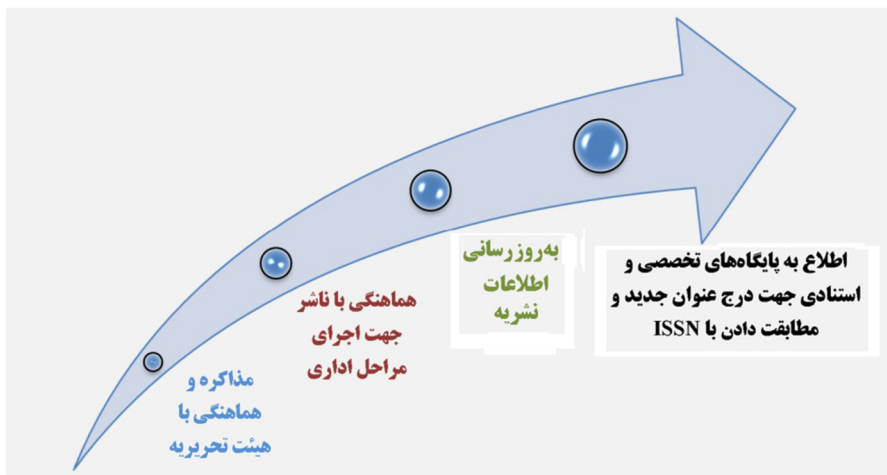
اگر قصد تأسیس نشریه دارید، نشریات مشابه را بررسی کنید تا مطمئن شوید که تشابه نامی میان نشریهٔ شما و نشریات دیگر نباشد. داشتن نام مشابه ممکن است از سوی برخی سردبیران و هیئت‌های تحریریه ایدهٔ خوبی به نظر بیاید، چراکه تصور می‌شود موجب جذب نویسندگان آن حوزه و یا نشریه خواهد شد. با این حال باید از این کار خودداری شود، زیرا خلاف قوانین اخلاق در نشر است. برای دیدن دستورالعمل‌های اخلاق در نشر به نشانی زیر رجوع کنید.

QR Code ۱- دستورالعمل اخلاق در نشر

همان‌طور که عنوان شد، برخی نشریات با استفاده از واژه بین‌المللی در عنوان خود می‌توانند عملکرد نشریه را به چالش بکشند. وقتی چنین کلمه‌ای در عنوان استفاده می‌شود، انتظار می‌رود محتوا، هیئت تحریریه، حوزه تخصصی و کیفیت نشریه بین‌المللی باشد. مسئله نشریه بین‌المللی فقط مخاطب بین‌المللی نیست، بلکه محتوای بین‌المللی هدف اصلی است که مخاطبان گسترده‌ای را جذب می‌کند. به عبارت دیگر، نشریه باید در همهٔ وجوه نشر خود، بین‌المللی باشد. همچنین هیئت تحریریه باید اعضای بین‌المللی داشته باشد که در اداره و سیاست‌گذاری‌های نشریه فعال باشند و تقسیم کار معینی بین ارکان نشریه (سرمدیر، دبیران تخصصی، هیئت تحریریه و مدیر اجرایی و کارشناس نشریه) وجود داشته باشد.

نکته مهم: اگر ضرورت تغییر عنوان در نشریه ایجاد شد، اصلاح و به‌روزرسانی عنوان و اطلاعات نشریه در پایگاه‌های تخصصی و استنادی الزامی است (تطابق ISSN و عنوان جدید نشریه). شایان ذکر است که تغییر نام ممکن است رؤیت‌پذیری را تا زمانی که پایگاه‌های مرتبط، اطلاعات خود را به‌روزرسانی کنند به تأخیر بیندازد، زیرا تغییر عنوان و به‌روزرسانی در پایگاه‌های داده با تأخیر زمانی اتفاق می‌افتد. بنابراین، به نشریات توصیه می‌شود که خوانندگان، نویسندگان و داوران را از تغییر نام مطلع کنند (شکل ۲-۱ را مشاهده کنید).

شکل ۲-۱- مراحل تغییر عنوان نشریه (در صورت ضرورت)

ارکان نشریات

الف) هیئت تحریریه^۱

هیئت تحریریه که گاهی با نام هیئت مشاور^۲ نیز دیده شده، غالباً گروهی از افراد برجسته در زمینه تخصصی نشریه هستند. نقش اصلی هیئت تحریریه، مشاوره و پشتیبانی از سردبیر است که به‌زعم تجربه نگارنده این اثر، این مورد در نشریات کشور ما کمتر به چشم می‌خورد. **نکته:** تجربه نشان داده است بخش‌های برجسته ذیل کمتر در ادبیات مدیریتی نشریات کشور رعایت می‌شود.

برخی وظایف هیئت تحریریه عبارت‌اند از:

- ✚ شناسایی موضوعات جدید برای شماره‌های ویژه در نشریات (این الگو در ناشران بزرگی مثل فرانتیرز^۳ و ام‌دی‌پی‌آی^۴ به‌خوبی اجرا می‌شود و موجب تقویت ارتباطات بین‌المللی و ارتقای شاخص‌های علم‌سنجی نشریات می‌شود)
- ✚ سیاست‌گذاری و ارائه راهکار در خصوص جهت‌گیری نشریه؛ بازخورد در مورد شماره‌های گذشته و ارائه پیشنهاد برای موضوع توسط نویسندگان با پتانسیل
- ✚ ارائه مقالات سردبیری یا دیگر انواع مقالات کوتاه
- ✚ دعوت از محققان برجسته
- ✚ ارتباط نزدیک و مؤثر هیئت تحریریه با نشریه

تعداد اعضای هیئت تحریریه در نشریات و رشته‌های مختلف متغیر است، اما بین‌المللی‌بودن نشریه در گستره بالای جغرافیایی مهم است و بهتر است که هیئت تحریریه را تا حد امکان از کشورهای مختلف دعوت کرد تا نشریه در جهان و به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه تبلیغ شود. دعوت از افرادی که در رشته‌های نوظهور^۵ فعال‌اند می‌تواند به ارتقای نشریه کمک کند.

1. Editorial Board
 2. Advisory Board
 3. Frontiers
 4. MDPI
 5. Emerging Fields

QR Code ۲- اهمیت هیئت تحریریه از نگاه ناشران بزرگ دنیا

نکته مهم: هیئت تحریریه باید به‌طور دوره‌ای ترمیم و بازنگری شود. اعضای فعال‌تر باید نگه داشته شوند و افراد کم‌کار حذف شوند. هدف این سیاست، داشتن هیئت تحریریه مؤثر است و دلیل اینکه نمایه‌ساز در بررسی فرایندهای ارزیابی خود با تمام اعضای هیئت تحریریه مکاتبه می‌کند، حصول اطمینان از این موضوع است. این موضوع به‌صراحت در وبسایت اصلی ناشران اشپرینگر^۱، وایلی^۲، بی‌ام‌سی^۳ و تیلور و فرنسیس^۴ تصریح و تأکید شده است.

نظرات برخی سردبیران مطرح دنیا در خصوص نحوهٔ چینش هیئت تحریریه

* جیم جانسن^۵: سردبیر نشریهٔ مدیریت و پردازش اطلاعات^۶ با ضریب تأثیر: ۷/۰۳ (۲۰۲۱)

هر زمان، محقق‌های داوری‌های خوبی برای نشریه انجام دهد، او را به هیئت تحریریه دعوت می‌کنم. عضویت در هیئت تحریریه بیشتر از داوربودن تأثیرگذار است و آن‌ها

1. Springer
2. Wiley
3. BMC
4. Taylor&Francis Online
5. Jim Jansen
6. Information Processing & Management

می‌توانند دستاوردهای خوبی برای نشریه فراهم کنند.

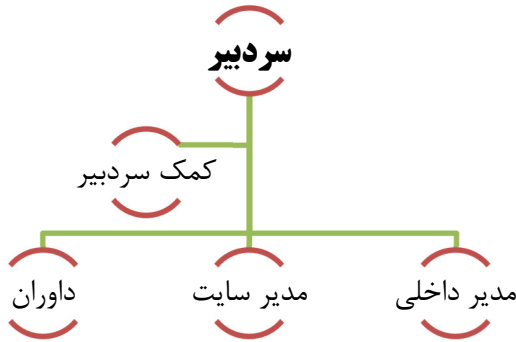
* کاترین کو-لاتیمور^۱: سردبیر نشریه دیدگاه مدیریت توریسم^۲ با ضریب تأثیر: ۷/۶۰ (۲۰۲۱)

چون هدف من از بررسی مقالات، زیر و رو کردن و انتخاب بهترین مقالات در اسرع وقت است، بنابراین نیازمند افرادی هستم که به آن‌ها اعتماد کنم. به‌جای دعوت از افراد جدید و انتخاب از رزومه‌های قوی، با افرادی که قبلاً با آن‌ها کار کرده‌ام و اعتماد دارم بیشتر کار می‌کنم. در ایمیل دعوت از آن‌ها، انتظاراتم را شرح می‌دهم، به این معنا که آن‌ها باید تعدادی داوری انجام دهند و سریعاً نظرات سازنده‌ای ارائه دهند. همچنین، به‌طور عمد، مدت‌زمان عضویت در تحریریه را به یک سال محدود می‌کنم تا بتوانم افرادی را که ممکن است مرا تنها بگذارند، کنار بگذارم و افراد جدید را به هیئت تحریریه وارد کنم. همچنین، داشتن یک گروه متنوع به لحاظ سن، جنسیت، قومیت، زبان، حوزه تحقیقاتی، دانش و موقعیت جغرافیایی برایم مهم است. درعین‌حال، این افراد باید دارای تسلط نسبی به زبان انگلیسی و سواد انتشاراتی مناسب باشند. همچنین، تمایل دارم با افرادی که مایل به کمک به من برای تبلیغ نشریه هستند، همکاری کنم. بیشتر از همه، افرادی را می‌پسندم که اهل تعامل بوده و صرفاً به‌عنوان ماشین‌های علمی برخورد نکنند. این افراد برای من مهم‌اند و امیدوارم فرهنگ نشریه، داوران و نویسندگان آن را شکل دهند. هنوز در اولین روزها هستیم، اما باید بگویم که همه اعضای هیئت تحریریه من تابه‌حال عالی بوده‌اند!

ب) اداره تحریریه

اداره تحریریه از سردبیر^۳، کمک سردبیر^۴، مدیر داخلی^۵، مدیر سایت^۶ و داوران تشکیل شده است که سلسله‌مراتب آن‌ها در شکل ۲-۲ و ارتباط سازمانی آن‌ها نیز در شکل ۳-۲ مشاهده می‌شود.

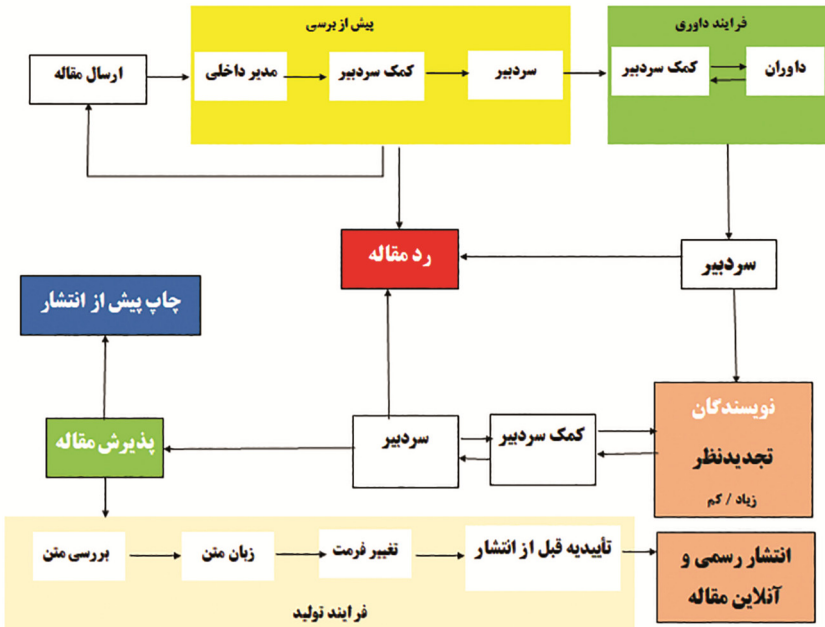
1. Catheryn Khoo-Lattimore
2. Tourism Management Perspectives
3. Editor-in-Chief
4. Associate Editor
5. Managing Editor
6. Web Editors

شکل ۲-۲- ارتباطات سازمانی اداره تحریریه

QR Code ۳- دستورالعمل ترکیب اعضای نشریات

شکل ۲-۳- گردش کاری اداره تحریریه

سردبیری یکی از شغل‌های بسیار حساس و مهم در حوزه نشریات علمی است. سردبیران، مسئولیت نظارت بر نشریه و تأیید محتوای نشریه، مطابق با استانداردهای علمی و اخلاقی را دارند. کمک‌سردبیر در انتخاب داوران و ارزیابی جامع مقاله برای ارائه گزارش نهایی دآوری، به سردبیر کمک می‌کند و مدیر داخلی و کارشناسان نشریه فرایندهای نظارتی و کنترلی در مقاله را بر عهده دارند.

سردبیر بزرگ‌ترین فرصت و درعین حال بزرگ‌ترین تهدید برای رشد یک نشریه است.

نظر به اهمیت نقش مهم سردبیر، در این بخش به ارائه ویژگی‌های سردبیر از دیدگاه اسکوپوس می‌پردازیم.

شرایط سردبیری از دیدگاه اسکوپوس

- ✚ تخصص و تجربه در زمینه تخصصی مرتبط با نشریه
- ✚ سابقه انتشار تعدادی مقاله و یا کتاب (معمولاً مرتبط با زمینه تخصصی)
- ✚ دآوری نشریات بین‌المللی
- ✚ پایبندی به انتشار دانش و تحقیقات در حوزه تخصصی خود
- ✚ نقش و مسئولیت اصلی دبیر نشریه از دیدگاه اسکوپوس
- ✚ ترویج دانش و پژوهش در زمینه تخصصی نشریه
- ✚ ایجاد گروه داوران متخصص و قابل اعتماد
- ✚ تقویت حضور و اعتبار نشریه در جامعه بین‌المللی
- ✚ آشنایی کامل با قوانین کمیته اخلاق انتشار (COPE).

QR Code ۴- ویژگی‌های سردبیر از دیدگاه اسکوپوس

ج) ابزارهای خدماتی نشر (شاخص‌ها، نرم‌افزارهای استناددهی و پایگاه‌های ارزیابی‌کننده منتخب)

ابزارهای خدماتی نشر^۱، به نویسندگان و محققان کمک می‌کند تا مقالات و تحقیقات خود را منتشر کنند و به راحتی با سایر پژوهشگران به اشتراک بگذارند. این امر به افزایش اعتبار و طول عمر نشریات

1. Digital Object Identifier

منجر می‌شود. این ابزارها مجموعه‌ای از خدمات متفاوت، مانند سامانه‌های مدیریت مقالات، سایت‌های اشتراک‌گذاری مقالات، سیستم‌های بررسی و ارزیابی مقالات و ابزارهای محاسبه معیارهای علمی و تأثیرگذاری هستند.

✚ **کراس‌مارک^۱**: یک سرویس ارائه‌شده توسط شرکت کراس‌رف^۲ است که به پژوهشگران امکان مشاهده وضعیت فعلی یک مقاله را می‌دهد. این افزونه، تغییرات پس از انتشار را شفاف‌سازی می‌کند (استرداد یا رترکت^۳) و کمک می‌کند تا دقت و اعتبار تحقیقات بیشتر شود.

✚ **سایت‌دبای^۴**: این سرویس برای نشان دادن تعداد ارجاعات مقاله استفاده می‌شود. این ویژگی در پایگاه‌های داده مختلف و موتورهای جست‌وجو قابل دسترس است و می‌تواند برای اندازه‌گیری تأثیر و اهمیت یک مقاله استفاده شود.

✚ **دی‌او‌ای**: شناسه دیجیتال یا دی‌او‌ای (DOI)^۵: شناسه‌ای منحصر به فرد است که به یک مقاله، کتاب یا اثری که دارای مالکیت فکری است، اختصاص داده می‌شود. شناسه‌های DOI پیوند ماندگاری به محتوا فراهم می‌کنند و امکان یافتن و نقل‌قول اثر را آسان‌تر می‌کنند.

✚ **نرم‌افزار مدیریت منبع‌دهی^۶**: این نرم‌افزار به پژوهشگران در مدیریت و فهرست کردن منابع کمک می‌کند. این نرم‌افزار به پژوهشگران امکان مرتب‌سازی، ذخیره و بازیابی مراجع را به صورت یکپارچه و کارآمد می‌دهد.

✚ **ثبت اطلاعات^۷**: ثبت داده، مخزنی برای داده‌های تحقیقاتی است. این مخزن به پژوهشگران امکان اشتراک‌گذاری و دسترسی به داده‌ها را فراهم می‌کند و شفافیت و قابلیت تکرارپذیری تحقیقات را افزایش می‌دهد.

✚ **آلت‌متریک^۸**: شاخص آلت‌متریک، مقالات، کتب و سایر مدارک علمی را بر اساس تعداد دفعات به اشتراک‌گذاری، دانلود و استفاده آن‌ها را در شبکه‌های اجتماعی، وبلاگ‌ها و روزنامه‌ها ارزیابی می‌کند. به همین منظور آلت‌متریک تصویر وسیع و جامعی از تمامی بحث‌ها و گفت‌وگوهای پیرامون یک محصول علمی و پژوهشی را فراهم می‌کند. این شاخص توسط مؤسسه کلاریویوت آنالیتیک که همان مؤسسه مالک وب‌آوساینس است در سال ۲۰۱۵ خریداری شد و هم‌اکنون جزو محصولات رسمی این شرکت است.

1. Crossmark
2. CrossRef
3. Retract
4. Cited by
5. Digital Object Identifier
6. Reference Manager
7. Data registry
8. Altmetrics

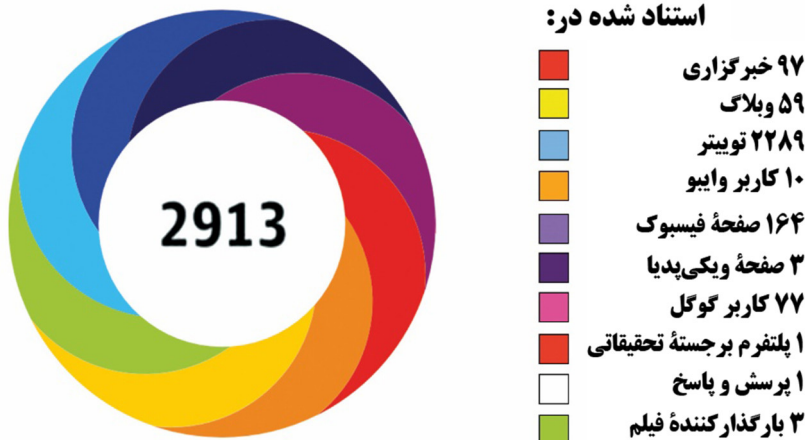
روش نشان‌دادن میزان ارجاعات در آلت‌متریک به شکل یک دونات رنگی است (شکل ۴-۲ را مشاهده کنید). به‌نحوی که تمامی ارجاعات به‌وسیله یک عدد در وسط دونات نمایش داده می‌شود. این عدد شامل تمامی تعداد مورد نظر، در شبکه‌های اجتماعی، وبلاگ‌ها، روزنامه‌ها و دیگر موارد است. ارزش این ارجاعات با یکدیگر متفاوت است، مثلاً گزارش منتشرشده در یک روزنامه نسبت به یک توئیٹ از اعتبار بالاتری برخوردار است.

نکته مهم: آلت‌متریک، بین انواع مختلف ارجاعات و نقل‌قول‌ها، مانند توئیٹ، پست‌های فیس‌بوکی-وبلاگی و درج‌خبر در روزنامه تفاوت قائل شده و هرکدام وزن متفاوتی بر شاخص آلت‌متریک دارند.

QR Code ۵- نشانی وبسایت آلت‌متریک

رنگ‌های تشکیل‌دهنده دونات نیز انعکاسی از تنوع منابع‌اند، به‌طوری‌که هر رنگ و میزان آن نشان‌دهنده نوع و تعداد ارجاعات در آن منبع است. توانایی ردیابی، میزان توجه مخاطبان، اثرگذاری در زمان‌های مختلف نیز در این افزونه وجود دارد.

شکل ۴-۲- نمایش شاخص آلت‌متریک (برگرفته از: <https://www.altmetric.com/>)

ایجاد پلتفرم‌های شفافیت علم

ایجاد پلتفرم‌های شفافیت علم در وبسایت نشریه به کاربران اجازه می‌دهد که پس از انتشار، به بحث و بررسی مقالات منتشرشده بپردازند. به عبارت دیگر، ارزیابی پس از انتشار مقالات علمی^۱ را انجام دهند که در فصل مرتبط با اصول داوری درباره آن صحبت خواهیم کرد.

اهمیت محتوای وبسایت نشریه در روند ارزیابی‌ها

محتوای وبسایت برای روند ارزیابی‌های پایگاه‌های استنادی تخصصی و بین‌المللی مهم است. این پایگاه‌ها برای فهرست‌بندی و ارزیابی نشریات و مقالات علمی، از مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌های مختلف استفاده می‌کنند. برخی از این معیارها و شاخص‌ها، شامل کیفیت محتوای وبسایت نشریه، محتوای علمی و پوشش موضوعی نشریه، شفافیت فرایند داوری، تأثیرگذاری نشریه و سایر معیارهای مرتبط با کیفیت علمی نشریه هستند که در فصل‌های بعد به تفصیل بحث خواهند شد. محتوای وبسایت می‌تواند به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات در پایگاه‌های استنادی تخصصی مطرح شود. به‌طور خاص، پایگاه‌هایی مانند اسکوپوس و وب‌آوساینس برای بررسی کیفیت نشریات، از معیارهایی مانند شاخص سایت‌اسکور^۲ و ضریب تأثیر^۳ استفاده می‌کنند که به‌عنوان شاخص‌هایی از عملکرد نشریه در زمینه معرفی و تأثیرگذاری در جامعه علمی شناخته می‌شوند. محتوای وبسایت که بخش عمده‌ای از آن مرتبط با کیفیت مقالات و افزونه‌های نشر است، می‌تواند به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در افزایش شناخته‌شدگی و تأثیرگذاری نشریه در جامعه علمی و در نتیجه،

1. Post Publication Review
2. CiteScore
3. Impact Factor

افزایش شاخص‌های مورد اشاره به آن توجه شود. به‌طور کلی، محتوای وب‌سایت می‌تواند به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات در پایگاه‌های استنادی تخصصی مطرح شود؛ بنابراین، بهترین روش برای بهبود محتوای وب‌سایت، مرور دوره‌ای و به‌روزرسانی آن با توجه به بازخوردهای دریافتی است. در این راستا، سایت نشریه باید اطلاعات ذیل را داشته باشد:

✚ اطلاعات کتاب‌شناختی و استنادی عبارت است از:

- اطلاعات نشریه (شامل عنوان، شاپا (چاپی و الکترونیکی)، سال انتشار، دوره و شماره)
- اطلاعات مقاله (شامل عنوان مقاله، چکیده، کلیدواژه و فهرست ارجاعات)
- اطلاعات نویسنده(گان) (شامل نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، وابستگی سازمانی (دانشگاه، دانشکده، گروه))
- اطلاعات تماس (ایمیل نویسنده مسئول)

✚ ثبت اطلاعات دقیق در خصوص سردبیر و اعضای هیئت تحریریه (اطلاعات اعضای

هیئت تحریریه: نام کامل، وابستگی سازمانی، پست الکترونیکی، اریکد^۱، شهر و کشور)

✚ درج شیوه‌نامه و دستورالعمل‌های مرتبط با نویسندگان و داوران

✚ ارائه راهنمای اخلاق در نشر (به تفصیل در فصل اخلاق در نشر بحث خواهد شد)

✚ اطلاعات شفاف در خصوص سیاست‌های مرتبط با هزینه‌های چاپ مقالات

✚ تصریح فرایند داوری علمی در وبگاه نشریه

✚ شفافیت زبان: همه عناوین، چکیده‌ها و تمام قسمت‌های مقالات که به زبان انگلیسی

منتشر می‌شوند، باید برای مخاطبان بین‌المللی روشن و قابل فهم باشند

✚ انتشار به‌موقع و کافی مقالات در هر شماره

✚ درج نام و نشان‌واره^۲ نشریه و ایجاد امکان جست‌وجو در نشریه

✚ قابلیت استخراج انبوه اطلاعات: ارسال اطلاعات مقالات نشریه از طریق سامانه XML یا

اکسل در قالب فایل PDF و WORD امکان‌پذیر باشد.

XML^۳ و HTML^۴ دو زبان برنامه‌نویسی هستند که برای طراحی وب‌سایت‌ها استفاده می‌شوند.

HTML برای ساختاردهی وب‌سایت‌ها کاربرد دارد و به‌طور خاص برای نمایش اطلاعات و محتوای

وب‌سایت طراحی شده است و شامل تگ‌های مختلفی است که به‌صورت دستورالعمل‌هایی برای

نمایش اجزای مختلف وب‌سایت، مانند عنوان صفحه، متن، تصاویر و لینک‌ها عمل می‌کنند. XML

1. ORCID

2. Logo

3. Extensible Markup Language

4. Hypertext Markup Language

نیز برای ذخیره و تبادل اطلاعات استفاده می‌شود. به‌طور کلی، HTML و XML دو زبان مهم در طراحی وبسایت هستند که هر یک برای کاربردهای مختلفی به کار می‌روند و در همکاری با یکدیگر، به طراحی و مدیریت وبسایت‌های موفق کمک می‌کنند. ویژگی‌های فنی وبسایت نشریه در کادر زیر مشاهده می‌شود.

- ۱- **استفاده از طرح‌بندی ساده و مدرن:** طرح‌بندی ساده و مدرن، می‌تواند وبسایت را برای کاربران، حرفه‌ای‌تر و جذاب‌تر نمایان کند (استفاده از رنگ‌بندی یکپارچه).
- ۲- **بهینه‌سازی برای تلفن همراه:** با توجه به اینکه بیشتر کاربران به وبسایت‌ها از طریق موبایل دسترسی دارند، باید اطمینان حاصل شود که وبسایت برای دستگاه‌های همراه بهینه‌سازی شده است.
- ۳- **بهبود سرعت بارگذاری صفحه:** وبسایتی که بارگذاری آن کند باشد، می‌تواند برای کاربران آزاردهنده باشد و باعث کاهش رتبه وبسایت در موتورهای جست‌وجو شود. با بهینه‌سازی تصاویر و کاهش درخواست‌های HTTP می‌توان سرعت بارگذاری صفحه را بهبود بخشید.
- ۴- **استفاده از تصاویر و ویدئوهای با کیفیت بالا:** تصاویر و ویدئوهای با کیفیت بالا می‌توانند وبسایت را جذاب‌تر کنند. از تصاویر و ویدئوهای مرتبط با محتوای وبسایت که رزولوشن بالایی دارند، استفاده کنید و به‌منظور کاهش زمان بارگذاری، آن‌ها را فشرده‌سازی کنید.
- ۵- **استفاده از ناوبری واضح و مختصر:** ناوبری واضح و مختصر می‌تواند تجربه کاربری را بهبود بخشد و به کاربران کمک کند تا به‌راحتی به دنبال محتوای مورد نظرشان بگردند. برچسب‌های توصیفی استفاده کنید و لینک‌ها را در دسته‌بندی‌های منطقی قرار دهید.
- ۶- **استفاده از بازخورد کاربر:** بازخورد کاربر می‌تواند برای بهبود وبسایت بسیار مفید باشد. فرم بازخورد یا نظرسنجی را در وبسایت ارائه و از بازخورد در بهبود کیفیت وبسایت استفاده کنید.

اهمیت منابع در نشر مقالات

رعایت اصول منبع‌نویسی و استفاده از منابع صحیح و معتبر در مقالات، اعتبار مقالات را افزایش می‌دهد. رعایت این اصول در نیمهٔ عمر یک مقاله حائز اهمیت است؛ این امر می‌تواند باعث افزایش استنادات به اثر پژوهشی شود. بنابراین توصیه می‌شود نویسندگان در تهیهٔ مقالات خود، به رعایت اصول منبع‌نویسی و استفاده از منابع معتبر توجه کنند. ارجاع‌دهی نامناسب می‌تواند بستر سرقت ادبی را مهیا کند که به‌نوعی بی‌اخلاقی در پژوهش است و قابلیت اعتماد به مطالعه را تضعیف و موجب افت اعتبار محقق و مؤسسه‌اش می‌شود. از طرف دیگر، ارجاع‌دهی صحیح به دیگر پژوهشگران امکان می‌دهد تا به‌راحتی منابع استفاده‌شده در یک مطالعه را پیدا کنند و از این‌رو اثرگذاری مقاله بیشتر خواهد شد. چندین ابزار و منبع وجود دارد که به پژوهشگران در مدیریت ارجاع‌دهی کمک می‌کنند:

نرم‌افزارهای مدیریت ارجاع‌دهی

ابزارهایی مانند EndNote و Mendeley به پژوهشگران در سازمان‌دهی منابع و ارجاع‌دهی صحیح در سبک‌های مختلف کمک می‌کنند.

سبک‌های منبع‌دهی: سبک‌هایی مانند سبک انجمن روان‌شناسی آمریکا^۱ (APA) کتابچهٔ راهنمای زبان مدرن^۲ (MLA) و کتابچهٔ راهنمای شیکاگو، راهنمایی مفصلی در شیوه‌های ارجاع‌دهی ارائه می‌دهند.

ابزارهای تولیدکنندهٔ نقل و ارجاع آنلاین: یکی ابزارهای تولیدکننده منبع آنلاین که رایگان است و می‌تواند منابع مقاله را ایجاد و کنترل کند، MyBib است.

از MyBib می‌توان برای منبع‌دهی به کتاب، مقاله و وبسایت استفاده کرد. برای استفاده از این ابزار، ابتدا وارد نشانی زیر شوید و در بخش «Add Citation»، نوع منبع مورد نظر را انتخاب کنید (مثلاً Book) و سپس بر اساس سبک منبع‌دهی که در برخی نشریات به‌صورت پیش‌فرض در منوی ابزار وجود دارد، منبع مورد نظر ظاهر می‌شود (Create Citation). برای راهنمایی بیشتر به پیوست ۱ رجوع کنید.

1. the American Psychological Association
2. the Modern Language Association

QR Code ۶- نشانی وبسایت MyBib

QR Code ۷- اهمیت منابع در مقالات علمی

بررسی کیفیت منابع و ارجاعات برای ارتقای نشر

در فرایند پالایش اولیه توسط کارشناس و یا مرحله‌ی داوری باید توجه کرد تا حد امکان، از منابع اینترنتی (Web page) اجتناب شود. منابع اینترنتی ناپایدارند و امکان حذف آن صفحه‌ی وب یا تغییر محتوای متنی آن صفحه در طول زمان وجود دارد. از طرف دیگر، منابع اینترنتی با نمایه‌سازها و گوگل اسکالر ناسازگارند و امکان خروجی گرفتن منبع را ندارند. به‌علاوه، اعتبار آن‌ها نیز به دلیل عدم فرایند داوری مورد تردید است.

منابع از نوع مقالات پژوهشی که دارای دی‌او‌آی هستند، سازگارترین منابع برای شناسایی توسط نمایه‌سازها و موتورهای جست‌وجو از جمله گوگل اسکالر هستند. مقالات پژوهشی به دلیل داوری شدن در نشریات، معتبرترین نوع منابع محسوب می‌شوند.

یک اشتباه بسیار رایج در مقالات، عدم تطابق برخی منابع با ارجاعات درون‌متنی است. لازم است این خطاها در مراحل داوری رفع گردد و در مرحله‌ی انتشار مقاله توصیه می‌شود فرایند نشر تا برطرف کردن این مشکل از سوی نویسنده(ها) متوقف شود.

اهمیت منبع‌دهی صحیح

متأسفانه روش‌های صحیح منبع‌نویسی در برخی نشریات کشور رعایت نمی‌شود و عملاً یک مقاله بدون منبع دارای لینک، به‌نوعی مرگ مقاله پس از انتشار را رقم می‌زند.

گام اول در افزایش ارجاعات به مقالات و همچنین افزایش ضریب تأثیر نشریات، رعایت الگوی صحیح منبع‌نویسی است که باید توسط هر نشریه انجام شود. شرط اصلی برای پویایی منابع یک مقاله عبارت‌اند از: داشتن هایپرلینک برای مقالات به اصل منبع ذکرشده (مانند DOI یا PMC یا PMID) (شکل ۵-۲ را مشاهده کنید).

References

1. Shokri F, Taheri M, Irandoust K, Mirmoezzi M. Effects of the COVID-19 pandemic on physical activity, mood status, and eating patterns of Iranian elite athletes and non-athletes. *Zahedan J Res Med Sci.* (2022) 24:120049. doi: 10.5812/zjrms-120049
[CrossRef Full Text](#) | [Google Scholar](#)
2. Dergaa I, Abdelrahman H, Varma A, Yousfi N, Souissi A, Ghram A, et al. COVID-19 vaccination, herd immunity and the transition toward normalcy: challenges with the upcoming sports events. *Ann Appl Sport Sci.* (2021) 9:1032. doi: 10.52547/aassjournal.1032
[CrossRef Full Text](#) | [Google Scholar](#)
3. Romdhani M, Vedasalam S, Souissi A, Fessi MS, Varma A, Taheri M, et al. Is there a diurnal variation of COVID-19 patients warranting presentation to the health centre? A chronobiological observational cross-sectional study. *Ann Med.* (2022) 54:3060-8. doi: 10.1080/07853890.2022.2136399
[PubMed Abstract](#) | [CrossRef Full Text](#) | [Google Scholar](#)

شکل ۵-۲- روش معتبر منبع‌دهی

داشتن هایپرلینک به اصل منبع ذکرشده (مانند DOI -PMC -PMCID-Google Scholar-CrossRef Full Text)

ثبت DOI در هر مقاله برای تبادل لینک

QR Code - ۸

بررسی لینک‌های مرده^۱ و شکسته^۲

1. Dead Link
2. Broken Link

یکی از مهم‌ترین مسائل در به‌روزرسانی سایت نشریه این است که جدیدترین اطلاعات در آن‌ها مندرج شود و تمام لینک‌های سایت به‌درستی کار کند.

* لینک‌های شکسته یا مرده به لینک‌هایی اطلاق می‌شود که هنگام کلیک بر روی آن‌ها، به صفحه‌ای ناموجود یا خطای ۴۰۴ منجر می‌شوند. تفاوت اصلی بین این دو مفهوم آن است که لینک مرده، به‌صورت کلی به هر لینکی اطلاق می‌شود که کار نمی‌کند، درحالی‌که لینک شکسته به‌صورت خاص به لینک‌هایی اشاره دارد که به دلیل تغییرات در نشانی صفحه مقصد، حذف‌شدن صفحه یا دلایل دیگر، دیگر کار نمی‌کنند. در هر صورت، این لینک‌ها برای کاربران ناخوشایند و آزاردهنده هستند و اگر در یک وب‌سایت چندین لینک شکسته وجود داشته باشد، ممکن است باعث کاهش رتبه سئو^۱ (فرایند بهینه‌سازی وب‌سایت‌ها برای بهبود موقعیت در نتایج جست‌وجوی موتورهای جست‌وجوی اینترنت) و وب‌سایت شود. یافتن لینک‌های شکسته یا مرده می‌تواند از طریق ابزارهای آنلاین مانند BrokenLinkCheck.com و DeadLinkChecker.com مشخص شود (شکل ۶-۲ را مشاهده کنید).

برای استفاده از ابزار جست‌وجوگر لینک مرده^۲:

- ۱- وارد سایت DeadLinkChecker.com شوید.
 - ۲- نشانی وب‌سایت خود را در جعبه متنی مربوطه وارد کنید.
 - ۳- گزینه «Check Whole Site» را انتخاب کنید تا تمام صفحات وب‌سایت شما بررسی شود، یا گزینه «Check Path» را انتخاب کنید و مسیر صفحاتی را که می‌خواهید بررسی شود، وارد کنید.
 - ۴- گزینه‌های مربوط به تنظیمات را کامل کنید. به‌طور مثال، می‌توانید تعداد هم‌زمانی از درخواست‌ها را تعیین یا مسیرهای خاصی را که نباید بررسی شوند، مشخص کنید.
 - ۵- بر روی دکمه «Check» کلیک کنید تا بررسی لینک‌های شما شروع شود.
 - ۶- پس از اتمام بررسی، DeadLinkChecker.com یک گزارش جزئی و کامل از لینک‌های شکسته یا لینک‌های مرده وب‌سایت شما ارائه خواهد شد.
- با استفاده از این گزارش، می‌توانید لینک‌های شکسته را شناسایی و آن‌ها را اصلاح کنید یا به صفحات دیگری هدایت کنید. این کار به بهبود تجربه کاربری و بهینه‌سازی برای موتورهای جست‌وجوی وب‌سایت شما کمک خواهد کرد.

1. CEO
2. DeadLinkChecker

Site check | Multi check | Auto check | FAQ | Resources | Blog

Site Checker: Free Broken Link Tool

https://brieflands.com/journals/international-journal-of-sport-studies-for-health/

Check whole website Check single webpage

https://brieflands.com/journals/international-journal-of-sport-studies-for-health/
 100% scanned - 2000/2000 URLs checked, 1974 OK, 26 failed
 This free service checks the first 2000 links on any website. For larger websites please use our [Auto-check subscription service - options](#).
 Scan completed with 26 errors. [Full report](#) [Retry dead links](#)

- Check multiple sites at the same time - free - [login](#) or [sign up](#) for a free account.
- Check sites automatically on a regular basis with the Auto-Checker - [see options](#).

Status	URL	Source link text
404 Not Found	https://brieflands.com/journals/international-journal-of-sport-studies-for-health/[[journal_published_domain]]/knowledgebaseRead more	
404 Not Found	https://brieflands.com/journals/international-journal-of-sport-studies-for-health/issue/2028.html	link/href
404 Not Found	https://brieflands.com/brieflands/pages/www.briefalnd	Brieflands
404 Not Found	https://brieflands.com/brieflands/forms/www.briefalnd	Brieflands

شکل ۶-۲- نمونه گزارش خروجی بررسی لینک‌های وبسایت

همان‌طور که در شکل ۶-۲ مشاهده می‌شود، نشانی سایت وارد جعبه جست‌وجو شده و لینک‌هایی که به رنگ قرمز نمایش داده شده، لینک‌های مرده هستند.

سبک نوشتاری در نشریات

بررسی سبک نوشتاری در نشریات^۱ به معنی رعایت اصول نوشتاری و ساختاربندی متن مقالات در نشریه است تا متن مقالات با رعایت این اصول، شفاف، دقیق و هماهنگ با استانداردهای علمی شود. در این بخش به ارائه پنج بخش اصلی در رعایت سبک نوشتار در مقالات چاپ‌شده در نشریات می‌پردازیم.

۱- **همسانی^۲ در ساختار:** مقالات باید منطبق بر دستورالعمل نشریات تنظیم و نگارش شود (مواردی همچون نوع قلم، اندازه قلم، حاشیه صفحه، فاصله خطوط و ابعاد دیگر ساختاربندی).

۲- **دقت و شفافیت در ترجمه:** در تنظیم مقاله، باید از زبان شفاف و دقیق استفاده شود و اشتباهات املائی و دستوری وجود نداشته باشد.

1. Style Checking
2. Consistency

۳- **ارجاعات دقیق و منبع‌دهی مناسب:** شیوه مناسب ارجاع‌دهی بر اساس دستورالعمل نشریه بسیار حائز اهمیت است. اگر در شیوه‌های ارجاع‌دهی و تنظیم منابع پایانی دقت کافی نشود، نشریه مورد نظر به لحاظ دریافت ارجاعات از مقالات و نشریات دیگر دچار مشکل خواهد شد.

۴- **پایبندی به اصول اخلاقی در نشریه:** رعایت اصول اخلاقی در نشر که در فصلی جداگانه در این کتاب اشاره شده است، حائز اهمیت است و در ساختار هر مقاله باید برای درج مسائل اخلاقی، عنوانی جداگانه در نظر گرفته شود.

۵- **تبعیت از دستورالعمل نشریه:** نویسندگان باید از اصول اعلام‌شده توسط نشریه تبعیت کنند، مثلاً ساختار و عنوان‌بندی مقاله با توجه به نوع مقاله^۱ متغیر است.

مقالات با توجه به نوعشان، قالب‌های ساختاری و نگارشی متفاوتی دارند که در این بخش ارائه شده است. این موضوع باید در بخش راهنمای نویسندگان در نشریه به‌صراحت مشخص شود.

✚ **مقاله اصیل پژوهشی^۲:** در این مقالات، نویسنده به معرفی و بررسی نتایج پژوهشی جدید در زمینه‌ای خاص می‌پردازد. در این نوع مقالات، نویسندگان برای حل یک مسئله یا پاسخ به یک سؤال تحقیقاتی، فرضیه‌ای را تعریف می‌کنند. اجزای این نوع مقاله عبارت‌اند از: چکیده، مقدمه، روش، نتایج، بحث و نتیجه‌گیری. از طرف دیگر، مختصات متعارف ساختاری برای مقاله پژوهشی بدین شرح است: حداکثر تعداد کلمات: ۳۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۳-۵ عدد، حداکثر تعداد منابع: ۳۵.

✚ **مقاله مروری^۳:** به بررسی و ارزیابی پژوهش‌های منتشرشده در یک حوزه خاص از علم می‌پردازند. حداکثر تعداد کلمات: ۵۰۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۳-۵، حداکثر تعداد منابع: ۵۵.

✚ **مقاله گزارش موردی^۴:** به توصیف و گزارش در یک موضوع خاص می‌پردازد. اجزای مقاله به‌ترتیب عبارت‌اند از: چکیده، مقدمه، گزارش و نتیجه‌گیری. حداکثر تعداد کلمات: ۳۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۳-۵، حداکثر تعداد منابع: ۱۵.

✚ **گزارش کوتاه^۵:** تحلیل مختصری در خصوص بخشی از علم ارائه می‌دهد. اجزای آن عبارت‌اند از: چکیده، مقدمه، روش، نتایج، بحث و نتیجه‌گیری. حداکثر تعداد کلمات: ۱۳۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۳، حداکثر تعداد منابع: ۱۵.

1. Article Type
2. Original Research
3. Review Article
4. Case Report
5. Brief Report

✚ **مقالهٔ بحث^۱**: مقاله‌ای است که به بحث دربارهٔ یافته‌های به‌دست‌آمده در مورد یک مقاله می‌پردازد و اجزای آن عبارت‌اند از: کلیدواژه‌ها، مقدمه، بحث و نتیجه‌گیری. حداکثر تعداد کلمات: ۱۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۳، حداکثر تعداد منابع: ۱۵.

✚ **مقاله‌نامه^۲**: به ارائهٔ نتایج مهمی در قالب یک نظریه یا دیدگاه نو و تازه می‌پردازد. اجزای مقاله عبارت‌اند از: کلیدواژه و متن اصلی. حداکثر تعداد کلمات: ۱۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۱، حداکثر تعداد منابع: ۵.

✚ **مقالهٔ سردبیر^۳**: در این مقاله بیان نظر شخصی و تفسیر از مقالات و یافته‌های دیگر ارائه می‌شود. اجزای این مقاله شامل کلیدواژه‌ها و متن اصلی هستند. حداکثر تعداد کلمات: ۱۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۱، حداکثر تعداد منابع: ۱۵.

✚ **مقالهٔ اصلاحیه^۴**: مقاله‌ای که در آن به اصلاح اشکالات مقالهٔ قبلی پرداخته می‌شود. حداکثر تعداد کلمات: ۱۵۰۰، حداکثر تعداد جداول و شکل‌ها: ۱، حداکثر تعداد منابع: ۵.

در ادامه به معرفی سبک‌های نوشتاری و تنظیم متن مقالات که در علوم مختلف کاربرد دارند، می‌پردازیم.

سبک کتابخانه ملی پزشکی^۵ (NLM): این سبک بیشتر در علوم مرتبط با سلامت مورد استفاده قرار می‌گیرد که ونکور^۶ نیز نام دارد. برخی ویژگی‌های این سبک از آماده‌سازی ساختار مقالات به شرح ذیل است:

✚ ارجاع درون‌متنی: ارجاعات درون‌متنی به شکل اعداد داخل پرانتز و به ترتیب ظهور در متن مشخص می‌شوند (برای مطالعهٔ بیشتر به منبع زیر رجوع کنید).

QR Code ۹- سبک‌های منبع‌دهی علوم مرتبط با سلامت

1. Discussion
2. Letter to Editor
3. Editorial
4. Correction
5. National Library of Medicine
6. Vancouver

در ساختار، تمام اختصارات باید از کاتالوگ NLM استخراج شود و همین‌طور به‌طور نمونه اصلاحات استاندارد هم‌چون mg به‌جای milligrams و ml به‌جای milliliters استفاده می‌شود (برای مطالعه بیشتر به منبع زیر رجوع کنید).

QR Code ۱۰- سبک منبع‌دهی NLM

بزرگی حروف^۱: در سبک NLM، اولین حرف هر کلمه از عنوان مقاله باید با حرف بزرگ نوشته شود. اسامی خاص در منبع انتهایی باید با حروف بزرگ نوشته شوند و همین‌طور نام نشریه باید به‌اختصار و به حالت فونت کج^۲ نوشته شود.

منابع الکترونیکی^۳: منابع الکترونیکی مثل مقالات نشریات آنلاین باید دارای DOI (شناسه شیء دیجیتال) باشند.

سبک انجمن روان‌شناسی آمریکا^۴ (APA): این سبک نوشتاری و تنظیم متن بیشتر در علوم اجتماعی کاربرد دارد. در ارجاع درون‌متنی، نام خانوادگی و سال چاپ داخل پرانتز می‌آید (برای مطالعه بیشتر به منبع زیر رجوع کنید).

QR Code ۱۱- سبک نوشتاری انجمن روان‌شناسی آمریکا

فهرست منابع: منابع به ترتیب حروف الفبا مرتب می‌شوند و ترتیب اجزای هر منبع به‌ترتیب شامل: نام نویسنده، سال چاپ، عنوان مقاله یا کتاب، عنوان نشریه یا کتاب، اطلاعات انتشار هم‌چون دوره و شماره صفحات است.

-
1. Capitalization
 2. Italics
 3. Electronic Sources
 4. American Psychological Association

✚ **اختصارات:** در این سبک نوشتاری می‌توان به‌صورت آزاد از کلمات اختصاری متعارف استفاده کرد. مثلاً et.al برای Others و i.e. برای that is.

✚ **سرفصل‌ها:** سبک APA از پنج سرفصل برای سازمان‌دهی مقالات استفاده می‌کند که عبارت‌اند از:

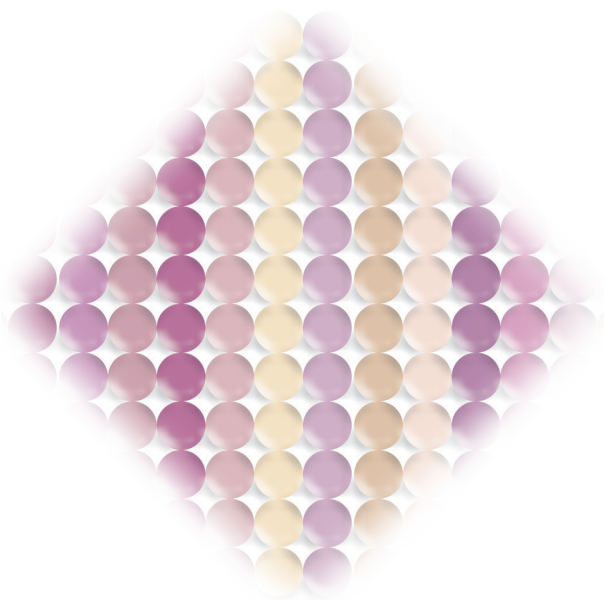
- ۱- **سرفصل سطح ۱:** عنوان مقاله، برجسته^۲ و حرف اول هر کلمه باید بزرگ باشد و عنوان مقاله باید وسط‌چین باشد. شایان ذکر است بزرگی حروف هر کلمه برای اسامی، افعال، صفت، قید و ضمیر است و حروف اضافه (in, on, at)، حروف ربط (and, but, or) و حرف تعریف شامل این موضوع (بزرگی حرف) نیستند (شیوه‌های نوشتاری عنوان‌بندی^۳).
- ۲- **سرفصل سطح ۲:** عنوان‌های اصلی دیگر باید چپ‌چین و برجسته باشند و شیوه نوشتاری عنوان‌بندی باید رعایت شود.
- ۳- **سرفصل سطح ۳:** فاصله‌دادن سر سطر، برجسته‌کردن عنوان و تنها حرف اول اسامی خاص بزرگ نوشته شوند.
- ۴- **سرفصل سطح ۴:** فاصله‌دادن سر سطر، برجسته، فونت کج (ایتالیک) و فقط حرف اول هر جمله با حرف بزرگ نوشته می‌شود.^۴
- ۵- **سرفصل سطح ۵:** فاصله‌دادن سر سطر، فونت کج، حرف اول هر جمله با حرف بزرگ.

1. Headlines
2. Bold Face
3. Title Case
4. Sentence Case

اخلاق نشر

اخلاق در نشر مستلزم رعایت استانداردهای اخلاقی توسط سردبیر، تیم تحریریه، داور، ناشر، خواننده و حامی مالی اثر پژوهشی است که همگی باید بدون تبعیض و رفتار ناهنجار با یکدیگر رفتار کنند. اهمیت این موضوع از آنجا مشخص می‌شود که سازمان‌های ناظری همچون کوپ و شورای بین‌المللی دبیران نشریات پزشکی¹ به صورت پیوسته در حال بررسی شفافیت علمی دستاوردهای پژوهشی هستند. انتشار مقالات علمی فرایند پیچیده‌ای است که نیازمند رعایت اصول اخلاقی در تمام مراحل آن است. برای پایداری به اصول اخلاق در انتشار مقالات، باید از ابتدا تا انتهای فرایند نشر به مسائل مربوط به اخلاق در پژوهش توجه شود. مثلاً، در مرحله نگارش، نویسندگان باید به رعایت اصول اخلاقی در انتخاب موضوع، جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها توجه کنند. علاوه بر این، در مرحله ارسال مقاله به نشریه، نویسندگان باید اطمینان حاصل کنند که تمامی اصول اخلاقی مربوط به انتشار مقالات رعایت شده است و مقاله ارسالی به نشریه تمامی استانداردهای مورد نیاز را دارد. همچنین، ناشر، سردبیر و گروه تحریریه باید در مراحل انتشار مقاله با رعایت اخلاق در پژوهش، مقالات را با دقت بررسی کنند و مطمئن شوند که مقاله از نظر اخلاقی مطابق با استانداردهای مورد نیاز است. با توجه به اینکه قواعد اخلاقی در پژوهش و انتشار مقالات، نقش مهمی در تصمیمات نمایه‌سازهای معتبر دارد، رعایت این اصول بسیار حائز اهمیت است. لذا، نویسندگان، ناشران و ارکان تحریریه باید همواره با اصول اخلاق در پژوهش آشنا باشند و در تمامی مراحل انتشار مقالات، به اصول اخلاقی توجه کنند. این فصل، طیفی از موضوعات مرتبط با اخلاق انتشار از جمله نقش نویسندگی، سرعت ادبی، تضاد منافع و شفافیت داده‌ها را پوشش می‌دهد. از طرف دیگر، توصیه‌های عملی در مورد نحوه رسیدگی به مسائل اخلاقی (از جمله نحوه شناسایی و پاسخ به تخلفات) که ممکن است در طول فرایند انتشار به وجود بیاید، بررسی می‌شود. یکی از نکات اصلی فصل، تأکید بر همکاری بین نویسندگان، دبیران و ناشران برای ترویج شیوه‌های انتشار اخلاقی است؛ این موضوع نشان می‌دهد که نشر اخلاقی یک مسئولیت مشترک است. در ادامه به ارائه اطلاعاتی در خصوص رعایت اخلاق در نشر توسط نویسنده، سردبیر و گروه تحریریه و همین‌طور ناشر می‌پردازیم.

کمیته بین‌المللی اخلاق نشر؛ کوپ (COPE)

کوپ، انجمن بین‌المللی سردبیران و مجلات علمی برای بحث در خصوص تمام جنبه‌های اخلاق نشر است. این کمیته در سال ۱۹۹۷ توسط گروه کوچکی از سردبیران نشریات پزشکی در انگلستان تأسیس شد، اما اکنون بیش از ۹۰۰۰ عضو از سرتاسر جهان و در همه رشته‌ها دارد. عضویت در این کمیته برای سردبیران نشریات و دیگر علاقه‌مندان به قوانین اخلاق در نشر رایگان است. بسیاری از انتشارات معروف مانند الزویر^۱، وایلی، اشپرنگر و تیلور و فرانسیس به عضویت این کمیته درآمده‌اند. این کمیته توصیه‌هایی در خصوص تمامی جوانب اخلاق نشر، برای نشریات و انتشارات فراهم می‌آورد و به‌ویژه به نحوه برخورد با سوءرفتارها در زمینه تحقیقات و انتشارات می‌پردازد. کوپ، دستورالعمل‌ها و پیشنهادهایی را برای سردبیران، ناشران و داوران نشریات تهیه کرده است که هنگام برخورد با انواع سوءرفتارهای پژوهشی می‌توانند از آن کمک بگیرند و طبق آن رفتار کنند.

این کمیته توصیه‌هایی را برای داوران و سردبیران به منظور رعایت اصل امانت‌داری و انصاف و همین‌طور داوری بدون تعصب و به دور از غرض تنظیم کرده است که رعایت آن‌ها در کاهش تخلفات پژوهشی تعیین‌کننده است. کوپ متعهد به آموزش و پشتیبانی از دبیران، ناشران و کسانی است که در فرایند اخلاق انتشار درگیرند (با هدف پیشبرد فرهنگ انتشار به‌سوی یک شیوه اخلاقی). رویکرد کوپ تأثیرگذاری بر جامعه علمی برای رعایت اخلاق نشر از طریق آموزش، منابع و حمایت از اعضاست. نشریات و ناشران باید در همه زمینه‌های ذیل، فرایندهای مستند خود را به‌خوبی و دقیق توضیح دهند:

فرایند داوری تخصصی، هم‌نویسندگی و همکاری، اتهامات سوءرفتار پژوهشی، شکایت و تجدید نظر، تضاد منافع، شفافیت داده‌ها و قابلیت بازتولید، مالکیت معنوی، مدیریت نشریه، نظارت اخلاقی، بحث‌های پس از انتشار مقاله.

نشریات باید توصیف روشنی از فرایند رسیدگی به شکایات علیه نشریه، کارکنان آن، هیئت تحریریه یا ناشر داشته باشند. به‌علاوه باید اجازه انتشار نظرات خوانندگان خود را، از طریق نامه به سردبیر یا مکانیسم‌های مشابه دیگر داشته باشند. نمونه‌ای از فلوچارت‌ها و راهنمایی‌ها برای سردبیران و داوران نشریات در مواجهه با تخلفات و سوءرفتارهای پژوهشی و علمی توسط لیز نیچر از کمپانی ساید ویو در سال ۲۰۰۸ تهیه شده است که نحوه ثبت نام و همین‌طور نمودارهای فرایندی آن در پیوست ۲ و ۳ ارائه شده است.

کمیته اخلاق نشر راهنمایی‌هایی را برای سردبیران، داوران، نویسندگان و ناشران ارائه می‌دهد که در این بخش به بررسی این نقش‌ها به‌صورت جداگانه پرداخته می‌شود.

QR Code ۱۲- کمیته بین‌المللی اخلاق در نشر (کوپ)

نقش نویسندگی

نویسندگان در تحقیقات علمی نقش بسیار مهمی در رعایت اصول اخلاقی دارند. این اصول شامل احترام به حقوق و دستاوردهای دیگران، رعایت مبانی اخلاقی در طرح، اعلام منافع مالی و شخصی، استفاده از منابع و داده‌های قابل اعتماد، انتشار صحیح و روشن نتایج است. نقش نویسنده^۱ مربوط به کسانی است که به‌طور قابل توجهی در طرح ایده و مفهوم‌سازی، جمع‌آوری داده‌ها، اجرا یا تفسیر مطالعه مشارکت داشته‌اند. نام این اشخاص باید به‌عنوان نویسندگان در مقاله بیاید و نام دیگر افرادی که در بخش‌هایی از مقاله کمک کرده‌اند (مانند اصلاح زبان)، در بخش تقدیر و تشکر درج شوند.

نویسنده مسئول باید اطمینان حاصل کند که نام تمام نویسندگان در مقاله درج شده و همگی نسخه نهایی را تأیید کرده و با ارسال آن برای انتشار موافقت کرده‌اند. از نویسندگان انتظار می‌رود که قبل از ارسال مقاله‌شان، فهرست و ترتیب نویسندگان را به‌دقت ارزیابی کنند و در زمان ارسال اولیه، فهرست قطعی را ارائه کنند. تنها در شرایط استثنایی، سردبیر می‌تواند (با تصمیم خود) افزودن، حذف یا تغییر ترتیب نویسندگان را بعد از ارسال مقاله بررسی کند. نویسنده باید هرگونه درخواستی را به سردبیر به‌وضوح اعلام کند. برای اعمال تغییر در اسامی و ترتیب آن‌ها، تمام نویسندگان باید با هرگونه افزودن، حذف یا تغییر ترتیب نویسندگان موافقت کنند.

به‌طور کلی، کوپ به رعایت اصول اخلاقی در تحقیقات علمی بسیار اهمیت می‌دهد و برای این منظور، مقررات و راهنمایی‌هایی را برای جلوگیری از تخلفات پژوهشی، انتشار مطالب تقلیدی، تضاد منافع و مسائل دیگر تدوین کرده است. در این راستا، به‌صراحت عنوان شده است که:

✚ نویسندگان باید از انتشار مطالب تقلیدی و یا تکراری جلوگیری کنند.

✚ نویسندگان باید حق نشر^۲ (کپی‌رایت) و حقوق مالکیت فکری را رعایت کنند.

1. Authorship
2. Copy Right

✚ محققان باید از سلامی^۱ و قطعه‌قطعه کردن^۲ پژوهش خود اجتناب کنند. محققان باید از تمامی شرکت‌کنندگان در تحقیق فرم رضایت‌نامه اخذ کنند تا اطمینان حاصل شود که ماهیت تحقیق، هیچ‌گونه خطر و تهدیدی برای شرکت‌کنندگان به همراه نداشته باشد.

✚ **صداقت و بی‌طرفی:** محققان باید در گزارش نتایج و یافته‌های پژوهش بی‌طرف و صادق باشند و از تعصبات یا تحریف داده‌ها خودداری کنند.

✚ **اعلام تضاد منافع:** تمام نویسندگان باید در مقاله خود هرگونه رابطه مالی و شخصی خود را با دیگران یا سازمان‌هایی که ممکن است به نحوی بر روی کارشان تأثیر بگذارد، اعلام کنند. منابع حمایت مالی برای انجام تحقیقات و تهیه مقاله باید به‌صراحت اعلام شود و همچنین نقش حامی (ها) در طراحی مطالعه، جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها، نگارش گزارش و تصمیم‌گیری برای ارسال مقاله باید بیان شود. در صورتی که منابع حمایت مالی در هیچ‌یک از این مراحل دخالت نداشته باشند، حتماً باید ذکر شود. چند نمونه از تعارضات منافی که تحقیق‌کنندگان باید آن را رعایت کنند به شرح ذیل است:

الف) روابط مالی: محققان باید هرگونه وابستگی مالی را با مؤسسات و شرکت‌هایی که در تحقیق مشارکت دارند، اعلام کنند. مثلاً، نویسندگان باید دقت کنند که اگر در مقاله، از اطلاعات فراهم‌شده توسط شرکت‌ها و یا سازمان‌های دیگر استفاده شده، در بخش تقدیر و تشکر عنوان شود.

ب) روابط شخصی: اگر هرگونه ارتباط و همکاری میان محقق و ارکان نشریه وجود داشته باشد، باید در بخش تضاد منافع ذکر شود.

ج) سهم مشارکت نویسندگان: در پایان مقاله و قبل از منابع، باید سهم مشارکت‌کنندگان در تحقیق عنوان شود که نمونه آن در ادامه فصل (نمونه‌ای از شفاف‌سازی اخلاق در پژوهش در انتهای مقاله) قابل مشاهده است. موضوع شفافیت در مقالات علمی در حال تبدیل شدن به یک موضوع مهم در جهان علمی است. اگر داده‌های تحقیقاتی به‌صورت شفاف در دسترس همگان قرار گیرد (مگر اینکه ملاحظاتی وجود داشته باشد)، این موضوع به قوت بیشتر مطالعات بعدی خواهد انجامید. البته شایان ذکر است برای اطمینان از حفظ حریم خصوصی و حقوق مالکیت معنوی داده‌ها، نیاز به ایجاد استانداردها و روش‌هایی است که این وظایف بر عهده ناشرین و نشریات است تا موضوعات داده‌سازی^۳ و تحریف داده‌ها^۴ به حداقل برسد.

1. Salami
2. Slicing
3. Data Fabrication
4. Data Falsification

در مورد شفافیت نیز باید گفت که این مسئله در تحقیقات علمی بسیار حائز اهمیت است و به‌عنوان یکی از اصول اخلاقی مورد تأیید جوامع علمی مطرح است. شفافیت به‌معنای انتشار داده‌های تحقیقاتی به‌صورت شفاف و به‌صورت قابل دسترسی، به‌منظور جلوگیری از تحریف داده‌ها، افزایش قابلیت اطمینان به نتایج تحقیقات، افزایش تعامل بین پژوهشگران و بهبود همکاری در تحقیقات است. همچنین، شفافیت می‌تواند به افزایش تعامل بین پژوهشگران و بهبود همکاری در تحقیقات کمک کند.

نکته مهم: در مرحله ارسال مقاله، نویسنده باید دقت داشته باشد که مقاله ارسالی، سلامی یا قطعه‌قطعه نباشد. بدین معنی که یک کار پژوهشی به چند کار جزئی‌تر تقسیم شده باشد، به‌نحوی که همبستگی بالایی بین مطالب منتشرشده این مقالات وجود داشته باشد. به‌عبارت‌دیگر پدیده سلامی در نشر، تقسیم یک مقاله بزرگ به چند مقاله کوچک‌تر است. این کار معمولاً با نیت افزایش ارجاعات صورت می‌پذیرد. باین حال تهدید اصلی این موضوع، افزایش تعداد مقالات با کیفیت پایین است. یکی دیگر از مشکلات سلامی این است که ممکن است محققان صرفاً نتایج مثبت یا دلخواه را گزارش کنند. تکرار محتوا نیز آفت دیگر سلامی است.

(د) ملاحظات اخلاقی: در هر تحقیق علمی، ملاحظات اخلاقی بسیار حائز اهمیت هستند و نویسندگان باید از آن‌ها پیروی کنند. ملاحظات اخلاقی در تحقیقات علمی می‌تواند شامل کد اخلاق، اخذ رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان در تحقیق، حفظ حریم خصوصی شرکت‌کنندگان و احترام به حقوق نویسندگان دیگر (حق نشر و حقوق مالکیت فکری) باشد. به‌طورکلی، رعایت ملاحظات اخلاقی در تحقیقات علمی می‌تواند به حفظ شفافیت، قابلیت اطمینان به نتایج تحقیقات و بهبود اعتبار تحقیقات کمک کند.

✚ **بیانیه در دسترس بودن داده‌ها:** این بیانیه، یکی از گزارش‌های خوداظهاری مهم نویسنده است که در قالب یک بیانیه باید در مقالات علمی ذکر شود (قبل از منابع) و به

دیگران امکان دسترسی به داده‌های استفاده‌شده در تحقیق را می‌دهد. این بیانیه شامل اطلاعاتی مانند نام و نحوه دسترسی به داده‌ها، نام مؤسسه محل نگهداری داده‌ها و تاریخ ذخیره داده‌ها است. بسیاری از نشریات معتبر از نویسندگان می‌خواهند که بیانیه در دسترس بودن داده‌ها را در مقالات خود قرار دهند. این بیانیه می‌تواند به‌عنوان یک اصل اخلاقی به تضمین شفافیت، تأییدپذیری و تکرارپذیری نتایج تحقیقات و بهبود پژوهش در آینده کمک کند. شایان ذکر است اگر داده‌ها حاوی اطلاعاتی هستند که حساس و یا محرمانه‌اند، در بیانیه در دسترس بودن داده‌ها باید ذکر شود و شناسه پایدار^۱ در خصوص داده‌های ذخیره‌شده اعلام شود. برخی ناشران و نشریات، هنگام ارسال مقاله، کد شناسه پایدار را درخواست می‌کنند؛ بدین معنی که داده خام مقاله باید در یک فضای مجازی ثبت شده باشد و شناسه پایدار آن به‌صورت لینک در صفحه نشریه بارگذاری شود. در همین راستا، برخی مخازن دستورالعمل‌هایی را برای بازیابی یا دسترسی به داده‌ها فراهم می‌کنند و لینک‌های دانلود را برای دسترسی به داده‌ها فراهم می‌کنند؛ درحالی‌که در روشی دیگر شاید نیاز به ایجاد یک حساب کاربری باشد. برای ذخیره‌سازی داده‌ها و ارائه آن چندین روش وجود دارد که چند نمونه آن ذیلاً اشاره شده است:

- ❖ **سرویس آمازون^۲ S^۳:** یک سرویس ذخیره‌سازی مطمئن برای داده‌ها است.
- ❖ **سرویس ذخیره ابر گوگل^۳:** یک سرویس پایدار ذخیره‌سازی شیء است که امکان ذخیره‌سازی مطمئن داده‌ها را فراهم می‌سازد.
- ❖ **دراپ باکس^۴:** سرویس محبوب برای ذخیره‌سازی اطلاعات و داده‌هاست و قابلیت‌های دیگری همچون همگام‌سازی خودکار و اشتراک‌گذاری فایل را نیز داراست.

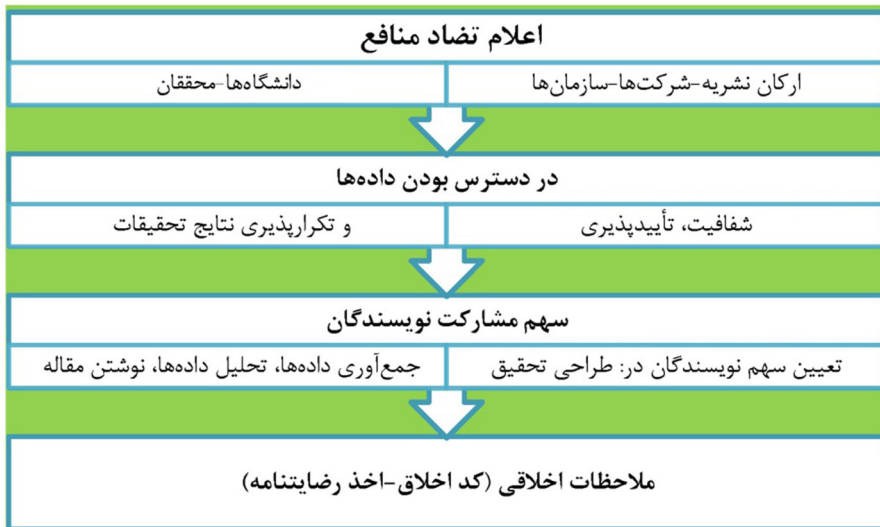
🚩 **سهام مشارکت نویسندگان^۵:** یکی از روش‌هایی که می‌تواند بهبود اخلاق پژوهشی و شفافیت را به همراه داشته باشد، بیان دقیق مشارکت هریک از نویسندگان در تحقیق است. در بسیاری از مقالات علمی، فهرستی از نویسندگان و نقش آن‌ها در تحقیق در بخشی به نام «مشارکت نویسندگان» ذکر می‌شود. این بخش می‌تواند شامل توضیحاتی در مورد نقش هر یک از نویسندگان، مانند طراحی تحقیق، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها و نوشتن مقاله باشد.

1. Persistent Identifier (PID)
 2. Amazon Simple Storage Service
 3. Google Cloud Storage
 4. Dropbox
 5. Author Contribution

✚ **استانداردهای گزارش‌دهی^۱**: ارائه مقاله باید مبتنی بر استانداردهای مقاله‌نویسی باشد. گزارش نتایج تحقیق باید به صورت شفاف و دقیق باشد تا دیگران بتوانند از آن استفاده کنند.

✚ **اصالت و تصدیق منابع^۲**: نویسندگان باید قوانین حق نشر را رعایت کنند و در صورت استفاده از تحقیقات دیگران، به آن‌ها استناد داده باشند. تقدیر از آثار دیگران باید به‌طور مناسب انجام شود. اگر اطلاعاتی به صورت خصوصی مثل گفت‌وگو، مکاتبه یا بحث از شخص ثالث در دسترس باشد، نمی‌توان بدون مجوز صریح و کتبی از آن منبع، استفاده یا گزارش شود.

جدول ۱-۳- شفاف‌سازی ملاحظات اخلاقی در پژوهش

QR Code ۱۳- ملاحظات اخلاقی در نشر از دیدگاه الزویر

1. Reporting Standards
2. Originality and Acknowledgement of Sources

نمونه‌ای از شفاف‌سازی اخلاق در پژوهش در انتهای مقاله

Ethics approval and consent to participate

The study was conducted in accordance with the ethical principles outlined in the Declaration of Helsinki. The study protocol was approved by the Institutional Review Board (IRB) at [Name of Institution] (IRB approval number [Number]). All participants provided written informed consent prior to participating in the study.

Availability of data and materials

The datasets analyzed during the current study are available from the corresponding author on reasonable request. Materials used in this study are commercially available or can be obtained through the corresponding author.

Competing interests/Conflict of Interests

The authors declare that they have no competing interests OR author X has received funding from Company Y for a research project unrelated to the current study. Author Z serves on the advisory board of Company A. However, the authors declare that these potential conflicts of interest did not influence the design, conduct, or reporting of this study.

Funding

this work was supported by [Name of funding agency and grant number]. [Author initials] acknowledges support from [Name of funding agency and grant number].

Author contributions

A.B. and C.D. conceived and designed the study. A.B. collected the data, with assistance from E.F. A.B. and C.D. contributed data or analysis tools. A.B. and C.D. performed the statistical analysis. A.B. wrote the initial draft of the manuscript. All authors contributed to manuscript revision and have read and approved the final version.

Acknowledgments

The authors would like to thank [Name(s) of funding agency] for financial support of this research. We are grateful to [Name(s) of individuals or organizations] for their assistance with [specific task]. We also thank [Name(s) of individuals] for their insightful comments and feedback on earlier versions of the manuscript. Finally, we would

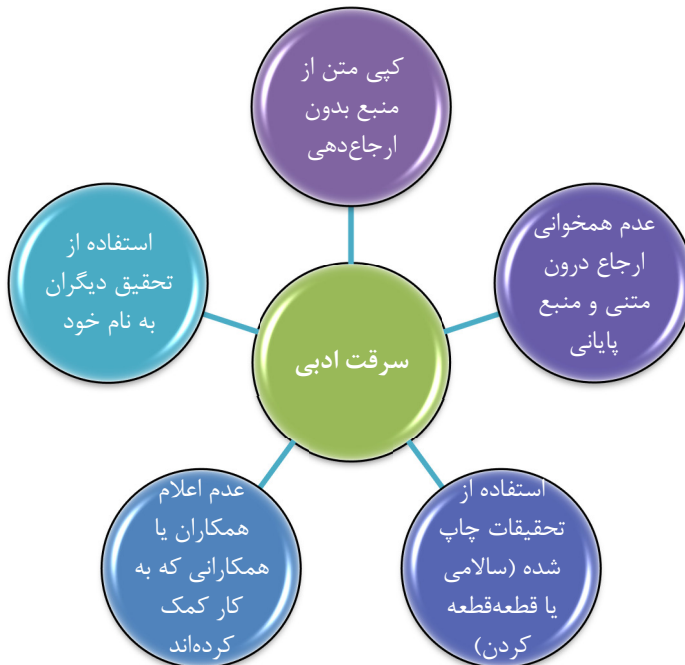
like to express our gratitude to the study participants for their time and willingness to participate in this research.

Informed Consent

Informed consent was obtained from all individual participants included in the study.

QR Code ۱۴- اخلاق در نشر از دیدگاه الزویر

شکل ۱-۳- مصادیق سرقت ادبی

انتشار چندگانه، زائد یا هم‌زمان^۱

به‌طور کلی، مقالاتی که اساساً یک تحقیق را توصیف می‌کنند، نباید در بیش از یک نشریه منتشر شوند (در همایش بلامانع است). ارسال مقاله مشابه به بیش از یک نشریه، رفتار انتشاری غیراخلاقی است. گاهی انتشار برخی مقالات (مانند راهنمایی‌های بالینی، ترجمه) در شرایطی خاص، در بیش از یک نشریه قابل قبول است. در این حالت، نویسندگان و دبیران نشریات مربوطه باید با دومین انتشار به شرطی موافقت کنند که داده‌ها و تفسیر مستند اصلی بازتاب داده شود. منبع اصلی اثر باید در دومین انتشار به‌عنوان منبع ارائه شود. جزئیات بیشتر را با اسکن بارکد زیر دریافت کنید.

QR Code ۱۵- ملاحظات اخلاقی در خصوص انتشار هم‌زمان

استفاده از هوش مصنوعی و فناوری‌های به کمک هوش مصنوعی در نوشتن علمی

سیاست‌گذاری در خصوص نحوه به‌کارگیری هوش مصنوعی در نگارش مقالات حائز اهمیت است چون امروزه شاهد آن هستیم که استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی در فرایند خلق محتوا در حال افزایش است. بنابراین نویسندگان، خوانندگان، داوران و سردبیران باید نسبت به این موضوع آگاهی داشته باشند. الگوریتم‌های هوش مصنوعی، با استفاده از مدل‌های زبانی، جملات و پاراگراف‌های مرتبط با موضوع مورد نظر، محتوای پژوهش را به‌طور خودکار تولید می‌کنند^۲. با این حال، اگرچه استفاده از هوش مصنوعی در نگارش مقالات توسط برخی افراد صورت می‌گیرد، اما باید توجه داشت که بسیاری از ناشران، قوانینی در خصوص استفاده از هوش مصنوعی در نگارش مقالات دارند که مسئله حقوق مالکیت فکری و حق نشر را مد نظر قرار می‌دهند. شایان ذکر است در نهایت نویسندگان مسئولیت محتوای اثر را به عهده دارند. نویسندگان باید در مقاله خود استفاده از هوش مصنوعی و یا فناوری‌های هوش مصنوعی را اعلام کنند. اعلام استفاده از این فناوری‌ها، شفافیت و اعتماد بین نویسندگان، خوانندگان، داوران و دبیران را تقویت می‌کند.

1. Multiple, Redundant or Concurrent Publication

۲. شایان ذکر است نگارش مقالات توسط هوش مصنوعی دارای مشکلاتی است و به نظر می‌رسد که این فناوری هنوز به‌صورت کامل قابلیت تولید مقالات با کیفیت و بدون نیاز به اصلاحات انسانی را ندارد؛ بنابراین، به‌کارگیری این فناوری باید با نظارت و کنترل انسانی صورت گیرد.

خطرات و موضوعات انسانی یا حیوانی

اگر کار تحقیقی مستلزم استفاده از مواد شیمیایی و روش‌ها یا تجهیزات پرخطر باشد، نویسنده باید این خطرها را در مقاله به‌صورت واضح و شفاف بیان کند. اگر کار شامل استفاده از حیوانات یا انسان‌ها باشد، نویسنده باید اطمینان حاصل کند که تمام روش‌ها با قوانین و دستورالعمل‌ها همخوان بوده و کمیته (های) اخلاقی آن‌ها را تأیید کرده‌اند.

همچنین، نویسنده باید در مقاله بیان کند که افراد برای مشارکت در فرایند تحقیق، رضایت داشته و حقوق حریم خصوصی آن‌ها رعایت می‌شود. برای نمونه‌های انسانی، نویسنده باید اطمینان حاصل کند که کار انجام‌شده در مطابقت با موازین اخلاقی انجمن پزشکی جهان^۱ (اعلامیه هلسینکی)^۲ قرار دارد. همچنین، همهٔ آزمایش‌های حیوانی باید با راهنمایی‌های مربوطه مانند قانون حقوق حیوانات در بریتانیا یا دستورالعمل اتحادیهٔ اروپا دربارهٔ حفاظت از حیوانات برای مقاصد علمی صورت گیرد.

اطلاع از خطاهای اساسی

وقتی نویسنده در کار خود، خطای مهم و تأثیرگذاری را کشف می‌کند، وظیفهٔ او این است که بلافاصله با سردبیر یا ناشر نشریه تماس بگیرد و با او همکاری کند تا مقاله را در صورت لزوم، استرداد^۳ (ریترکت) کند (در ادامه توضیح داده خواهد شد). اگر سردبیر یا ناشر از طریق یک شخص ثالث متوجه خطای مهمی در مقاله شده باشد، وظیفهٔ نویسنده است که با سردبیر همکاری کند و درخواست‌های سردبیر را پاسخ دهد.

شفافیت تصاویر

نویسندگان باید به دستورالعمل نشریه در خصوص تصاویر گرافیکی توجه کنند. به‌طور کلی، هرگونه دست‌کاری در تصاویر که به فریب خوانندگان از طریق نمایش تصاویر غیرواقعی یا القای وجود یافته‌های غیرواقعی منجر شود، مصداق فریب‌کاری و تخلف پژوهشی است.

شفافیت کارآزمایی بالینی

الزور از شفافیت کارآزمایی بالینی پشتیبانی می‌کند. برای نشریات مرتبط، از نویسندگان انتظار می‌رود که در ثبت و ارائهٔ کارآزمایی بالینی متعهد باشند. مثلاً رعایت دستورالعمل‌های CONSORT، در کارآزمایی‌های بالینی.

1. The Code of Ethics of the World Medical Association
2. Declaration of Helsinki
3. Retract

QR Code ۱۶- شفافیت کارآزمایی بالینی

وظایف سردبیر

سردبیر، محور اصلی هر نشریه برای تحقق اصول اخلاقی در پژوهش و نشر است که می‌تواند بنیان اخلاقی را در نشریه تقویت کند. در این راستا، سردبیر می‌بایست همواره نقش راهبری و نظارتی داشته باشد که در ادامه این مورد بررسی خواهد شد. یکی از وظایف مهم سردبیر این است که هنگام دریافت مقاله، تخصص نویسندگان را با موضوع مقاله مطابقت کند و در صورت مغایرت اقدام به رد سریع^۱ نماید.

نکته مهم: رد سریع مقاله از وظایف ذاتی سردبیر است و این کار نباید توسط مدیر داخلی و یا کارشناس نشریه انجام شود.

در گردش کاری فرایند داوری نشریات، بهترین حالت ممکن، استفاده از تبادل نظرات و گردش کاری میان سردبیر^۲، کمک‌سردبیر^۳ و داوران پیشنهادی^۴ است که معمولاً در نشریات کشور ما نقش کمک‌سردبیر، به‌عنوان بازوی کمکی نادیده گرفته می‌شود. در فرایند داوری از مرحله وصول مقاله تا تصمیم‌گیری نهایی سردبیر نقش نظارتی و تویپی دارد و در هر بخش از این فرایند می‌تواند ورود مدیریتی داشته باشد.

سردبیران باید با اصول اخلاقی در نشر آشنا باشند و همین‌طور به شکایات مرتبط با اصول اخلاقی در نشر پاسخ دهند و در صورت لزوم اقدامات لازم را انجام دهند. از جمله این شکایات می‌توان به ابهام در سرقت ادبی، انتشار مطالب غیرعلمی و یا توهین آمیز و یا نقض حقوق مالکیت فکری^۵ اشاره کرد.

نکته مهم: حقوق مالکیت فکری در دنیای نشریات علمی شامل حقوقی است که نویسندگان، ناشران و خوانندگان در فضای نشر علم دارند.

1. Desk Rejection
2. Editor in Chief
3. Associate Editor
4. Suggested Reviewer
5. Intellectual Property Rights

جدول ۲-۳- نمونه نرم‌افزارهای مشابهت‌یاب

ویژگی‌های نرم‌افزار	نرم‌افزار
نرم‌افزار تشخیص مشابهت است که از الگوریتم‌های پیچیده‌ای برای مقایسه داده علمی و کارهای قبلی استفاده می‌کند که در بیش از ۱۰۰ زبان قابلیت مشابهت‌یابی دارد.	iThenticate
یکی از نرم‌افزارهای جست‌وجوی مشابهت در مقالات، پایان‌نامه‌ها و رساله‌هاست.	Turnition
بررسی مشابهت متنی را انجام می‌دهد.	Plagiarism Checker
به تشخیص شباهت‌های متنی می‌پردازد.	Duplichecker
این نرم‌افزار علاوه بر بررسی املاي کلمات، گرامر، نوشتار، قابلیت تشخیص شباهت‌های متنی را نیز دارد.	Grammarly

برای رعایت حقوق مالکیت فکری در نشریات، مجوز انتشار اثر باید از نویسندگان دریافت شود و نام نویسندگان در کنار اثر گذاشته شود. استفاده از نرم‌افزارهای مشابهت‌یاب به جهت جلوگیری از کپی‌کردن مطالب دیگران حائز اهمیت است. بر همین اساس در جدول ۲-۳ به معرفی چند نرم‌افزار معتبر مشابهت‌یاب پرداخته شده است.

از دیگر وظایف سردبیر، ایجاد چارچوب در مورد سیاست‌های انتشار است که می‌تواند به رعایت اصول اخلاق در نشر کمک کند و شامل موارد ذیل است:

- ✚ وضع معیارهای علمی برای بررسی مقالات
- ✚ انتخاب کمک‌سردبیر و داوران و نظارت بر روند داوری
- ✚ سیاست‌های انتشار و دسترسی: نشریه از نوع دسترسی آزاد است و یا به‌صورت اشتراکی مدیریت می‌شود؟
- ✚ سیاست حق نشر^۱: نشریات معتبر قبل از انتشار مقاله، حق نشر را از نویسنده می‌گیرند.
- ✚ چک‌لیست‌های داوری: برای بررسی ارتباط احتمالی میان داوران و نویسندگان، صراحتاً از داور (ان) در خصوص تضاد منافع با نویسنده (ها) سؤال می‌شود؟ (در صورتی که نظام داوری نشریه به‌صورت یک‌سویه کور و یا باز باشد که در فصل اصول داوری بحث خواهد شد)
- ✚ بررسی هویت‌سازمانی نویسندگان (ایمیل دانشگاهی برای همه نویسندگان الزامی است، مگر در شرایط استثنا با دلایل توجیهی و با تشخیص سردبیر)

بررسی رعایت شرایط نویسندگی: سردبیر باید به بررسی این موضوع بپردازد که همه نویسندگان مقاله، قبل از فرایند ارسال، مشارکت مؤثری در تنظیم و آماده‌سازی مقاله داشته باشند و در صورت احراز شرایط نویسندگی به شکل روح، میهمان و هدیه، مقاله را رد سریع کنند (در ادامه فصل به تفصیل توضیح داده شده است). شرط‌های نویسندگی که باید به تأیید سردبیر برسند، عبارت‌اند از: مشارکت قابل توجه در ایده یا طراحی پروژه؛ جمع‌آوری داده^۱ و یا تحلیل داده‌ها^۲ - پیش‌نویسی مقاله^۳، بازنگری مقاله^۴ و تأییدیه نهایی مقاله^۵.

نکته مهم: اگر نویسنده‌ای شرط‌های اعلام‌شده نویسندگی را داشت از او به‌عنوان نویسنده نام برده می‌شود و در غیر این صورت مشارکت‌کننده^۶ محسوب می‌شود و بهتر است در بخش سپاسگزاری^۷ از او تقدیر شود.

وظایف مدیر داخلی و کارشناس نشریه

در راستای اعمال اصول اخلاقی در نشر، اداره تحریریه نشریه (مدیر داخلی، کارشناس نشریه) گزارش فنی را در خصوص هر مقاله ارسالی آماده و در اختیار سردبیر قرار می‌دهند. کنترل سالامی، خوداستنادی و بررسی شفافیت نشر علم (ذکرشده در پاورقی‌های مقاله) از وظایف ذاتی این مجموعه است. برای بررسی احتمال نشر مجدد^۸ و یا پدیده سالامی، مدیر داخلی و کارشناس نشریه می‌توانند از صفحه گوگل اسکالر^۹ ارسال‌کننده مقاله به‌سهولت مشابهت یا تکراری بودن اثر ارسالی را بررسی کنند. وظیفه دیگر این گروه بررسی ارتباط میان نویسنده (ها) و داوران مقاله (پس از تعیین داور) است که باید گزارش آن را به سردبیر بدهند. اداره تحریر می‌تواند با گزارش‌گیری از گوگل اسکالر و سمانتیک اسکالر^{۱۰} اثربخشی نویسنده (ها) را بررسی و به سردبیر گزارش کند.

رعایت پاورقی در انتهای هر مقاله

رعایت پاورقی‌ها که نشان‌دهنده شفافیت نشر علم و رعایت اخلاق در پژوهش است، حائز اهمیت است و باید مورد توجه نشریات و ناشران قرار گیرد. درج توضیحات مرتبط با:

1. Data Collection
2. Data Analysis
3. Drafting
4. Revision
5. Proofreading
6. Collaborator
7. Acknowledgement
8. Duplicate Publication
9. Google Scholar
10. Semantic Scholar

الف) سپاسگزاری^۱: درج نام افراد یا سازمان‌هایی که در طول فرایند تحقیق و نوشتن مقاله به

نویسنده یا نویسندگان کمک کرده‌اند و یا از آن‌ها حمایت مالی کرده‌اند.

ب) سهم مشارکت نویسندگان: همان‌طور که قبلاً اشاره شد، در بخشی از مقاله، مشارکت

هر نویسنده در فرایند تحقیق و انتشار مشخص می‌شود. به‌طور مثال، نویسنده الف، طرح

تحقیق را تنظیم کرده و نویسنده ب، در جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل آماری کمک کرده

است. نویسنده ج، در تفسیر نتایج و ویرایش مقاله سهمیم بوده است. این موضوع برای

سازمان‌های اخلاق در نشر بسیار حائز اهمیت است، چراکه از ورود نویسندگان روح^۲،

میهمان^۳ و هدیه^۴ ممانعت به عمل می‌آید (شکل ۲-۳).

نویسنده‌گی روح به حالتی اطلاق می‌شود که شخصی در یک پروژه تحقیقاتی مشارکت قابل توجهی

داشته، اما جایگاهی در مقاله منتشرشده ندارد. به‌طور مثال، برخی اوقات پژوهشگر اصلی از درج نام

خود سر باز می‌زند؛ چراکه می‌خواهد توسط سازمانی که خود در آن مسئولیت دارد، از پروژه حمایت

مالی انجام دهد. نویسنده‌گی میهمان زمانی رخ می‌دهد که نام محقق در مقاله درج شود، درحالی‌که

مشارکت مؤثری در فرایند تحقیق نداشته است. از این نویسنده‌گی گاهی به‌عنوان نویسنده‌گی افتخاری

نیز یاد می‌شود. نویسنده‌گی هدیه (نویسنده‌گی مهربانانه) زمانی اتفاق می‌افتد که پژوهشگر اصلی^۵ برای

پاسخ به حمایت مالی فردی دیگر و یا تقویت ارتباطش، نام او را در مقاله قرار می‌دهد. به‌طور کلی هر

سه رفتار ذکرشده در اعطای نویسنده‌گی موجب اخلال در صداقت پژوهش شده، به‌نوعی در حق

کسانی که در پژوهش زحمت کشیده‌اند، ظلم می‌شود. برای شناسایی این رفتارهای بی‌اخلاقی در

پژوهش می‌توان نکات ذیل را در نظر داشت:

✚ در نویسنده‌گی روح، اگر تفاوتی بین بخش سپاسگزاری و فهرست نویسندگان باشد و یا

مشارکت برخی افراد در فهرست نویسندگان به‌روشنی ذکر نشده باشد، می‌توان به شفافیت

پژوهش شک برد.

✚ در نویسنده‌گی میهمان اگر نام نویسنده در یک نشریه ظاهر شده است، اما مشارکت او

واضح نیست، ممکن است نشان‌دهنده نویسنده‌گی میهمان باشد.

✚ در نویسنده‌گی هدیه نیز توضیح واضحی از نقش و مشارکت نویسنده در فرایند تحقیق

وجود ندارد.

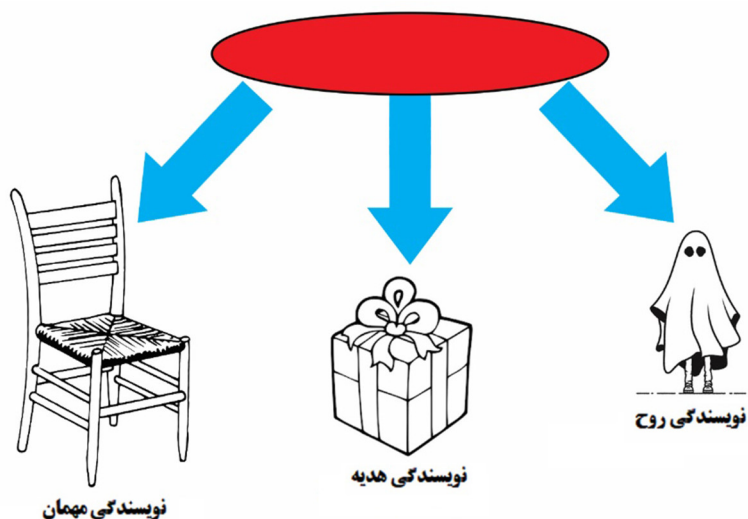
1. Acknowledgement

2. Ghost

3. Guest

4. Gift

5. Senior Researcher

شکل ۲-۳- انواع تخلفات در اعطای نویسندگی (بر گرفته از: (Misra, Ravindran, & Agarwal, 2018))

QR Code ۱۷- انواع تخلفات نویسندگی

بررسی دست‌کاری در ارجاعات^۱، یکی دیگر از مواردی است که می‌تواند توسط اداره تحریریه^۲ بررسی شود که در ادامه به آن خواهیم پرداخت. با توجه به اهمیت بالای ارجاع‌دهی در مقالات علمی، بررسی دست‌کاری در ارجاعات یکی از مواردی است که به‌منظور حفظ اعتبار علمی و عدم تخریب اعتبار نشریه، توسط اداره تحریریه نشریه بررسی و ارزیابی می‌شود.

دست‌کاری در ارجاعات به‌معنای دست‌کاری عمدی ارجاعات اثر علمی است که به‌منظور افزایش تعداد ارجاع‌ها به مقاله یا نویسنده خاص، یا تغییر در ضریب تأثیر یک نشریه صورت می‌گیرد. این اقدام شامل ارجاعات خود (ارجاع به مقالات خود به‌طور غیرمستعارف و بیش از حد)، اجبار به ارجاع (اجبار دیگران به ارجاع^۳)، حلقه ارجاع (گروه‌هایی از پژوهشگران که به توافق با هم به‌طور بیش از اندازه به مقالات همدیگر ارجاع می‌دهند)، انباشت ارجاع (ارجاع به چندین انتشار از یک نویسنده یا گروه در

1. Citation Manipulation
2. Editorial Office
3. Citation Rings

یک جمله) و افراط در ارجاع (افزودن تعداد بیش از حدی از مراجع به یک انتشار به‌منظور نشان‌دادن ارجاعات بیشتر و افزایش اعتبار آن) است. دست‌کاری ارجاع یک نوع تخلف علمی است و می‌تواند به انحراف در رکورد علمی، کاهش کیفیت تحقیقات و ازدست‌دادن اعتماد عمومی به علم منجر شود. این عمل، به تغییر در تعداد و نوع ارجاعات و در نتیجه، تأثیر مستقیم بر شاخص‌های علمی مانند تعداد ارجاعات، شاخص تأثیرگذاری و امتیازات دیگر منجر می‌شود. دست‌کاری در ارجاعات در سه حالت رخ می‌دهد:

الف) خوداستنادی نویسنده^۱: به‌معنای ارجاع هدف‌دار نویسنده به مقالات خود با انگیزه و هدف ارتقای استنادات و شاخص‌های علم‌سنجی است. در مقاله‌ای که در سال ۲۰۲۰ در نشریه نیچر با عنوان شناسایی علائم «هک کردن ارجاعات» در مقالات علمی چاپ شد، الگوریتمی معرفی شد که برای تشخیص الگوهای غیرطبیعی در ارجاعات مقالات علمی توسعه داده شده است. هدف از استفاده از این الگوریتم شناسایی محققانی است که فهرست ارجاعات خود را تغییر داده و به‌نوعی اطلاعات علمی را تحریف کرده‌اند. با استفاده از این الگوریتم، مقالات بر اساس تعداد ارجاعات به آن‌ها و مقایسه آن با الگوهای معمول در زمینه تحقیقات مشابه دسته‌بندی می‌شوند و فرصت شناسایی تغییرات غیرطبیعی در فهرست ارجاعات را فراهم می‌کند. استفاده از این الگوریتم می‌تواند به افزایش شفافیت در تحقیقات علمی کمک کرده، از تحریف اطلاعات جلوگیری کند.

ب) خوداستنادی داور^۲: داور نویسنده را مجبور به ارجاع به آثار خود می‌کند.

ج) خوداستنادی دبیر^۳: معنای ارجاع به مقالات توسط خود سردبیر یا اعضای هیئت تحریریه نشریه است که به‌منظور ارتقای استنادات و شاخص‌های علم‌سنجی انجام می‌شود.

ترویج شفافیت در ارجاع‌دهی مستلزم تلاش مشترکی بین ناشران، سردبیران، بازبینندگان و نویسندگان است. برخی راهکارهایی که می‌تواند در پیشگیری از دست‌کاری ارجاع کمک کند، به شرح ذیل است:

1. Self-citation
2. Reviewer Self Citation
3. Editor Self Citation

ترویج شفافیت

- ناشران، سردبیران و پژوهشگران باید درباره روش‌های خودارجاع‌دهی شفاف باشند.

توسعه دستورالعمل‌های واضح

- ناشران و سردبیران می‌توانند دستورالعمل‌های واضحی در مورد روش‌های ارجاع‌دهی ارائه دهند (به‌عنوان مثال تعیین سقف برای خوداستنادی و شیوه صحیح معیارهای ارجاع‌دهی).

بازخورد هم‌زمان

- داوران می‌توانند در طول فرایند بازبینی هم‌تا، دست‌کاری ارجاعات را شناسایی و گزارش کنند.

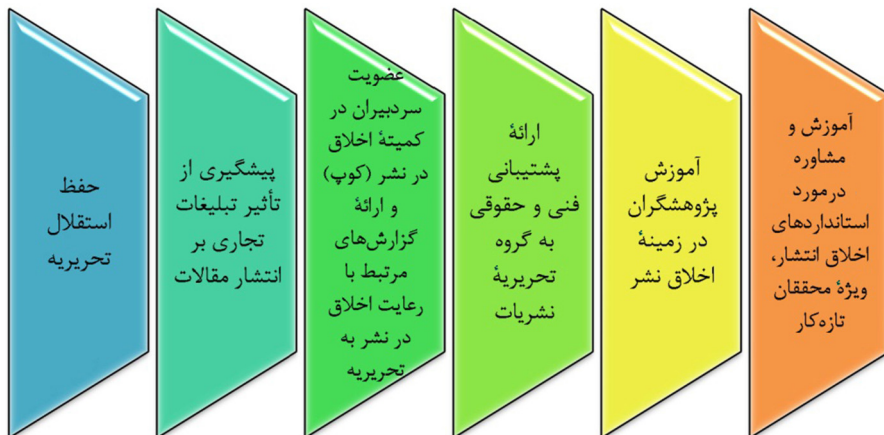
استفاده از ابزار تحلیل ارجاع

- ناشران و سردبیران می‌توانند از ابزارهای تحلیل ارجاع برای شناسایی الگوهای ارجاع خودی بیش‌ازحد یا حلقه‌های ارجاع استفاده کنند.

شکل ۳-۳- راهکارهای پیشنهادی در جهت پیشگیری از دست‌کاری ارجاع

وظایف ناشر

یکی از وظایف اصلی ناشر در خصوص رعایت اخلاق در نشر، صیانت از ساحت علم و ایجاد اطمینان از اجرای بهترین شیوه‌ها در انتشارات پژوهش‌ها است. به‌طورکلی ناشر نقشی حمایت‌کننده در فرایند ارتباطات علمی دارد. الزویر به‌عنوان بزرگ‌ترین ناشر نشریات جهان، به‌شدت از آثار پژوهشی ثبت‌شده صیانت می‌کند. وظایف این ناشر به‌عنوان نمونه در خصوص اعمال اخلاق در نشر شامل موارد زیر می‌شود:

شکل ۳-۴- وظایف ناشر

وظایف داوران

در این بخش وظایف داوران در رعایت اخلاق در نشر ارائه شده است.

شکل ۵-۳- وظایف داوران

✚ **مشارکت در تصمیمات تحریریه:** سردبیر باید اطمینان حاصل کند که فرایند داوری، بی‌طرفانه و به‌موقع است. مقالات تحقیقاتی باید به‌طور معمول توسط حداقل دو داور خارجی و مستقل بررسی شوند و در صورت لزوم سردبیر باید نظرات دیگر را بررسی کند. سردبیر باید داوری را که دارای تخصص مناسب در زمینه مربوطه هستند، انتخاب کند. سردبیران باید بهترین شیوه‌ها را در جلوگیری از ورود داوران مغرض اتخاذ و همهٔ منافع احتمالی داوران را بررسی کند.

✚ **محرمانه بودن:** هر مقاله‌ای که برای داوری دریافت می‌شود، باید سندی محرمانه تلقی شود. داوران نباید بازبینی را با کسی به اشتراک بگذارند و یا بدون مجوز از سردبیر، به‌طور مستقیم با نویسندگان تماس بگیرند، تا حریم خصوصی رعایت شود و شرکت‌کنندگان به‌طور مناسب ارزیابی شوند. مواردی که در یک مقالهٔ ارسالی منتشر نشده است، نباید برای تحقیقات خود داوران استفاده شود.

✚ **هوشیاری نسبت به مسائل اخلاقی:** یک داور باید به مسائل اخلاقی در مقاله حساس باشد و باید این مسائل را با سردبیر در میان بگذارد.

✚ **استانداردهای بی‌طرفی و منافع رقابتی:** داوری باید با شیوه‌ای بی‌طرفانه انجام شود. داوران باید از هرگونه تعصب شخصی به دور باشند و آن را در هنگام داوری مقاله مد نظر

قرار دهند. انتقاد شخصی از نویسنده مناسب نیست. داوران باید دیدگاه خود را با استدلال‌های دقیق به صورت واضح بیان کنند. داوران باید قبل از قبول بازبینی مقاله، در صورت وجود تضاد منافع ناشی از ارتباطات، همکاری یا دیگر روابط با هر یک از نویسندگان، شرکت‌ها یا مؤسسات مرتبط با مقالات، با سردبیر مشورت کنند. اگر داور به نویسنده مقاله پیشنهاد ارجاع به تحقیقاتش را بدهد، باید همراه با دلایل علمی معتبر باشد و نباید این کار با هدف افزایش تعداد ارجاعات داور یا افزایش دیده‌شدن کار او (همکاران او) انجام شود (این موضوعات به طور تفصیلی در فصل اصول داوری ارائه خواهد شد).

آشنایی با نشریات بی اعتبار

در ادامه بحث در این فصل، انواع سوءرفتارهای پژوهشی را معرفی خواهیم کرد. در حال حاضر، نشریه‌رایی^۱ که عمدتاً جزء جرائم سایبری^۲ یا رایانه‌ای^۳ است به دغدغه شمار قابل توجهی از پژوهشگران تبدیل شده است. در این اقدام، وبسایتی مشابه به جای وبسایت نشریات معتبر ساخته می‌شود. برخی اوقات، وقتی نشریه‌ای معتبر قرارداد استفاده از نشانی اینترنتی یا دامین خود را تمدید نمی‌کند، نشریه‌رها از نشانی قبلی نشریات معتبر استفاده می‌کنند. غالباً عناصر پشت صحنه این نوع نشریه‌رایی را فرد یا افرادی تشکیل می‌دهند که از اشتیاق پژوهشگران به انتشار اثر در نشریات معتبر و البته بی‌دقتی و ناآگاهی آن‌ها سوءاستفاده می‌کنند و با دریافت هزینه‌های بسیار زیاد از پژوهشگران اقدام به انتشار آثار آن‌ها در نشریات کم‌اعتبار یا بی‌اعتبار خود می‌کنند. حتی گاهی هزینه بیشتری دریافت می‌کنند تا آثار را در اولویت انتشار قرار بدهند. از طرف دیگر، نشریات یغماگر^۴ وجود دارند که در ابتدا معتبر بوده‌اند و بعدها توسط افراد و یا شرکت‌های دیگر، تصرف شده و یا با هدف سوداگری و درآمدزایی به چاپ مقالات می‌پردازند.

QR Code ۱۸- نشریات بی اعتبار از دیدگاه الزویر

حال پرسش مهم این است که معیار شناسایی نشریات بی اعتبار چیست؟ شاید یکی از بهترین راهکارهای تشخیص نشریات بی اعتبار، مراجعه به فهرست نشریات منتشرشده توسط وزارت علوم،

1. Hijacked Journals
2. cybercrime
3. Computer
4. Predatory Journals

تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همین‌طور پایگاه استنادی جهان اسلام باشد. این سازمان‌ها در بازه‌های زمانی مشخص فهرست نشریات معتبر و غیرمعتبر را به همراه نشانی سایت آن‌ها منتشر می‌کنند. فهرست نشریات معتبر و غیرمعتبر را در پیوندهای زیر ببینید.

فهرست نشریات **نامعتبر و جعلی** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

<https://rppc.msrt.ir/fa>

فهرست نشریات **نامعتبر و جعلی** وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

[/http://blacklist.research.ac.ir](http://blacklist.research.ac.ir)

فهرست نشریات **نامعتبر و جعلی** پایگاه استنادی جهان اسلام

<https://jcr.isc.ac/te.aspx?lan=fa>

برای شناسایی نشریات نامعتبر معیارهای زیر را در نظر داشته باشید:

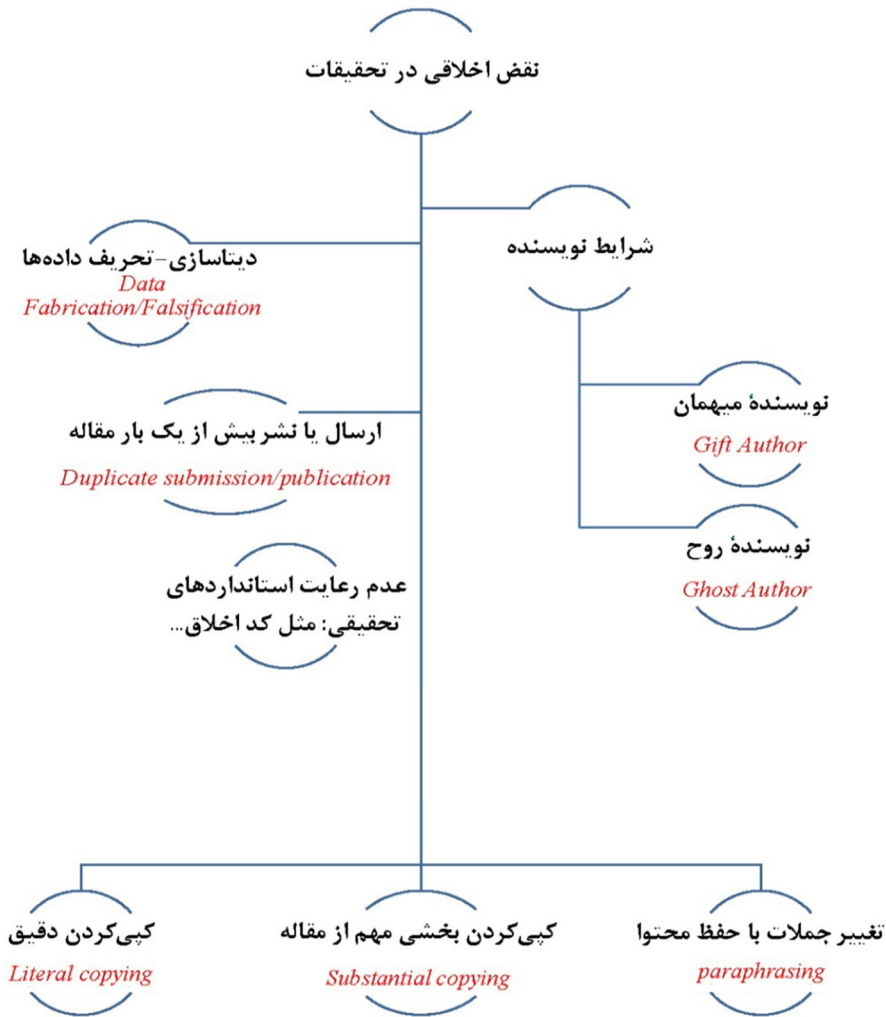
- ✚ بررسی نشانی و دامین نشریات و زمان ایجاد آن‌ها و همچنین توجه به نشانی نشریات جعلی که گاهی با کم‌وزیاد کردن یک حرف، وب‌سایتی مشابه ایجاد می‌کنند. اعتبار سایت نشریه و دامین را در نشانی www.whois.com می‌توان بررسی کرد. توصیه می‌شود به مالک سایت نشریه نیز توجه کنید.
- ✚ عدم انطباق تاریخ آرشیو با تاریخ راه‌اندازی نشریه می‌تواند نشانه‌ای از نشریات نامعتبر باشد.

- ✚ نشریات جعلی غالباً ادعا می‌کنند که در پایگاه‌های تخصصی و استنادی معتبری مانند پاب‌مد^۱ یا اسکوپوس نمایه شده‌اند، اما این ادعاها نادرست‌اند. نمایه‌سازی نشریه را از طریق وبسایت پایگاه استنادی و تخصصی بررسی کنید.
- ✚ هزینه‌های غیرمتعارف چاپ مقاله: نشریات جعلی معمولاً هزینه‌های انتشار بالایی را درخواست می‌کنند.
- ✚ وعده انتشار سریع مقاله.
- ✚ درج نام اعضای هیئت تحریریه معتبر بدون اطلاع و رضایت آن‌ها.
- ✚ نشریه‌های جعلی یا یگماگر با استفاده از مدل دسترسی باز و فقدان داوری وعده انتشار سریع می‌دهند. به علاوه، شفافیت در مورد هزینه‌های چاپ مقاله ندارند.
- ✚ طراحی وبسایتی با کیفیت پایین یا غیرحرفه‌ای از دیگر ویژگی‌های این نشریات است که نشانه‌ای از نشر بی کیفیت است (ظاهر نازیبا و نامناسب، عدم درج نام و نشان‌واره نشریه، یا فقدان امکانات جست‌وجو).
- ✚ عدم شفافیت^۲ در خصوص روش داوری، سیاست‌های نشر و منابع مالی.
- ✚ کیفیت پایین و باارزش علمی کم مقالات منتشرشده: ضعف روش‌شناسی و زبانی دو موضوعی هستند که در نگاه اول به چشم می‌آیند.

آشنایی با نشریات بی اعتبار

در این بخش شکل‌های متداول و پرتکرار نقض اخلاقی در تحقیقات ارائه می‌شود (شکل ۳-۳). در صورت بروز هر یک از مشکلات اخلاقی در یک مقاله علمی، سردبیر و کمیته اخلاقی نشریه باید محور تمام ارتباطات باشند و پس از شناسایی هر مشکل، بررسی و تحقیقات لازم را انجام دهند. در صورت بروز ادعاهای مربوط به نقض اخلاقی، باید با نویسنده تماس گرفته و توضیحات و مدارک لازم از او درخواست شود. در صورت تأیید نقض اخلاق در پژوهش، مقاله ممکن است باز پس گرفته (ویتدراو^۳) یا استرداد (ریترکت) شود. وقتی نویسنده و یا سردبیر قبل از انتشار، اقدام به بازپس‌گیری مقاله می‌کنند، این عمل به عنوان بازپس‌گرفتن شناخته می‌شود؛ اما اگر بازپس‌گیری پس از انتشار مقاله انجام شود، به آن استرداد (ریترکت) گفته می‌شود.

1. PubMed
2. Lack of Transparency
3. Withdraw

شکل ۳-۳- شکل‌های مختلف نقض اخلاقی در تحقیقات

شایان ذکر است در برخی موارد، ریترکت به دلیل شناسایی مشکلاتی در مقاله و عدم تأیید صحت نتایج و یا تخلفات اخلاقی از سوی نویسندگان انجام می‌شود (شکل ۳-۴). مثلاً، ریترکت مقالاتی که دارای تخلفاتی مانند داده‌های جعلی یا تقلب در مدیریت داده‌ها هستند، بیشترین فراوانی را دارند. در برخی موارد، مقالات به دلیل مشکلات فنی، نظیر خطای محاسباتی یا اشتباهات در روش‌شناسی، ممکن است ریترکت شوند. شایان ذکر است در ویتدراو، فایل PDF مقاله به‌طور کامل حذف می‌شود، اما در ریترکت، یک واترمارک ریترکت در پشت همه صفحات قرار می‌گیرد.

شکل ۴-۳- دلایل اصلی ریترت شدن

در جریان ریترت مقالات، سردبیران با دو نوع خطا مواجه‌اند: خطای صادقانه^۱ (غیرعمدی) و تخلف^۲ (جدول ۳-۳). در جریان تخلف پژوهشی مواردی همچون تضاد منافع اعلام‌نشده، سرقت ادبی، داده‌سازی و یا تحریف داده‌ها، سلامی، عدم رعایت پروتکل‌های تحقیقاتی و ارسال هم‌زمان مقاله به چند نشریه مشاهده می‌شود. از طرف دیگر، در خطای صادقانه (غیرعمدی) که به ریترت مقالات منجر می‌شود، اشتباهات غیرعمدی در فرایند تحقیقاتی یا گزارش دهی وجود دارد. این اشتباهات ممکن است شامل خطاهای تحلیل داده‌ها، اشتباهات در محاسبات آماری، یا خطا در روش‌های آزمایشی باشد.

جدول ۳-۳- انواع خطاهایی که باعث ریترت مقاله می‌شوند

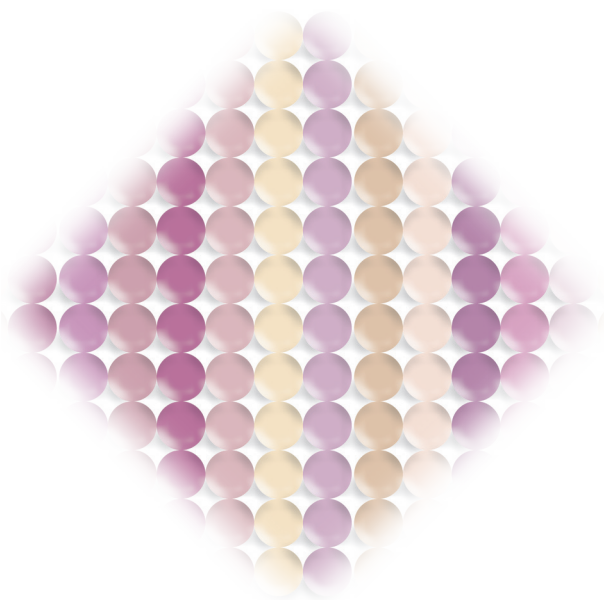
1. Honest error
2. Misconduct

اگرچه تبعات خطای صادقانه به مراتب کمتر از تخلفات تحقیقاتی است، اما همچنان می‌تواند عواقب مهمی برای جامعه علمی داشته باشد. ریتراکت‌های ناشی از خطای صادقانه معمولاً توسط خود نویسندگان شناسایی و گزارش می‌شود. مهم است بدانیم که ریتراکت‌های ناشی از خطای صادقانه نشان‌دهنده کیفیت پایین تحقیقات نیستند و برای جامعه علمی مهم است که بین ریتراکت‌های ناشی از خطای صادقانه و تخلفات تحقیقاتی تمایز قائل شوند. با این حال، ریتراکت‌های ناشی از خطای صادقانه هم بر شهرت نویسندگان تأثیر منفی خواهد داشت.

QR Code ۱۹- سیاست‌های الزویر برای حذف یا ریتراکت مقالات متخلف

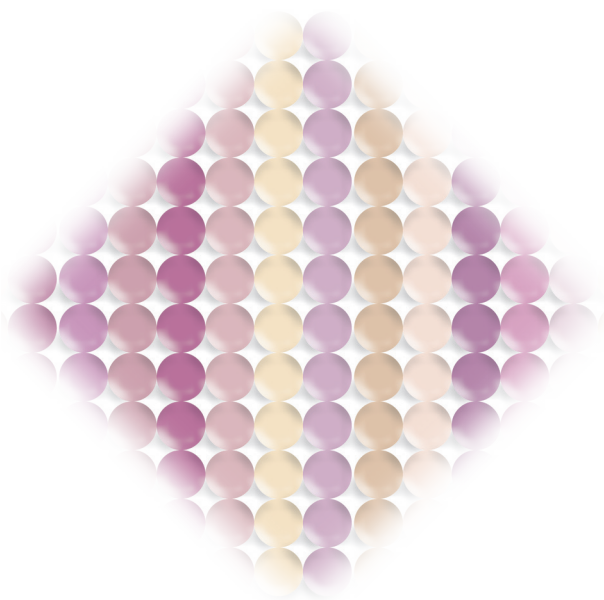
آخرین به‌روزرسانی قوانین اخلاق در نشر کوپ در بخش پیوست ۳ این کتاب قابل مشاهده است. مصادیق تخلفات پژوهشی را هم در پیوست ۶ مشاهده نمایید.

پایگاه‌های نمایه‌سازی نشریات

پیش از ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات، منابع علمی در قالب رسانه‌های چاپی از جمله کتاب و نشریات به جامعه علمی و دانشگاهی عرضه می‌شدند، با پیدایش این فناوری منابع علمی متنوع، مبتنی بر فناوری‌های نوظهور، به‌ویژه جهان‌وب (WWW)، در قالب موتورهای کاوش و پایگاه‌های اطلاعاتی، در اختیار کاربران قرار گرفت. امروزه به‌وضوح شاهد حضور هزاران نشریه بین‌المللی در جهان هستیم و آمار نشریات در حال تأسیس به‌طور فزاینده‌ای رو به فزونی است.

بر اساس آخرین گزارش‌های مرکز بین‌المللی اطلاعات پیاپی تا تاریخ تهیه این اثر، بیش از دو میلیون شماره شاپا به نشریات اختصاص داده شده است. این موضوع می‌تواند کمک شایان توجهی به ایجاد هویت در نشریات کند تا پس از نمایه‌سازی به‌سهولت مورد استفاده و ارزیابی بهره‌برداران قرار گیرد. نظر به اهمیت نمایه‌سازی نشریات ایرانی در پایگاه‌های استنادی و تخصصی، هدف از نگارش این فصل، آشنایی ارکان نشریات با این نمایه‌ها است تا به بهترین روش ممکن بتوانند در فرایند نمایه‌سازی نشریات کشور موفق شوند.

شایان ذکر است هریک از این نمایه‌ها اعم از استنادی و تخصصی، می‌توانند شیوه نمایه‌سازی و دسترسی به مقالات را به‌صورت متفاوتی برای کاربران فراهم کنند. به همین دلیل، برای افزایش رؤیت‌پذیری و اثربخشی نشریات توصیه می‌شود که نشریات در نمایه‌های معتبر قرار گیرند؛ چراکه نمایه‌سازی کمک می‌کند تا مخاطبان بیشتری به نشریه دسترسی پیدا کنند و با برجسته‌تر شدن نشریات نمایه‌شده نسبت به سایر نشریات، اعتبار بیشتری به دست آورند. به‌طور کلی، تفاوت نشریات نمایه‌شده و فاقد نمایه را می‌توان در دو بخش خلاصه کرد:

۱- **نشریات فاقد نمایه (استنادی، تخصصی یا هردو)** که از حیث استانداردهای

علمی نشر، غالباً بدون کیفیت‌اند و الزامی برای رعایت اخلاق نشر^۱ ندارند.

۲- **نشریات دارای نمایه (استنادی، تخصصی یا هردو)** که در جست‌وجوها

به‌سهولت قابلیت دسترسی دارند و در دسترس کاربران قرار می‌گیرند.

برای اینکه یک نشریه نمایه شود، باید الزامات نمایه‌ساز را احراز کند. در حال حاضر مؤسسات نمایه‌سازی زیادی وجود دارند و برخی نمایه‌سازها مانند اسکوپوس، توسط ناشران ارائه می‌شوند. مؤسسات نمایه‌ساز می‌توانند عناوین، چکیده، منابع و مقالات کامل را نمایه کنند. هنگامی که نشریه نمایه شود، بلافاصله در دسترس همه کاربران پایگاه داده قرار می‌گیرد. به‌طور کلی ساختار این فصل مبتنی بر بررسی نمایه‌های معتبر استنادی بین‌المللی، نمایه‌های معتبر بین‌المللی^۲ و نمایه‌های

1. Publication Ethics

2. international special Indexes

تخصصی بین‌المللی است و در طبقه‌ای دیگر فهرستی از مخازن و شبکه‌های اجتماعی علمی را که می‌توانند به رؤیت‌پذیری بیشتر نشریات بینجامند معرفی خواهیم کرد و در فصل‌های بعد نمایه‌های استنادی اسکوپوس، وب‌آوساینس و نمایه بین‌المللی دواج به‌واسطه اهمیت‌هایی که برای نشریات کشور دارند، به تفصیل بررسی می‌شوند.

نظر به اهمیت نمایه‌های معتبر استنادی بین‌المللی، در این بخش به معرفی چند نمایه استنادی معتبر خواهیم پرداخت که در جدول ۴-۱ قابل مشاهده است.

جدول ۴-۱- نمایه‌های معتبر استنادی بین‌المللی

نام پایگاه	نشانی	توضیحات
<p>Web of Science</p> 		<p>پایگاه وب آوساینس: یک نمایه استنادی علمی است که امکان جست‌وجوی استنادی جامع و همچنین دسترسی به پایگاه داده‌های مختلف را فراهم می‌کند.</p>
<p>Journal Citation Reports (JCR)</p> 		<p>گزارش استنادی نشریات: به‌اختصار JCR، به‌صورت سالانه، در دو نسخه علوم (Sciences) و علوم اجتماعی (Social Sciences) منتشر می‌شود.</p>
<p>Scopus</p> 		<p>اسکوپوس: یکی از نمایه‌های استنادی معتبر و شناخته‌شده است که اطلاعات کتاب‌شناختی حدود ۶۰ میلیون سند و همین‌طور اطلاعات محصولات حدود ۵ هزار ناشر علمی را، از سراسر جهان در خود جای داده است.</p>
<p>ISC</p> 		<p>پایگاه استنادی علوم جهان اسلام: یک پایگاه علمی است که به رتبه‌بندی دانشگاه‌های ایران و جهان اسلام و تجزیه و تحلیل نشریات علمی بر اساس معیارهای علم‌سنجی معتبر می‌پردازد.</p>

در جدول ۴-۲، نمایه‌های معتبر بین‌المللی معرفی می‌شوند که جنبه عمومی داشته و در کنار نمایه‌های استنادی، نقش مهمی در رؤیت‌پذیری و اعتبار علمی نشریات دارند.

جدول ۲-۴- نمایه‌های معتبر بین‌المللی عمومی

توضیحات	نشانی	نام پایگاه
پاب‌مد: یک پایگاه اطلاعاتی رایگان است که دسترسی به چندین پایگاه داده اصلی در گستره وسیعی از رشته‌های علوم پزشکی و زیست‌شناسی را فراهم می‌کند و دارای دو زیرمجموعه مدلاین و پاب‌مدسترتال است.		پاب‌مد
دوآج: دربرگیرنده حدوداً ۲۰۰۰۰ نشریه دسترسی آزاد در همه حوزه‌های علمی شامل علوم، فناوری، پزشکی، علوم اجتماعی و انسانی است. مأموریت اصلی این پایگاه افزایش رؤیت‌پذیری، شهرت، استفاده بیشتر از نشریات دسترسی آزاد بدون محدودیت‌های جغرافیایی و زبانی است.		DOAJ DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS
پایگاه اطلاعاتی ابسکو: یکی از بزرگ‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی چندمنظوره جهان است که به ارائه موتورهای جستجوی آنلاین و کتاب الکترونیک در حوزه‌های گوناگون علمی اعم از علوم اجتماعی، علوم انسانی، کامپیوتر، مهندسی، تجارت، مدیریت، اقتصاد، مالی، حسابداری، تجارت بین‌الملل، هوش مصنوعی و کشاورزی می‌پردازد.		EBSCO

در پیوست ۵ انتهای کتاب، برای آشنایی با نحوه ارسال مدارک و مستندات به یک پایگاه داده، مراحل شماتیک ثبت مجله در ایندکس کوپرنیکوس^۱ ارائه شده است. از آنجاکه هدف و چشم‌انداز برخی نشریات وزارت علوم مرتبط با حوزه‌های سلامت است، نمایه‌های بین‌المللی پاب‌مد، مدلاین و پاب‌مدسترتال که در اعتباربخشی آن نشریات تعیین‌کننده‌اند، بررسی می‌شوند.

پاب‌مد، مدلاین، پاب‌مدسترتال

پاب‌مد^۲ یکی از مهم‌ترین ابزارهای جست‌وجوی منابع حوزه علوم پزشکی است که توسط مرکز ملی اطلاعات بیوتکنولوژی^۳ (NCBI) واقع در کتابخانه ملی پزشکی آمریکا^۴ (NLM) تهیه شده است. مقالات علمی در زمینه‌های زیست‌پزشکی^۵ و علوم مرتبط با زندگی^۶ در این پایگاه قابل جست‌وجو

1. INDEX COPERNICUS
2. PubMed
3. National Center for Biotechnology Information
4. National Library of Medicine
5. Biomedical Literature
6. Life Sciences

است (بیش از ۳۵ میلیون مرجع و خلاصه مقالات). دسترسی به این پایگاه رایگان است و جست‌وجو و بازیابی مطالب علمی با هدف بهبود سلامت فردی و جهانی ارائه می‌شود. شایان ذکر است گرچه مقالات در پاب‌مد به صورت مقاله کامل^۱ ارائه نمی‌شوند؛ اما پیوندهای مرتبط با نسخه کامل مقاله اغلب در دسترس بوده و از منابع دیگر، مانند وبسایت ناشر یا مرکز ملی پاب‌مد (پاب‌مدسترتال)^۲ (PMC) قابل دسترسی‌اند.

مدلاین^۳ بزرگ‌ترین زیرمجموعه پاب‌مد است که توسط کتابخانه ملی پزشکی در ایالات متحده آمریکا مدیریت می‌شود. این پایگاه داده شامل چکیده‌ها و اطلاعات کامل مقالات نشریات پزشکی و زیست‌شناسی است. ارائه سرعنوان‌های موضوعی پزشکی^۴ (MESH) یکی از مزایای مهم مدلاین است.

سرعنوان‌های موضوعی پزشکی که به اختصار مش (MESH) نامیده می‌شود، به مجموعه‌ای از واژگان کنترل‌شده دلالت دارد که توسط کتابخانه ملی پزشکی آمریکا جمع‌آوری می‌شوند و برای نمایه‌سازی، فهرست‌نویسی و همچنین جست‌وجوی متون و اطلاعات مرتبط با حوزه سلامت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پاب‌مدسترتال، یک پایگاه داده از مقالات پزشکی و علوم بهداشتی است که تحت مالکیت کتابخانه ملی پزشکی قرار دارد. PMC شامل مقالاتی است که به صورت رایگان و بازدید عمومی در دسترس‌اند و توسط نویسندگان و ناشران مختلف ارسال می‌شوند.

به‌طور کلی نمایه‌های مدلاین و پاب‌مدسترتال در پاب‌مد قابل مشاهده و جست‌وجو هستند. نشریات نمایه‌شده در پاب‌مدسترتال نسبت به مدلاین، به‌طور بالقوه شانس بیشتری برای ارجاع دارند و دلیل آن ساختار دسترسی رایگان به مقالات است. به همین دلیل ساختار دسترسی رایگان نشریات نمایه‌شده در پاب‌مدسترتال، باعث افزایش ضریب تأثیر این مقالات و نشریات شده است.

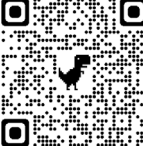

QR Code ۲۰- پاب‌مدسترتال

1. Full Article
2. PubMed Central (PMC)
3. MEDLINE
4. Medical Subject Headings

با توجه به اینکه در حوزه‌های موضوعی و زمینه‌های علمی مختلف، نمایه‌های تخصصی وجود دارند که زمینه جذب مقالات بین‌المللی نشریات را ایجاد می‌کنند، در جدول ۳-۴ به برخی چکیده‌نامه و نمایه‌نامه* تخصصی بین‌المللی منتخب در حوزه‌های مختلف اشاره شده است.

***چکیده** خلاصه‌ای از یک مقاله است و این در حالی است که یک نمایه به‌عنوان راهنما برای چکیده ایفای نقش می‌کند؛ به‌عبارت‌دیگر، چکیده‌نامه محتوای اصلی مقاله را نمایش داده، به نویسنده این امکان را می‌دهد که بتواند صرفاً به مطالعه آن بپردازد، درحالی‌که سرویس نمایه‌سازی به تحلیل محتوای مقالات می‌پردازد و آن‌ها را بر اساس موضوعات دسته‌بندی می‌کند و به‌مثابه ابزاری برای بازیابی اطلاعات می‌ماند و کارکردی مشابه با کتابخانه و بایگانی دارد.

جدول ۳-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی
گروه علوم انسانی

	چکیده‌نامه فناوری آموزشی Educational Technology Abstracts (ETA)		چکیده‌نامه تحقیقات آموزشی Educational Research Abstracts (ERA)
	متون اقتصادی (EconLit)		مرکز منابع اطلاعاتی آموزش و پرورش Education Resources Information Center (ERIC)
	چکیده‌نامه جامعه‌شناسی (Sociological Abstracts)		نمایه تربیت بدنی Physical Education Index (PEI)
	حقوق (Lexis-Nexis)		نمایه جمعیت‌شناسی (Population Index)

جدول ۳-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی
گروه علوم انسانی

	<p>نمایه اسلام‌شناسی Index Islamicus</p>		<p>رفاه و خدمات اجتماعی AgeLine</p>
	<p>چکیده‌نامه و نمایه‌نامه علوم اجتماعی کاربردی Applied Social Sciences Index and Abstracts (ASSIA)</p>		<p>اسناد علم اطلاعات Documents in Information Science (DoIS)</p>
	<p>چکیده‌نامه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی Library and Information Science Abstracts (LISA)</p>		<p>متون کتابداری و علم اطلاعات Library Literature and Information Science</p>
	<p>چکیده‌نامه فناوری و علوم اطلاعات و کتابداری Library, Information Science and Technology Abstracts (LISTA)</p>		<p>چکیده‌نامه جهانی علوم سیاسی Worldwide Political Science Abstracts</p>
	<p>چکیده‌های خدمات اجتماعی Social Services Abstracts</p>		<p>فلسفه Philosopher`s Index (PI)</p>

جدول ۴-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی گروه علوم کشاورزی و منابع طبیعی

	چکیده‌نامه شیلات و آبزیان Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts (ASFA)		کبی CABI
	نمایه‌نامه کشاورزی Agrindex		پایگاه اطلاعات علوم زراعت و اصلاحات نباتات Crop Science Database
	چکیده‌نامه کشاورزی عمومی AGRICOLA		چکیده‌نامه علوم و صنایع غذایی Food Science and Technology Abstracts (FSTA)
			نظام بین‌المللی اطلاع‌رسانی علوم و فناوری کشاورزی (AGRIS)

جدول ۴-۵- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی گروه علوم پایه

	نمایه جاری آماری Current Index to Statistics		م‌ت‌سایت MathSciNet
	چکیده‌نامه حالت جامد و ابررسانایی Solid State and Superconductivity Abstract		نمایه‌نامه ریاضیات- کاربردی و محض ZbMATH Open
	چکیده‌نامه پژوهش در زیست‌فناوری Biotechnology Research Abstracts		چکیده‌نامه هواشناسی و هواستجی Meteorological and Geostrophical Abstracts

جدول ۵-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی
گروه علوم پایه

	پایگاه داده گیاهان USDA Plants Database		چکیده‌نامه باکتری‌شناسی Bacteriology Abstracts
	چکیده‌نامه شیمی تجزیه Analytical Abstracts (RSC)		چکیده‌نامه زیست‌شناسی Biological Abstract
	چکیده‌نامه شیمی Chemical Abstract Service		چکیده‌نامه اکولوژی Ecology Abstracts

جدول ۶-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی گروه
فنی و مهندسی

	چکیده‌نامه اقیانوس‌شناسی Oceanic Abstracts		چکیده‌نامه منابع آبی Water Resources Abstracts
	چکیده‌نامه مهندسی مکانیک و حمل‌ونقل Mechanical & Transportation Engineering Abstracts		نظام بین‌المللی اطلاعات هسته‌ای International Nuclear Information System (INIS Database)
	چکیده‌نامه نظام‌های رایانه‌ای و اطلاعاتی (Computer and Information System Abstracts)		پایگاه داده نمایه‌سازی متون علمی و فنی تحت نظارت مؤسسه مهندسی و فناوری (IET) (INSPEC)

جدول ۶-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی گروه

فنی و مهندسی

	چکیده‌نامه پلیمر برای فناوری‌های پیشرفته Polymers for Advanced Technologies		چکیده‌نامه مهندسی زلزله Earthquake Engineering Abstracts
	چکیده‌نامه سرامیک Abstract Ceramic		پایگاه داده هوافضا و فناوری‌های پیشرفته Aerospace and High Technology Database
	پایگاه جامع علوم مواد MetaDEX		چکیده‌نامه مهندسی مواد Materials Engineering Abstracts
	چکیده‌نامه مهندسی عمران Civil Engineering and Architecture Abstracts (CEA)		چکیده‌نامه صنعت آلومینیوم Aluminum Industry Abstract
	پایگاه داده علوم محیطی Environmental Science Database		نمایه‌نامه محیط‌زیست Environment Performance Index
	چکیده‌نامه مهندسی مکانیک Mechanical Engineering Abstracts		چکیده‌نامه مهندسی محیط‌زیست Abstracts Engineering Environmental
	پایگاه داده جامع مهندسی Engineering Village		چکیده‌نامه مهندسی شیمی و زیست‌فناوری Chemical Engineering and Biotechnology Abstracts (CEABA)

جدول ۲-۴- چکیده‌نامه و نمایه‌نامه تخصصی بین‌المللی به تفکیک حوزه موضوعی گروه هنر و معماری

	نمایه‌نامه‌های طراحی و هنرهای کاربردی Design and Applied Arts Index (DAAI)		پایگاه داده بین‌المللی ساختمان The International CONstruction DAtabase (ICONDA)
	نمایه‌نامه موسیقی Music Index		نمایه‌نامه بین‌المللی نشریات ادواری موسیقی International Index to Music Periodicals (IIMP)

جدول ۸-۴- فهرست پایگاه‌های داده دسترسی آزاد

توضیحات	نشانی	نام پایگاه
کتابخانه دسترسی آزاد: در این پایگاه بیش از پنج میلیون مقاله دسترسی آزاد نمایه شده است. بیشتر مدارک علمی نمایه شده در این پایگاه دسترسی رایگان، بر موضوعاتی مثل علوم، فناوری و پزشکی متمرکزند. تعداد کمی از مقالات رایگان علوم اجتماعی هم در این مخزن دسترسی آزاد نمایه شده‌اند.		Open Access Library
اشپرینگر: یکی از ناشران به‌نام و معتبر در جهان است. این ناشر مشهور مخزن دسترسی آزادی با نام اشپرینگر اوپن دارد که مقالاتی در حوزه‌های موضوعی مختلف را به صورت رایگان در اختیار محققان قرار می‌دهد.		SpringerOpen
پایگاه سمانتیک اسکالر: در سال ۲۰۱۵ تأسیس شده است. حوزه تخصصی این مخزن دسترسی آزاد علوم رایانه و زیست پزشکی است.		Semantic Scholar
پایگاه دسترسی آزاد پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها: به منظور دسترسی رایگان به پایان‌نامه‌ها طراحی شده است.		Open Access Theses and Dissertations

جدول ۸-۴- فهرست پایگاه‌های داده دسترسی آزاد

<p>آرکایو: مخزن و سرویس رایگان مقالات علمی در حوزه‌های موضوعی فیزیک، ریاضیات، علوم کامپیوتر، زیست‌شناسی کمتی، امور مالی، آمار، مهندسی الکترونیک و اقتصاد است. آرکایو مقالات را از نظر محتوا بررسی نمی‌کند و تمامی مسئولیت انتشار بر عهده نویسنده است.</p>		
<p>سیج اوپن: یک مخزن دسترسی آزاد است که توسط انتشارات سیج منتشر می‌شود. دسترسی به مقالات این مخزن رایگان است. حوزه‌های موضوعی مقالات رایگان در این پایگاه دامنه زیادی از علوم اجتماعی و علوم رفتاری تا علوم انسانی را شامل می‌شود.</p>		
<p>ساینس اوپن: یکی از مخازن دسترسی آزاد است که به صورت رایگان در اختیار محققان قرار دارد.</p>		
<p>سایت سیر ایکس: یک موتور جست‌وجوی عمومی و کتابخانه دیجیتال برای مقالات علمی و دانشگاهی است، فعالیت اصلی این سایت در زمینه‌های علوم کامپیوتر، آمار و ریاضیات است.</p>		
<p>کور: یک پایگاه داده علمی چندرشته‌ای است که مقالات و منابع علمی را از مخازن، آرشیوها و کتابخانه‌های دیجیتال جمع‌آوری می‌کند و در اختیار کاربران قرار می‌دهد. این پایگاه داده علمی کاملاً رایگان و با دسترسی آزاد به مقالات است.</p>		
<p>شبکه تحقیقات علوم اجتماعی: یک کتابخانه الکترونیکی و موتور جست‌وجو است که به‌عنوان یک مخزن با هدف گسترش سریع تحقیقات علمی در زمینه‌های گوناگون شامل علوم اجتماعی، علوم انسانی و علوم پزشکی عمل می‌کند.</p>		

استفاده از مخازن دسترسی آزاد، یکی از ظرفیت‌های دسترسی محققان به متن کامل مقالات و کتاب‌ها به صورت رایگان است. جدول ۸-۴ فهرست برخی مخازن دسترسی آزاد به مقالات را ارائه کرده است با توجه به نقش بی‌بدیل رسانه‌های اجتماعی علمی همچون ریسرچ گیت، لینکدین و آکادمیا، در ادامه به معرفی این رسانه‌ها پرداخته شده است.

جدول ۹-۴- فهرست شبکه‌های اجتماعی علمی منتخب

نام پایگاه	آدرس	توضیحات
		<p>ریسرچ‌گیت*: شبکه اجتماعی علمی برای پژوهشگران همه رشته‌های سراسر جهان در جهت ارتباط، همکاری، پرسش و پاسخ و مبادلات علمی است. ریسرچ‌گیت شماری از ابزارها و امکانات را برای همکاری‌های علمی فراهم کرده است. ثبت‌نام در این شبکه رایگان است.</p>
		<p>آکادمیا یک شبکه اجتماعی علمی است که برای انتشار مقالات علمی در سال ۲۰۰۸ تأسیس شده است. اعضای این شبکه می‌توانند علاوه بر انتشار مقاله خود، تعداد مشاهدات و بارگیری آن را پیگیری و فعالیت‌های علمی دیگر محققان در رشته‌های مورد علاقه را نیز دنبال کنند.</p>
		<p>لینکدین: شبکه اجتماعی حرفه‌ای لینکدین یکی از پرطرفدارترین شبکه‌های اجتماعی علمی است که در واقع یک سرویس شبکه اجتماعی تجاری نیز به‌شمار می‌رود. کاربران این شبکه فقط دانشجویان و استادان نیستند، بلکه بسیاری از استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای بزرگ در این شبکه اجتماعی فعالیت دارند. این شبکه بستری را برای ارتباط مدیران و کارمندان شرکت‌های مختلف ایجاد کرده است.</p>
		<p>مندلی: یک شبکه اجتماعی علمی برای پژوهشگران است که برای اداره و به اشتراک‌گذاری مقاله‌های علمی و یافتن داده‌های پژوهشی و همکاری آنلاین است. شایان ذکر است استفاده از مندلی در قالب دو نسخه رومیزی (Desktop) و وب، به‌صورت رایگان در دسترس کاربران قرار دارد.</p>
		<p>آکادمی علمی وب آوساینس (پابلونز): پابلونز پورتالی است که توسط مؤسسه کلاریویت با هدف تقویت داوری در نشریات و شفاف‌سازی داوری‌ها مدیریت می‌شود.</p>

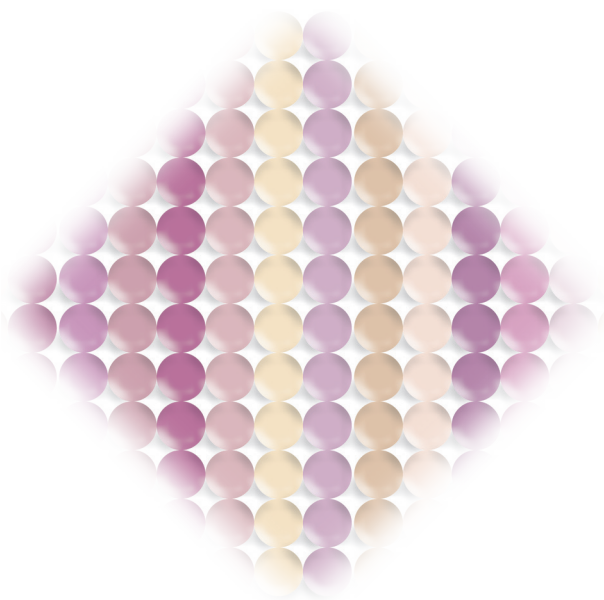
* نتیجه مطالعات نشان داده است که از میان شبکه‌های اجتماعی عمومی، **فیس‌بوک** و از میان شبکه‌های اجتماعی تخصصی **ریسرچ‌گیت** بیشترین استفاده را در بین محققان برای فعالیت‌های دانشگاهی دارند که این موضوع باید مورد توجه ارکان نشریات قرار گیرد.

دو آج

(پایگاه نشریات دسترسی آزاد)

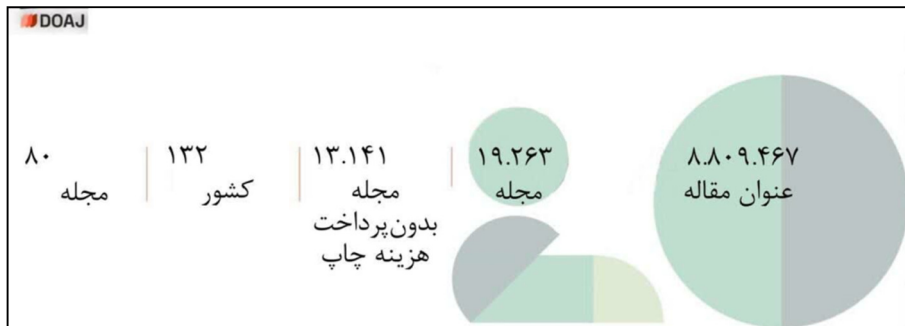

دوآج^۱ (DOAJ)، یک فهرست راهنما از نشریاتی است که مقالات خود را به صورت دسترسی آزاد منتشر می‌کند. این فهرست تمام موضوعات را پوشش می‌دهد و در سراسر جهان بدون توجه به رشته، منطقه جغرافیایی و زبان با محتوای باکیفیت برای مخاطبان قابلیت دسترسی آزاد دارد و برای افزایش دسترسی، رؤیت‌پذیری و تأثیر نشریات علمی تلاش می‌کند. این راهنمای نشریات، در سال ۲۰۰۳ تأسیس شده است و در حال حاضر بیش از ۱۹۲۶۳ نشریه علمی با دسترسی آزاد از ۱۳۲ کشور جهان در آن نمایه شده‌اند. این فهرست راهنما، از نشریات باکیفیت و با محتوای علمی قابل قبول پشتیبانی می‌کند و هر سال نشریات جدیدی به فهرست آن اضافه می‌شوند. گروه ممیزی و بررسی کننده در دوآج متشکل از ۱۰۰ کارشناس است که به صورت داوطلبانه وظایف خود را انجام می‌دهند و تمام داوطلبان متعهدند که هرگونه تعارض منافع را در بررسی نشریات به صراحت عنوان کنند. به طور کلی مزایای استفاده از این فهرست راهنما به این شرح است:

- دسترسی آسان به مقالات علمی با شیوه انتشار به صورت دسترسی آزاد
- اطمینان از کیفیت نشریات علمی
- افزایش شناخت و دسترسی به نشریات علمی در سطح جهانی
- افزایش نفوذ و شناخت تخصصی در حوزه‌های مختلف علمی
- افزایش رؤیت‌پذیری نشریات علمی
- تفکیک نشریات انتشار یافته به صورت دسترسی آزاد با اهداف غیراخلاقی و نشریات ارزشمند دسترسی آزاد

QR Code ۲۱- آدرس وبسایت دوآج

شکل ۱-۵- آمار دوآج: نمایندگی در ۱۳۲ کشور با ۱۹۲۶۳ نشریه و ۸۰ زبان

اهمیت فهرست راهنمای دوآج در دیپلماسی علمی و نفوذ زبان فارسی در مجامع بین‌المللی از دو جنبه بسیار مهم است: در درجه اول، افزایش رؤیت‌پذیری نشریات و مقالات انتشاریافته به زبان فارسی در سطح جهان موجب افزایش مخاطب مقالات می‌شود. از طرف دیگر، افزایش اعتبار و شناخته‌شدگی ایرانیان و پژوهشگران ایرانی می‌تواند به بهبود روابط بین‌المللی و دیپلماسی علمی منجر شود. مسیری سازی برای تبدیل زبان فارسی به یکی از زبان‌های علمی دنیا از دو طریق قابل اجراست:

الف) ارتقای مکانیسم‌های ارتباطی بین پژوهشگران ایرانی و جهانی: یکی از مهم‌ترین

نیازهای پژوهشگران ایرانی، ارتباط و تبادل نظر با همتایان جهانی است. دوآج با ایجاد فرصتی برای ارائه مقالات و گزارش‌های علمی به زبان فارسی، امکان ارتباط و تبادل نظر بین پژوهشگران ایرانی با سایر پژوهشگران را در نقاط مختلف جهان فراهم می‌کند و برای ارتقای مکانیسم‌های ارتباطی میان پژوهشگران مؤثر است.

ب) ترویج فرهنگ و زبان فارسی در سطح جهانی: زبان فارسی به‌عنوان یکی از زبان‌های

مهم منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی، در مجامع بین‌المللی دارای اهمیت بسیاری است. دوآج با انتشار مقالات و گزارش‌های علمی به زبان فارسی، به ترویج فرهنگ و زبان فارسی در سطح جهانی کمک می‌کند؛ بنابراین، این فهرست راهنما به‌عنوان یک پلتفرم آنلاین علمی، از اهمیت بسیاری در دیپلماسی علمی و نفوذ زبان فارسی در مجامع بین‌المللی برخوردار است.

اهمیت و ضرورت نمایه‌سازی در دوآج

نمایه‌سازی در دوآج به‌عنوان یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعاتی نشریات علمی، برای افزایش دسترسی و شناخته‌شدن نشریات بسیار مهم است. در بخش زیر به برخی از اهمیت‌ها و ضرورت‌های نمایه‌سازی در دوآج اشاره می‌کنیم:

➤ **افزایش رؤیت‌پذیری:** دواچ فهرست شناخته‌شده و معتبری از نشریات دسترسی باز دارد که رؤیت‌پذیری نشریه را ارتقا می‌دهد و به محققان و خوانندگان کمک می‌کند تا دسترسی بهتری به نشریه داشته باشند.

➤ **اطمینان از کیفیت:** دواچ مجموعه‌ای از معیارهای سخت‌گیرانه را برای ارزیابی کیفیت نشریات قبل از ورود به فهرست خود اعمال می‌کند. این به این معنی است که فهرست‌شدن در دواچ می‌تواند کیفیت و معتربودن نشریه را نشان دهد.

➤ **بهبود شهرت:** قرارگیری نشریه در دواچ موجب افزایش شهرت آن می‌شود و آن را با سایر نشریات باکیفیت دسترسی باز مرتبط می‌کند.

➤ **دسترسی جهانی:** دواچ یک فهرست جهانی با مجموعه‌ای گسترده از نشریات از سراسر جهان است. فهرست دواچ کمک می‌کند تا نشریه به مخاطبان بین‌المللی بیشتری، دسترسی پیدا کند.

➤ **تأمین مالی و پایبندی به قوانین حامیان مالی:** بسیاری از پروژه‌های پژوهشی نیازمند حمایت مالی از منابع مختلفی چون سازمان‌های دولتی و خصوصی و حامیان صنعتی هستند. این پشتیبانان مالی به‌طور معمول الزامات و سیاست‌های خاصی در خصوص انتشار خروجی‌های پژوهشی دارند که دسترسی باز عمومی به این خروجی‌ها ممکن است یکی از این الزامات باشد. پایبندی به این سیاست‌ها برای محققان بسیار مهم است تا بتوانند برای کار خود حمایت مالی و پشتیبانی دریافت کنند. در سال‌های اخیر، جریان دسترسی آزاد به یافته‌های علمی به‌شدت در حال رشد است و خروجی‌های پژوهشی به‌صورت رایگان و بدون هیچ محدودیت، در دسترس عموم قرار می‌گیرند. با پایبندی به الزامات حمایت مالی و انتشار در نشریات دسترسی باز معتبر، محققان می‌توانند به بقا و تأثیرگذاری دستاوردهای خود کمک کنند.

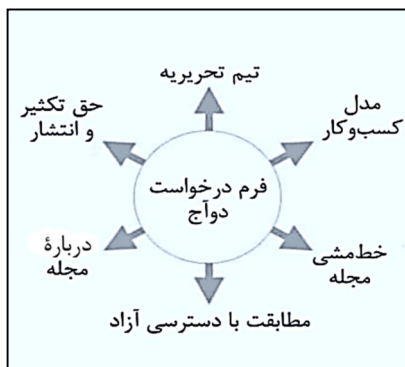
مراحل درخواست نمایه دواچ هرچند ساده است، اما آماده‌سازی و پیاده‌کردن معیارهای آن در نشریه، مستلزم دقت و کیفیت مناسب است؛ چراکه اطلاعات ارسالی به دواچ با محتوای موجود تطبیق داده می‌شود و هرگونه تناقض، هرچند به‌طور سهوی، ممکن است موجب رد درخواست شود و تا ۶ ماه درخواست مجدد را برای آن نشریه با ممنوعیت مواجه کند. به‌طور مثال، اگر دستورالعمل نویسندگان عیناً از نشریه دیگری کپی و در نشریه تحت بررسی دواچ حک^۲ شده باشد، این مورد از اشکالاتی است که درنهایت موجب رد شدن درخواست نمایه‌سازی در فهرست دواچ می‌شود. درخواست نمایه دواچ به‌صورت آنلاین، پس از [ایجاد حساب کاربری](#) در سایت دواچ و تکمیل [فرم](#) درخواست صورت می‌گیرد. پیش‌نویس فرم به‌صورت پی‌دی‌اف قابل دسترسی است.

نشانی ایجاد حساب کاربری

<https://doaj.org/account/login?redirected=apply>

✓ **نکته:** دوآج فقط نشریات دسترسی آزاد کامل را می‌پذیرد. دسترسی آزاد به شرایطی اطلاق می‌شود که هیچ‌گونه محدودیتی در دسترسی به محتوای نشریات وجود نداشته باشد. در این حالت، صاحب اثر، حق استفاده از آن را با درج مجوز حق انتشار^۱ به بهره‌برداران دیگر داده و به هر کاربری اجازه می‌دهد تا متن کامل مقالات را بخواند، دریافت کند و یا انتشار دهد. همان‌طور که در شکل ۲-۵ مشاهده می‌شود شش محور اصلی وجود دارد که در قالب چندین سؤال به بررسی درخواست نشریه برای قرارگیری در فهرست دوآج منجر می‌شود.

شکل ۲-۵- محوره‌های اصلی بررسی درخواست نشریه برای قرارگیری در فهرست دوآج

یکی از مواردی که دوآج تمرکز زیادی بر آن دارد، موضوع حق نشر است که باید مطابق با قوانین کپی‌رایت کامنز^۲ باشد. کپی‌رایت کامنز یک سازمان غیرانتفاعی است که در سال ۲۰۰۱ تأسیس شده است. هدف اصلی این سازمان، ترویج استفاده از مجوزهای حق انتشار برای محتواهای فرهنگی، علمی و آموزشی است. این مجوزها، به نویسندگان این امکان را می‌دهد تا اثرشان را با رعایت برخی شرایط و مقررات به دیگران بدهند. به این ترتیب، کپی‌رایت کامنز راه‌حل میانبری برای ایجاد تعادل بین حقوق

۱. این مجوزها به کاربران اجازه می‌دهند که محتوای تحت حمایت کپی‌رایت را با شرایط مشخص شده در مجوز حق انتشار، استفاده، انتشار و توزیع کنند. این مجوزها به‌عنوان راهکاری برای حفظ حقوق مالکیت فکری هستند، و به کاربران اجازه می‌دهند که از آن محتوا برای مصارف غیرتجاری یا تجاری خود استفاده کنند.

مالکیت فکری و استفاده عمومی از محتوا را فراهم می‌کند. مجوزهای کرییتیو کامنز شامل چندین نسخه با شرایط مختلف‌اند که برای استفاده از آثار با مجوز باز (حق انتشار)^۱ ایجاد شده‌اند. مجوزهای اصلی شامل موارد زیر هستند که نشان‌واره آن در نشریات درج می‌شود.

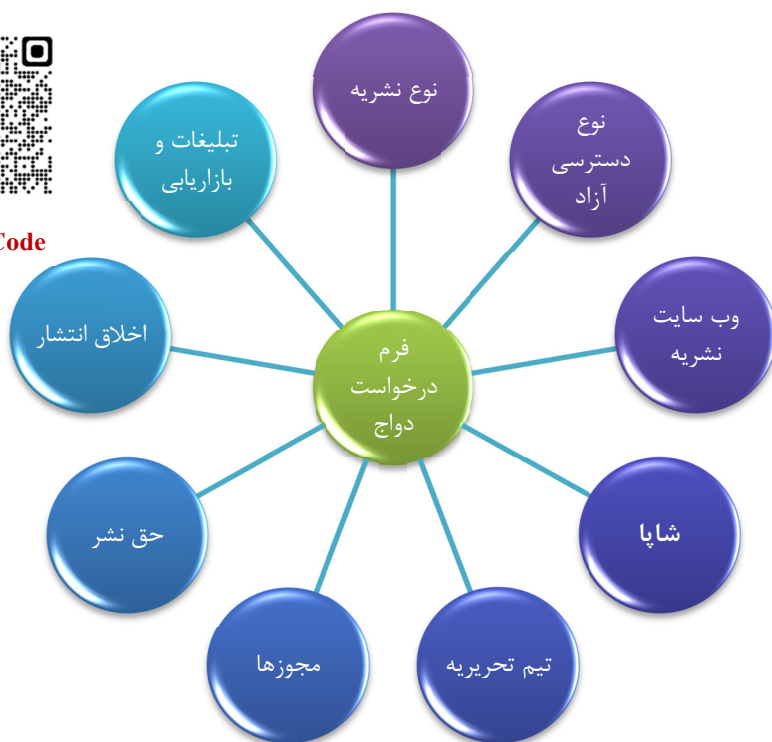
<p>مجوز تخصیص (CC-BY): این مجوز به کاربران اجازه می‌دهد تا آثار نویسندگان و تولیدکنندگان را به‌منظور اهداف تجاری و غیرتجاری، دانلود، توزیع و در تولید دوباره استفاده کنند. این مجوز از بارزترین مجوزهای حقوق مالکیت فکری کرییتیو کامنز است که از همه حقوق به‌جز حق انتساب، چشم‌پوشی می‌کند.</p>	
<p>مجوز اختیار-اشتراک (CC BY-SA: Share Alike): این مجوز به تمامی افرادی که نسخه‌ای از آثار را دریافت می‌کنند، در جهت اهداف تجاری و غیرتجاری، حق نسخه‌برداری، ویرایش و اقتباس را اعطا می‌کند و با استفاده از قوانین تضمین می‌کند که این حق برای دیگر افرادی که نسخه اثر را دریافت می‌کنند، تحت شرایط همین مجوز باقی بماند.</p>	
<p>مجوز اختیار- غیرتجاری^۲ (CC-BY-NC: Non Commercial): این مجوز به دیگران اجازه می‌دهد که آثار شما را بازنشر، توزیع، تغییر و استفاده کنند، با این شرط که از آثار شما برای مصارف تجاری استفاده نکنند.</p>	
<p>مجوز اختیار- غیراشتقاقی^۳ (CC-BY -ND: No Derivatives): این مجوز به دیگران اجازه می‌دهد که آثار را بازنشر و توزیع کنند، اما با شرط اینکه آثار بدون تغییر در مفهوم و محتوا منتشر شوند.</p>	
<p>مجوز اختیار-غیرتجاری-اشتراک (CC-BY-NC-SA: Non-Commercial Share Alike): این مجوز تلفیقی از مجوز اختیار - اشتراک با مجوز اختیار - غیرتجاری است و محدودیت‌های هر دو نوع مجوز مذکور را دارد و فقط به کاربران اجازهٔ دانلود، نسخه‌برداری، تلفیق، تولید دوباره و ترکیب اثر را می‌دهد، با این شرط که اولاً به‌منظور اهداف غیرتجاری بوده و ثانیاً اثر خلق‌شدهٔ جدید نیز، تحت شرایط همان مجوز محفوظ بماند.</p>	
<p>مجوز اختیار- غیرتجاری- غیراشتقاقی (CC BY-NC-ND: No Derivatives): این مجوز محدودیت‌های بیشتری دارد، فقط اجازه می‌دهد که آثار دانلود و بازنشر شوند، تنها به شرطی که نام صاحب اثر به عنوان نویسندهٔ اصلی مشخص باشد، اما نباید هیچ‌گونه تغییری در آن ایجاد شود و هیچ‌گونه استفادهٔ تجاری از آن مجاز نیست.</p>	

در فرم درخواست دواج، ۹ مورد به‌طور کلی مورد سؤال و بررسی قرار می‌گیرد:

1. Open License
2. NonCommercial
3. No Derivatives

۲۲-QR Code

۱- نوع نشریه درخواستی

در این بخش، نشریات باید به صورت مرتب منتشر شده باشند و حداقل ۵ مقاله در هر شماره وجود داشته باشد. در خصوص نشریات تازه تأسیس، وجود حداقل ۱۰ مقاله منتشر شده و یا گذشت بیش از یک سال از زمان انتشار آن‌ها، شرط الزام‌آور ورود به دوآج است.

۲- نوع دسترسی آزاد

بیان دسترسی آزاد به محتوا، در سایت نشریه، **شرط الزامی** است. در این بخش، بسیار مهم است که نشریات، متن کامل مطالب خود را اعم از مقالات و یا محتوای موجود در سایت، بدون پرداخت هزینه، بدون تأخیر زمانی و یا نیاز به ثبت‌نام مخاطب، در دسترس وی قرار دهند. در تعریف انتشار نشریه به صورت دسترسی آزاد، امکان خواندن، دانلود، کپی‌برداری، چاپ، توزیع، جست‌وجو و برقراری پیوند با تمام متن مقالات به صورت رایگان برای خوانندگان وجود دارد. یکی از لوازم انتشار به صورت دسترسی آزاد، علاوه بر رعایت موارد مزبور، تضمین انتشار به صورت باز بر مبنای یکی از پروتکل‌های دسترسی کریتیو کامنز توسط خوانندگان است.

۳- وبسایت نشریه

داشتن صفحه اختصاصی که برای همه مخاطبان در دسترس باشد، وجود فایل HTML و یا PDF برای هر مقاله، در این بخش بررسی می‌شود. ضرورتی برای وبسایت انگلیسی وجود ندارد؛ با این حال اگر نشریه‌ای دارای وبسایت‌های چندزبانه است، اطلاعات در تمام صفحات باید یکسان و معادل باشند. اطلاعات زیر به صورت دقیق باید در سایت وجود داشته باشد و این اطلاعات کپی شده از سایت نشریات دیگر نباشد. وبسایت نشریه نباید مسدود باشد و در داخل و خارج از کشور در دسترس باشد.

سیاست‌های دسترسی آزاد: محتوای مرتبط با این بخش باید به صورت صریح و واضح و بر مبنای الزامات نشر به صورت دسترسی آزاد در بخش‌های فارسی و انگلیسی وبسایت در دسترس باشد و هیچ تناقضی در این زمینه در هیچ کدام از صفحات وبسایت و بخش‌های فارسی و انگلیسی آن وجود نداشته باشد.

اهداف و دامنه موضوعی نشریه: اهداف و دامنه موضوعی نشریه کاملاً به صورت صریح و مشخص نوشته شده و با مقالات انتشار یافته در نشریه هم‌خوانی داشته باشند. باید محتوای ارائه شده در این بخش به زبان‌های فارسی و انگلیسی همانند و معادل باشند.

اطلاعات کامل هیئت تحریریه: اطلاعات مرتبط با اعضای هیئت تحریریه باید کامل و صحیح همراه با پیوند به وبسایت نویسنده مشخص شود و ایمیل عضو هیئت تحریریه نیز در دسترس باشد. وابستگی سازمانی عضو و اطلاعات مربوط به تماس وی نیز باید در وبسایت ارائه شوند.

دستورالعمل نویسندگان: دستورالعمل‌های مرتبط با نویسندگان باید به صورت جامع و کامل در وبسایت نشریه به زبان‌های فارسی و انگلیسی درج شود.

مراحل داوری: انتخاب داوران، نوع داوری، محدوده زمان داوری‌ها و زمان دریافت تا تصمیم نهایی در خصوص مقالات، مراحل داوری با اشاره به نوع داوری و فرایندهای خاص بررسی و مشابهت یابی مقالات در وبسایت نشریه در بخش‌های مختلف و به زبان‌های مختلف ارائه شوند.

شرایط مجوزها و حق نشر: در این زمینه نشریه می‌تواند ضمن پروتکل‌های خاص مربوط به کپی‌رایت خود، پروتکل مورد انتخاب خود را برای نشریه بر مبنای کپی‌رایت کامنز، بدون اینکه تناقضی با هم داشته باشند، ارائه کند.

هزینه‌های نویسندگان: اگر هزینه‌ای از نویسندگان دریافت نمی‌شود باید در سایت ذکر شود؛ اما اگر هزینه‌ای دریافت می‌شود لازم است نحوه، زمان و میزان آن، به تفکیک و مشخص از مراحل دریافت تا انتشار مقاله در سایت عنوان شود. همچنین در صورت شرایط بازپس‌گیری مقاله پس از انتشار توسط نویسنده، هزینه آن نباید از هزینه دریافتی اولیه بیشتر باشد.

توجه داشته باشید که دسترسی آزاد با دریافت هزینه از نویسندگان برای مراحل داوری و انتشار مقالات در تناقض نیست؛ دسترسی آزاد منطوبه مخاطبان است که باید بدون هیچ محدودیت و هزینه‌ای به مقالات دسترسی داشته باشند؛ با این حال هزینه‌های انتشار از نویسندگان با شرط بیان صریح و شفاف در سایت نشریه بلامانع است.

اطلاعات تماس با نشریه

۴- شاپا

این شماره مشتمل بر هشت رقم است که به صورت دو بخش چهاررقمی نوشته می‌شود. این شماره از جانب شبکه‌های مرکزی که غالب آن‌ها در کتابخانه‌های ملی کشورهای مختلف قرار دارند تعیین می‌شود. همچنین مقر اصلی این سازمان در پاریس است. نشریه باید حداقل یکی از شناسه‌های شاپای چاپی یا الکترونیک را داشته باشد و با نام نشریه در سایت issn.org هم‌خوانی داشته باشد. باید بین عنوان نشریه و شماره شاپا، انطباق وجود داشته باشد. هرگونه تناقض بین عنوان و شاپا به عدم نمایه‌سازی نشریه منجر می‌شود.

۵- تیم تحریریه

وجود سردبیر و تیم هیئت تحریریه برای نشریه الزامی است و نام آن‌ها باید در سایت ذکر شود. تعداد نفرات هیئت تحریریه حداقل ۵ نفر و از تنوع سازمانی و موقعیت جغرافیایی برخوردار باشند. در فرایند کنترل کیفیت مقالات، وجود انواع داوری همتا^۱ از اهمیت بالایی برخوردار است که در بخش داوری به‌طور مفصل به آن پرداخته می‌شود و لازم است در سایت دقیقاً به آن اشاره شود. همچنین اختصاص حداقل دو داور برای مقالات، مورد تأکید دوآج است تا فرایند بررسی سرعت ادبی دقیق باشد.

۶- مجوزها

شرایط مجوز برای استفاده و همین‌طور استفاده مجدد از محتوای منتشرشده لازم است به‌وضوح در وب‌سایت نشریه ذکر شود. به توصیه دوآج، نشریات می‌توانند از سایت کریتوکامنز نوع مجوز خود را بر اساس سیاست‌های نشریه انتخاب کنند. بیان نوع مجوز در سایت ضروری است و درج آن در فایل مقالات، توصیه شده است.

۷- حق نشر

هرگونه حق نشر (کپی‌رایت) باید در سایت نشریه به‌روشنی بیان شده باشد و با مجوز کسب‌شده از کریتوکامنز مغایرت مفهومی نداشته باشد.

۸- اخلاق انتشار

هنگام درخواست برای نمایه‌دوآج، بسیار مهم است که در سایت به سیاست‌های نشریه در خصوص اخلاق انتشار به‌طور شفاف و کامل اشاره شده باشد. موارد ذیل در بحث اخلاق انتشار مورد سؤال دوآج است و خط‌مشی نشریه باید در سایت نشریه ارائه شده باشد:

- ✚ حق مشارکت نویسندگی
- ✚ شکایات و درخواست‌ها
- ✚ نحوه رسیدگی و بررسی انواع تخلفات پژوهشی
- ✚ سیاست‌های نشریه در خصوص نظارت‌های اخلاقی
- ✚ چگونگی بررسی و مواجهه با سرقت ادبی
- ✚ تضاد منافع
- ✚ حق مالکیت معنوی
- ✚ چگونگی بازپس‌گیری مقالات و یا اصلاحات بعد از انتشار

۹- تبلیغات و بازاریابی مستقیم

پذیرش یا عدم پذیرش هرگونه تبلیغات باید در سایت بیان شود. چنانچه نشریه‌ای در وبسایت خود تبلیغات انجام می‌دهد، باید در خصوص نوع تبلیغات پذیرش شده، چگونگی تصمیم‌گیری درباره پذیرش آن (چه کسی یا کسانی آن را تأیید یا رد می‌کنند) و همچنین نحوه نمایش آن توضیحات کامل داده شود. نکته حائز اهمیت آن است که ضرورتی ندارد تبلیغات با تصمیم‌گیری‌های هیئت تحریریه مرتبط باشند و می‌توانند کاملاً جدا از محتوای منتشر شده باشند.

۲۳-QR Code

شایع‌ترین دلایلی که ممکن است باعث رد شدن یک نشریه توسط دوآج شوند، عبارت‌اند از:

- * مشابهت زیاد متنی در بخش‌های مختلف نشریه با نشریات دیگر از قبیل اطلاعات مربوط به راهنمای نویسندگان و داوران (مطالب سایت نباید مستقیم از نشریات دیگر کپی‌برداری شود)
- * عدم ارائه دقیق و کامل اطلاعات نشریه، از جمله سیاست‌های تحریریه، فرایند داوری و سیاست‌های دسترسی باز

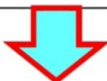
- * عدم شفافیت در مورد مالکیت اثر، تأمین منابع مالی و تضاد منافع و همچنین ابهام در مورد هزینه‌های چاپ مقالات
 - * نقض استانداردهای اخلاقی در نشر، از جمله عدم اخذ رضایت‌نامه شرکت‌کنندگان در پژوهش و عدم صحت داده‌ها
 - * ناسازگاری محتوای مقالات با هدف و چشم‌انداز نشریه
 - * دوره زمانی بسیار کوتاه از دریافت تا پذیرش مقالات مورد ایراد دوآج است. این مورد به‌وسیله تطابق اطلاعات مندرج در سایت و بررسی فایل مقالات منتشرشده (اطلاعات تاریخ‌های دریافت، دوری و پذیرش) توسط دوآج بررسی می‌شود.
- این توضیحات از منبع DOAJ گرفته شده است.

شکل ۲-۵- معیارهای اساسی نمایه‌سازی در دوآج

مراحل اجرایی: پس از وارد شدن به حساب کاربری به ترتیب مراحل ذیل تکمیل می‌شود.

https://doaj.org/account/login?redirected=apply#oa_statement_url-container

DOAJ OPEN GLOBAL TRUSTED

SEARCH ▾ DOCUMENTATION ▾ ABOUT ▾

Application form **فرم درخواست**

Read our [Guide to applying](#) first. It will help you understand the basic criteria that your journal should meet. If you need help with the application form, please [contact us](#).

You can [print or download](#) a PDF preview of the form.

Log in or register to submit your application.

Log in to your account **ورود به حساب کاربری**

→ Don't have an account? [Register here](#).

Register

DOAJ is free to use without logging in.

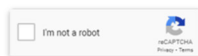
You only need an account if you wish to create an application for a journal's inclusion in the DOAJ or you are a volunteer.

Name

Morteza Taheri

Email address

m.taheri@soc.iku.ac.ir

THE DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS

Complete list of application questions

This is a document to supplement the application process. It includes a preview of DOAJ application questions. **We do not accept PDF applications.**

Please apply online at <https://doaj.org/apply>

فهرست راهنمای نشریات با دسترسی آزاد

فهرست کامل سؤالات

لطفاً به صورت آنلاین در <https://doaj.org/apply> درخواست دهید.

فرم درخواست شامل شش (۶) بخش است:

۱- موافقت با دسترسی آزاد

۲- درباره نشریه

۳- حق چاپ و مجوز

۴- تحریریه

۵- مدل تجاری

۶- بهترین رویه

✓ پاسخ به تمام سؤالات الزامی است.

۱- موافقت با دسترسی آزاد

دو آج فقط نشریات مجاز به دسترسی آزاد را می‌پذیرد.

دسترسی آزاد شرایطی است که در آن دارنده حق نشر یک اثر علمی، با استفاده از یک مجوز، حقوق استفاده از آن اثر را به دیگران اعطا می‌کند که امکان دسترسی رایگان فوری به اثر را فراهم می‌آورد و به کاربر اجازه می‌دهد تا بخواند، دانلود، کپی، توزیع، چاپ و جست‌وجو کند یا به متون کامل مقالات پیوند دهد، همچنین می‌تواند آن‌ها را برای نمایه‌سازی جست‌وجو کند، یا به‌عنوان داده در اختیار نرم‌افزار قرار دهد، یا از آن‌ها برای هر هدف قانونی دیگری استفاده کند.

آیا نشریه به فهرست راهنمای نشریات دسترسی آزاد پایبند است؟

بله خیر

وبسایت نشریه باید بیانیه دسترسی باز خود را نمایش دهد. از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟

پیوند بیانیه دسترسی آزاد نشریه

در اینجا مثالی از درج بیانیه دسترسی آزاد در نشریه مشاهده می‌شود که با معیارهای ما مطابقت دارد:

این یک نشریه با دسترسی آزاد است و تمام محتوای نشریه به صورت رایگان و بدون هزینه برای کاربر یا مؤسسه در دسترس است. کاربران مجاز به خواندن، دانلود، کپی، توزیع، چاپ، جست‌وجو یا پیوند به متون کامل مقالات هستند و می‌توانند از مقالات نشریه با اهداف قانونی و بدون درخواست اجازه قبلی از ناشر یا نویسنده استفاده کنند.

۲- درباره نشریه

عنوان نشریه

عنوان نشریه باید با آنچه در وبسایت نمایش داده می‌شود و با آنچه در پورتال شاپا ثبت شده است مطابقت داشته باشد. برای عناوین ترجمه‌شده، می‌توانید ترجمه را به‌عنوان جایگزین اضافه کنید.

عنوان جایگزین (شامل ترجمه عنوان) (اختیاری)

برای نشریه باید یک شاپای معتبر وجود داشته باشد که به‌طور کامل در پورتال ثبت و تأیید شده باشد. شاپا باید با آنچه در وبسایت نشریه ارائه شده است، مطابقت داشته باشد.

پیوند به صفحه اصلی نشریه

شاپای چاپی

شاپای الکترونیک

حداکثر ۶ کلمه کلیدی موضوعی به زبان انگلیسی

زبان‌هایی که نشریه مقالات آن‌ها را می‌پذیرد

ناشر

نام ناشر

کشور ناشر

انجمن یا مؤسسه، در صورت وجود

نام انجمن یا مؤسسه (اختیاری)

انجمن یا مؤسسه مسئول نشریه

کشور ناشر (اختیاری)

۳- حق چاپ و مجوز

مجوز(های) مجاز توسط نشریه

[CC BY](#) [CC BY-SA](#) [CC BY-ND](#) [CC BY-NC](#) [CC BY-NC-SA](#) [CC BY-NC-ND](#)[CC0](#) Public domain Publisher's own license

نشریه باید از نوعی مجوز برای نمایه‌سازی در دوآج استفاده کند. اگر از مجوز کرییتیو کامنز استفاده نمی‌شود، مجوز خود ناشر را انتخاب کنید.

از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟

به صفحه‌ای که شرایط مجوز درج شده است پیوند دهید.

مجوزهای مشخص شده

آیا نشریه اطلاعات مجوز را در مقالات خود جاسازی

و یا نمایش می‌دهد؟

بله خیر

توصیه می‌شود
اطلاعات مجوز در
مقالات کامل درج
شود. اگر مجوز در همه
نسخه‌های هر مقاله
نمایش یا تعبیه شده
است، پاسخ «بله»
دهید.

حق چاپ

اگر نویسندگان حق چاپ را منتقل یا حقوق انحصاری را به ناشر (از جمله حقوق تجاری) واگذار می‌کنند، پاسخ «خیر».

پاسخ بله فقط در صورتی است که نویسندگان تحت هر مجوز همه حقوق را حفظ کنند.

برای همه مجوزهایی که در بالا ذکر کرده‌اید، آیا نویسندگان حق چاپ و حقوق کامل انتشار را بدون محدودیت حفظ می‌کنند؟

بله خیر

از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم. نشانی هزینه چاپ نشریه را پیوند کنید.

۴- تحریریه

داوری هم‌تراز (هم‌تراز خوانی)

دوآج فقط نشریات داوری شده را می‌پذیرد. این نشریه از کدام نوع یا انواع داوری استفاده می‌کند؟

داوری توسط اعضای هیئت تحریریه هم‌تراز خوانی داوری یک‌سویه کور داوری دوسویه کور داوری پس از انتشار داوری باز

روش‌های دیگر

از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟ پیوند سیاست‌های داوری نشریه را قرار دهید.

سرقت ادبی

آیا نشریه به‌طور معمول مقالات ارسالی را نسبت به سرقت ادبی بررسی می‌کند؟

بله خیر

بررسی سرقت ادبی توصیه می‌شود، اما شرط لازم برای درج در دوآج نیست. اگر نشریه، سرقت ادبی را بررسی می‌کند، خدمات مورد استفاده در وبسایت خود را بیان کند.

(اگر بله را انتخاب کرده‌اید) از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟
سیاست نشریه در خصوص سرقت ادبی نشریه را پیوند کنید.

باید ذکر شود که نشریه به‌طور فعال سرقت ادبی را بررسی می‌کند و توضیح دهد که چگونه این کار انجام می‌شود، از جمله نام هر نرم‌افزار یا سرویس مورد استفاده.

تحریریه^۱

پیوند اهداف و چشم‌انداز نشریه را در کادر زیر قرار دهید.

پیوند هیئت تحریریه نشریه را در کادر زیر قرار دهید.

پیوند دستورالعمل‌های نشریه برای نویسندگان را در کادر زیر قرار دهید.

مدت زمان (تعداد هفته) بین ارسال مقاله و انتشار آن چه قدر است؟

۵- مدل تجاری^۲

هزینه‌های انتشار
هزینه‌های انتشار گاهی هزینه‌های پردازش مقاله نامیده می‌شود.

آیا نشریه برای چاپ مقاله هزینه دریافت می‌کند؟

بله خیر

اگر بله را انتخاب کرده‌اید بالاترین هزینه دریافت‌شده چه قدر است؟

اگر نشریه برای چاپ یک مقاله هزینه‌های زیادی دریافت می‌کند، بالاترین هزینه را وارد کنید. اگر می‌توان هزینه را با ارزش‌های دیگر پرداخت کرد، می‌توانید آن‌ها را در اینجا فهرست کنید.

از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟
صفحه‌ای را که در آن هزینه اعلام شده است در کادر زیر نشان دهید. صفحه باید نشان دهد که آیا برای چاپ مقاله در نشریه هزینه‌ای وجود دارد یا خیر.

معاف از هزینه انتشار^۱

آیا نشریه برای نویسندگان، معافیت یا تخفیف در هزینه‌های انتشار در نظر می‌گیرد؟
بله خیر
اگر بله را انتخاب کرده‌اید از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟
اطلاعات معافیت نشریه را پیوند کنید.

اگر نشریه سیاستی در خصوص معافیت از هزینه انتشار برای نویسندگان کشورهای کم‌درآمد را داراست و به نویسندگان با درآمد متوسط و پایین تخفیف می‌دهد و یا معافیت و تخفیف برای سایر نویسندگان کم‌برخوردار با دلایل قابل ثبات ارائه می‌دهد، با بله پاسخ دهید.

هزینه‌های دیگر

آیا نشریه هزینه دیگری از نویسندگان دریافت می‌کند؟
بله خیر

همه هزینه‌ها را اعلام کنید: هزینه‌های داوری مقاله، هزینه ویرایش زبان، هزینه رنگ، هزینه ارسال، هزینه صفحه، هزینه عضویت، هزینه اشتراک و سایر هزینه‌های اضافی

اگر بله را انتخاب کرده‌اید، از کجا می‌توانیم این اطلاعات را پیدا کنیم؟
اطلاعات هزینه‌های نشریه را پیوند کنید.

۶- بهترین رویه^۱

بهترین رویه به معنی رعایت استانداردهای انتشار مبتنی بر قابلیت جست‌وجو، حفظ محتوا و رعایت شیوه‌های اخلاقی انتشار است. ما نشریات را تشویق می‌کنیم که این شیوه‌ها را اتخاذ کنند، اما برای نمایه‌سازی در دو آج اجباری نیست.

خط‌مشی آرشیوسازی^۲

سرویس‌های نگهداری طولانی‌مدت، برای آرشیوسازی مقالات نشریه فقط آرشیوسازی فعال پذیرفته می‌شود. محتوا باید به‌طور فعال در هر یک از گزینه‌هایی که انتخاب می‌کنید ذخیره شده باشد. اگر نشریه با سرویس ذخیره‌ای ثبت شده است، اما آرشیوسازی هنوز فعال نیست، خیر را انتخاب کنید.

- Internet Archive CLOCKSS CINES
 Portico PubMed Central (PMC) PKP PN
 روش‌های دیگر

محتوای نشریه با سرویس نگهداری طولانی‌مدت آرشیوسازی نمی‌شود.
اگر از خدمات نگهداری و ذخیره‌سازی اطلاعات استفاده می‌کنید، از کجا می‌توان این اطلاعات را پیدا کنیم.
اطلاعات آرشیوشده را پیوند کنید.

1. Best Practice
2. Achieving Policy

سیاست ذخیره‌سازی^۱

آیا نشریه خط‌مشی‌ای دارد که به نویسندگان اجازه دهد تا نسخه‌های کار خود را در مؤسسه یا جای دیگری به انتخاب خود قرار دهند؟ این سیاست کجا ثبت شده است؟

- Diadorim
 Héloïse
 Dulcinea
 Sherpa/Romeo
 روش‌های دیگر

این نشریه سیاست ذخیره‌سازی ندارد. بسیاری از نویسندگان مایل‌اند یک نسخه از مقاله خود را در یک مؤسسه یا جای دیگری ذخیره کنند. خط‌مشی نشریه در این مورد چیست؟ شما باید خط‌مشی خود را در رابطه با نسخه‌های مختلف مقاله بیان کنید:

نسخه ارسال شده

نسخه پذیرفته‌شده (نویسنده مقاله پذیرفته‌شده)

نسخه منتشرشده (نسخه ذخیره‌شده)

برای اینکه یک نشریه، واجد شرایط دریافت مهر و نشان دوآج باشد، باید اجازه دهد که همه نسخه‌ها بدون محدودیت در اختیار نویسنده قرار گیرند.

شناسه‌های منحصربه‌فرد و داده‌های ساختاریافته

شناسه‌های ثابت که توسط نشریه استفاده می‌شود. حداقل یکی را انتخاب کنید.

- Other
 PURLs
 Handles
 ARKs
 DOIs

این نشریه از شناسه‌های مقاله دائمی^۲ استفاده نمی‌کند. شناسه مقاله دائمی برای یافتن مقاله بدون توجه به جایی که قرار دارد استفاده می‌شود. رایج‌ترین نوع شناسه مقاله، شناسه دیجیتال است. درباره شناسه دیجیتال بیشتر مطالعه کنید.

1. Repository Policy
2. Persistent Identifier

۲۴ – QR Code

آیا نشریه اجازه می‌دهد تا اطلاعات ارکید در فراداده^۱ مقاله درج شود؟

بله خیر

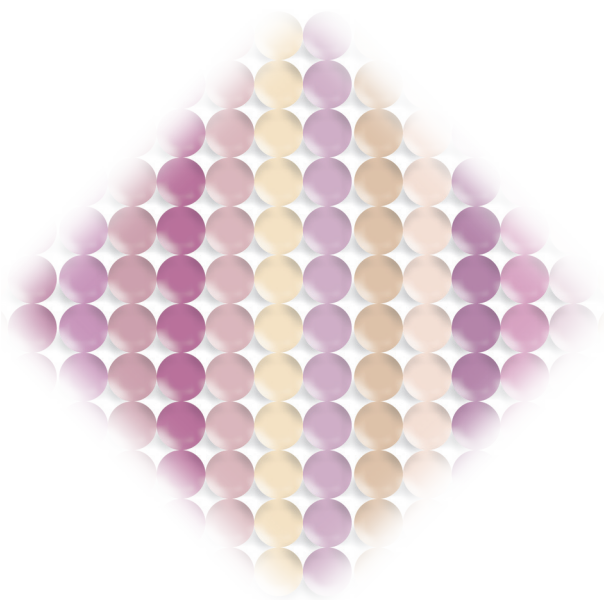
شناسه ارکید یک کد الفبایی برای شناسایی نویسندگان است.

آیا این نشریه با استانداردهای I4OC برای استندهای باز مطابقت دارد؟

بله خیر

استانداردهای [I4OC](#) می‌خواهند که ارجاعات ساختاریافته، قابل تفکیک و باز باشند.

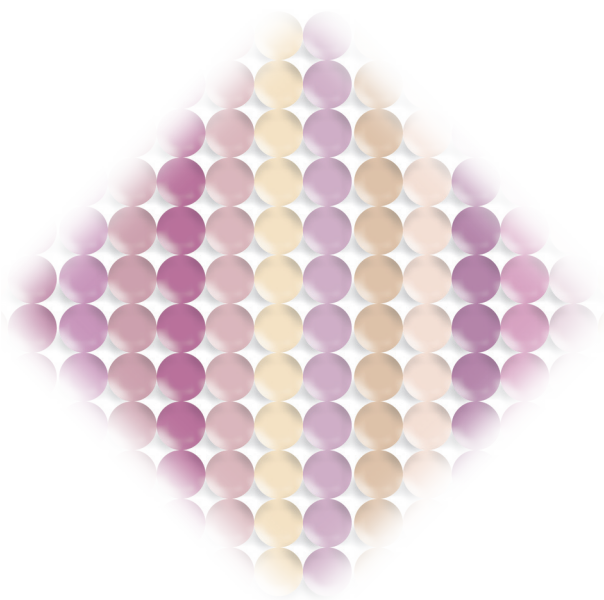
I4OC مخفف عبارت «**Initiative for Open Citations**» یا فعالیت برای استنادات باز است. این فعالیت با هدف افزایش شفافیت در علم و دسترسی آزاد به اطلاعات است. هدف اصلی این فعالیت، ارائه داده‌های استناد باز به صورت دسترسی آزاد است که به این صورت به دانشمندان و پژوهشگران این امکان را می‌دهد تا آسان‌تر و با اطمینان بیشتری از دقت و صحت اطلاعات در پژوهش‌های خود استفاده کنند. در این فعالیت، ناشران و سازمان‌های علمی-تحقیقاتی تعهد می‌کنند که داده‌های استنادی را که به مقالات و کتب مربوط می‌شوند به صورت آزاد و باز منتشر کنند.

پایگاه استنادی اسکوپوس

پایگاه استنادی اسکوپوس، یکی از معتبرترین پایگاه‌های داده علمی برای تحقیقات است که در سال ۲۰۰۴ توسط شرکت الزویر راه‌اندازی شده است و در حال حاضر بیش از ۲۴ هزار نشریه علمی را در بیش از ۱۹۰ کشور جهان پوشش می‌دهد. اسکوپوس، پوشش گسترده‌ای از حوزه‌های علمی، در شاخه‌های علوم اجتماعی^۱، علوم زندگی^۲، علوم فیزیکی^۳ و علوم مرتبط با سلامت^۴ را داراست و اطلاعات حدود ۵ هزار ناشر علمی را از سراسر جهان در خود جای داده است. سؤالی که همواره نزد سیاست‌گذاران و ارزیابان پژوهشی وجود دارد، تفاوت میان اسکوپوس و وب‌آساینس است. اگرچه هر دو پایگاه داده در پوشش جامع ادبیات علمی سعی فراوان دارند، اما در چندین جنبه با یکدیگر متفاوت‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد اسکوپوس حدود ۲۰ درصد، پوشش بیشتری از وب‌آساینس دارد و شامل رشته‌های مختلفی از جمله علوم اجتماعی و انسانی نیز می‌شود، درحالی‌که وب‌آساینس تمرکز بیشتری بر علوم طبیعی و مهندسی دارد. در کل، هر دو پایگاه، اسکوپوس و وب‌آساینس، ابزارهای مفیدی برای پژوهشگران و دانشمندان هستند و انتخاب بین آن‌ها به نیازها و تمرکز تحقیقاتی کاربر بستگی دارد. از مزایای استفاده از اسکوپوس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- **پوشش گسترده:** اسکوپوس پوشش گسترده‌ای از حوزه‌های علمی را داراست که پژوهشگران از حوزه‌های مختلف از آن استفاده می‌کنند.
- **کیفیت بالای محتوا:** اسکوپوس فقط شامل نشریات با کیفیت بالا و دارای بازبینی هم‌تا است که مراحل بازبینی، ویرایش و بازبینی هم‌تا^۵ را دقیق‌تر گذرانده‌اند. این امر باعث می‌شود محتوای ارائه‌شده در این نشریات قابل اطمینان و باکیفیت‌تر باشد.
- **شفافیت:** اسکوپوس فرایند شفاف برای انتخاب نشریات، در پایگاه داده خود دارد. این فرایند بر اساس معیارهای نمایه‌سازی، سیاست‌های تحریریه و معیارهای کیفیت محتوا انجام می‌شود.

CodeQR ۲۵- مزایای اسکوپوس

1. Social Sciences
2. Life Sciences
3. Physical Sciences
4. Health Sciences
5. Peer Review
6. Transparency

به‌طور کلی، استفاده از اسکوپوس به پژوهشگران اجازه می‌دهد تا به به‌روزرسانی‌های جدید در زمینه تحقیقات علمی دسترسی داشته باشند و با دراختیارداشتن مجموعه‌ای از نشریات با کیفیت بالا، به راحتی بتوانند جدیدترین تحقیقات و پژوهش‌ها را ارزیابی کنند. نمایه‌ساز اسکوپوس در دو بخش **ارزیابی فنی^۱ و ساختاری^۲** به بررسی نشریات می‌پردازد. در این فصل به بررسی نکات مهم در این دو بخش می‌پردازیم و در فصل‌های بعدی به‌طور مفصل به ارزیابی فنی و ساختاری مقالات نشریه در ارزیابی اسکوپوس خواهیم پرداخت.

ارزیابی فنی در اسکوپوس

بخش‌های مختلف ارزیابی فنی اسکوپوس در شکل زیر مشاهده می‌شود.

• بایستی دقیق و منعکس‌کننده موضوع تحقیق باشد.	عنوان مقاله
• مهم‌ترین بخش ارزیابی فنی، چکیده تحقیق است که بایستی به‌طور دقیق مورد توجه قرار گیرد.	بررسی چکیده مقاله
• برای مثال در مقاله پژوهشی، مروری، گزارش موردی و نامه به سردبیر ساختار مقالات رعایت شده باشد.	سازمان‌دهی مقاله با الگوهای تحقیقاتی و نوشتاری استاندارد
• فرمت مقاله با الزامات اسکوپوس سازگار باشد که در ادامه به‌طور کامل به آن پرداخته خواهد شد.	فرمت مقاله
• روش تحقیق صحیح و به‌درستی انتخاب و اجرا شده باشد (روش‌شناسی، ابزار تحقیق و تحلیل آماری).	روش تحقیق
• بررسی سرقت ادبی با استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص انجام شده باشد.	بررسی سرقت ادبی
• مطابقت و همخوانی کلیدواژه‌ها با موضوع اصلی تحقیق.	مطابقت و همخوانی

شکل ۱-۶- بخش‌های مختلف ارزیابی فنی اسکوپوس

1. Technical Evaluation
2. Style Checking

ارزیابی محتوایی در ارزیابی فنی اسکوپوس به این شکل است که عنوان مقاله را از حیث شفافیت علمی و هدف پژوهش ارزیابی می‌کنند و سپس در چکیده به بررسی این موضوع می‌پردازند که آیا اصلی‌ترین و مهم‌ترین نتایج تحقیق گزارش شده است یا خیر؟ در مقدمه، پیش‌فرض این است که خواننده، با موضوع مقاله و مسئله پژوهش، به‌سهولت می‌تواند ارتباط برقرار کند و در روش پژوهش، توضیح دقیق روش کار و همین‌طور معرفی ابزار و تحلیل دقیق آماری مورد انتظار است. در بحث و نتیجه‌گیری نیز بررسی نتایج و مفاهیم حاصل از پژوهش بررسی می‌شود. البته شایان ذکر است بسته به نوع مقالات در رشته‌های مختلف، اجزای مقالات و نحوه بررسی آن‌ها متفاوت است و موارد اشاره‌شده صرفاً توضیحی در خصوص ارزیابی یک مقاله پژوهشی اصیل است.

ارزیابی ساختاری در اسکوپوس

الف) بررسی نام نویسندگان و مشخصات سازمانی^۱: نام نویسندگان باید با نام نویسنده در بانک

اطلاعاتی اسکوپوس (در صورت داشتن سابقه) هم‌خوانی داشته باشد.

ب) چکیده باید دقیق و کوتاه باشد و اصلی‌ترین مفاهیم و نتایج را ارائه دهد.

ج) کلیدواژه‌ها باید حداقل پنج واژه باشند که با موضوع اصلی تحقیق سازگارند.

د) منابع مورد استفاده در مقالات باید استاندارد و به‌طور کامل ذکر شوند.

شایان ذکر است سیستم ارزیابی اسکوپوس، یکی از قدرتمندترین سیستم‌های ارزیابی مقالات است که محتوای علمی، استانداردهای فنی، استفاده از منابع معتبر، نوآوری، ارزش‌افزوده و سایر عوامل مرتبط با کیفیت مقاله را بررسی می‌کند. حال در این قسمت به مرور مواردی خواهیم پرداخت که در ارزیابی‌های اسکوپوس وزن زیادی دارند و می‌توانند در نتیجه ارزیابی اسکوپوس اثر معنی‌داری داشته باشند.

نکته مهم: بررسی موضوع استانداردهای اخلاق در پژوهش در پایگاه استنادی اسکوپوس همانند دیگر پایگاه‌های معتبر استنادی، دارای وزن زیادی است. بررسی سرقت ادبی^۲، داده‌سازی^۳ و تحریف داده‌ها^۴، وجود تضاد منافع، انتشار تکراری^۵، تحریف نویسندگی^۶ (نویسنده روح، میهمان، هدیه) که در فصل‌های پیشین توضیح داده شد.

1. Affiliation
2. Plagiarism
3. Data Fabrication
4. Data Falsification
5. Duplicate Publication
6. Misrepresentation of Authorship

دلایل اصلی رد شدن نشریات در اخذ نمایه اسکوپوس

بر اساس بررسی‌های به‌عمل‌آمده، عمده دلایلی که موجب رد شدن نشریات در فرایند نمایه‌شدن اسکوپوس می‌شود، به شرح شکل ۶-۲ است.

شکل ۶-۲- عمده دلایل رد شدن نشریات در فرایند نمایه‌شدن در اسکوپوس

در شکل ۶-۳ دلایل دیگر رد سریع نشریات در نمایه‌ساز اسکوپوس به تصویر درآمده است.

شکل ۶-۳- دلایل رد سریع درخواست نمایه‌سازی نشریات در اسکوپوس

رد سریع نشریه: همان‌طور که در شکل مشاهده می‌شود، برخی معیارها وجود دارند که در غربالگری اولیه توسط گروه ارزیابی اسکوپوس بررسی می‌شوند و در صورتی که هریک از این موارد محرز شود، رد سریع نشریه^۱ اتفاق می‌افتد.

جدول ۱-۶- معیارهای بسندگی در اسکوپوس

(بخش‌های زرد رنگ، اشتباهات رایجی است که غالباً به آن توجه نمی‌شود)

وبسایت نشریه	درج اهداف و دامنه در وبسایت نشریه، معیارهای نویسنده‌گی؛ درج شاپا در نشریه (جداگانه برای چاپی و الکترونیک)
نام نشریه	نام نشریه باید منحصربه‌فرد باشد و مشابه با نام نشریه دیگری نباشد.
شفاف‌سازی فرایند داوری	داوران نباید از اعضای هیئت تحریریه نشریه باشند... توضیح فرایند داوری در وبسایت نشریه عدم تضمین داوری سریع و کوتاه مقالات در وبسایت نشریه
مالکیت و مدیریت	ارائه اطلاعات مرتبط با مالکیت و مدیریت نشریه در وبسایت نشریه
ارکان نشریات	ارائه اطلاعات کامل هیئت تحریریه و کارشناسان در وبسایت نشریه (متخصص در زمینه موضوعی نشریه)
حق نشر و مجوز	تعریف سیاست حق نشر به‌طور واضح در دستورالعمل نویسندگان؛ درج نام صاحب حق نشریه در تمام مقالات منتشرشده در دو حالت PDF و HTML، ذکر الزامات مربوط به مجوزهای کپی‌رایت کامنز.
هزینه‌های نویسندگان	شفاف‌سازی هزینه پرداخت نشر مقاله در بخش دستورالعمل برای نویسندگان
فرایند شناسایی و برخورد با تخلفات	سیاست‌گذاری برای شناسایی و جلوگیری از تخلفات پژوهشی (مطابق با قوانین COPE)
اخلاق انتشار	اعمال سیاست‌های اخلاق انتشار: سیاست‌های نشریه درباره نویسنده‌گی و مشارکت؛ چگونگی برخورد نشریه با شکایات و مراجعات، سیاست‌های نشریه درباره تعارض منافع، سیاست‌های نشریه در خصوص به اشتراک‌گذاری داده‌ها، سیاست نشریه در خصوص نظارت اخلاقی، سیاست نشریه در خصوص مالکیت معنوی و گزینه‌های نشریه برای بحث‌ها و نظرات پس از انتشار
برنامه انتشار	ذکر زمان‌بندی دوره انتشار نشریه
دسترسی	ذکر روش‌های دسترسی به نشریه و مقالات برای خوانندگان و هزینه‌های مربوط به اشتراک
بایگانی	سیاست و برنامه نشریه برای پشتیبان‌گیری الکترونیکی و حفظ دسترسی به محتوای نشریه (در صورت عدم انتشار نشریه)
منابع درآمدی	درج مدل کسب‌وکار یا منابع درآمدی مانند هزینه‌های نویسندگان، اشتراک، تبلیغات، چاپ مجدد و حمایت سازمانی در وبسایت نشریه
تبلیغات	اعلام سیاست تبلیغاتی نشریه: نوع تبلیغات، تعیین مرجع تصمیم‌گیر در خصوص پذیرش تبلیغات، نحوه نمایش تبلیغات (تبلیغات نباید با محتوای منتشرشده و تصمیمات تحریریه ارتباطی داشته باشد).

۲۶ - QR Code

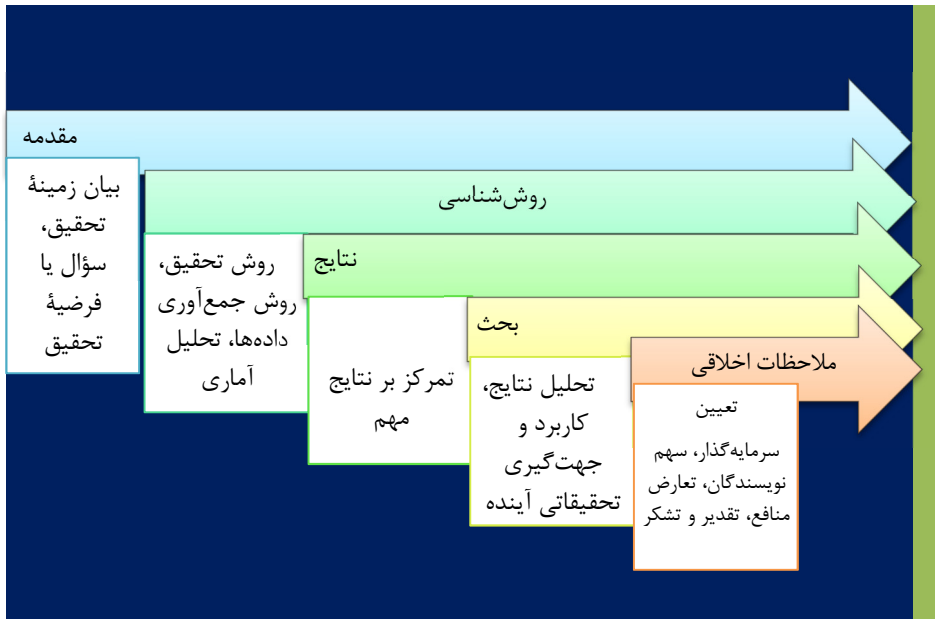
نمایه‌سازی در نشریات فارسی با استفاده از چکیده بلند^۱

نمایه‌سازی مقالات علمی در نشریات فارسی می‌تواند با استفاده از چکیده بلند انجام شود. در این روش، چکیده مقاله به صورت بلند و جامع تهیه می‌شود و سپس با استفاده از کلمات کلیدی مهم، واژه‌هایی که موضوع مقاله را بیان می‌کنند، نمایه‌سازی می‌شود. با این روش، خوانندگان می‌توانند با مطالعه چکیده بلند، به راحتی به محتوای مقاله دسترسی داشته باشند و در صورت تمایل، می‌توانند مقاله را به طور کامل مطالعه کنند. برای درج مقالات در پایگاه‌های داده مختلف، روش‌های مختلفی وجود دارد که می‌توان از آن‌ها استفاده کرد. نکته‌ای که بسیار حائز اهمیت است رعایت استفاده از گزینه دوزبانه^۲ در فرم درخواست است که در این صورت، چکیده و متن مقاله علاوه بر زبان فارسی به زبان دیگر ترجمه و در پایگاه داده درج خواهد شد.

نکته مهم: زمانی که مقاله دارای چکیده بلند باشد و متن اصلی مقاله به دو زبان فارسی و انگلیسی، در این صورت مقاله به عنوان دو سند جداگانه در نظر گرفته می‌شود. بهترین روش برای اطمینان از درج مقاله به صورت یک سند در پایگاه‌های استنادی، انتخاب گزینه دوزبانه در فرایند ثبت نام در نمایه است که در این صورت، مقاله به صورت یک سند در پایگاه‌های داده علمی درج خواهد شد و برای کاربران در دسترس خواهد بود. به عبارت دیگر برای هر دو سند که مشتمل بر مقاله کامل فارسی و چکیده بلند است، یک شناسه دی‌او‌آی در نظر گرفته می‌شود.

ساختار چکیده بلند مقالات پژوهشی اصیل برای نمایه‌شدن در اسکوپوس در شکل ۴-۶ مشاهده می‌شود.

1. Extended Abstract
2. Bilingual

شکل ۴-۶- ساختار چکیده بلند مقالات پژوهشی اصیل برای نمایه‌شدن در اسکوپوس (۵۰۰-۱۰۰۰ کلمه)

در بخش بعدی چکیده بلندی را با موضوع استفاده از نرم‌افزارهای علم‌سنجی و تحلیل داده به‌عنوان راهبردی برای ارتقای خط‌مشی علمی در کشور مشاهده می‌کنید. این چکیده دارای مقدمه، روش، نتایج، بحث و منابع است. همان‌طور که در متن مشاهده می‌شود کلماتی که زیر آن خط کشیده شده، کلمات کلیدی هستند که رؤیت‌پذیری و قابلیت جست‌وجو را بیشتر میکنند (به فصل هشتم، رؤیت‌پذیری رجوع شود: هرچه فراوانی کلمات کلیدی در متن چکیده بیشتر باشد، رؤیت‌پذیری متن بیشتر می‌شود). در بخش‌های ساختاری چکیده که با رنگ‌های مختلف مشخص شده است، اجزای چکیده به‌وضوح مشخص است.

Enhancing Scientific Diplomacy through the Application of Scientific Citation Analysis and Data Analysis Software

Affiliation.....

Introduction (Background, Research Questions or Hypothesis)

In today's interconnected world, scientific and research communications play a crucial role in the development and progress of societies across various fields. However, promoting scientific diplomacy and fostering connections between researchers remains a significant challenge. To address this

challenge, the use of **scientific citation analysis** and **data analysis software** has emerged as an important tool for enhancing **scientific diplomacy (1,2,3)**. Software such as "VOS VIEWER" provide accurate information and statistics on the performance of researchers and scientific articles, thereby improving the country's **scientific diplomacy (4)**. This article presents a case study in Iran, focusing on the application of **scientific citation analysis** and data analysis software as a strategy for promoting **scientific diplomacy**.

Method (Research Methodology, Data Collection Method, Statistical Analysis)

In this research, library research method was used to examine the use of **scientific citation analysis** and data analysis software as a strategy to promote **scientific diplomacy** in the country. In this method, information was collected by reviewing internal and external sources, scientific articles, and previous studies in this field. Then, the collected information was analyzed using scientific citation analysis and data analysis software. Finally, the results and necessary inferences about the effectiveness of using **scientific citation analysis** and data analysis software in promoting **scientific diplomacy** and creating connections between researchers will be discussed.

Results (Focusing on Important Results)

According to the research conducted, important results were obtained regarding the effectiveness of using **scientific citation analysis** and data analysis software as a strategy to promote **scientific diplomacy** in the country. These results show that the use of this software has a significant positive impact on the number of scientific articles and citations and can help improve the country's scientific and research position globally. In addition, the use of this software can help create connections between researchers inside and outside the country and be useful for exchanging knowledge and experiences in various fields. Furthermore, the research results show that the use of **scientific citation analysis** and data analysis software can be used as one of the strategies to promote **scientific diplomacy** and strengthen scientific collaborations with other countries. Given the importance of scientific and research communications in various fields, this strategy can be very

effective for the development and progress of knowledge and technology in the country and even globally. Therefore, it can be said that the use of **scientific citation analysis** and data analysis software as a strategy to promote **scientific diplomacy** in the country can be effective in promoting scientific and research development in the country and improving its position globally.

Discussion (Results Analysis, Application, Recommendations for Future Studies)

Scientific diplomacy plays a crucial role in promoting scientific and research communications in today's world. Consistent with our study, Wang et al. (2015) demonstrated that the use of social networks has a significant impact on networking, international scientific collaborations, and achieving scientific diplomacy, highlighting the importance of this approach (3). To this end, the use of scientific citation analysis and data analysis software has emerged as an effective tool for fostering connections between researchers and promoting scientific diplomacy. By utilizing these **Scientometrics** tools, countries can effectively advance their scientific and research development and establish collaborations with other nations.

Keywords

Scientific diplomacy, citation analysis software, data analysis, scientific collaborations

Funding: ----

Author's contributions: ----

Conflicts interest: ----

Acknowledgements: ----

References

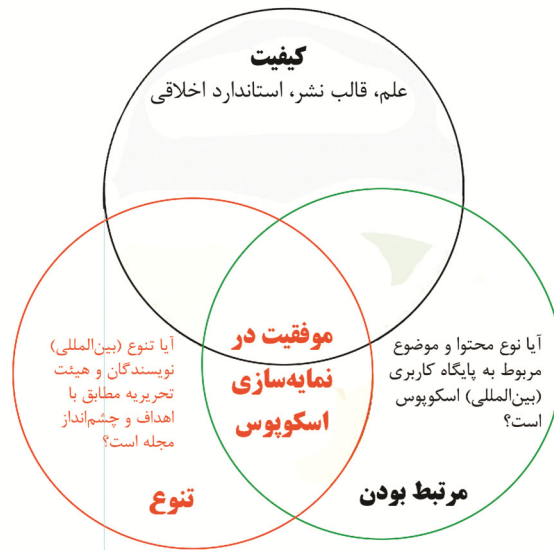
- 1- Kousha, K., & Thelwall, M. (2015). The use of Twitter hashtags in the formation of ad hoc publics. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 66(11), 2326-2337. doi.....
- 2- Shao, Y., Deng, Q., & Yan, E. (2019). The effects of academic social networking sites on academic research collaboration and productivity: A systematic review. *Journal of Informatics*, 13(4), 101925. doi.....

- 3- Wang, J., & Liu, X. (2015). Using social media for academic networking: A review of the literature. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, 8(1), 1-14. doi.....
- 4- Xie, H., Feng, J., & Tian, X. (2017). Research collaboration in tourism and hospitality: A global perspective. *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 41(2), 193-223. doi.....

مراحل اجرایی فرایند ارسال مدارک برای نمایه‌سازی در اسکوپوس

همان‌گونه که در شکل ۵-۶ ملاحظه می‌شود سه حلقه اصلی برای بالارفتن احتمال پذیرش مجلات در پایگاه استنادی اسکوپوس، متشکل است از **کیفیت**، **تنوع** پراکندگی جغرافیایی نویسندگان و **هیئت تحریریه** و **مرتبط بودن** مقالات با هدف و چشم‌انداز نشریه.

عامل اول کیفیت نشریه است که در آن رعایت استانداردهای بین‌المللی نشر و ساختار مقالات در کنار رعایت معیارهای اخلاق در پژوهش بسیار حائز اهمیت است. عامل مهم دیگر موضوع پراکندگی جغرافیایی نویسندگان و همین‌طور اعضای هیئت تحریریه است. تخصص این افراد باید مرتبط با اهداف و چشم‌انداز نشریه باشد. سومین عامل، مرتبط بودن موضوعات مقالات نشریه است که می‌بایست هم‌راستا با اهداف نشریه باشد.

شکل ۵-۶- حلقه‌های مؤثر در نمایه‌سازی نشریات در پایگاه استنادی اسکوپوس

بررسی نشریه و شرایط آن با توجه به راهنمای مشاهده‌شده در جدول ۲-۶ الزامی است که به تفصیل توضیح داده خواهد شد.

QR لینک	پیوند مرتبط	بررسی شرایط نشریه
	https://www.elsevier.com/solutions/scopus/how-scopus-works/content/content-policy-and-selection	تکراری نبودن نام نشریه
	https://www.elsevier.com/_data/assets/pdf_file/0004/95116/general_introduction_csab.pdf	مطالعهٔ بیانیه CSAB در خصوص ارزیابی نشریات
	https://suggestor.step.scopus.com/suggestTitle/step1.cfm	تکمیل فرم عنوان نشریه
	https://www.elsevier.com/_data/assets/pdf_file/0011/1192583/ScopusFAQContentSelectionProcess20210928.pdf	مطالعهٔ فرایند انتخاب محتوا
	https://www.elsevier.com/_data/assets/pdf_file/0005/95117/Role-of-editor.pdf	مطالعهٔ پیشنهادهای CSAB در خصوص نقش سردبیر

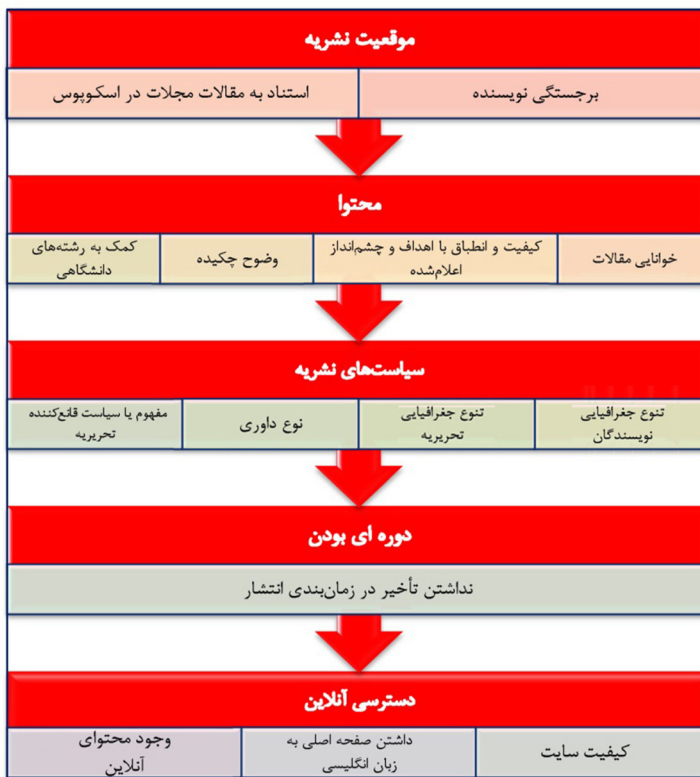
فرایند ارزیابی عناوین

در فرایند نمایه‌سازی اسکوپوس، فرایند شفاف و مستقلى وجود دارد. کارشناسان بین‌المللی با استفاده از روش‌های کمی و کیفی به صورت مداوم عناوین جدید را بررسی می‌کنند. تنها عناوین سریالی^۱ می‌توانند به کمیتهٔ ممیزه و فنی اسکوپوس پیشنهاد داده شوند. سریال‌ها شامل نشریات، سری کتاب‌ها و یا سری کنفرانس‌ها هستند (فقط نشریات قابلیت نمایندگی در اسکوپوس را ندارند بلکه کتاب‌ها و کنفرانس‌ها می‌توانند اسکوپوس شوند).

عناوین سریالی مفهومی مهم در علم اطلاعات و نمایه‌سازی است که به نشریات، کتاب‌های سریالی و کنفرانس‌های سریالی اشاره دارد؛ یعنی منابعی که در آن‌ها محتوا به صورت مرتب و متوالی، با شیوه‌ای مشخص و به صورت منظم منتشر می‌شود. به‌طور مثال، نشریات علمی و پژوهشی که به صورت منظم، در شماره‌های مختلف و طول زمان منتشر می‌شوند، در جایگاه یک عنوان سریالی شناخته می‌شوند.

1. Serial Titles

موضوعات اصلی که در فرایند بررسی اسکوپوس توسط کمیته ارزیابی علمی اسکوپوس^۱ (CSAB) مورد توجه قرار می‌گیرند در جدول ۳-۶ مشاهده می‌شود. این گروه خبره با استفاده از ابزارهای کمی و کیفی، عناوین نشریات را بررسی می‌کنند. معیارهای انتخابی که در فرایند بررسی استفاده می‌شوند، در پنج دسته اصلی گروه‌بندی شده‌اند که عبارت‌اند از: سیاست‌های نشریه^۲، محتوا^۳، موقعیت نشریه^۴، دوره‌ای بودن^۵ و دسترسی آنلاین^۶. در مرحله دوم، نشریاتی که پس از بررسی CSAB، واجد شرایط هستند، بر اساس چهارده معیار انتخابی در پنج دسته مختلف ارزیابی خواهند شد (به شکل ۶-۶ رجوع شود). حال در این بخش برخی معیارهای کیفی که در قالب ارزیابی فنی بررسی می‌شوند، در قالب فلوچارت نمایش داده می‌شود.

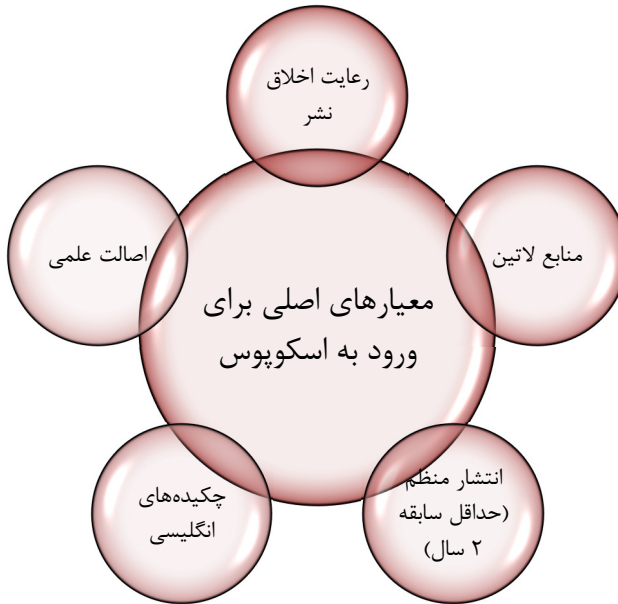
شکل ۶-۶- معیار انتخاب مجله در پنج دسته

1. The Scopus Content Selection and Advisory Board
2. Journal Policy
3. Quality of Content
4. Journal Standing
5. Regularity
6. Online Availability

معیارهای انتخاب نشریات برای بررسی شرایط نمایه‌سازی در اسکوپوس

مرحله اول

شکل ۷-۶- معیارهای اولیه برای ارزیابی در اسکوپوس

دارابودن همهٔ این معیارها از شرایط اصلی ورود به اسکوپوس است.

مرحله دوم

عناوین واجد شرایط توسط کمیتهٔ ارزیابی علمی اسکوپوس (CSAB) بررسی می‌شوند:

افراد شناخته شده و مطرح باشند.	هیئت تحریریه	نحوه ذخیره و آرشیو اطلاعات نشان داده شود	آرشیو کردن
استانداردهای منحصر به فرد و خوب در بررسی یک به یک بررسی کنید	نویسنده و مسئولیت نویسنده	مشخص کنید که چه کسی صاحب امتیاز و مدیر مجله است	مالکیت و مدیریت
بررسی محتوای مجلات بدون تضاد منافع	فرایند داوری	اطلاعات مربوطه موجود و مطابق استاندارد باشد	وبسایت
اقدامات برای جلوگیری از رفتار نادرست، روش های رسیدگی به تخلف	اخلاق نشر	زمان بندی به وضوح نشان داده شود	برنامه زمان بندی انتشار
هزینه چاپ و دسترسی را به وضوح شرح دهید، هزینه های احتمالی به وضوح بیان شود	هزینه چاپ و دسترسی	نام واضح و منحصر به فرد باشد و همراه کننده یا گنج کننده نباشد	نام مجله

شکل ۸-۶- مطالبی که مورد توجه کمیته بررسی اسکوپوس قرار می گیرند

درخواست برای اسکوپوس، به صورت آنلاین، در یک فرم هفت مرحله ای انجام می پذیرد.

مرحله ۱: موافقت نامه (Agreement)

در این بخش، درخواست کننده بندهای موافقت نامه ای را که شامل ۱۶ بند است، تأیید می کند. این موارد شامل وبسایت نشریه، نام نشریه، فرایند داوری همتا، مدیریت نشریه، وجود هیئت تحریریه، اطلاعات هیئت تحریریه، شرایط مجوزها و کپی رایت، هزینه های نویسندگی، فرایند تشخیص و بررسی تخلفات پژوهشی، اخلاق انتشار، ساختار انتشار (ترتیب در انتشار)، نحوه دسترسی به مقالات، وجود آرشیو مقالات، منابع مالی، تبلیغات و بازاریابی مستقیم است.

Scopus TITLE SUGGESTION

Start new suggestion

HELP FAQ

1. Agreement
2. Before completing the form
3. Contact information
4. Serial title information
5. Document upload
6. Additional information
7. Submit

Step 1 - Agreement

Thank you for your interest in Scopus.

*Please read our minimum criteria below carefully and be sure that the title you are suggesting for Scopus meets all of them.
 *If you are not the publisher of this title, we recommend that you contact the publisher of the title and request that they complete the suggestion form.
 *You can save a draft of the suggestion for at any time and return to your application later (click on 'Save draft'). Please note that your * application will be saved for 7 days.

To read how Elsevier uses, collects and shares personal data, please read the [Elsevier Privacy Policy](#).

Titles will only be considered for evaluation if they meet the following minimum criteria:

- *The title should publish peer reviewed content.
- *The title should be published on a regular basis (i.e. have an ISSN confirmed by the ISSN International Centre). To register an ISSN, please visit [the ISSN](#).
- *The title should have English language abstracts and article titles.
- *The title should have a publication ethics and publication malpractice statement in the English language on its website.

To read how Elsevier uses, collects and shares personal data, please read the [Elsevier Privacy Policy](#).

Agreement

- I am aware of the general guidelines that Scopus uses to select titles.

Publication standards

Please check adherence to our Publication Ethics and Malpractice Statement requirement.

Please provide the publication ethics and publication malpractice statement for this title:

[http\(s\)://\[brieflands.com/brieflands/knowledgebase/category/tree.html#welcome.html](http(s)://[brieflands.com/brieflands/knowledgebase/category/tree.html#welcome.html)

Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing:

- Website**
 A journal's website, including the text that it contains, shall demonstrate that care has been taken to ensure high ethical and professional standards. It must not contain information that might mislead readers or authors, including any attempt to mimic another journal/publisher's site. An Aims & Scope statement should be included on the website and the readership clearly defined. There should be a statement on what the journal will consider for publication including authorship criteria (e.g., not considering multiple submissions, redundant publications) to be included. ISSNs should be clearly displayed (separate for print and electronic).
- Name of journal**
 The journal name shall be unique and not be one that is easily confused with another journal or that might mislead potential authors and readers about the journal's origin or association with other journals.
- Peer review process**
 Journal content must be clearly marked as whether peer reviewed or not. Peer review is defined as obtaining advice on individual manuscripts from reviewers expert in the field who are not part of the journal's editorial staff. This process, as well as any policies related to the journal's peer review procedures, shall be clearly described on the journal website, including the method of peer review used. Journal websites should not guarantee manuscript acceptance or very short peer review times.
- Ownership and management**
 Information about the ownership and/or management of a journal shall be clearly indicated on the journal's website. Publishers shall not use organizational or journal names that would mislead potential authors and editors about the nature of the journal's owner.
- Governing body**
 Journals shall have editorial boards or other governing bodies whose members are recognized experts in the subject areas included within the journal's scope. The full names and affiliations of the journal's editorial board or other governing body shall be provided on the journal's website.
- Editorial team/contact information**
 Journals shall provide the full names and affiliations of the journal's editors on the journal website as well as contact information for the editorial office, including a full address.
- Copyright and licensing**
 The policy for copyright shall be clearly stated in the author guidelines and the copyright holder named on all published articles. Likewise, licensing information shall be clearly described in guidelines on the website, and licensing terms shall be indicated on all published articles, both HTML and PDFs, if authors are allowed to publish under a Creative Commons license then any specific license requirements shall be noted. Any policies on posting of final accepted versions or published articles on third party repositories shall be clearly stated.
- Author fees**
 Any fees or charges that are required for manuscript processing and/or publishing materials in the journal shall be clearly stated in a place that is easy for potential authors to find prior to submitting their manuscripts for review or explained to authors before they begin preparing their manuscript for submission. If no such fees are charged that should also be clearly stated.
- Process for identification of and dealing with allegations of research misconduct**
 Publishers and editors shall take reasonable steps to identify and prevent the publication of papers where research misconduct has occurred, including plagiarism, citation manipulation, and data falsification/fabrication, among others. In no case shall a journal or its editors encourage such misconduct, or knowingly allow such misconduct to take place. In the event that a journal's publisher or editors are made aware of any allegation of research misconduct relating to a published article in their journal, the publisher or editor shall follow CORE's guidelines (or equivalent) in dealing with allegations.
- Process for identification of and dealing with allegations of research misconduct**
 Publishers and editors shall take reasonable steps to identify and prevent the publication of papers where research misconduct has occurred, including plagiarism, citation manipulation, and data falsification/fabrication, among others. In no case shall a journal or its editors encourage such misconduct, or knowingly allow such misconduct to take place. In the event that a journal's publisher or editors are made aware of any allegation of research misconduct relating to a published article in their journal, the publisher or editor shall follow CORE's guidelines (or equivalent) in dealing with allegations.
- Publication Ethics**
 A journal shall also have policies on publishing ethics. These should be clearly visible on its website, and should refer to: i) Journal policies on authorship and contributorship; ii) How the journal will handle complaints and appeals; iii) Journal policies on conflicts of interest / competing interests; iv) Journal policies on data sharing and reproducibility; v) Journal's policy on ethical oversight; vi) Journal's policy on intellectual property; and vii) Journal's options for post-publication discussions and corrections.
- Publishing schedule**
 The periodicity at which a journal publishes shall be clearly indicated.
- Access**
 The way(s) in which the journal and individual articles are available to readers and whether there are associated subscription or pay per view fees shall be stated.
- Archiving**
 A journal's plan for electronic backup and preservation of access to the journal content (for example, access to main articles via CLOCKSS or PubMed Central) in the event a journal is no longer published shall be clearly indicated.
- Revenue sources**
 Business model or revenue sources (e.g., author fees, subscriptions, advertising, reprints, institutional support, and organizational support) shall be clearly stated or otherwise evident on the journal's website. Publishing fees or waiver status should not influence editorial decision making.
- Advertising**
 Journals shall state their advertising policy if relevant, including what types of adverts will be considered, who makes decisions regarding accepting adverts and whether they are linked to content or reader behaviour (online only) or are displayed at random. Advertisements should not be related in any way to editorial decision making and shall be kept separate from the published content.
- Direct marketing**
 Any direct marketing activities, including solicitation of manuscripts that are conducted on behalf of the journal, shall be appropriate, well targeted, and unobtrusive. Information provided about the publisher or journal is expected to be truthful and not misleading for readers or authors.
- [check all / uncheck all]
- I hereby confirm adherence to all 16 Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing.

علامت
بزنیید

1. Agreement
2. Before completing the form
3. Contact information
4. Serial title information
5. Document upload
6. Additional information
7. Submit

Save draft

Next

گزینه "بعد" را بزنیید.

شکل ۹-۶- مرحله اول ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس (موافقت‌نامه)

سپس گزینه «Next» را برای گام دوم فرم، کلیک می‌کنیم.

مرحله دوم:

در این بخش فقط باید کدهای شاپای الکترونیک و چاپی نشریه وارد شوند. در صورتی که هر دو کد شاپا برای نشریه وجود دارد، باید هر دو کد را وارد کنید.

Agreement ✓
Before completing the form
Contact information
Serial title information
Document upload
Additional information
Submit

Step 2 - Please read carefully before completing this form

Please check the [Scopus source list](#) to determine whether the title you wish to suggest is already in Scopus. Please be aware that active Medicine-sourced titles (see column Q in the title list) may also be suggested for full Scopus coverage.

- New titles are reviewed on a continuous basis by the independent [Scopus Content Selection & Advisory Board \(CSAB\)](#).
- We strive to evaluate new title suggestions as quickly as possible, however, please allow up to several months for the review process to be completed.
- The CSAB uses sample documents of published content to evaluate the quality of a title. We recommend that a title has published for at least two years before it is suggested for inclusion in Scopus and we may reject a title suggestion for review if the publication history is too short to review the title.
- You will be asked to provide sample PDFs as a final step in the title suggestion process. It is not possible to complete the title suggestion process without uploading PDFs.
- Be aware that the evaluation of a title is not influenced by the number of times it is suggested. Multiple submissions of the same title will only delay the review process.
- Review of your title suggestion does not guarantee selection of the title.
- Titles lacking a dedicated website with information relevant for review will not be considered for evaluation.

YOU CAN SAVE A DRAFT AT ANY TIME AND RETURN TO YOUR APPLICATION LATER (CLICK ON "SAVE DRAFT").

If you have any questions about the evaluation process, you can contact us at title.suggestion@scopus.com.

To read how Elsevier uses, collects and shares personal data, please read the [Elsevier Privacy Policy](#).

Print and/or electronic ISSN validation pre-requisite

Please provide the details of the print and/or electronic ISSN number of the title you want to suggest via the form.

Print ISSN ¹

Electronic ISSN ¹

¹ An ISSN registered with the International ISSN Centre is a minimum requirement for Scopus evaluation.

Back Next

ورود شاپای الکترونیکی
یا چاپی

شکل ۱۰-۶- مرحله دوم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس (ثبت شماره شاپای نشریه)

مرحله سوم: اطلاعات تماس (Contact information)

در این بخش، اطلاعات تماس با فرد رابط وارد می‌شود.

1 Agreement ✓
2 Before completing the form ✓
3 **Contact information**
4 Serial title information
5 Document upload
6 Additional information
7 Submit

Step 3 - Contact information

* Form of address:

* Your first name and/or initials:

* Your surname:

* E-mail address:

* Function:

* My institution has access to Scopus:

Institute:

* Country/Territory:

* Your relation to the title/journal: The users of my library read this title
 I am the (co-)editor-in-chief and/or the managing editor ¹
 I am a member of the editorial (advisory) board
 I am the publisher
 Other:

¹ Please also check this option if you are in a position similar to the editor-in-chief / managing editor, i.e. carrying main responsibility for the content of the journal

* = mandatory field. Input is required

Back Save draft Next

شکل ۱۱-۶- مرحله سوم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس (ثبت اطلاعات تماس رابط)

مرحله چهارم: اطلاعات عنوان سریال، شاپا

در این مرحله، اطلاعات مربوط به عنوان، موضوع نشریه و کشور محل انتشار را وارد کنید. در فیلد اول نام کامل نشریه و در فیلد دوم، نام دوم، یا اختصار نشریه را وارد کنید. در مورد نشریات دوزبانه، می‌توان عنوان معادل را در فیلد سوم وارد کرد. دقت کنید عنوان اصلی به انگلیسی وارد شود. در حیطه موضوعات نشریه هم چهار قسمت اصلی وجود دارد که می‌توان انتخاب کرد. با انتخاب هر حیطه تخصصی، فهرست کشویی از حیطه‌های فرعی باز می‌شود که می‌توانید موضوع نشریه را انتخاب کنید.

1. Agreement ✓
2. Before completing the form ✓
3. Contact information ✓
4. **Serial title information**
5. Document upload
6. Additional information
7. Submit

Step 4 - Serial title information

* Serial title (no abbreviations please):
 Sub-title (if applicable):

Alternative serial title (e.g. parallel language title):

* Print and/or electronic ISSN: Print ISSN Electronic ISSN

* Type of serial publication:

* Primary field:

Sub-fields ¹:

- Chiropractics
- Complementary and Manual Therapy
- Emergency Medical Services
- Health Information Management
- Health Professions (miscellaneous)
- Medical Assisting and Transcription
- Medical Laboratory Technology
- Medical Terminology
- Occupational Therapy
- Optometry
- Pharmacy
- Physical Therapy, Sports Therapy and Rehabilitation
- Podiatry
- Radiological and Ultrasound Technology
- Respiratory Care
- Speech and Hearing

Main field 1:

Main field 2:

* Primary publisher:

- Medical Assisting and Transcription
- Medical Laboratory Technology
- Medical Terminology
- Occupational Therapy
- Optometry
- Pharmacy
- Physical Therapy, Sports Therapy and Rehabilitation
- Podiatry
- Radiological and Ultrasound Technology
- Respiratory Care
- Speech and Hearing

Main field 1:

Main field 2:

* Primary publisher:
 (Enter the publisher name or a part of the publisher name. If the publisher is not listed select "Other")

* Primary publisher other:

* Country/territory of publisher:

* Has this title been evaluated for Scopus coverage before: Yes No Don't know

¹ Max. 4 sub-fields in total can be selected.

1. Agreement ✓
2. Before completing the form ✓
3. Contact information ✓
4. **Serial title information**
5. Document upload ✗
6. Additional information
7. Submit

شکل ۱۲-۶- مرحله چهارم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس
 (ثبت اطلاعات عنوان، حوزه موضوعی نشریه)

در خصوص نام ناشر، اگر ناشر نشریه جزء فهرست نباشد، گزینهٔ other را انتخاب کنید تا باکس جدید برای وارد کردن نام ناشر مورد نظر ایجاد شود. در پایان باید اعلام کنید که نشریه پیش از این مورد ارزیابی اسکوپوس قرار گرفته است یا خیر؟

مرحلهٔ پنجم: بارگذاری اسناد (Upload documents)

در این بخش به دو شکل امکان بارگذاری فایل‌ها وجود دارد. ارسال سه شمارهٔ اخیر و یا ارسال ۱۰ فایل (شامل ۹ فایل مقاله و یک فهرست منابع). ساختار فایل‌های ارسالی الزاماً باید ورد یا پی‌دی‌اف باشد. همچنین در ارسال نمونه فایل‌های مقاله تأکید شده است که حداقل چکیده انگلیسی باید وجود داشته باشد. همچنین تنها مقالات پژوهشی اصیل و یا مروری را آپلود کنید.

Step 5 - Upload documents

The assessment of the actual content plays an important role in the evaluation of suggested titles. Therefore, we ask you to **upload the three (3) most recent full issues**.

If you cannot upload complete issues, please select nine (9) sample articles from the most recent issues and one (1) Table of Contents.

The following conditions apply:

The uploaded documents must be in PDF or Microsoft Word format. Sample articles do need to contain an abstract of the article. The availability of English-language abstracts is a minimum criterion to be indexed in Scopus. Titles that do not have English abstracts may not be acceptable for review. The maximum number of documents that you can upload is 10 with a maximum size of 10MB each.

Only submit research articles or review articles as sample articles. Other document types such as book reviews or editorials are not considered as sample articles.

The presence of either the 3 most recent issues, or the 9 most recent articles plus a table of contents file, is a minimum requirement in order for a title to be reviewed for Scopus indexing.

Please do not send us any issues by postal mail. We only accept electronically submitted issues or articles.

You will receive an automatic e-mail confirmation within 24 hours of submission. If you do not receive an e-mail confirmation, please check your spam filter.

In case you have any questions, you can contact us at titlesuggestion@scopus.com.

To read how Elsevier uses, collects and shares personal data, please read the [Elsevier Privacy Policy](#).

I am having technical difficulties uploading documents and will contact the Scopus team at titlesuggestion@scopus.com

Upload documents

Please specify document type: Full issues (You need to upload minimal 3 recent issues.) Single articles (You need to upload minimal 10 recent articles.)

Upload sample documents: (document upload limit 10)

I am having technical difficulties uploading documents and will contact the Scopus team at titlesuggestion@scopus.com

Upload documents

Please specify document type: Full issues (You need to upload minimal 3 recent issues.) Single articles (You need to upload minimal 10 recent articles.)

Upload sample documents: (document upload limit 10)

Uploaded sample documents:

intjssh-12610.pdf	intjssh-127904.pdf	intjssh-128414.pdf
intjssh-128556.pdf	intjssh-128560.pdf	
intjssh-130662.pdf	intjssh-134601.pdf	intjssh-130995.pdf
intjssh-134823.pdf	intjssh-133815.pdf	

If the title is Open Access, please provide a link to the online [http\(s\)://\[brieflands.com/journals/international\]](http(s)://[brieflands.com/journals/international]) full text.

شکل ۱۳-۶- مرحلهٔ پنجم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس
(بارگذاری سه شمارهٔ اخیر یا حداقل ده مقاله از نشریه)

بعد از آپلود فایل‌ها، گزینهٔ «Next» را برای ورود به مرحلهٔ بعدی انتخاب کنید.

مرحله ششم: اطلاعات جانبی (Additional Information)

در این مرحله پرسش‌هایی در خصوص نشریه می‌شود. در فیلد اول، حیطه موضوعی نشریه وارد می‌شود. در ادامه با توجه به سال آغاز انتشار نشریه، تعداد مقالات چاپ‌شده در هر سال را وارد کنید. در فیلد بعدی، اگر نام نشریه تغییر داشته است، اعلام کنید.

Scopus TITLE SUGGESTION

Start new suggestion

1. Agreement ✓
2. Before completing the form ✓
3. Contact information ✓
4. Serial title information ✓
5. Document upload ✓
6. **Additional information**
7. Submit

Step 6 - Additional information

* Please describe the aims & scope of the title (in English): ورود چشم‌انداز ← purposes of IJSSH are to promote understanding sport and health research and enhancing theoretical and practical knowledge in these fields and promote high-quality scientific and applied works in sport and exercise sciences in the fields of health.

* What is the start year (of current title):

Please specify the number of all documents published (research articles, review articles, conference proceedings, editorials errata, letters, notes, and short surveys) for the past years:

* Nr. of items in 2022:

* Nr. of items in 2021:

* Nr. of items in 2020:

* Nr. of items in 2019:

* Nr. of items in 2018:

* Has this title undergone any name changes, mergers or splits: Yes No تغییر نام مجله؟

Publisher contact name:

Publisher contact e-mail address:

Additional publisher contact name:

Additional publisher e-mail address:

Editorial contact name:

Editorial contact e-mail address:

Additional editorial contact name:

Additional editorial contact e-mail address:

* Does the title have a homepage: Yes No

* Please state the URL: ⓘ

In case of an alternative homepage of the title (e.g. an http(s):// English page if the main homepage is non-English), please state the URL of that homepage as well:

* Is the content of this title available in electronic format: Yes No, it is published only in a print-version

* Please state the URL to the electronic content: ⓘ

If you want to grant us temporary access to your content, please provide us with the log in

Username:

Password:

* Is the content of this title available in electronic format: Yes No, it is published only in a print-version

* Please state the URL to the electronic content: ⓘ

If you want to grant us temporary access to your content, please provide us with the log in

Username:

Password:

* Average number of research articles and review articles published per year: ⓘ

تعداد مقالات منتشرشده در هر سال

1. Agreement ✓
2. Before completing the form ✓
3. Contact information ✓
4. Serial title information ✓
5. Document upload ✓
6. **Additional information**
7. Submit

شکل ۱۴-۶- مرحله ششم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس

(اطلاعات ناشر، تناوب نشر، تعداد مقاله در سال و ...)

در ادامه، فیلدهایی وجود دارد که می‌توانید اطلاعات جانبی در خصوص تماس با ناشر را وارد کنید؛ اما پرکردن این کادرها ضروری نیستند. در ادامه، اطلاعات مربوط به لینک صفحه اصلی سایت (به زبان انگلیسی) و لینک صفحه سایت را به زبان دوم (در صورت وجود) وارد کنید. همچنین اطلاعات مربوط به ترتیب چاپ و میانگین تعداد مقالات در هر سال را وارد کنید.

1. Agreement ✓
2. Before completing the form ✓
3. Contact information ✓
4. Serial title information ✓
5. Document upload ✓
6. Additional information
7. Submit

Agreement ✓
Before completing the form ✓
Contact information ✓
Serial title information ✓
Document upload ✓
Additional information
Submit

* Are all articles published in English: Yes, all articles are published in English
 No, some articles are published in other languages

همه مقالات به انگلیسی منتشر می‌شوند.

* Do all articles have English-language abstracts and article titles: Yes, all articles have exclusively English-language abstracts and article titles; no abstracts/article titles in other language(s)
 Yes, all articles have English-language abstracts and article titles; in addition
 No, some articles have abstracts/article titles in other languages

همه مقالات عنوان و چکیده انگلیسی دارند

* Do the articles have references in Roman alphabet: All articles have all of their references in Roman alphabet
 Some articles have references in Roman alphabet, but some do not
 No articles have references in Roman alphabet; there are no references

آیا مقالات الفبای لاتین دارند؟

* Which type of peer review applies to this title: Main editor peer review: Only one (or two) main editor(s) review and select all the submitted articles for each issue.
 Single-blind peer review: Reviewers are aware of the identity of the authors, but authors are unaware of the identity of reviewers. There are at least three or more reviewers for the total number of articles in each issue.
 Double-blind peer review: Reviewers are unaware of the identity of the authors, and authors are also unaware of the identity of reviewers. There are at least three or more reviewers for the total number of articles in each issue.
 Other: _____

چه نوع داوری در مجله وجود دارد؟

* What is the publisher's business model?

* What is the average manuscript turnaround time of the serial publication?

* What is the average manuscript acceptance rate?

* Please provide a detailed description of the peer review process:

* URL of the editorial board: ⓘ
 There is no editorial board or no link to the editorial board

* What is the geographic distribution of editors of the title: International - different continents
 International - same continent
 National - different institutes
 National - same institute

* Please list some examples of countries/territories of editors (if any countries predominate, please indicate):

شکل ۱۵-۶- مرحله ششم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپس (اطلاعات زبان انتشار، نوع داوری، ...)

همچنین، چند پرسش در خصوص زبان مقالات و نوع داوری همتا می‌شود که با توجه به نشریه، از بین گزینه‌های موجود، علامت بزنید.

نکته: لطفاً توجه داشته باشید که متن کامل عناوین پوشش داده‌شده در اسکوپوس می‌توانند به هر زبانی باشند، فقط کافی است که عنوان، چکیده و کلمات کلیدی به زبان انگلیسی باشند. در حال حاضر، نشریاتی که محتوای متن کامل آنها به ۴۰ زبان مختلف است در اسکوپوس نمایه شده‌اند.

نوع مدل تجاری ناشر، میانگین زمان بررسی مقالات، نرخ پذیرش، فرایند داوری، لینک مربوط به اطلاعات هیئت تحریریه و توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه را مشخص کنید. در فیلد بعدی، اطلاعات مربوط به نفر اصلی و مسئول نشریه را وارد می‌کنید. اطلاعات یک نفر الزامی است، اما برای سه نفر امکان تکمیل اطلاعات وجود دارد.

<p>1. Agreement ✓ 2. Before completing the form ✓ 3. Contact information ✓ 4. Serial title information ✓ 5. Document upload ✓ 6. Additional information 7. Submit</p>	<p>Provide information about the main handling editor(s) of the title. If there is more than one main handling editor, you can provide information for up to three editors.</p> <p>* Name and first name (or initials) of main handling Editor 1: <input type="text" value="Morteza Taheri"/></p> <p>* Affiliation main handling Editor 1: <input type="text" value="Imam Khomeini International University, Qazvin"/></p> <p>* Country/Territory main handling Editor 1: <input type="text" value="Iran, Islamic Republic of"/></p> <p>ORCID url main handling Editor 1: <input type="text" value="http://orcid.org/0000-0001-8031-3792"/></p> <p>* Online professional information main handling Editor 1: <input type="text" value="http://www.webofscience.com/wos/author/"/></p> <p>☐ This editor has no publically available professional information</p>
<p>1. Agreement ✓ 2. Before completing the form ✓ 3. Contact information ✓ 4. Serial title information ✓ 5. Document upload ✓ 6. Additional information 7. Submit</p>	<p>* What is the geographic distribution of authors publishing in this title: ☒ International - different continents ☐ International - same continent ☐ National - different institutes ☐ National - same institute</p> <p>* Please list some examples of countries/territories of authors (if any countries predominate, please indicate): <input type="text" value="Iran, England, USA, France, Poland"/></p> <p>* Is the title (co-)published on behalf of a scientific society: ☐ Yes ☒ No</p> <p>* Does the serial title have DOIs which are registered with CrossRef: ☒ Yes ☐ No ☐ Don't know</p> <p>* Is the title already indexed in other bibliographic databases: ☒ Yes ☐ No ☐ Don't know</p> <p>* Does this title offer open access to its full-text content: ☒ Yes ☐ Yes, registered with DOAJ = Directory of Open Access Journals ☐ Partly ☐ No ☐ Don't know</p> <p>Other comments/ remarks: <input type="text"/></p> <p>Back Save draft Next</p>

شکل ۱۶-۶- مرحله ششم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس
 (اطلاعات مدیر مسئول و توزیع جغرافیایی نویسندگان و ...)

همچنین در ادامه مرحله ششم، وضعیت نمایه‌های نشریه، پراکندگی جغرافیایی نویسندگان و وضعیت دسترسی آزاد به مقالات را تعیین کنید و سپس گزینه «Next» را برای مرحله آخر علامت بزنید.

مرحله هفتم: ارسال (Submit)

در مرحله آخر، اگر نیاز به تغییر فرم در هر بخش داشتید، امکان برگشت و اصلاح از طریق گزینه Back وجود دارد؛ با انتخاب گزینه Submit دیگر امکان ویرایش فرم وجود نخواهد داشت و فرایند درخواست به اتمام می‌رسد.

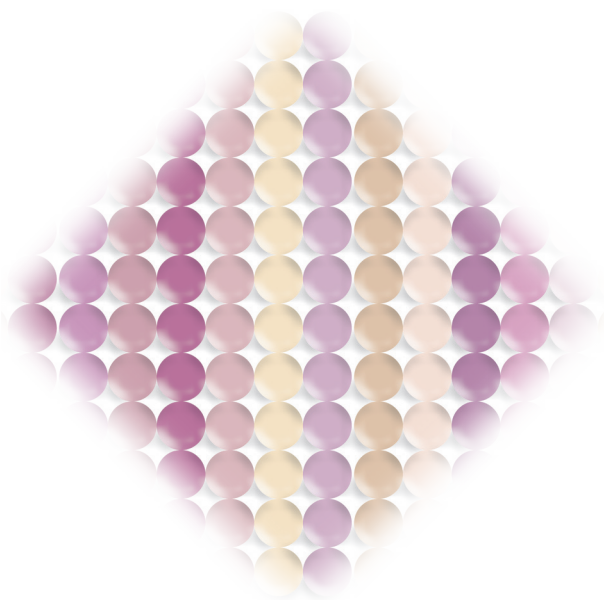
The screenshot shows the 'Scopus TITLE SUGGESTION' interface. On the left, a progress list indicates that steps 1 through 6 are completed (marked with green checkmarks), and step 7, 'Submit', is the current step. The main content area is titled 'Step 7 - Submit' and contains the following text: 'If you would like to make changes to the form, please click on 'Back'. If you want to finalize your suggestion, please click on 'Submit'. Please note that you can not return to a submitted form. A confirmation will be sent to your e-mail address. If you have not received a confirmation e-mail within 24 hours, please contact us at titlesuggestion@scopus.com (please check your Junk/Spam folder before contacting us). To read how Elsevier uses, collects and shares personal data, please read the [Elsevier Privacy Policy](#).' At the bottom of the form, there are two buttons: 'Back' and 'Submit', with a mouse cursor hovering over the 'Submit' button.

شکل ۱۷-۶- مرحله هفتم ثبت درخواست نمایه‌سازی در اسکوپوس
(ارسال نهایی درخواست و دریافت کد رهگیری)

پایگاه استنادی وب آوساینس

پایگاه استنادی وب‌آوساینس (WOS) یکی از معتبرترین و جامع‌ترین پایگاه‌های استنادی است که توسط شرکت کلاریویت آنالیتیک^۱ ارائه شده است. این پایگاه شامل مجموعه‌ای از مقالات علمی، کتاب‌ها، کنفرانس‌ها و دیگر منابع اطلاعاتی است که در زمینه‌های مختلف علمی مانند علوم پایه، پزشکی، مهندسی، علوم اجتماعی، هنر و ادبیات فعالیت می‌کند. یکی از ویژگی‌های انحصاری این پایگاه استنادی، معیارهای ارزیابی اثربخشی نشریات است.

در وب‌آوساینس ضریب تأثیر (IF)، یکی از معیارهای مهم برای نشان‌دادن میزان استناد به یک نشریه علمی است. این شاخص بر اساس میانگین تعداد استنادهایی که مقالات یک نشریه در یک دوره زمانی خاص دریافت کرده‌اند، محاسبه می‌شود. شاخص هرش^۲ یا اچ نیز یکی دیگر از معیارهای مهم در وب‌آوساینس است که نشان‌دهنده میزان تأثیرگذاری یک پژوهشگر است. این شاخص بر اساس تعداد مقالاتی که یک پژوهشگر نوشته و تعداد استنادهایی که به این مقالات شده، محاسبه می‌شود. پایگاه‌های زیرمجموعه وب‌آوساینس، به ۲۶ پایگاه در قالب چهار مجموعه مقالات نشریات، مقالات کنفرانس، کتاب‌ها، ترکیبات شیمیایی^۳ تقسیم می‌شوند که نشریات پایگاه‌های ذیل در زیرمجموعه هسته اصلی مجموعه وب‌آوساینس^۴ قرار می‌گیرند.

۱- شاخص استنادی علوم اجتماعی^۵ (SSCI)

۲- علوم انسانی و هنر^۶ (A&HCI)

۳- شاخص استنادی علوم^۷ (SCI)

۴- شاخص استنادی منابع نوظهور^۸ (ESCI)

۵- شاخص استنادی علوم زندگی^۹ (LCI)

۶- شاخص استنادی مجموعه مقالات کنفرانسی علوم^۱ (CPCI-S)

1. Clarivate Analytics

2. H-index

3. Chemical reactions

4. Web of Science™ Core Collection

5. Social Sciences Citation Index

6. Arts & Humanities Citation Index

7. Science Citation Index

8. Emerging Sources Citation Index

9. Life Sciences Citation Index

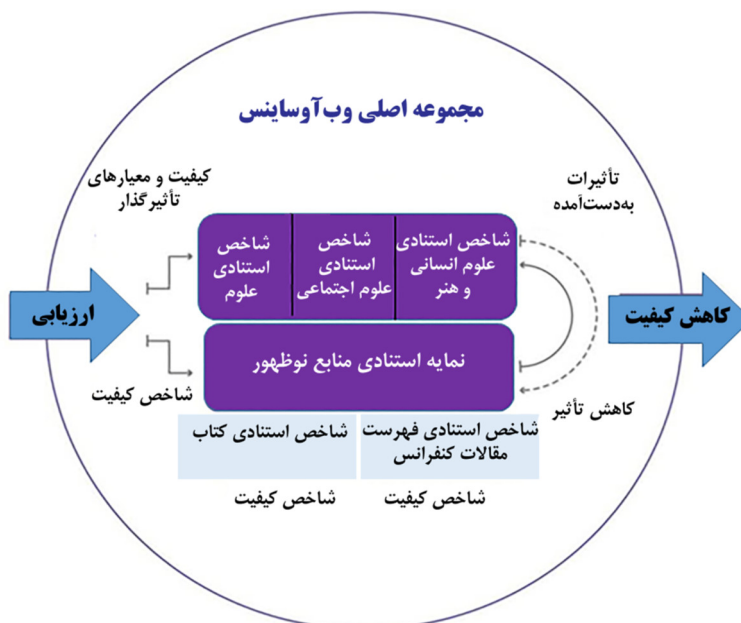
۷- شاخص استنادی مجموعه مقالات کنفرانسی علوم انسانی و اجتماعی^۲ (CPCI-SSH)

۸- شاخص استنادی کتاب- علوم انسانی و اجتماعی^۳ (BKCI-SSH)

۹- شاخص استنادی کتاب- علوم^۴ (BKCI-SCI)

۱۰- شاخص شیمی^۵ و واکنش‌های جاری شیمیایی^۶ (CCR)

معیارهایی که پایگاه استنادی وب‌آوساینس برای ارزیابی نشریات در نظر می‌گیرد به دو دسته کلی تقسیم می‌شود: اول، معیارهای کیفی که در صورت احراز، زمینه ورود نشریه را به پایگاه استنادی نوظهور مهیا می‌کند و دوم برخی معیارهای کمی که زمینه ارتقای نشریه از پایگاه نوظهور (ESCI) را به نشریات دارای ضریب تأثیر (JCR)^۷ فراهم می‌کند (شکل ۷-۱).

شکل ۷-۱- معیارهای کمی ارتقای نشریه از پایگاه نوظهور (ESCI) به نشریات دارای ضریب تأثیر

1. Conference Proceedings Citation Index - Science
2. Conference Proceedings Citation Index - Social Science & Humanities
3. Book Citation Index - Social Science & Humanities
4. Book Citation Index - Science
5. Index Chemicus
6. Current Chemical Reactions
7. Journal Citation Report

فرایند ارسال نشریه برای نمایه‌شدن در پایگاه وب‌آوساینس

در ابتدا، درخواست نمایه‌شدن نشریه در پایگاه وب‌آوساینس، با ارسال اطلاعات و مستندات نشریه توسط ناشر از طریق نشانی زیر انجام می‌شود. پس از اعلام وصول مدارک نشریه، مراحل ارزیابی آغاز می‌شود.

نکته مهم: فرایند ارسال نشریه برای ارزیابی در وب‌آوساینس باید توسط ناشر صورت پذیرد. در این نشانی موارد توضیحی به همراه ویدئوی آموزشی قابل مشاهده است.

QR Code ۲۷- نشانی توضیحات و فیلم آموزشی نحوه ارسال درخواست نمایه‌شدن نشریه در پایگاه وب‌آوساینس

QR Code ۲۸- نشانی ارسال درخواست نمایه‌شدن نشریه در پایگاه وب‌آوساینس

در ادامه، سه مرحله اصلی ارزیابی نشریه در پایگاه استنادی وب‌آوساینس بررسی شده است.

مرحله اول: بررسی اولیه نشریه (Initial Triage)	
۱- داشتن شاپا	۵- اطلاعات تماس
۲- عنوان انحصاری نشریه	۶- اعلام سیاست داوری
۳- اطلاعات ناشر	۷- جزئیات تماس
۴- نشانی اینترنتی مجله	

مرحله دوم:

(الف) پالایش فنی (Editorial Triage)**(ب) ارزیابی فنی (Editorial Evaluation) نشریه**

در این مرحله ارزیابان پایگاه استنادی وب‌آوساینس، نشریه را بر اساس مختصات فنی بررسی می‌کنند. در مرحله پالایش اولیه صرفاً به بررسی این موضوع می‌پردازند که آیا نشریه قابلیت بررسی و داوری دارد یا خیر؟ اگر نقصی وجود داشته باشد می‌توان مجدداً به ارسال مدارک اقدام کرد [اگر دو بار متوالی نقص مدارک (پالایش فنی) گزارش شود، یک سال دوره توقف خواهد داشت]، اما در مرحله ارزیابی فنی، ارسال مجدد، منوط به گذشت حداقل دو سال است.

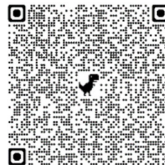
معیارهای ارزیابی کیفی

• (الف) پالایش فنی

- محتوای علمی
- عنوان و چکیده انگلیسی مقالات
- اطلاعات کتاب‌شناسی به انگلیسی
- شفافیت زبان
- انتشار به موقع و تعداد کافی مقالات
- کارایی وبسایت یا قالب نشریه
- درج بیانیه‌های اخلاق در نشر
- اطلاعات تماس با هیئت تحریریه
- اطلاعات تماس با نویسنده

• (ب) ارزیابی فنی

- ترکیب هیئت تحریریه
- اعتبار بیانیه‌ها و سیاست‌ها
- فرایند داوری
- انطباق محتوایی
- شفاف‌سازی حمایت‌های مالی
- پیروی از استانداردهای انجمن‌ها
- توزیع نویسندگان
- نظام مناسب ارجاع‌دهی

QR Code ۲۹- نشانی ارسال معیارهای ارزیابی نشریه در پایگاه وب‌آوساینس

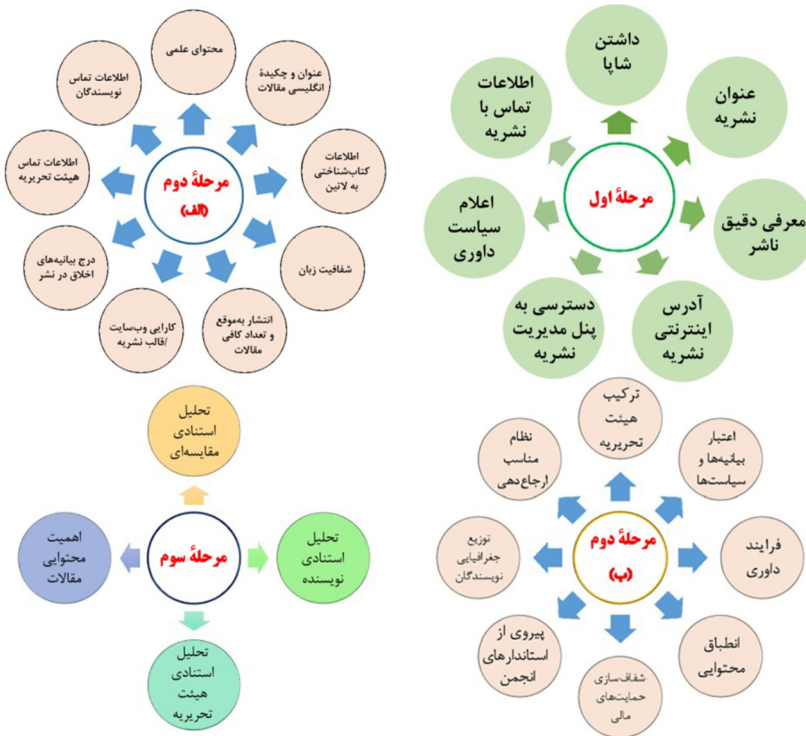
مرحله سوم: معیارهای اثرگذاری (Impact Criteria)

این مرحله برای اخذ ضریب تأثیر نشریات است. این مرحله به ارزیابی چهار مورد می‌پردازد:

۱. تحلیل استنادی مقایسه‌ای (Comparative Citation Analysis)
 - مقایسه استنادات نشریه با نشریات هم تراز
۲. تحلیل استنادی نویسنده (Author Citation Analysis)
 - بررسی سوابق استنادات نویسندگان در حوزه تخصصی نشریه
۳. تحلیل استنادی هیئت تحریریه (Editorial Board Citation Analysis)
 - بررسی سوابق استنادات اعضای هیئت تحریریه در حوزه تخصصی نشریه
۴. اهمیت محتوایی مقالات (Content Significance)
 - بررسی اهمیت و ارزش محتوای مقالات از حیث بدعت، پراکتدگی جغرافیایی نویسندگان

شکل ۲-۷- معیارهای اثرگذاری نشریه از دیدگاه پایگاه وب‌آوساینس

برای درک بهتر مراحل فوق، مجدداً توضیحات در قالب تصاویری کل‌نگر در شکل‌های ۳-۷ آمده است.

شکل‌های ۳-۷- مراحل و اجزای شاخص‌های ارزیابی نشریات در پایگاه وب‌آوساینس
مرحله ۱ تا ۳: به‌منظور اخذ نمایه در پایگاه استنادی نوظهور (ESCI) (۲۴ معیار)

توضیحات تفصیلی معیارهای نمایه‌سازی در وب‌آوساینس

مرحله اول: بررسی کلی نشریه

هدف اصلی این مرحله، شناسایی بدون ابهام نشریه توسط نمایه‌ساز است. در صورت نقص اطلاعات و عدم احراز شرایط، هیچ‌گونه محدودیت و محرومیتی برای ارسال مجدد نشریه وجود نخواهد داشت.

۱- درج شاپا: اگر نشریه دارای هر دو نوع ISSN چاپی و الکترونیکی باشد، باید در وب‌سایت درج شود.

۲- عنوان نشریه: عنوان نشریه باید متمایز از نشریات دیگر بوده و با محتوای منتشرشده هم‌خوانی داشته باشد.

۳- معرفی دقیق ناشر: معرفی و درج نشانی ناشر همراه با صندوق یا کد پستی در وب‌سایت نشریه ضروری است.

۴- نشانی اینترنتی نشریه (URL)

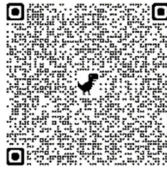
۵- دسترسی به پنل کاربری مدیریت نشریه: گروه ارزیاب وب‌آوساینس باید اجازه و امکان دسترسی به محتوای کامل مقالات منتشرشده در نشریه را داشته باشند. برای نشریاتی که دارای حق اشتراک‌اند و یا به‌صورت ترکیبی (دسترسی آزاد و اشتراکی) دست به انتشار می‌زنند، باید امکان دسترسی بدون محدودیت ایجاد شود.

۶- اعلام سیاست داوری: نشریه ملزم است بیانیه‌ای شفاف و واضح در رابطه با التزام نشریه به انجام داوری دقیق و نظارت اعضای هیئت تحریریه بر محتوای منتشرشده ارائه کند. بررسی اولیه مقالات باید توسط داوران خارج از هیئت تحریریه و یا مؤسسه ناشر انجام شود.

۷- اطلاعات تماس با نشریه: درج اطلاعات تماس ارکان نشریه و ناشر در سایت نشریه.

مرحله دوم: الف) پالایش فنی نشریه

در این مرحله، ارزیابان وب‌آوساینس نشریه را برای ورود به پایگاه استنادی وب‌آوساینس ارزیابی می‌کنند. در صورتی که نشریه نتواند در اولین درخواست این مرحله را با موفقیت پشت سر بگذارد امکان درخواست مجدد وجود دارد و مشمول مرور زمان برای درخواست مجدد نمی‌شود. اما اگر نشریه بعد از دو بار درخواست متوالی، در این مرحله تأیید نشود، تا یک سال نمی‌تواند درخواست مجدد ارائه دهد.

QR Code ۳۰- نشانی ارسال معیارهای ارزیابی نشریه در پایگاه وب‌آوساینس

- ۱- **محتوای علمی:** ارزش علمی مقالات حائز اهمیت است و در ارزیابی‌ها مد نظر قرار می‌گیرد.
- ۲- **عنوان و چکیده انگلیسی مقالات:** فارغ از اینکه مقالات نشریه به چه زبانی منتشر می‌شوند، عنوان و چکیده مقالات در نشریه باید به زبان انگلیسی باشد.
- ۳- **اطلاعات منابع و ارجاعات به صورت لاتین:** ارجاعات، منابع، اسامی و وابستگی سازمانی^۱ به صورت لاتین منتشر شود تا امکان نمایه‌سازی سریع و آسان فراهم شود.
- ۴- **شفافیت زبان:** عناوین، چکیده‌ها و تمام قسمت‌های مقالات که به زبان انگلیسی منتشر می‌شوند، برای مخاطبان جهانی باید روشن و قابل فهم باشند (دقت کنید که زبان انگلیسی باید استاندارد باشد).
- ۵- **انتشار به موقع نشریه با تعداد کافی مقالات:** زمان بندی انتشار باید مشخص باشد. تعداد مقالات منتشر شده نشان‌دهنده توجه مخاطبان به نشریه است.
- ۶- **عملکرد سایت و قالب نشریه:** اطلاعات نشریه باید دقیق و درست باشد و پیوندهای دسترسی به بخش‌های مختلف سایت، از بخش مقالات منتشر شده، معرفی هیئت تحریریه، راهنمای نویسندگان، سیاست‌های داوری تا دیگر بخش‌ها، همگی قابل اتصال باشند.
- ۷- **بیانیه اخلاق نشر:** نشریه در رابطه با الزامات اخلاقی ارائه شده برای مقالات منتشر شده و نویسندگان، لازم است شفاف عمل کند. اگر نشریه در رابطه با قوانین اخلاقی از قوانین سازمان‌هایی نظیر کوپ و بیانیه هلسینکی پیروی می‌کند، ملزم است تمام دستورالعمل‌های اخلاقی آن سازمان‌ها و پیوندهای مربوط به آن‌ها را در سایت درج کند.
- ۸- **جزئیات نشانی دقیق اعضای هیئت تحریریه:** ارائه اطلاعات دقیق اعضای هیئت تحریریه اعم از ارکید، ایمیل دانشگاهی و مشخصات کامل دانشگاهی حائز اهمیت است.
- ۹- **ارائه اطلاعات دقیق وابستگی سازمانی نویسنده:** ارائه اطلاعات دقیق نویسندگان اعم از ارکید، ایمیل دانشگاهی و مشخصات کامل دانشگاهی حائز اهمیت است.

مرحله دوم: (ب) ارزیابی فنی نشریه

در این مرحله، ارزیابان وب‌آوساینس در حال بررسی همسویی بین عنوان، اهداف و چشم‌انداز، ترکیب هیئت تحریریه و نویسنده‌ها و محتوای منتشر شده مقالات هستند. آن‌ها همچنین به ارزیابی دقت

1. Affiliation

نشریه در پابندی به استانداردهای اخلاق در نشر می‌پردازند. اگر نشریه‌ای از این مرحله عبور نکند، ارسال مجدد آن منوط به یک دوره محرومیت حداقل دوساله است.

۱- ترکیب هیئت تحریریه: تنوع جغرافیایی و سوابق درخشان هیئت تحریریه از جمله ویژگی‌های تعیین‌کننده است که قبلاً در نمایه‌سازی اسکوپوس به آن اشاره شد. نشریاتی که دبیران حرفه‌ای تمام‌وقت استخدام کنند، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲- اعتبار بیانیه‌ها و سیاست‌ها: مقالات منتشرشده باید از سیاست‌های اعلام‌شده نشریه تبعیت کنند. روزآمدی و دقت اطلاعات نشریه حائز اهمیت است.

۳- فرایند داوری: رعایت اصول داوری مطابق با مواردی که در فصل نهم عنوان خواهد شد.

۴- انطباق محتوایی: مقالات منتشرشده باید با عنوان نشریه و حوزه‌های تعریف‌شده آن منطبق باشد.

۵- شفاف‌سازی حمایت‌های مالی: شفاف‌سازی در خصوص جذب حمایت‌های مالی در پژوهش‌ها (در صورت وجود) الزامی است.

۶- پیروی از استانداردهای سازمانی: پیروی از استانداردهای مرتبط با سازمان‌های ملی و بین‌المللی که در جریان انتشار علم اثرگذارند، مثل سازمان‌های مرتبط با اخلاق در پژوهش.

۷- توزیع نویسندگان: نویسندگان باید دارای وابستگی سازمانی، تنوع جغرافیایی و سوابق انتشارات علمی و پژوهشی باشند که نشان‌دهنده مشارکت آن‌ها در جوامع پژوهشی مرتبط با موضوع نشریه است.

۸- نظام مناسب ارجاع‌دهی: انتظار می‌رود که نویسندگان در ارجاعات به‌درستی عمل کرده باشند.

مرحله سوم: ارزیابی جهت اخذ ضریب تأثیر

۱- تحلیل استنادی مقایسه‌ای^۱: در این تحلیل، تعداد و منابع ارجاعات به نشریه در نظر گرفته می‌شود.

۲- تحلیل استنادی نویسنده^۲: اکثر نویسندگان باید سابقه پژوهشی قابل قبولی در وب‌آوساینس داشته باشند و تناسب شبکه‌های استنادی نویسندگان با نشریات مرتبط با تخصص آن‌ها ضروری و لازم است.

۳- تحلیل استنادی هیئت تحریریه^۳: اکثر اعضای هیئت تحریریه نیز باید سابقه پژوهشی قابل قبولی در وب‌آوساینس داشته باشند. شبکه‌های استنادی اعضای هیئت تحریریه نیز باید متناسب با نشریات مرتبط با تخصص آن‌ها باشد.

1. Comparative Citation Analysis
2. Author Citation Analysis
3. Editorial Board Citation Analysis

۴- **بررسی محتوای مقالات:** محتوای نشریه باید برای خوانندگان و مخاطبان وب‌آوساینس مورد توجه باشد.

نشریاتی که معیارهای کیفی را برآورده می‌کنند (۲۴ مورد)، وارد فهرست منابع نوظهور (ESCI) می‌شوند. نشریاتی که معیارهای اثرگذاری را برآورده می‌کنند (۴ مورد)، بسته به حوزه موضوعی خود، در فهرست استنادی علوم (SCIE)، فهرست استنادی علوم اجتماعی (SSCI) یا فهرست استنادی هنر و علوم انسانی (AHCI) وارد می‌شوند.

نمایه‌سازی کتاب‌ها و کنفرانس‌ها در وب‌آوساینس

نشانی‌های پستی به‌منظور ارسال مدارک برای اخذ نمایه:

ارزیابی کتاب: (clarivateeditorialbookrequests@clarivate.com)

مقالات کنفرانسی: tr.pubrelations-proceedings@clarivate.com

لطفاً توجه داشته باشید: فقط ناشران می‌توانند مستندات کتاب و نشریه را ارسال و از وضعیت ارزیابی آگاه شوند.

لینک‌های مورد نیاز Web of Science

سلب مسئولیت تحریریه:

ارسال کتاب برای ارزیابی:

tr.pubrelations@clarivate.com

=

books@clarivate.com

بررسی وضعیت مجله ارسالی:

شکل ۳-۷- نشانی‌های پستی به‌منظور ارسال مدارک برای اخذ نمایه وب‌آوساینس

جدول ۲-۷- مراحل ارزیابی وب آوساینس از ابتدا تا انتهای فرایند

شاخص ضریب تأثیر	شاخص کیفیت		
مرحله سوم	مرحله دوم (ب)	مرحله دوم (الف)	مرحله اول
معیارهای اثرگذاری Impact Criteria	ارزیابی فنی نشریه Editorial Evaluation	پالایش فنی نشریه (Editorial Triage)	بررسی اولیه نشریه (Initial Triage)
(۴ مورد)	(۸ مورد)	(۹ مورد)	(۷ مورد)

نتایج موفقیت آمیز

نتایج ناموفق

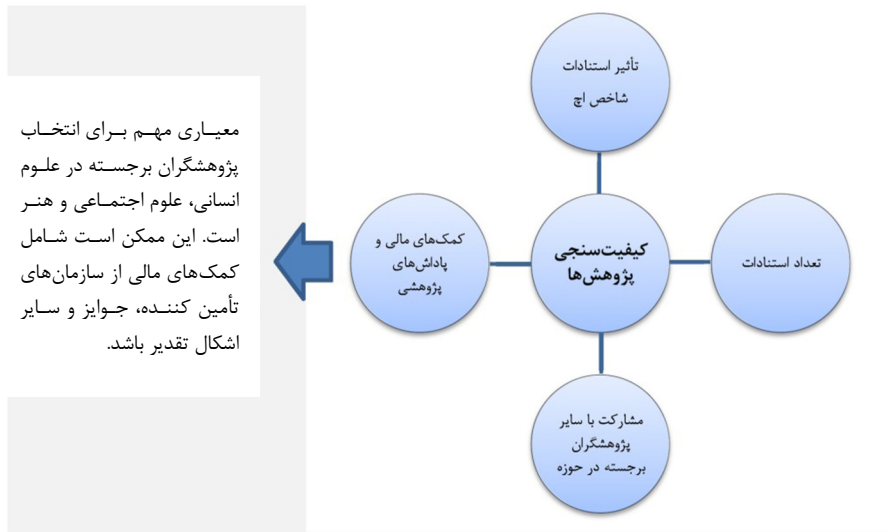
بسترسازی برای ارتقای ضریب تأثیر نشریات نمایه‌شده در وب‌آوساینس

ورود نشریات به دو نمایه معتبر اسکوپوس و وب‌آوساینس اهمیت دارد، اما داشتن نشریات با ضریب تأثیر و قرارگیری در رتبه‌بندی‌های بالاتر، بیشتر حائز اهمیت است. بر اساس بررسی‌های به‌عمل‌آمده، چهار دلیل اصلی عدم ارتقای نشریات نمایه‌شده از نمایه استنادی منابع نوظهور^۱ به نشریات دارای ضریب تأثیر (JCR) به شرح ذیل است:

- ۱- تنوع بین‌المللی در بین نویسندگان: نشریاتی که در JCR نمایه شده‌اند، عموماً دارای مقالاتی هستند که توسط پژوهشگران بسیاری در سراسر جهان استفاده می‌شوند. در مقابل، نشریاتی که در نمایه استنادی منابع نوظهور نمایه شده‌اند، ممکن است محدود به مناطق جغرافیایی خاصی باشند و مقالاتشان در این مناطق استفاده شوند. این عامل می‌تواند موجب عدم ارتقای نشریات نمایه‌شده، از نمایه استنادی منابع نوظهور شود.
- ۲- میزان دسترسی به مقالات: دسترسی به مقالات می‌تواند در ارتقای یک نشریه نقشی اساسی داشته باشد. نشریاتی که دسترسی آزاد^۲، به مقالاتشان را فراهم می‌کنند احتمالاً استنادات بیشتری دارند و این می‌تواند در ارتقای آن نشریات تأثیرگذار باشد.
- ۳- افزایش استنادات از نشریات وب‌آوساینس.
- ۴- کیفیت نوشتار و محتوای مقالات، یکی از دلایل اصلی برای ارتقای نشریات در JCR است. این عامل می‌تواند شامل عمق محتوا، نوآوری، روش‌شناسی پژوهش و استفاده از رویکردهای پژوهشی معتبر باشد.

یکی از نکاتی که می‌تواند مورد توجه ارکان سیاست‌گذاری نشریات در حوزه‌های علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر قرار گیرد، همگامی با نشریات معتبر جهانی در خصوص تعاملات بین‌المللی با نویسندگان برجسته و دیگر معیارهایی است که در شکل ۴-۷ مشاهده می‌شود. شایان ذکر است آخرین به‌روزرسانی پایگاه استنادی اسکوپوس حاکی از ۷۷۲۱ نشریه نمایه‌شده در علوم اجتماعی و ۴۶۵۹ نشریه در حوزه موضوعی هنر و علوم انسانی است. معیارهای انتخاب پژوهشگران برجسته با استنادات بسیار بالا در علوم انسانی و علوم اجتماعی شبیه به سایر حوزه‌ها است، اما ممکن است تأکید بیشتری بر معیارهای کیفی حاصل از اثرگذاری پژوهش داشته باشد.

1. Emerging Sources Citation Index (ESCI)
2. Open Access

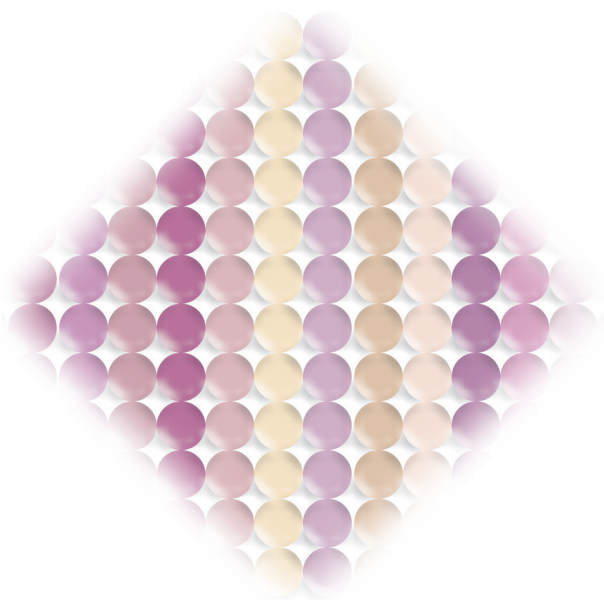
شکل ۴-۷- کیفیت سنجی پژوهش‌ها برای نمایه‌سازی موفق در علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر

شایان ذکر است که معیارهای انتخاب پژوهشگران برجسته ممکن است بسته به سازمان یا سازمانی که فرایند انتخاب را انجام می‌دهد، متفاوت باشد و به دلیل شرایط اجتماعی، سیاسی و فناوری تغییر کند. علاوه بر این، برخی منتقدان معتقدند که تکیه بر معیارهای کمی مانند استنادات، می‌تواند اهمیت جنبه‌های کیفی پژوهش در علوم انسانی و علوم اجتماعی را نادیده بگیرد.

رؤیت پذیرى

رؤیت‌پذیری^۱ پژوهش، به میزان دسترسی به نتایج پژوهش و شناخت آن‌ها توسط جامعه (به‌خصوص جامعه علمی، صنعتی و سیاست‌گذاران حوزه‌های مختلف) اشاره دارد. رؤیت‌پذیری پژوهشی می‌تواند به‌وسیله انتشار مقالات علمی در نشریات معتبر، حضور در کنفرانس‌ها و همایش‌های علمی، فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی افزایش یابد. هدف این فعالیت‌ها جذب توجه و افزایش دسترسی به پژوهش‌ها و نتایج آن‌ها، افزایش تعداد ارجاعات^۲ و بهبود تأثیرات پژوهشی است.

یکی از راه‌های اصلی برای افزایش رؤیت‌پذیری و تأثیر پژوهشی، نشان دادن نتایج پژوهش به گسترده‌ترین طیف مخاطبان ممکن است. نشر یک مقاله باکیفیت در یک نشریه علمی فقط بخشی از راه برای دریافت تأثیر و ارجاع در آینده است. بخش دیگر مسیر، تبلیغات و انتشار مقالات با استفاده از ابزارهای پژوهشی^۳ مناسب است. ارجاع به یک مقاله فارغ از ارزش کیفی و اهمیت آن مقاله، به‌شدت به رؤیت‌پذیری آن بستگی دارد. پژوهشگران برای نشر پژوهش‌های خود وقت و تلاش بسیاری صرف می‌کنند، اما بیشتر پژوهشگران پس از انتشار، کار خود را متوقف می‌کنند. انتشار و بایگانی صرف یک مقاله موجب افت و تخریب چرخه عمر انتشار می‌شود. از این‌رو، هر دو عامل کیفیت پژوهش و رؤیت‌پذیری در تعیین تأثیر تحقیقات نقش مهمی ایفا می‌کنند. کیفیت تابعی از دقت علمی، ابتکار و اهمیت تحقیق است، درحالی‌که رؤیت‌پذیری به میزانی که تحقیق ترویج یافته و توسط دیگران نقل و ارجاع می‌شود بستگی دارد. اگرچه تحقیق با کیفیت بالا به پیشبرد دانش کمک ویژه‌ای می‌کند، اما در کوتاه‌مدت قابلیت دیده‌شدن نیز می‌تواند یک عامل کلیدی در تعیین تأثیر تحقیق باشد. مثلاً، تحقیقاتی که به روش‌های گوناگون از جمله رسانه‌های اجتماعی، اخبار و یا کانال‌های تبلیغاتی هم منتشر می‌شوند، مطمئناً در ابتدا تأثیر بیشتری خواهند داشت، حتی اگر کیفیت آن در مقایسه با دیگر تحقیقات در همان زمینه کمتر باشد.

در این بخش، به معرفی برخی روش‌ها خواهیم پرداخت که موجب افزایش رؤیت‌پذیری می‌شوند.

۱- استفاده از کلیدواژه‌های دقیق و موضوعی: استفاده از کلیدواژه‌های دقیق و مرتبط با موضوع

مقاله، باعث جذب توجه و افزایش رؤیت‌پذیری مقاله و در نتیجه افزایش استنادات می‌شود.

1. Visibility
2. Citation
3. Research Tools

- ۲- **انتخاب نشریات معتبر:** انتخاب نشریات معتبر و با تأثیر بالا برای انتشار مقالات، باعث افزایش فراوانی استنادات و افزایش تأثیر مقاله می‌شود.
- ۳- **استفاده از ابزارهای مدیریت منابع:** استفاده از ابزارهای مدیریت منابع، مانند اندنوت^۱، مندلی^۲ به پژوهشگران کمک می‌کند تا منابع مورد استفاده و استنادات در مقالات خود را به‌صورت سازمان‌یافته مدیریت کنند.
- ۴- **ارتباط با دیگر پژوهشگران:** برقراری ارتباط با دیگر پژوهشگران و همکاران در موضوعات مرتبط، می‌تواند به افزایش فراوانی استنادات و تأثیرگذاری مقاله کمک کند.
- ۵- **انتشار مقالات در سایر رسانه‌ها:** انتشار مقالات در سایر رسانه‌ها مانند وبلاگ‌ها و وبسایت‌ها، می‌تواند به افزایش رؤیت‌پذیری مقاله و افزایش استنادات کمک کند.
- ۶- **استفاده از وبلاگ‌ها:** نشریات علمی، به‌منظور افزایش رؤیت‌پذیری مقالات و شناخته‌شدن بهتر نشریه، از وبلاگ نیز استفاده می‌کنند. این نشریات علاوه بر انتشار مقالات علمی، در قسمت وبلاگ، مطالب متنوعی از جمله اخبار علمی، مقالات کوتاه و تجربیات پژوهشگران را منتشر می‌کنند. به نظر می‌رسد این مورد حلقه مفقوده بسیاری از نشریات کشور ماست. بسیاری از نشریات علمی معتبر دنیا از این راهکار برای افزایش رؤیت‌پذیری بیشتر استفاده می‌کنند که در جدول ۱-۸ مشاهده می‌شود.

جدول ۱-۸- طراحی بلاگ برای رؤیت‌پذیری بیشتر در نشریات و ناشران بزرگ دنیا

فضای ارتباطی دوطرفه با خوانندگان شناخته‌شدن و رؤیت‌پذیری نشریه ارائه محتوای جذاب و کاربردی	ارائه مطالب متنوعی از جمله مقالات کوتاه، اخبار علمی و تجربیات پژوهشگران	بلاگ پلاس ^۳	پلاس وان (PLOS ONE)
		بلاگ ساینس ^۴	ساینس (Science)
		بلاگ نیچر ^۵	نیچر (Nature)
		لنست بلاگ ^۶	لنست (Lancet)
		وابلی آنلاین بلاگ ^۷	وابلی آنلاین (Wiley Online)
		سل پرس بلاگ ^۸	سل پرس (Cell Press Blogs)

1. EndNote
2. Mendeley
3. PLOS Blogs
4. Science Blogs
5. Nature Blogs
6. The Lancet Blogs
7. Wiley Online Library Blogs
8. Cell Press Blogs

ارزیابی تأثیر پژوهشی با استفاده از معیارهای مختلف انجام می‌شود. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

- **شمارش استنادات**^۱: تعداد استناداتی که هر مقاله یا پژوهش دریافت می‌کند.
- **شاخص هرش یا اچ^۲ (H-index)**: شاخصی است که هم‌زمان به تعداد مقالات و تعداد استنادات هر مقاله توجه دارد.
- **ضریب تأثیر**: معیار ارزیابی تأثیر نشریات علمی است که توسط تامسون رویترز^۳ و حالا کلاریویت آنالیتیک ارائه شد.
- **آنتمتریک**: معیارهایی برای اندازه‌گیری تأثیر پژوهشی بر اساس فعالیت‌هایی همچون مطالعه اثر، بارگیری، اشتراک‌گذاری و نظرات در شبکه‌های اجتماعی است که قبلاً به‌طور مفصل در فصل دوم توضیح داده شد.
- **بنچمارکینگ^۴ (مقایسه تحلیلی)**: مقایسه عملکرد یک پژوهش با دیگر پژوهش‌ها یا مقایسه عملکرد یک محقق با دیگر محققان در همین حوزه است.
- **متن‌سنجی^۵**: تحلیل کمی مقالات علمی بر اساس تعداد استنادات، تعداد مقالات، تعداد بارگیری مقالات و سایر معیارهای مرتبط با استفاده از مخازن داده‌های علمی مانند وب‌آوساینس، اسکوپوس و گوگل اسکالر است.
- **سایت‌اسکور^۶**: این شاخص توسط شرکت الزویر ارائه شده است. این معیارها بر اساس تعداد استنادات دریافتی توسط مقالات منتشرشده در یک نشریه در یک دوره زمانی خاص (معمولاً یک سال) محاسبه می‌شود.
- **اچ ایندکس^۷ ۱۰-۱**: یک شاخص ارزیابی تأثیر پژوهشی است که توسط گوگل محاسبه می‌شود. برای محاسبه این شاخص، تعداد مقالاتی که حداقل ده بار استناد شده‌اند، شمرده می‌شوند. به عبارت دیگر، این شاخص به تعداد مقالاتی اشاره دارد که حداقل ده بار نقل‌قول شده‌اند.

1. Citation count
 2. Hirsch index
 3. Thomson Reuters
 4. Benchmarking
 5. Bibliometrics
 6. CiteScore
 7. 10-Index

نمایه‌سازهای مختلف (مانند Web of Science و Scopus) تأثیر پژوهشی^۱ نشریات را ویژه در نظر می‌گیرند. به‌طور مثال، پایگاه استنادی اسکوپوس در بررسی اثرگذاری پژوهش در نشریات به سه معیار مهم برای ارزیابی کیفیت و تأثیر یک نشریه علمی می‌پردازد.

الف) CiteScore (به توضیحات بالا رجوع شود).

ب) شاخص SJR^۲: این شاخص علاوه بر تعداد ارجاعات، میزان اهمیت و تأثیر نشریاتی را که به مقالات ارجاع می‌دهند در نظر می‌گیرد.

ج) تأثیر نرمال‌شده در هر مقاله^۳ (SNIP): این شاخص میزان تأثیر یک نشریه را نسبت به میانگین تأثیر نشریات هم‌رده آن در همان زمینه تحقیقاتی محاسبه می‌کند.

الگوی یکپارچه استناد-رؤیت‌پذیری در شکل ۱-۸ مشاهده می‌شود. اگر یک مقاله توسط دیگران به‌عنوان منبع استفاده شود، این نشان می‌دهد که آن مقاله مورد توجه قرار گرفته و ارزشمند است و این می‌تواند احتمالاً به دلیل داشتن یافته‌های مفید و جدید باشد؛ بنابراین، در بسیاری از موارد، تعداد ارجاعات یک مقاله می‌تواند نشان‌دهنده کیفیت و ارزش آن باشد و احتمال رؤیت‌پذیری آن را بالا ببرد؛ بنابراین باید در مقالات باارزش و بااهمیت برای رؤیت‌پذیری توجه بیشتری معطوف کرد.

الگوی یکپارچه استناد-رؤیت‌پذیری

منبع برگرفته از: Research Visibility and Impact Consultant @2021-2023 Dr Nader Ale Ebrahim

شکل ۱-۸- الگوی ارتقای رؤیت‌پذیری و تأثیرگذاری پژوهشی

1. Research Impact
2. SCImago Journal Rank
3. Source Normalized Impact per Paper

در پژوهشی که از روش‌های یادگیری ماشینی استفاده شده بود، نشان داده شد که مقالات با استناد بالا^۱ غالباً ویژگی‌هایی نظیر تعداد کلمات مقاله (حداقل ۳۵۰۰)، طول عنوان مقاله (۳±۱۰)، تعداد شکل (حداقل ۶)، تعداد جدول (حداقل ۲) و نویسندگان مطرح (۶ نفر یا بیشتر) را داشتند.

QR Code ۳۱- ویژگی مقالات با استناد بالا

تکمیل پروفایل اطلاعاتی محققان

تکمیل پروفایل پژوهشگر (مشخصات سازمانی و شغلی، سوابق تحصیلی، مقالات، استنادات، علاقه‌های پژوهشی و سایر اطلاعات مرتبط) به پژوهشگران کمک می‌کند تا اطلاعات پژوهشی و سوابقشان در معرض دید همکاران و پژوهشگران قرار گیرد. همچنین، به آن‌ها کمک می‌کند تا با برقراری ارتباط با سایر پژوهشگران، فرصت شبکه‌سازی علمی را فراهم کنند. به‌طور کلی، کامل‌بودن پروفایل پژوهشگر می‌تواند منبع باارزشی برای پژوهشگران باشد تا کار خود را به نمایش گذارند و با دیگران در زمینه علمی خود ارتباط برقرار کنند و فرصت‌های جدید برای همکاری و تأمین مالی را شناسایی کنند.

جدول ۲-۸- ده راهکار بهبود رؤیت‌پذیری یافته‌های پژوهشی

افزایش همکاری در فرایند تحقیق با پژوهشگران	۱
انتخاب عنوان مقاله و کلمات کلیدی مناسب	۲
انتشار مقالات در نشریات با دسترسی آزاد یا در سایت‌هایی مانند Academia، ResearchGate	۳
استفاده بهینه از رسانه‌های اجتماعی مانند توئیتر، فیس‌بوک، لینکدین و آکادمیا	۴
ایجاد و به اشتراک‌گذاری پادکست‌ها	۵
اشتراک‌گذاری داده‌های پژوهشی در مخازن آنلاین مثل: Data Dryad- FigShare	۶
منتشرکردن مطالب از طریق وبلاگ‌های شخصی مانند Research Blogging - WordPress	۷
دریافت شناسهٔ یکتا برای هر نویسنده، مانند ORCID و Researcher ID	۸
نوشتن گزارش‌های کوتاه سیاستی و ارتباط مستقیم با سیاست‌گذاران و ارکان کلیدی	۹
استفاده از ابزارهای دیگر برای توسعه یافته‌های پژوهشی مانند Kudos، Impact Story و Google Scholar	۱۰

منبع برگرفته از:

Ten tips to improve the visibility and dissemination of research for policy makers and practitioners “ by Tripathy JP, Bhatnagar A, Shewade HD, Kumar AM, Zachariah R, Harries AD. 2017, Public Health Action, 21; 7(1):10-14

شکل ۲-۸- بهبود رؤیت پذیری و انتشار پژوهش‌ها

تنظیم چکیده برای مقاله و اثر آن در رؤیت‌پذیری و نمایه‌سازی

چکیده مقاله به‌عنوان پوستری کوتاه از محتوای مقاله، باید توانایی جذب خواننده را داشته باشد و مخاطب را به خواندن مقاله ترغیب کند. در واقع، چکیده مقاله مهم‌ترین عامل برای جذب نظر خواننده و افزایش رؤیت‌پذیری مقاله است؛ بنابراین، تنظیم چکیده مناسب برای مقاله می‌تواند تأثیر بسزایی در رؤیت‌پذیری و نمایه‌سازی مقاله داشته باشد. چکیده، خلاصه‌ای از یک مقاله پژوهشی، پایان‌نامه، بررسی، مجموعه مقالات کنفرانس یا هر تحلیل عمیق دیگری است که معمولاً برای کمک به خواننده در درک سریع هدف مقاله استفاده می‌شود. چکیده غیربهبوده^۱، چکیده‌ای است که نکات کلیدی مقاله به‌طور مؤثری گزارش نمی‌شود. از طرفی، هدف اصلی یک چکیده بهینه‌سازی شده^۲، بهبود رؤیت‌پذیری و انتشار پژوهش است. برای بهبود رؤیت‌پذیری، لازم است که چکیده بهینه‌سازی شده واضح و جذاب باشد. در این راستا، چکیده بهینه‌سازی شده باید:

✚ فراوانی کلمات کلیدی در چکیده بالا باشد.

1. Poorly Optimized Abstract
2. Well-Optimized Abstract

- هدف مطالعه به‌طور واضح بیان شود.
 - از زبان واضح و مختصر استفاده شود.
 - نتایج کلیدی پژوهش برجسته شود.
 - نتیجه‌گیری و یا پیام پژوهش به‌طور واضح بیان شود.
 - از ساختار استاندارد چکیده، شامل مقدمه، روش‌ها، نتایج و نتیجه‌گیری، پیروی کند (با توجه به نوع مقاله، اجزای چکیده نیز متفاوت است).
- اینجا یک مثال از یک چکیده بهینه‌سازی نشده و یک مثال از یک چکیده بهینه‌سازی شده در زمینه بهبود رؤیت‌پذیری و بهینه‌سازی موتورهای جست‌وجو آورده شده است.

چکیده بهینه‌سازی نشده

This study analyzed the impact of SEO techniques on website traffic. A group of 100 websites were selected, and half of them were optimized using SEO techniques, while the other half were not. The results showed that the websites that were optimized using SEO techniques had higher traffic than those that were not optimized. The implications of these findings are discussed.

این چکیده به‌درستی بهینه‌سازی نشده است، زیرا به‌طور واضح نمی‌گوید که تکنیک‌های بهینه‌سازی موتورهای جست‌وجو چگونه اعمال شده‌اند و چه تکنیک‌های خاصی استفاده شده است. علاوه‌براین، هیچ جزئیاتی درباره طراحی مطالعه یا تجزیه‌وتحلیل آماری ارائه نشده است.

چکیده بهینه‌سازی شده

This randomized controlled trial investigated the impact of on-page SEO techniques on website traffic for a group of 100 websites. The intervention group received on-page SEO optimization, including optimization of Meta tags, header tags, and keyword density, while the control group did not receive any optimization. Results showed that the intervention group had a statistically significant increase in website traffic compared to the control group ($p < 0.05$). These findings suggest that on-page SEO techniques can be effective in improving website visibility and traffic. The implications of these findings for website owners and digital marketers are discussed.

این چکیده بهینه‌سازی شده است، زیرا تکنیک‌های دقیق برای سهولت جست‌وجو در موتورهای جست‌وجو گزارش شده و جزئیاتی درباره طراحی مطالعه و نتایج تحقیق ارائه شده است. علاوه‌براین، نتایج و کاربردهای آن بحث شده است.

چکیده بهینه‌سازی شده

This cross-sectional study aimed to examine the impact of **social media marketing** on **brand awareness** among a sample of 100 participants. The study used **online advertisements**, **social media posts**, and **email marketing** as the marketing methods. Results showed a statistically significant increase in brand awareness among participants exposed to the **social media marketing campaign** ($p < 0.05$). The implications of these findings for **digital marketers** and **branding strategies** are discussed.

کلمات کلیدی مرتبط: بازاریابی رسانه اجتماعی، آگاهی برند، تبلیغات آنلاین، پست‌های رسانه اجتماعی، بازاریابی ایمیلی، کمپین بازاریابی رسانه‌های اجتماعی، بازاریابی دیجیتال، راهبردهای برندینگ.

چکیده بهینه‌سازی نشده:

The purpose of this study is to investigate the effects of **social media marketing** on **brand awareness**. A survey was conducted among 100 participants, and the results showed that social media marketing had a positive impact on brand awareness. The implications of these findings are discussed.

کلمات کلیدی مرتبط: بازاریابی رسانه اجتماعی، آگاهی برند

نکته مهم: به‌طور کلی، هرچه تعداد کلمات کلیدی مرتبط در چکیده بیشتر باشد، احتمال رؤیت‌پذیری بیشتری دارد. باین‌حال، باید به این نکته توجه داشت که هدف نوشتن چکیده، ارائه خلاصه‌ای مختصر و مفید از محتوای مقاله به خواننده است، بنابراین افزودن کلمات کلیدی بیش از حد ممکن است باعث شود که چکیده به شکل مصنوعی و نامناسبی به نظر برسد؛ بنابراین، بهتر است که کلمات کلیدی با هدف رؤیت‌پذیری، با توجه به طول و مضمون چکیده به‌کار گرفته شوند.

نظر به اهمیت ابزارهای مورد اشاره در شکل ۲-۸، در این بخش به روش‌های ایجاد و کاربری ارکید، شناسه پژوهش (Researcher ID) و گوگل اسکالر می‌پردازیم که داشتن این شناسه‌ها برای ارکان نشریات، الزامی و حائز اهمیت است.

شناسهٔ ارکید

ارکید^۱ (ORCID) یک سازمان غیرانتفاعی است که شناسهٔ دیجیتالی پایداری را برای تمایز پژوهشگران فراهم می‌کند. کارکرد اصلی این شناسه بهبود ارتباط و شبکه‌سازی علمی، تسهیل فرایند ارجاع و ارزیابی علمی و پژوهشی است. هر پژوهشگر می‌تواند با ثبت‌نام در سایت ارکید، یک شناسهٔ دیجیتالی منحصر به فرد برای خود ایجاد کند که شامل اطلاعاتی نظیر نام، نام خانوادگی، محل کار و دستاوردهای پژوهشی است. مراحل ایجاد حساب کاربری به شرح ذیل است:

QR Code ۳۲- شناسهٔ ارکید

مراحل دریافت شناسهٔ ارکید

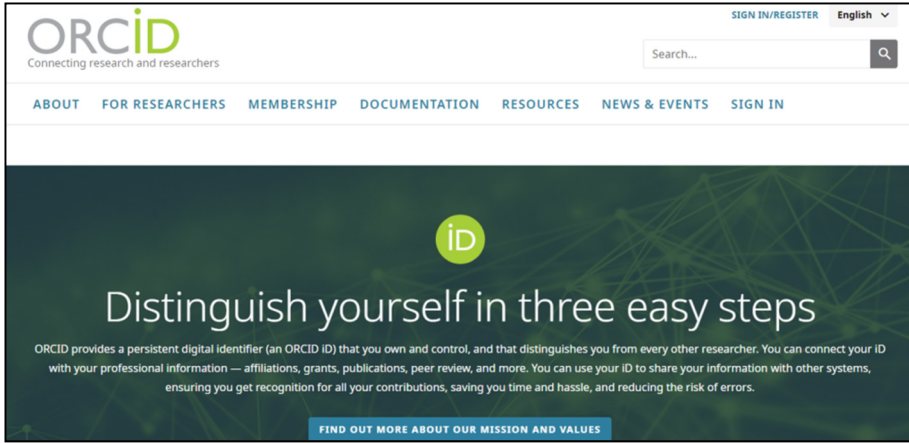
دریافت شناسهٔ ارکید با تکمیل اطلاعات فرم ثبت‌نام در سه مرحله انجام می‌شود:

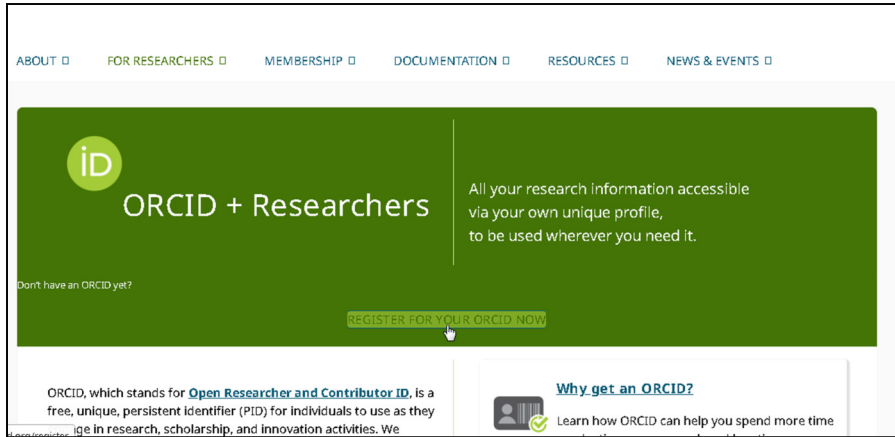
شکل ۳-۸- مراحل ایجاد شناسهٔ ارکید

1. Open Researcher and Contributor ID

با ورود به سایت اصلی به نشانی <https://orcid.org> صفحه زیر مشاهده می شود.

روی گزینه **FOR RESEARCHER** کلیک کنید تا صفحه بعد نمایش داده شود.

در ادامه برای ایجاد اکانت و دریافت شناسه ارکید، گزینه **REGISTER FOR YOUR ORCID NOW** را کلیک کنید.

1
2
3

Personal data
Security and notifications
Visibility and terms

Create your ORCID iD

This is step 1 of 3

Per ORCID's [terms of use](#), you may only register for an ORCID iD for yourself. Already have an ORCID iD? [Sign In](#)

First name ?

Last name (Optional)

Primary email

Confirm primary email

با زدن گزینه **NEXT** فهرست کاربرانی که تشابه اسمی با شما دارند، نمایش داده می‌شود و از شما خواسته می‌شود که تأیید کنید هیچ‌کدام از کاربران نمایش داده‌شده، شما نیستید. سپس برای ادامه روند ثبت‌نام گزینه **CONTINUE WITH REGISTRATION** را انتخاب کنید.

Additional email (Optional) ?

+ Add another email

GO BACK NEXT

Could this be you?

We found some accounts with your name, which means you may have already created an ORCID ID using a different email address. Before creating an account, please confirm that none of these records belong to you. Not sure if any of these are you? Contact us.

First Name	Last Name	Affiliations	View Record
mohammadreza	niktabar		View Record
Maryam	Niktabar		View Record
Etham		Kuwait University - Khaldiya Campus, Kuwait University Faculty of Medicine, Ministry of education Kuwait	View Record
Etham		Yazd University	View Record
Etham		Rice University, University of Toledo	View Record
Seyed Mohammad Mahdi	Niktabar	Indian Institute of Technology Delhi, Institute of Geonics of the CAS	View Record

I ALREADY HAVE AN ID, GO BACK TO SIGN IN NONE OF THESE ARE ME, CONTINUE WITH REGISTRATION

در مرحله بعد رمز خود را وارد کنید.

1 Personal data 2 Security and notifications 3 Visibility and terms

Create your ORCID iD

This is step 2 of 3

Password ?

8 or more characters
 1 letter or symbol
 1 number

Confirm password

در صورت تمایل، لینک ارسال به‌روزرسانی‌ها را به‌طور فصلی به ایمیل خود، فعال کنید.

Notification settings

ORCID sends email notifications about items related to your account, security, and privacy, including requests from ORCID member organizations for permission to update your record, and changes made to your record by those organizations.

You can also choose to receive emails from us about new features and tips for making the most of your ORCID record.

Please send me quarterly emails about new ORCID features and tips. *To receive these emails, you will also need to verify your primary email address.*

After you've registered, you can change your notification settings at any time in the account settings section of your ORCID record.

GO BACK
NEXT

در مرحله بعد، گزینه اول را برای قابلیت مشاهده پروفایلتان علامت بزینید و گزینه‌های مربوط به شرایط استفاده (Terms of use) را تأیید و گزینه REGISTER را کلیک نمایید.

Create your ORCID iD

This is step 3 of 3

Visibility settings

Your ORCID ID connects with your ORCID record that can contain links to your research activities, affiliations, awards, other versions of your name, and more. You control this content and who can see it.

By default, what visibility should be given to new items added to your ORCID Record?

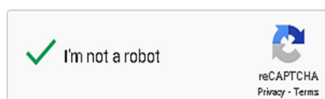
Everyone (87% of users choose this)

Trusted Organizations (5% of users choose this)

Only me (8% of users choose this)

Terms of Use

- I consent to the [privacy policy](#) and [terms of use](#) and agree to my data being publicly accessible where marked as "Visible to Everyone".
- I consent to my data being processed in the United States. [More information on how ORCID process your data.](#)

[GO BACK](#)
[REGISTER](#)

در پایان این مرحله، به صفحهٔ پروفایل خود که کد ارکید در سمت چپ آن نمایش داده می‌شود، منتقل می‌شوید و از شما خواسته می‌شود با مراجعه به نشانی ایمیلی که در مراحل ثبت‌نام وارد کرده‌اید، ایمیل خود را تأیید کنید.

با تأیید نشانی ایمیل، ثبت‌نام شما نهایی شده است و می‌توانید پروفایل خود را ویرایش و مقالات خود را اضافه کنید.

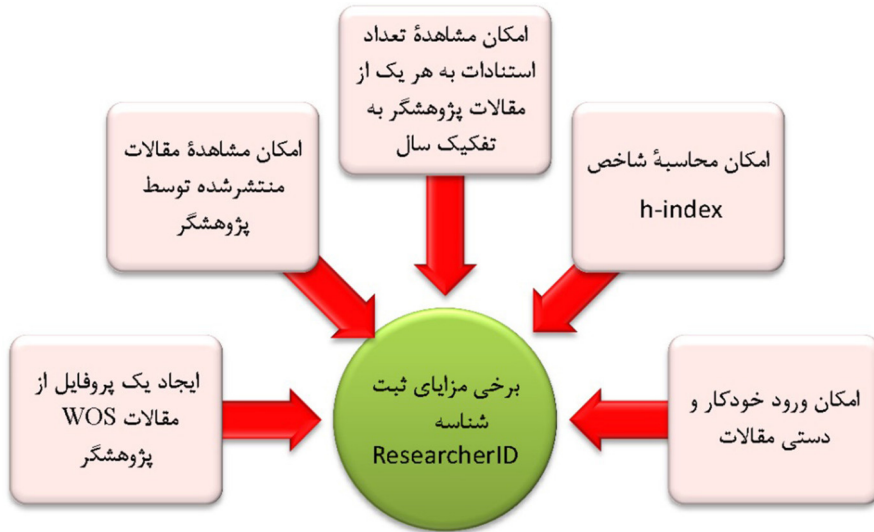
The screenshot shows the ORCID iD profile for Elham Niktabar. The profile includes the ORCID iD, a search bar, and several sections: Names (Name: Elham Niktabar), Biography, and Activities (Employment: 0). There are also sections for Emails and Websites & social links.

برای اضافه کردن مقالات خود، از بخش **Works** اقدام کنید. هرکدام از روش‌های موجود برای اضافه کردن کارنامه پژوهشی، امکان‌پذیر خواهد بود.

The screenshot shows the 'Works' section of the ORCID iD profile. The 'Add' button is highlighted with a red circle, and the dropdown menu options are: Search & link, Add DOI, Add PubMed ID, Add BibTeX, and Add manually.

شناسه پژوهش (Researcher ID)

شناسه پژوهش از خدمات شرکت تامسون رويترز در سال ۲۰۰۸ بود. با ثبت‌نام در این پایگاه کد اختصاصی ۹ رقمی شناسه پژوهش به نویسنده تعلق می‌گیرد. این کد دائمی است و برای نویسنده یک پروفایل ایجاد می‌شود که می‌تواند مقالات وب‌آوساینس خود را به این پایگاه اضافه کند. داشتن این شناسه برای اعضای هیئت تحریریه لازم است (برای ارزیابی در پایگاه استنادی وب‌آوساینس) و به داوران برای ارتقای عملکرد داوری و به نویسندگان نیز برای ارزیابی عملکردشان توصیه می‌شود.

نحوه ثبت شناسه Researcher ID

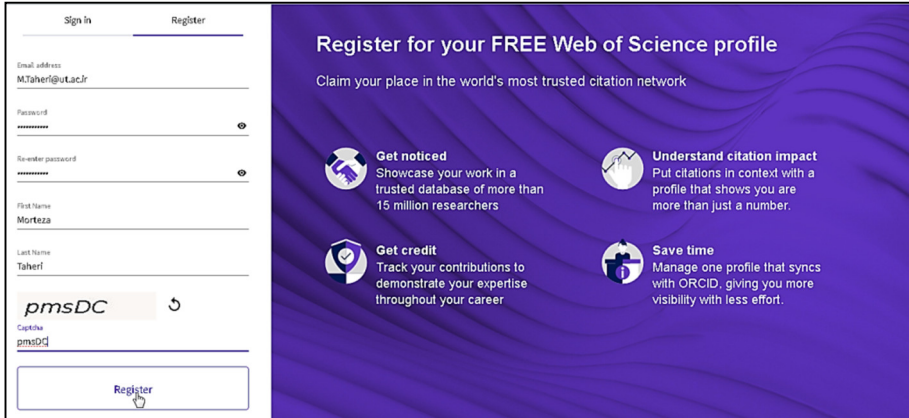
برای ایجاد پروفایل در Researcher ID ابتدا وارد سایت به نشانی ذیل شوید:

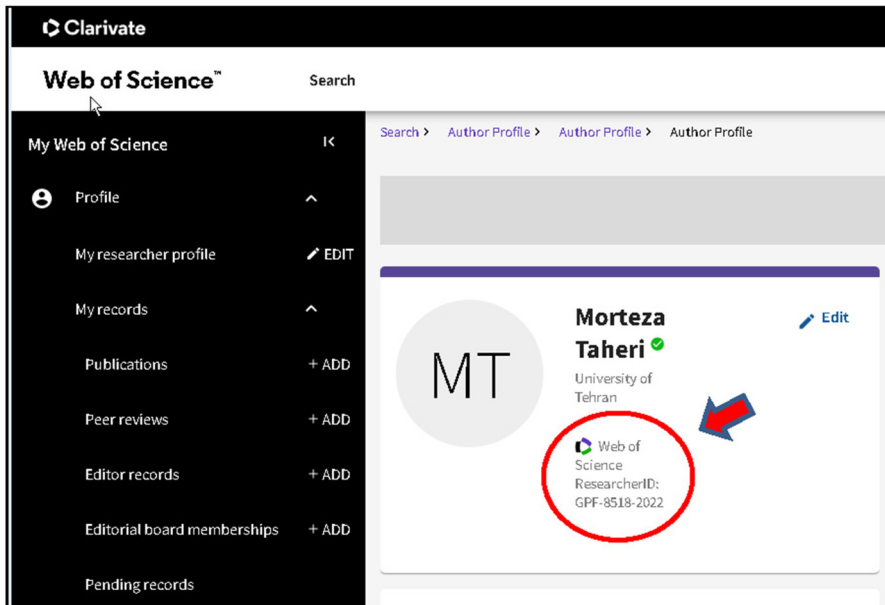
۳۳-QR Code

سپس برای ثبت نام در پایگاه، گزینه Create or manage your profile را انتخاب کنید.

فرم ثبت‌نام را تکمیل و گزینه Register را انتخاب کنید.

پس از تأیید مشخصات، لینک ثبت‌نام فرد به نشانی پستی وارد شده ارسال می‌شود. با تأیید لینک، کاربر به ادامه مراحل ثبت‌نام هدایت می‌شود و پس از تکمیل مراحل ثبت‌نام صفحه پروفایل پژوهشگر نشان داده می‌شود و کد نمرقمی Researcher ID نویسنده نمایش داده می‌شود.

ورود مقالات وب‌آوساینس به پروفایل

در سمت چپ صفحه پروفایل نویسنده، گزینه‌های مختلفی وجود دارد. با انتخاب گزینه Publications امکان مشاهده مقالات وجود دارد. همچنین با انتخاب گزینه Add می‌توانید مقالات را

به پروفایل خود اضافه کنید. در این صفحه از سه روش Add publications by identifier (اضافه کردن با شناسه DOI)، Add publications by file upload (اضافه کردن از طریق بارگذاری فایل مقاله) و Sync with ORCID (به روزرسانی با کد اریکید نویسنده) برای ورود مقالات استفاده می شود.

Sync with ORCID

The ability to perform a one time import of publications from your ORCID record will be coming soon. In the meantime you can import your publications from ORCID by [enabling ORCID import sync in your profile settings](#).

اتصال ارکید و Researcher ID

در روش سوم اضافه کردن مقالات، با کلیک روی گزینهٔ enabling ORCID... امکان به‌روزرسانی مقالات با استفاده از ارکید را فعال می‌کنید.

Sync with ORCID

The ability to perform a one time import of publications from your ORCID record will be coming soon. In the meantime you can import your publications from ORCID by [enabling ORCID import sync in your profile settings](#).

ances Peer Review Preferences **ORCID Syncing**

Connect your ORCID account to easily keep both profiles up to date

- 1 Click below to login to ORCID and connect to your Web of Science Research Profile.
- 2 Configure your sync preferences. You can sync publications and peer reviews.
- 3 Keep your ORCID up to date with changes in your Web of Science Profile, and vice versa!

CONNECT YOUR ORCID ID

Cancel Save Save & Close

پس از اتصال کد ارنیک به **Researcher ID**، ملاحظه خواهید کرد که کد ارنیک شما در پروفایل وب‌آوساینس شما نمایش داده می‌شود.

The screenshot shows the 'My Web of Science' interface on the left with a navigation menu including Profile, My researcher profile (with an EDIT button), My records, Publications (+ ADD), Peer reviews (+ ADD), Editor records (+ ADD), Editorial board memberships (+ ADD), Pending records, and Profile notifications. The main content area displays the 'Author Profile' for Morteza Taheri, a verified user at the University of Tehran. It lists the ResearcherID as GPF-8518-2022 and includes a section for 'Other Identifiers' where the ORCID iD link <https://orcid.org/0000-0002-1253-1488> is highlighted with a red circle.

مراحل ساخت حساب گوگل اسکالر

برای ساخت حساب گوگل اسکالر پژوهشگری، نیاز به حساب جی‌میل است. البته در پیوست چهارم نحوه فهرست‌کردن نشریه در گوگل اسکالر که تقریباً مشابه با ساخت حساب برای پژوهشگر است، به‌صورت تصویری توضیح داده شده است. مراحل ساخت حساب گوگل اسکالر به شرح زیر است:

۱- پس از ایجاد حساب جی‌میل وارد سایت <https://scholar.google.com/> شوید و بر روی

گزینه پروفایل من (my profile) کلیک کنید.

۲- در این مرحله اطلاعات مورد نیاز اعم از نام و نام خانوادگی، وابستگی سازمانی، ایمیل

آکادمیک، زمینه‌های پژوهشی و نشانی صفحه شخصی (وب‌سایت یا پروفایل دانشگاهی) را وارد و بر گزینه Next کلیک کنید.

۳- در این مرحله باید مقالات خود را انتخاب کنید.

۴- در مرحله بعد، پس از انتخاب و اضافه کردن مقالات، آن‌ها را تأیید و به پروفایل اضافه کنید.

۵- در نهایت با به‌روزرسانی صفحه پروفایل و کلیک بر روی گزینه Done حساب گوگل اسکالر ایجاد خواهد شد.

۶- در این مرحله، پروفایل ایجاد شده است و یک ایمیل تأیید فرستاده می‌شود. از صفحه

پروفایل روی گزینه Make it public کلیک کنید تا پروفایل به‌طور عمومی قابل دسترسی باشد و از گوگل اسکالر قابل جست‌وجو باشد.

نکات کلیدی

افزایش رؤیت‌پذیری و اثربخشی دستاوردهای علمی کشور

افزایش رؤیت‌پذیری یکی از اهداف حائز اهمیت برای نشریات است که راهکارهای ذیل در این جهت استفاده می‌شوند.

(الف) استفاده از شبکه‌های اجتماعی مانند توئیتر، فیس‌بوک، اینستاگرام، لینکدین، ریسرچ‌گیت. مدیران نشریات باید محتوای نشریات خود را در این شبکه‌های اجتماعی به اشتراک بگذارند. در تولید محتوا توجه به این نکته حائز اهمیت است که بهتر است از تصاویر جذاب برای ارائه مقالات استفاده شود که این موضوع می‌تواند به جلب توجه کاربران و افزایش بازدیدهای مقالات کمک کند.

راهبرد دیگر استفاده از هشتگ‌های مرتبط با مقالات در شبکه‌های اجتماعی است که به کاربران کمک می‌کند تا مقاله را با سرعت بیشتری پیدا کنند و به آن دسترسی داشته باشند. تبلیغات در شبکه‌های اجتماعی نیز در افزایش رؤیت‌پذیری مقالات نشریات بسیار مؤثر است.

(ب) ایجاد وبسایت یا وبلاگ: درج مطالب آموزشی، تحلیل‌های جدید و نظرات اعضای محترم هیئت تحریریه می‌تواند موجب بهبود شرایط رؤیت‌پذیری نشریات و مقالات شود.

(ج) بهینه‌سازی محتوا برای موتورهای جست‌وجو: نشریات باید محتوای خود را بهینه‌سازی کنند تا به راحتی توسط موتورهای جست‌وجو شناسایی شوند. به‌طور مثال بهتر است از کلمات کلیدی مرتبط با مقاله در چکیده استفاده شود. با مطالعه مقالات مشابه با موضوع مقاله خود می‌توانید کلمات کلیدی معتبر را شناسایی کنید.

* استفاده از استانداردهای Mesh برای به‌کارگیری کلیدواژه‌های علوم مرتبط با

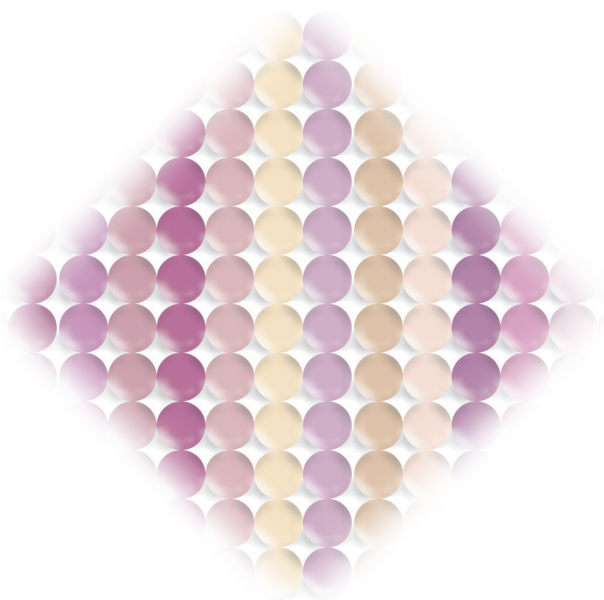
سلامت

* استفاده از Google Key Word Planner

* استفاده از ابزار Google Trend: با استفاده از این ابزار می‌توانید به نیاز کاربران

توجه کنید. این موضوع می‌تواند شاخص آلمتریک را به بهترین شکل ارتقا دهد.

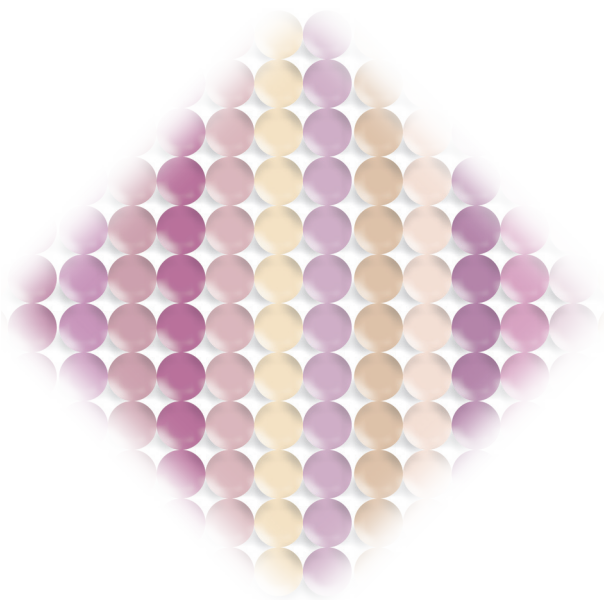
(د) تحلیل رفتار کاربران در وبسایت نشریه: ابزارهای مختلفی وجود دارند که می‌توان از آن‌ها برای تحلیل رفتار کاربران در وبسایت نشریه استفاده کرد. به‌طور مثال ابزار بایگانی به نام Google Analytics ارائه شده است که امکان تحلیل رفتار کاربران را می‌دهد. این ابزار اطلاعاتی مانند تعداد بازدیدکنندگان در وبسایت، صفحات بازدیدشده، میانگین زمان بازدیدکنندگان را ارائه می‌دهد.

فرایند داوری و اهمیت آن در نمایه‌سازی

پایگاه‌های استنادی معتبر روند داوری نشریات را برای دادن نمایه به آن‌ها ارزیابی می‌کنند. در واقع، برای داوری و در نهایت انتشار مقالات، نشریات باید به استانداردهای مشخصی از جمله کیفیت محتوا، کیفیت نشریه و روند داوری پایبند باشند. اگر به شرایط پایگاه‌های استنادی معتبر برای نمایه‌سازی توجه شود نقطه مشترکی در خصوص اهمیت و شفافیت داوری در همه آن‌ها وجود دارد که نشان می‌دهد رعایت اصول داوری در بررسی مقالات هر نشریه برای پایگاه‌های استنادی معتبر حائز اهمیت است. استفاده پرتکرار از واژه چگونگی فرایند داوری در پایگاه‌های استنادی مشاهده می‌شود. پایگاه استنادی اسکوپوس و وب‌اوساینس برای بررسی صلاحیت نشریات، از آن‌ها مجوز دسترسی به مدیریت سایت و مشاهده فرایندهای داوری را به‌عنوان یکی از عوامل اثرگذار مطالبه می‌کنند. این موضوع در راستای تحقق رعایت اصول اخلاق در نشر و شفافیت علمی است و همان‌طور که در این اثر مشاهده می‌شود یکی از مسائلی که در سال‌های اخیر نقش غیرقابل انکاری در ورود نشریات به پایگاه‌های استنادی معتبر داشته است، رعایت اصول اخلاق در نشر است. از این‌رو، پایگاه‌های معتبر نمایه‌کننده معمولاً به‌عنوان یکی از معیارهای ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات، روند داوری آن‌ها را نیز در نظر می‌گیرند. در واقع، نحوه داوری و کیفیت آن می‌تواند بر رتبه‌بندی و اعتبار نشریه تأثیر بسزایی داشته باشد. به‌طور نمونه، اهمیت این موضوع زمانی دوچندان می‌شود که پایگاه استنادی وب‌اوساینس در سال ۲۰۱۷ مجموعه پابلونر^۱ را خریداری کرد.

پابلونر یک پلتفرم آنلاین برای ارزیابی و مدیریت فعالیت نویسندگان و داوران در نشریات علمی است که در سال ۲۰۱۲ توسط اندرو پرستون^۲ و دانیل جانستون^۳ در نیوزیلند تأسیس شد. هدف اصلی پابلونر، بهبود شفافیت، کیفیت و کارایی در فرایند داوری نشریات است. در سال ۲۰۱۷، پابلونر توسط شرکت کلاریویت آنالیتیک از تامسون رویترز خریداری شد.

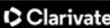
عضویت نشریات در پابلونر می‌تواند برای نشریات به‌عنوان یک ابزار مفید برای ارتقای شفافیت و کیفیت فرایند داوری و همین‌طور تشویق نویسندگان و داوران به مشارکت فعال در این فرایند مفید باشد. توصیه می‌شود داوری مقالاتی را که به لحاظ فنی خوب انجام شده‌اند در پابلونر به اشتراک بگذارید. از آنجاکه وب‌اوساینس دسترسی مستقیم به سامانه دارد، بهترین روش برای تجلی شفافیت علم و اخلاق در نشر است. در نشریاتی که اشتراک پابلونر را ندارند، به داوران توصیه می‌شود تا

1. Publons
2. Andrew Preston
3. Daniel Johnston

تأییدیهٔ داوری^۱ را از طریق پست الکترونیکی خود به نشانی reviews@webofscience.com ارسال کنند و از این طریق عملکرد داوری در صفحهٔ داوری آن‌ها در پابلونز (آکادمی علمی وب‌آوساینس) ثبت می‌شود. بدیهی است هرگونه فعالیت داوری در پابلونز موجب ارتقای علمی و شناخت داور در سطح جامعهٔ جهانی خواهد گردید.

برای ثبت‌نام در پابلونز، پس از ورود به نشانی پایین مطابق با شکل ۱-۹ در سایت ثبت‌نام کنید (Register) و سپس با ورود نام کاربری و پسونرد وارد صفحه شوید.

Web of Science™

Welcome!

Sign in to continue with Web of Science

Sign in
Register

Email address

Password

[Forgot Password?](#) Sign in

or sign in using

Having trouble using ORCID to sign in?
[Click here](#)

Register to personalize your Web of Science experience

With your institution's access, you can register for an account to unlock more Web of Science features:

Save work

Save your searches or create customized marked lists to organize your research.

Find new content faster

View recommended content in your search results and directly on your personalized homepage.

شکل ۱-۹- ثبت‌نام در پابلونز

آیتم اضافه کردن داوری‌ها در سمت راست وجود دارد (Add Peer Reviews). سپس با کلیک کردن روی آن به شکل ۹-۲ بروید و اضافه کردن داوری (Add Reviews) را انتخاب کنید.

The screenshot shows a researcher's profile page. At the top, there is a welcome message: "Welcome back, morteza!" with the researcher's ID: "Web of Science ResearcherID: N-5170-2016". Below this, there are two buttons: "View my researcher profile" and "Go to homepage settings".

The main section is titled "My researcher metrics" and contains two sub-sections:

- Publication Metrics:**
 - H-index: 11
 - Publications in Web of Science: 47
 - Sum of Times Cited: 1,858
 - Citing Articles: 1,503
- Peer Reviews Metrics:**
 - Verified Peer Reviews: 333
 - Verified Peer 12 Reviews (Last Months): 137
 - Peer Revisits to Publication Ratio: 5.1:1

On the right side, there is a section titled "Author quick links" with the following options: "Add publications", "Add peer reviews" (circled in red), "Export My CV", and "Web of Science Academy". At the bottom right, there is a button labeled "View metrics dashboard".

شکل ۹-۲- اضافه کردن داوری

سپس اطلاعات داوری‌ها (کنفرانس یا نشریات) را می‌توانید به صورت دستی وارد کنید (شکل ۹-۳).

The screenshot shows the "Add a review" form on the Web of Science platform. The form is titled "Add a review" and has two radio button options: "Publisher-invited review" (selected) and "Community review".

The "Publisher-invited review" section includes the following fields:

- Journal or Conference:**
 - Journal or conference you reviewed for *
 - Date you performed the review *
- Article:**
 - Search Article Details
 - If the article you reviewed has been published please enter its DOI to ensure your review record is correctly associated. As it would be unfair to the author(s) we do not show the title of the article or publish the content of your review until the manuscript has been published.
 - DOI (dropdown menu)
 - DOI (text input)
 - Search button

شکل ۹-۳- ورود دستی اطلاعات داوری کنفرانس یا نشریات

از طرفی مطابق با شکل ۴-۹ می‌توانید محتوای داوری اثر را داخل کادر قرار دهید.

The screenshot shows a web form titled "Add Review Content". At the top, there is a large text input field labeled "Review Content". Below this, there is a section titled "Manage display preferences" with a short instruction: "We also consider the preferences of journal, publisher and any authors before displaying a review but will never display more information than your preferences allow. Please do not publish a review if the journal's prohibits it." This section contains two dropdown menus: "Privacy" set to "Show journal/conference" and "Content" set to "Display review content". At the bottom right of the form is a blue button labeled "Create Review".

شکل ۴-۹- ورود محتوای داوری اثر

نکاتی که باید در انتخاب داوران برای نشریه، مد نظر قرار گیرد این است که این افراد می‌بایست **خارج از اعضای هیئت تحریریه و ارکان نشریات** باشند تا موضوع بی‌طرفی در فرآیند داوری لحاظ شود. از طرف دیگر سردبیر باید ارزیابی دقیقی از داوران داشته باشد تا از افرادی که از **سرعت عمل و دقت بالاتری** برخوردارند به نحو شایسته‌ای استفاده شود، زیرا هرچه به کارگیری این داورها بیشتر باشد، بستر ارتقای کیفیت مقالات مهیا می‌شود.

راهبردهای سازنده داوری از دیدگاه کوپ

زمانی که فرایند داوری آغاز می‌شود، بهتر است ارتباط با نویسنده با جملات مثبت آغاز و ابتدا نقاط قوت مقاله برجسته شود. به یاد داشته باشید نویسندگان تلاش زیادی برای کارشان انجام داده‌اند و بازخورد شما باید به‌منظور تقویت آن‌ها برای ارتقای کارشان باشد، ولو اینکه آن کار از نظر شما رد شده باشد. به‌طور مثال، بازخورد داور را در کادر زیر نظر بگیرید.

«تحقیق شما خیلی خوب نگارش شده است و چارچوب دقیقی دارد؛ اما به‌هرحال نکاتی وجود دارد که باید رعایت کنید. به‌طور مثال تحقیقاتی وجود دارد که جدیدترند و می‌توانند به تقویت کار شما کمک کنند».

با اشاره به مثال فوق مشخص است که ارائه بازخورد با یک جمله مثبت آغاز شده است که تمرکز بر نقطه قوت کار دارد و از طرفی نکاتی سازنده برای ارتقای کار را ارائه می‌دهد. درعین‌حال، برخی اشتباهات رایج در داوری مقالات وجود دارد که به شرح ذیل است:

➤ ارائه بازخوردهای کلی به نویسنده که حاوی نکات دقیقی نیست و او را دچار ابهام می‌کند. به‌طور مثال گفته می‌شود که بر ضرورت تحقیق بیشتر تمرکز کنید، حال اینکه ممکن است نویسنده (به تعبیر خود) به آن پرداخته باشد.

➤ ارائه بازخورد منفی که می‌تواند نویسنده را دچار یأس و ناامیدی کند و او نقاط قوت کارش را متوجه نشود.

➤ نادیده گرفتن دیدگاه نویسنده که می‌تواند فرایند داوری را دچار مشکل سازد.

اصول داوری مقالات و اهمیت آن در نمایه‌سازی

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، یکی از مسائل پراهمیتی که امروزه در قیاس با گذشته نزد پایگاه‌های استنادی معتبر، ارزش زیادی پیدا کرده است، موضوع شفافیت داوری‌ها و دقت آن است که در این راستا، روش‌ها و سیستم‌های داوری مختلفی وجود دارد که به توضیح آن می‌پردازیم.

➤ **داوری یک‌سویه کور^۱**: در این نوع داوری، نام داوران برای نویسندگان مشخص نیست که در این حالت، داوران به‌راحتی می‌توانند داوری خود را فارغ از هرگونه سوگیری نویسندگان انجام دهند. گمنام‌بودن داور این اجازه را می‌دهد که تصمیم‌گیری درباره مقاله را به‌صورت مستقل انجام دهد و متأثر از نویسندگان و شرایط آن‌ها نباشد. از طرف دیگر داور در این حالت از سوابق و کارهای نویسندگان آگاه است. ناشران بزرگی همچون الزویر، اشپرینگر، وایلی، تیلر و فرنسیس^۲، سیج^۳ و انتشارات دانشگاه آکسفورد^۴ از این سبک داوری استفاده می‌کنند.

➤ **داوری دوسویه کور^۵**: در این داوری هیچ‌یک از نویسندگان و داوران همدیگر را نمی‌شناسند. در ایران با وجود بستر مناسب برای اجرای انواع سیستم‌های داوری، این روش بیشتر استفاده می‌شود. مزیت نسبی این روش این است که از هرگونه پیش‌داوری و تعصب جلوگیری شود و درعین‌حال، نقطه‌ضعف بزرگ این روش عدم آگاهی داور از سابقه نویسنده در موضوع و همین‌طور تخصص وی در تحقیقات مشابه است که کار داوری را مشکل می‌سازد.

➤ **داوری باز^۶**: در این نظام داوری، هم نام داوران و هم نام نویسندگان مشخص است. دو دیدگاه در این نوع داوری وجود دارد. در یک دیدگاه اعتقاد بر این است که این

1. Blind Review
 2. Taylor&Francis
 3. Sage Publication
 4. Oxford University
 5. Double Blind Review
 6. Open Peer Review

آشکارسازی از هرگونه فرضیه‌های غیرمعمول و سرقت ادبی و دست‌کاری در روند داوری مقاله جلوگیری می‌کند. نظر دیگر بر این است که این نوع داوری چندان واقعی نیست، چراکه رعایت ادب و احترام و درنهایت رودربایستی در یک‌سو و مؤاخذه‌های بعدی از سوی دیگر می‌تواند کیفیت و روند داوری را مختل سازد. تجربه نگارنده این اثر در خصوص اجرای این روش در ایران این است که با توجه به اقتضائات فرهنگی و ویژگی‌های شخصیتی، این روش برای جامعه علمی ایران مناسب نیست. ازجمله ناشران بزرگ که با این روش به داوری مقالات می‌پردازند می‌توان به ناشر بی‌ام‌جی (BMJ) اشاره کرد که مقالات معتبری را در حوزه علوم پزشکی منتشر می‌کند.

QR Code ۳۴- استانداردهای داوری از دیدگاه وب‌آوساینس

برگرفته از: <https://fourwaves.com/blog/single-double-blind-peer-review>

شکل ۵-۹- داوری دوسویه کور، یک‌سویه کور و باز

✚ **داوری پس از انتشار:** در این نوع داوری که پس از چاپ اثر در نشریه رخ می‌دهد، خوانندگان و محققان، نظرات و بازخوردهای خود را به مقاله ارائه می‌دهند که این سبک، روش نوین برای نشریات دسترسی آزاد است. این روش قابلیت بهبود مداوم مقالات را فراهم می‌کند. با این حال اجرای این روش مستلزم فرهنگ‌سازی میان جامعه علمی کشور است.

✚ **داوری ترکیبی:** برخی نشریات ترکیبی از داوری‌های یک‌سویه کور، دوسویه کور و داوری باز را انجام می‌دهند که این موضوع به هدف، مخاطب مقاله و ماهیت آن بستگی دارد. نشریات و ناشران بزرگ از این روش استفاده می‌کنند که می‌توان از نشریات نیچر^۳ به Nature Communication و همین‌طور فرانتیرز^۴ و پیرجی^۵ اشاره کرد. یک نمونه از داوری ترکیبی در شکل ۶-۹ مشاهده می‌شود.

در مثال زیر، ابتدا روش مورد استفاده به صورت یک‌سویه کور بوده است و پس از پذیرش و چاپ مقاله، نام داوران و دبیر در صفحه مقاله قید می‌شود و نویسندگان که قبلاً سؤالات داوران و دبیر تخصصی را پاسخ داده بودند، اکنون امکان رؤیت نام آن‌ها را خواهند داشت.

The screenshot shows the article page for "Association between BMI and health-related physical fitness: A cross-sectional study in Chinese high school students" by Guoyang Qin, Yong Qin, and Bin Liu. The article is published in Frontiers in Public Health, Volume 10, 2022. It has 769 total views and is part of a research topic on "Children and Adolescent Health-Related Behaviors". The authors' names are circled in red. The background text states: "Existing studies reporting on the levels of physical fitness among high school students use relatively few fitness tests for indicators of physical fitness, thus, incomprehensively evaluating the levels of physical fitness. Therefore, this study investigated the relationship between body mass index (BMI) and physical fitness index (PFI) by investigating five physical fitness indicators and calculating PHI."

شکل ۶-۹- داوری ترکیبی

بررسی شرایط داوری و کیفیت بررسی مقالات یکی از موارد مهمی است که در دو پایگاه استنادی معتبر انجام می‌شود. در این راستا، بررسی کیفیت مقالات در بخش‌های مختلف مقاله و ابعاد دقیق آن در جدول ۹-۱ قابل مشاهده است. برای ارسال نظرات داوران هم رعایت الگوی مشاهده‌شده در جدول ۹-۲ توسط وب‌آوساینس توصیه می‌شود.

1. Post Publication Review
2. Hybrid Review
3. Nature Publishing Group
4. Frontiers
5. Peer J

جدول ۹-۱- راهنمای داوری همتا در آکادمی وب‌آوساینس Clarivate™

Web of Science Academy		بخش
نظرات و نکته‌های داوری	هنگام داوری هر بخش، این پرسش‌ها را از خود بپرسید.	
	آیا آنچه قبلاً دربارهٔ این موضوع گفته شده است، واضح است؟ آیا سؤال یا اهداف تحقیق به‌وضوح مشخص شده است؟ آیا سؤال تحقیق با ادبیات موضوعی تحقیق همخوان است؟	مقدمه
	آیا طرح تحقیق برای پاسخ به سؤالات و فرضیه‌ها مناسب است؟ آیا روش تحقیق معتبر و قابل اعتماد است؟ آیا دقت کافی برای تکرار مطالعه وجود دارد؟ آیا روند انتخاب آزمودنی‌ها مشخص است؟ آیا متغیرها به‌درستی تعریف و اندازه‌گیری شده‌اند؟	روش‌شناسی
	آیا نتایج به‌روشنی بیان شده‌اند؟ آیا تحلیل آماری از دقت کافی برخوردار است؟	نتایج
	آیا نتایج از زوایای متعدد مورد بحث قرار گرفته‌اند و بدون اغراق در متن قرار داده شده‌اند؟ آیا نتیجه‌گیری، اهداف مطالعه را پاسخ می‌دهد؟ آیا بحث و نتیجه‌گیری را نتایج تأیید می‌کند؟ اگر نه، آیا آن‌ها توسط منابع حمایت می‌شوند؟ آیا محدودیت‌های مطالعه بسیار جدی است یا فرصت‌هایی برای آگاهی از تحقیقات آینده است؟	بحث و نتیجه‌گیری
	آیا منابع مرتبط هستند؟ آیا به مطالعات کلیدی ارجاع داده شده است؟	منابع
	اکنون که می‌دانید این مطالعه دربارهٔ چیست، آیا عنوان آگاهی‌دهنده و مرتبط است؟	عنوان
	آیا چکیده به‌وضوح هدف، روش و یافته‌های تحقیق را ارائه می‌کند؟	چکیده
	این مطالعه چه چیزی را به آنچه قبلاً در این موضوع شناخته شده بود، اضافه کرد؟ آیا مقاله از اعتبار و روایی کافی برخوردار است؟ آیا تردیدی از روند مطالعه و اجرای تحقیق وجود دارد؟	در مجموع

جدول ۲-۹- نمونه گزارش داوری هم‌تا

Web of Science Academy

DOI (اگر منتشر شده است):

تاریخ داوری:

عنوان مقاله:

نشریه:

بیان خلاصه مقاله و یافته‌های آن به زبان داور

نقاط قوت اصلی مقاله و تأثیر آن در زمینه تخصصی

زمینه‌های خاصی برای بهبود در مقاله که قبل از

انتشار آن مورد نیاز است

نکات اصلی (نیاز به توضیح، تحلیل
مجدد، بازنویسی و یا اطلاعات اضافی و
پیشنهادهایی که مقاله را بهبود
می‌بخشد):

۱.

۲.

۳.

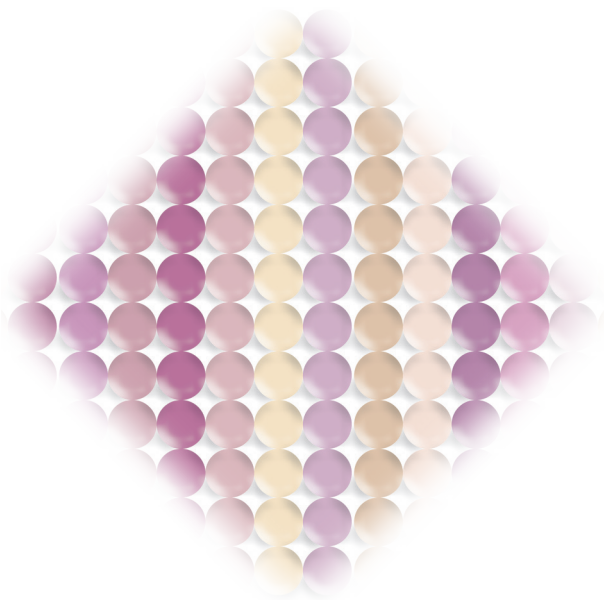
نکات جزئی (تناقضات، اشتباهات تایپی
عمده)

۱.

۲.

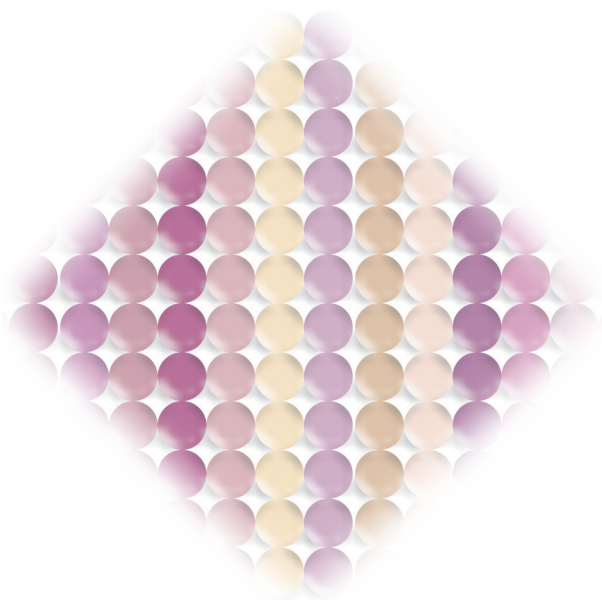
۳.

نظرات محرمانه به سردبیر

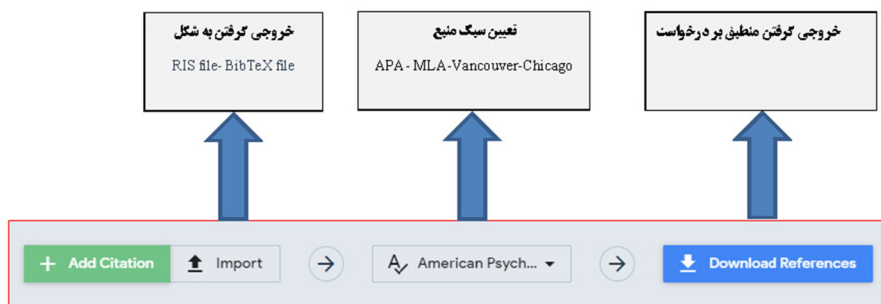
پیوست‌ها

پیوست ۱

تنظیم منبع بر اساس دستورالعمل نشریات پیشنهادی و سبک‌های مختلف ارجاع‌دهی: نحوه منبع‌دهی آنلاین با نرم‌افزار MyBib

پیوست ۲

عضویت در کمیته بین‌المللی اخلاق نشر (COPE)

مرحله ۱

ورود به سایت زیر:

<https://publicationethics.org/membership/apply/journal-application>

مرحله ۲

اگر ثبت‌نام نکرده‌اید از گزینه Sign in ثبت‌نام اولیه خود را انجام دهید.

مرحله ۳

پس از انتخاب گزینه create a new account اطلاعات خواسته‌شده را تکمیل کنید.

مرحله ۴

تکمیل اطلاعات شخصی

مرحله ۵

پس از ثبت‌نام اولیه و ورود به صفحه کاربری خود در صفحه کوب، به نشانی زیر بروید:

<https://publicationethics.org/join-cope>

اطلاعات خواسته‌شده را تکمیل کنید.

If you experience any problems when you submit the application form, please email us at admin@publicationethics.org.

Applicant details

APPLICANT DETAILS ^

Title *

Title: (Dr, Prof):

First Name:

Family Name:

Position in the company:

Address:

City:

Postcode:

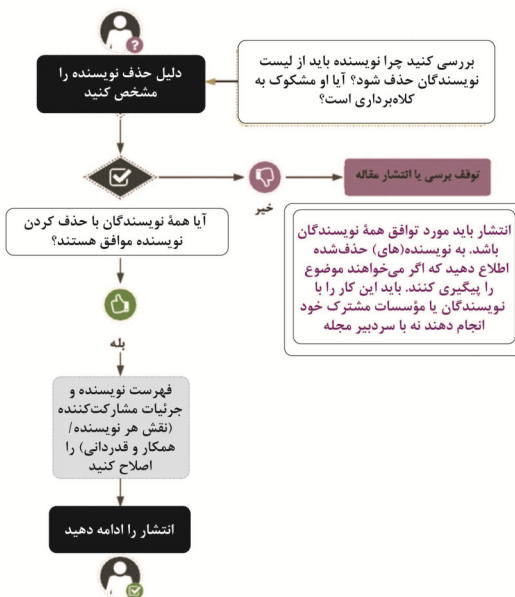
Country:

SELECT

پیوست ۳

تغییرات در نویسندگان، حذف نویسنده - قبل از انتشار

C O P E

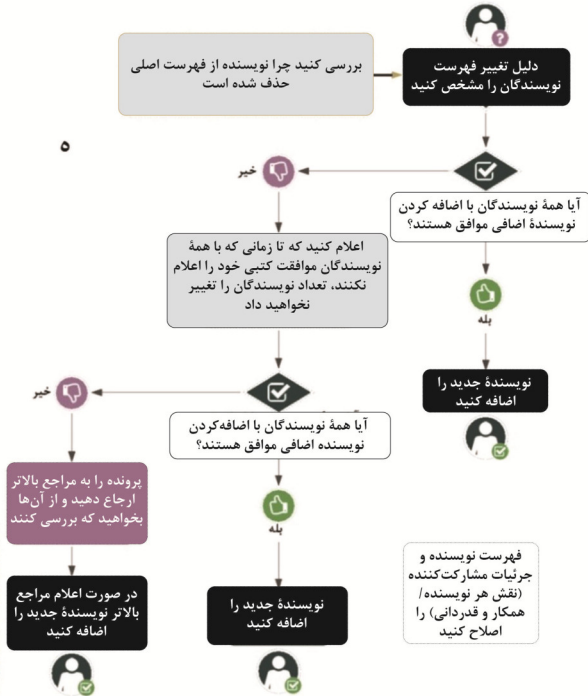
Cite this as: COPE Council. COPE: Flowcharts and infographics — Changes in authorship. Removal of author — before publication — English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.9> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

نویسندگی و مشارکت

تغییرات در نویسندگان، اضافه شدن نویسنده اضافی - پس از انتشار

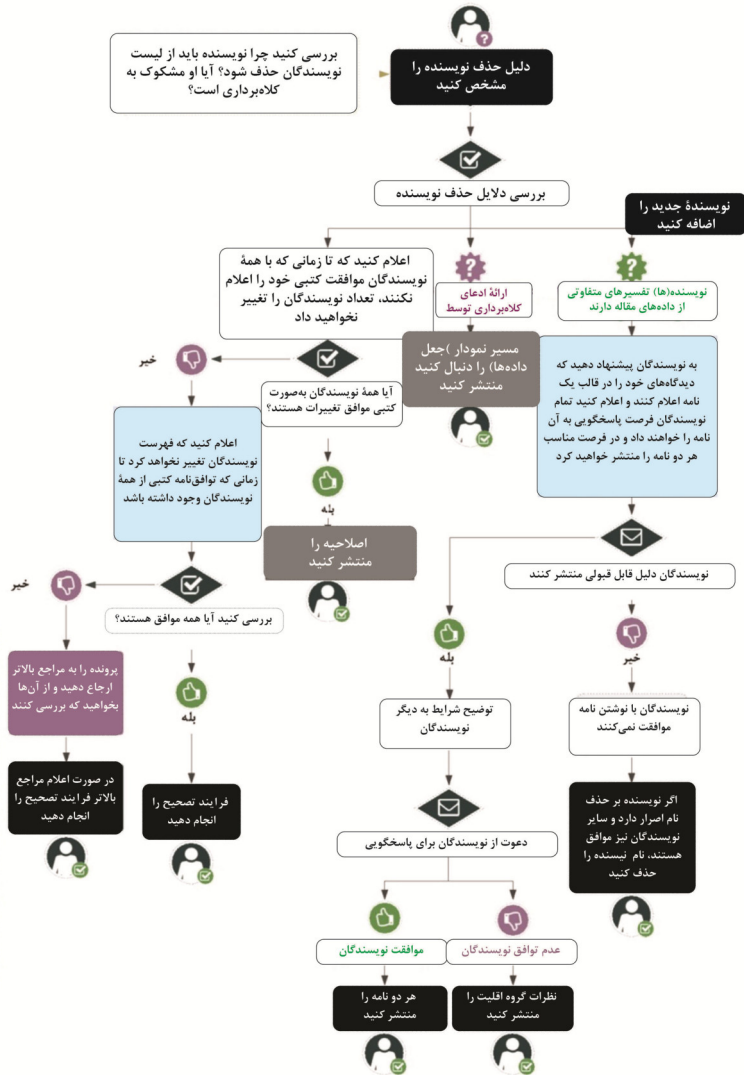
Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics — Changes in authorship. Addition of extra author — after publication — English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.10> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

نویسندگی و مشارکت

تغییرات در نویسندگان، حذف نویسنده - پس از انتشار

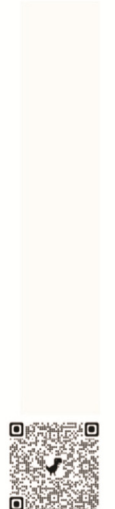
Cite this as:
COPE Council:
COPE Flowcharts
and infographics
— Changes in
authorship.
Removal of author
after
publication
English.
<https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.11>
©2021 Committee
on Publication
Ethics (CC BY-
NC-ND 4.0)

نویسنده‌گی و مشارکت

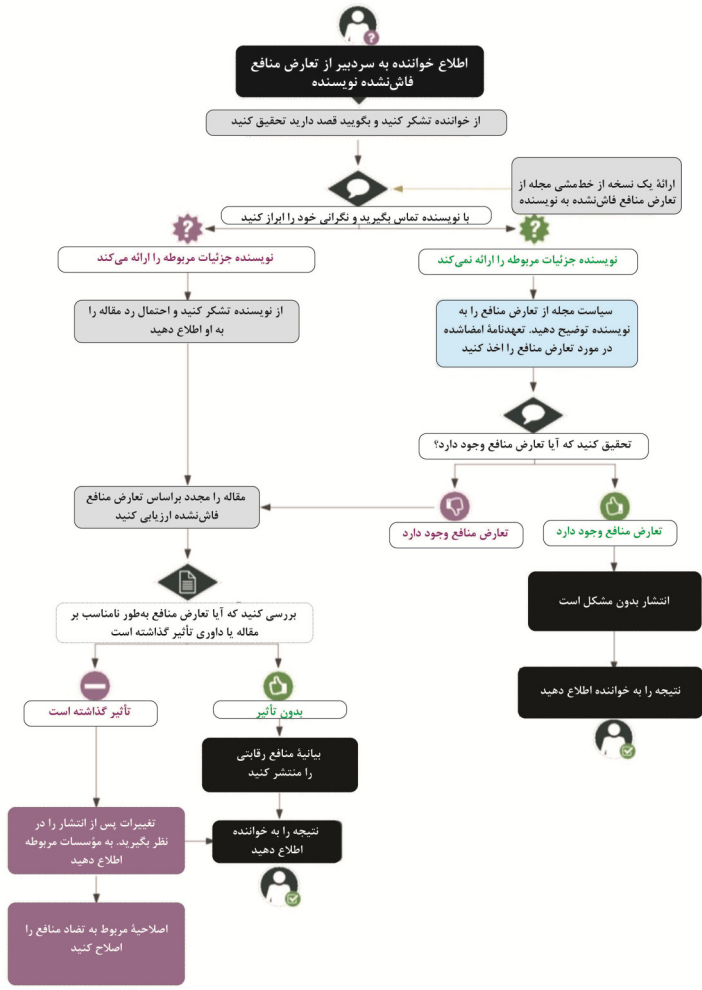
تضاد منافع فاش نشده در یک مقاله منتشر شده

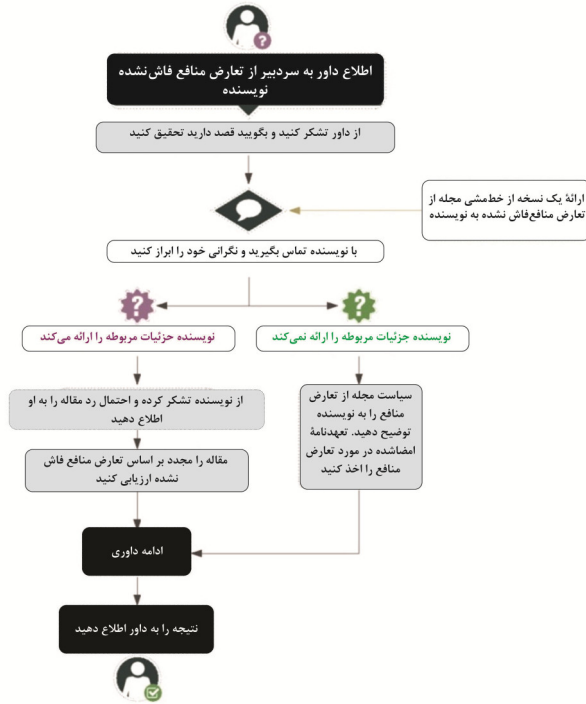
Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics. Undisclosed conflict of interest in a published article — English. <https://doi.org/10.24318> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

تضاد منافع / منافع رقابتی

تضاد منافع فاش نشده در یک مقاله ارسال شده

Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics — Undisclosed conflict of interest in a submitted manuscript — English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.6> ©2021 کنفرانس on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

تضاد منافع/منافع رقابتی

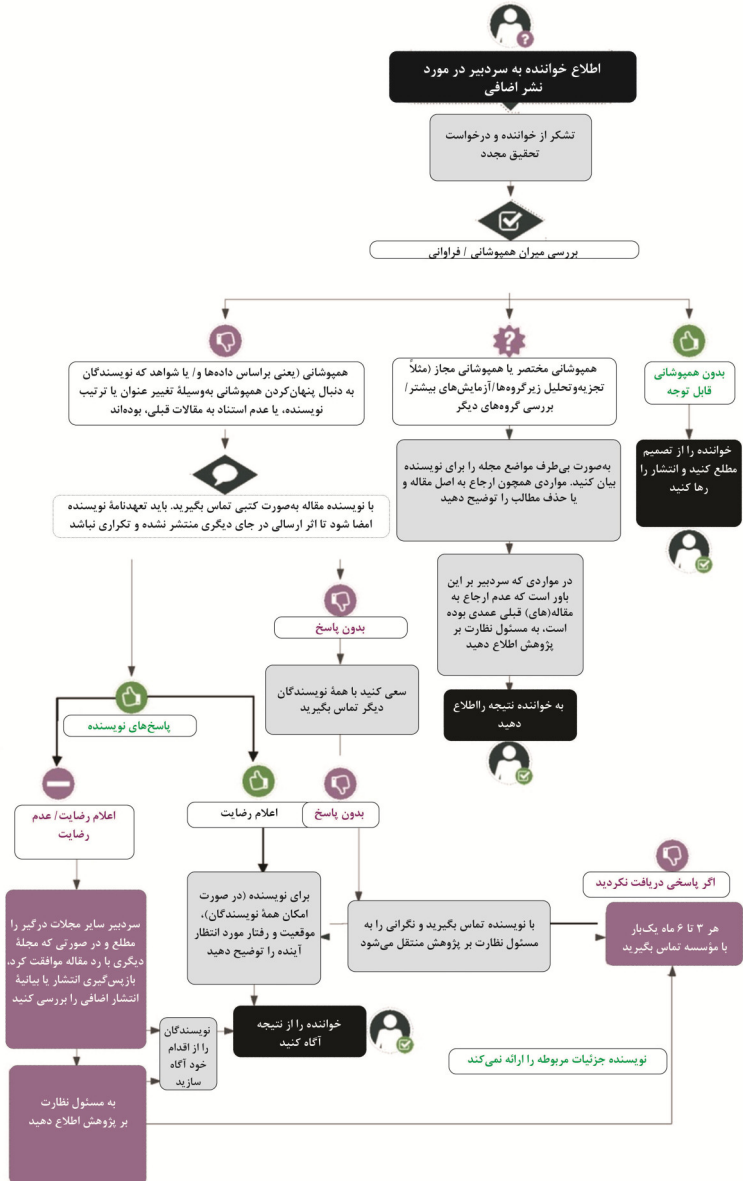
نشر اضافی (تکراری) در یک مقاله منشور شده

Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics — Redundant (duplicate) publication in a published article — English: <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.13> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

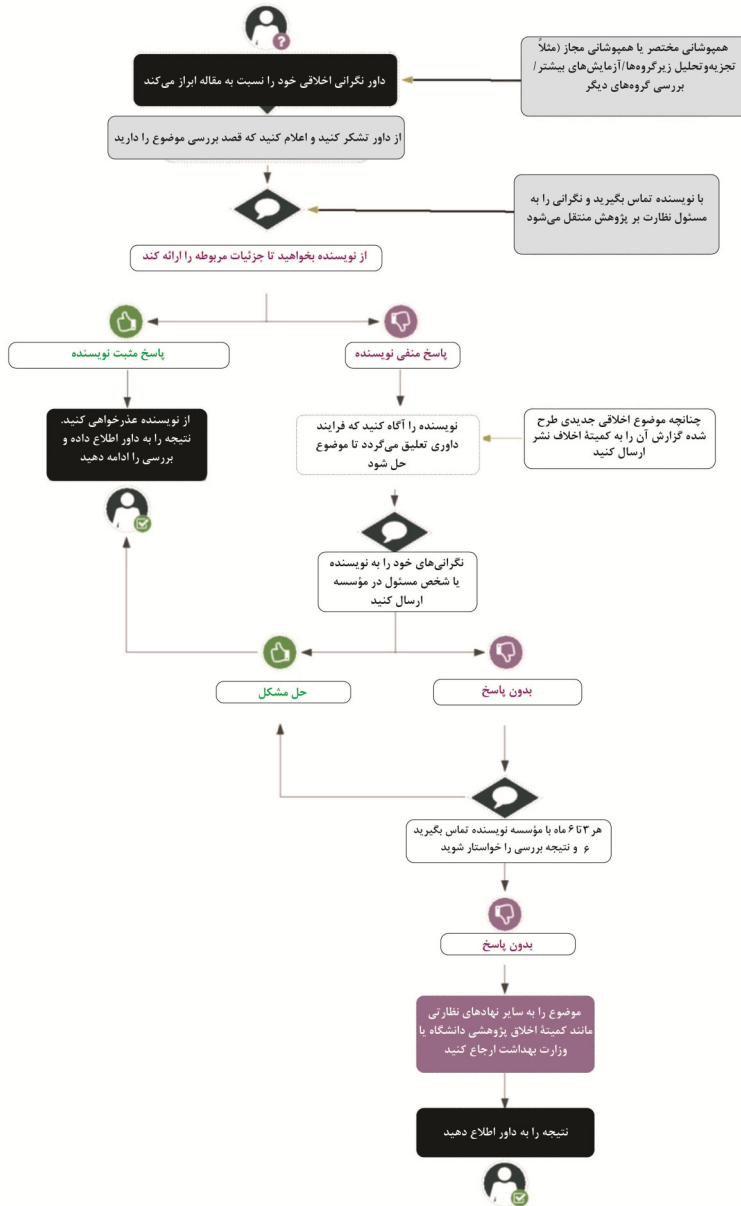

تضاد منافع / منافع رقابتی

مشکل اخلاقی مشکوک در مقاله ارسال شده

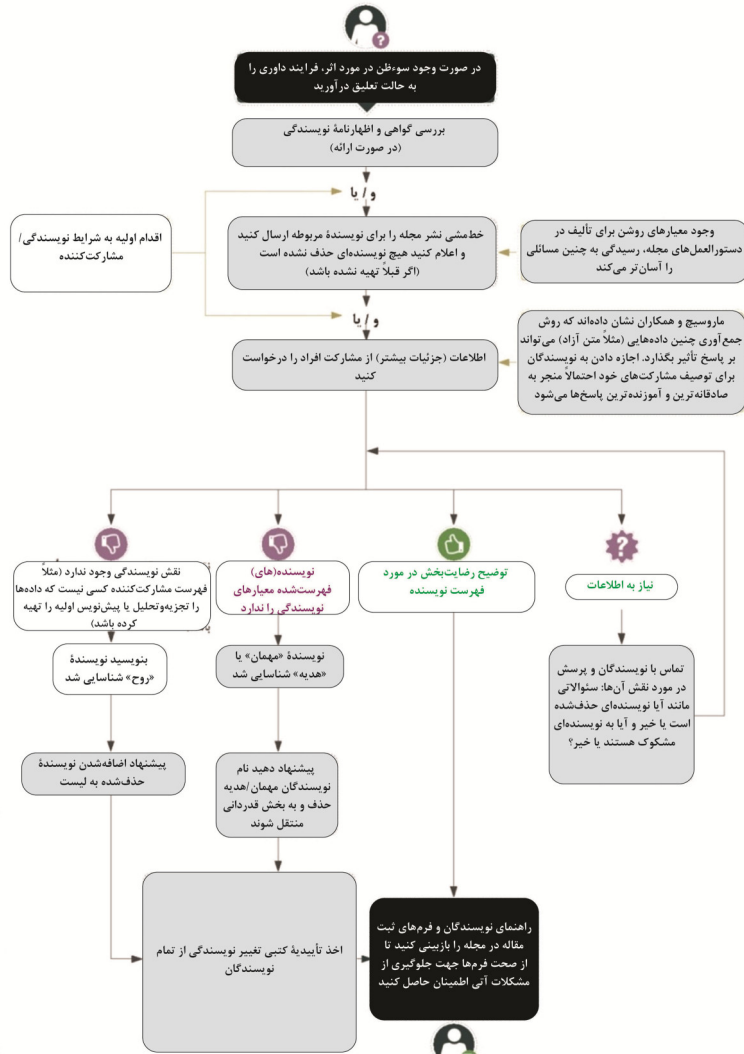
Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics – Suspected ethical problem in a submitted manuscript – English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.19> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

بررسی اخلاقی

نویسنده روح، مهمان و هدیه در مقاله‌ آرسالی

Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics in a submitted manuscript — English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.18> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

تألیف و مشارکت

سرقت ادبی در یک مقاله منتشر شده

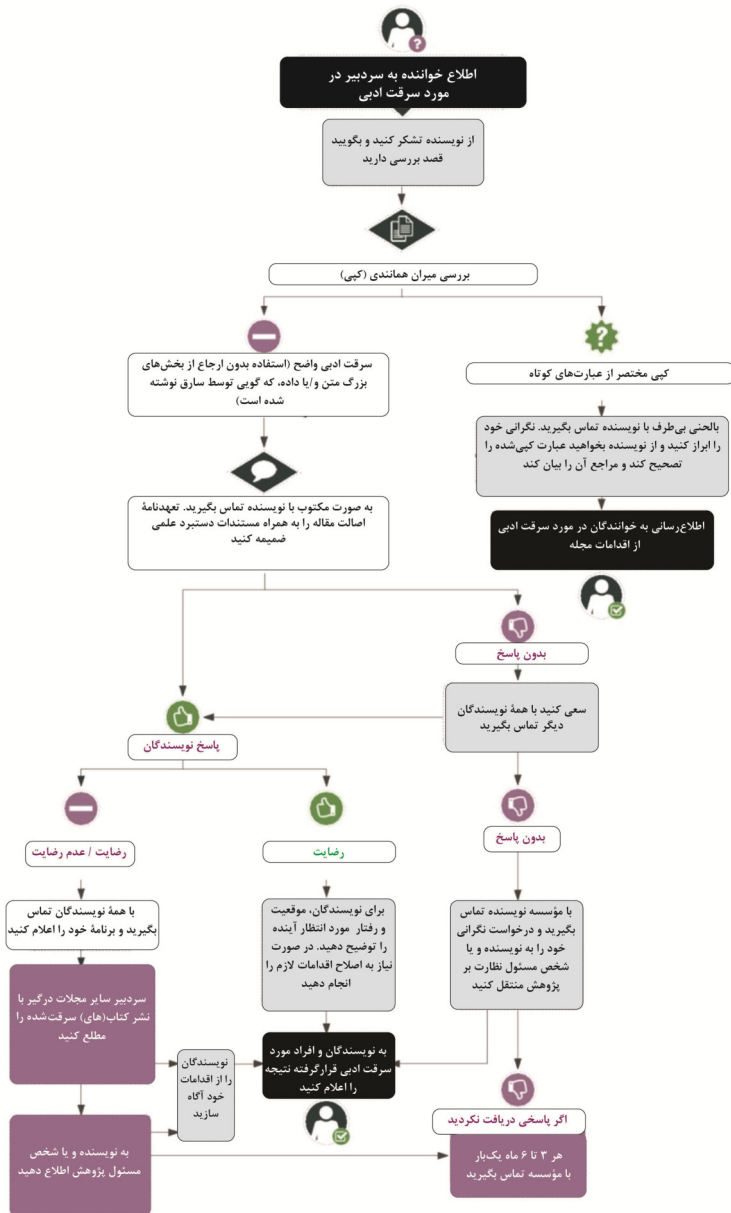

Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and Infographics on Plagiarism in a published article - English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.2> ©2021 Committee on Publication Ethics (CC BY-NC-ND 4.0)

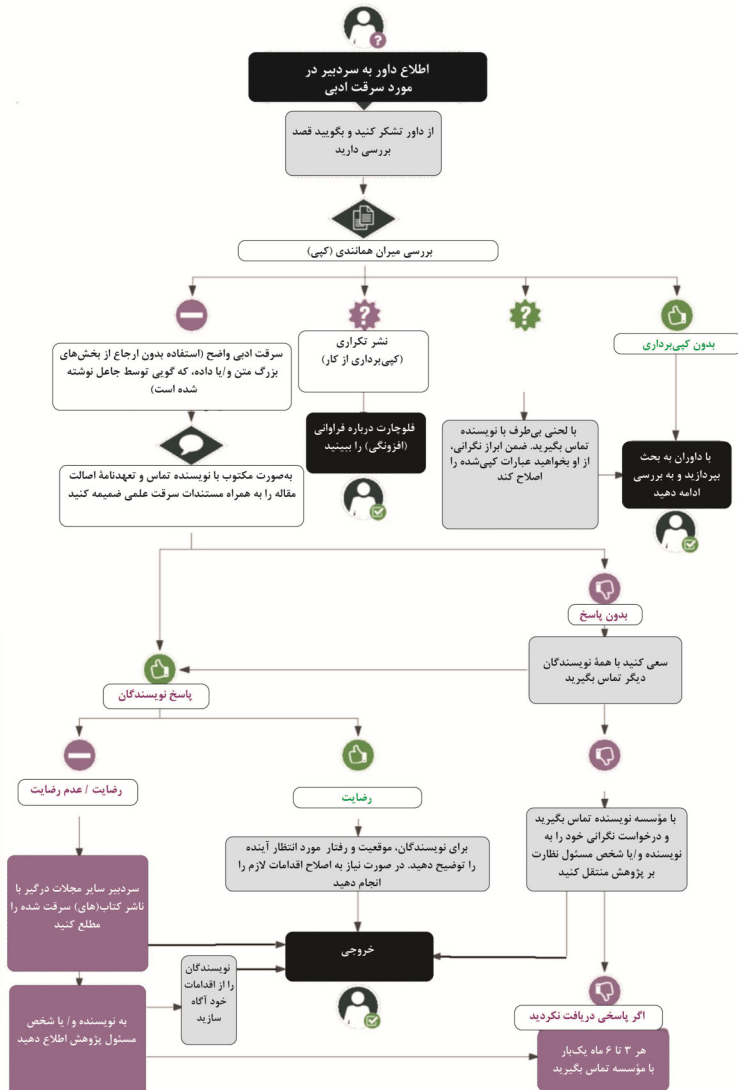
مالکیت معنوی

تضاد منافع / منافع رقابتی

سرقت ادبی در مقاله ارسال شده

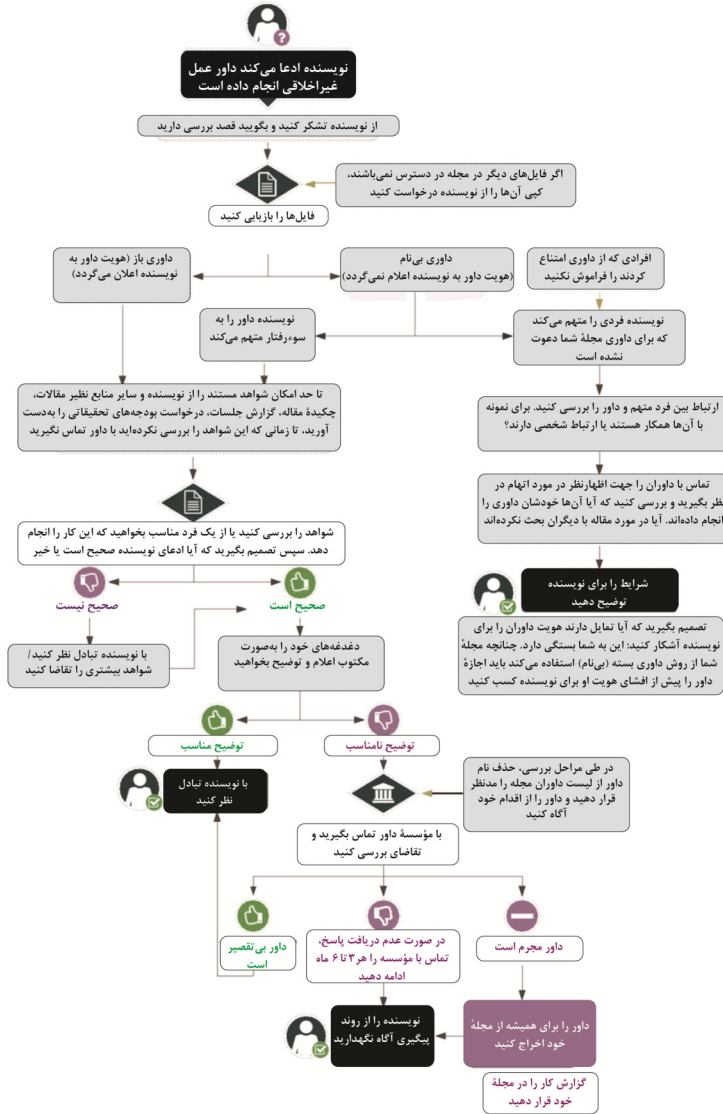

Cite this as: COPE Council. COPE Flowcharts and infographics on Plagiarism in a submitted manuscript English. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.1> ©2021 Committee on Publication Ethics CC BY-NC-ND 4.0

اتهام به داور در تصاحب ایده‌ها یا داده‌های یک نویسنده

Cite this as:
COPE Council.
COPE Flowcharts
and infographics —
Reviewer suspected
to have
appropriated
an author's ideas
or data — English.
[https://doi.org/
10.24318
cope.
2019.2.5](https://doi.org/10.24318/cope.2019.2.5)
©2021 Committee
on Publication
Ethics (CC BY-
NC-ND 4.0

مالکیت معنوی

پیوست ۴

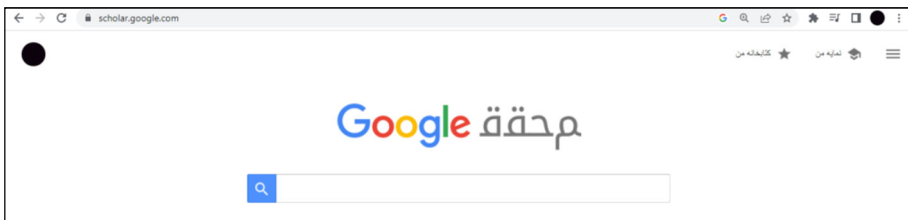

نحوه ثبت مجله در گوگل اسکالر (Google Scholar)

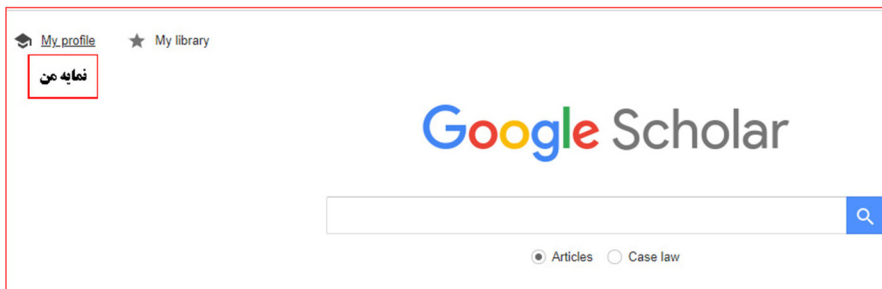
۱- ورود به سایت گوگل اسکالر به نشانی زیر برای ساخت پروفایل:

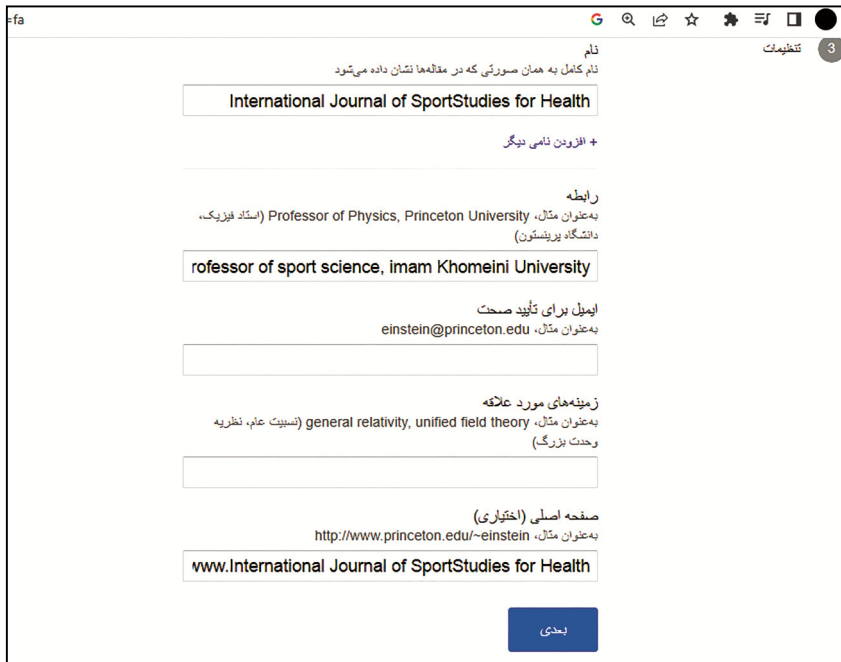
<https://scholar.google.com/>

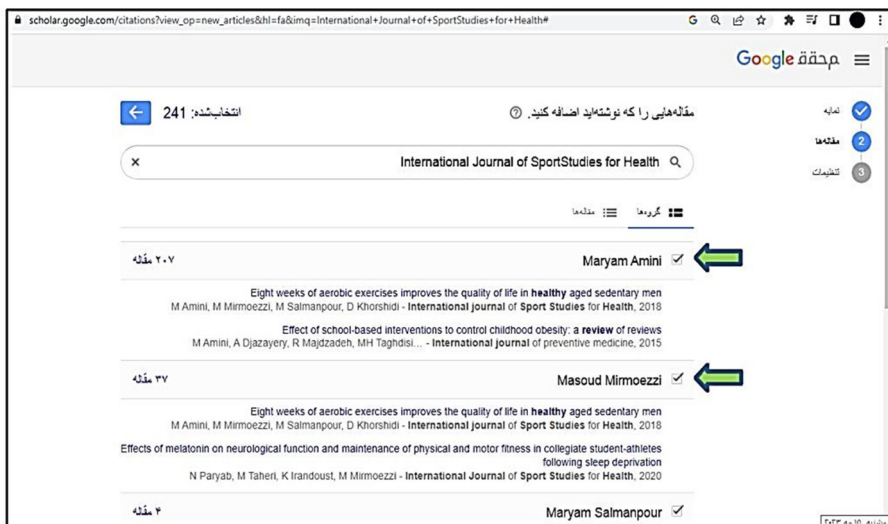
۲- برای ساخت پروفایل از گزینه «نمایه من» یا «My Profile» استفاده کنید.

۳- تکمیل اطلاعات مجله

۴- انتخاب مقالات چاپ‌شده در مجله

۵- با انتخاب فلش در بالای صفحه به مرحله بعد بروید.

scholar.google.com/citations?view_op=new_articles&hl=fa&imq=International+Journal+of+SportStudies+for+Health#

مقاله‌هایی را که نوشته‌اید اضافه کنید.

انتخاب‌شده: 241

International Journal of SportStudies for Health

گروه‌ها

مقاله ۲۰۷ Maryam Amini ✓

Eight weeks of aerobic exercises improves the quality of life in healthy aged sedentary men
M Amini, M Mirmoezzi, M Saimanpour, D Khorshidi - International Journal of Sport Studies for Health, 2018

Effect of school-based interventions to control childhood obesity: a review of reviews
M Amini, A Djazayeri, R Majdzadeh, MH Taghdisi... - International Journal of preventive medicine, 2015

مقاله ۳۷ Masoud Mirmoezzi ✓

۶- در این مرحله باید نمایه و به‌روزرسانی خودکار را انتخاب کنید و گزینه تمام را انتخاب کنید.

scholar.google.com/citations?hl=fa&imq=International+Journal+of+SportStudies+for+Health&view_op=new_updates

به‌روزرسانی‌های مقاله

Scholar بصورت خودکار مقالات جدید شما را پیدا میکند و مقاله‌های کنونی را نشان میدهد.

انتخاب خودکار به‌روزرسانی‌ها

به‌روزرسانی‌ها را برای موردی که این را ارسال کنید

نمایش بویان نمایه

نمایه‌های عمومی به دیگران شما کمک میکند کارهای شما را پیدا و دنبال کنند.

این نمایه من عمومی نبود

دنبال کردن از طریق ایمیل (به نمایه عمومی نوازش است)

مقاله‌های جدید مرتبط با تحلیل من

ظواهرهای جدید از مقاله‌های من

تمام

۷- در این مرحله می‌توانید اطلاعات مجله خود را مشاهده کنید.

international journal of sport studies for health

Unknown affiliation
No verified email - [Homepage](#)
sport sciences and health

FOLLOW

TITLE	CITED BY	YEAR
Eight weeks of aerobic exercises improves the quality of life in healthy aged sedentary men M Amini, M Mirmoezzi, M Saimanpour, D Khorshidi International Journal of Sport Studies for Health 1 (1)	36	2018
The effect of eight weeks high intensity interval training (HIIT) on E-selection and P-selection in young obese females M. Jafari, E. Poursayemeh, M. Fathi International journal of sport studies for health 1 (1)	34	2018
The acute effect of low intensity aerobic exercise on psychomotor performances of athletes with nocturnal sleep deprivation C. Mostafaei, A.H. Afshar, S. Mahdavi, M. Rezaei International Journal of Sport Studies for Health 1 (1)	30	2018
Effect of peripheral heart action on body composition and blood pressure in women with high blood pressure	21	2018

Cited by

	All	Since 2018
Citations	521	516
h-index	13	13
i10-index	20	20

Co-authors

EDIT

Hamdi CHTOUROU
University of Sfax

Khaled Trabelsi

پیوست ۵

نحوه ثبت مجله در پایگاه داده ایندکس کوپرنیکوس (INDEX COPERNICUS)

برای نمایه‌کردن مجله‌ای در پایگاه داده ایندکس کوپرنیکوس، باید به سایت این پایگاه داده به نشانی <https://indexcopernicus.com/index.php/en/> مراجعه و فرم درخواست برای نمایه‌کردن مجله را تکمیل کنید. در این فرم، باید اطلاعاتی مانند نام مجله، موضوعاتی که مجله در آن فعالیت می‌کند، شماره ISSN مجله و سایر اطلاعات مرتبط را وارد کنید. همچنین باید شرایط و مدارکی مانند کپی از شماره‌های اخیر مجله، بیانیه‌نامه از سردبیر و فهرست نویسندگان و داوران را نیز به همراه درخواست خود ارسال کنید. بعد از بررسی درخواست، گروه ایندکس کوپرنیکوس مجله را در صورت تأیید و با توجه به شرایط لازم، در پایگاه داده خود نمایه خواهد کرد.

<https://indexcopernicus.com/index.php/en/>

۱- ورود اطلاعات مجله (نام مجله، عنوان کوتاه، شرح اهداف و چشم‌انداز مجله)

Morteza Taheri
m.taheri@soc.ihu.ac.ir

My Journals

Issues and contents
Import

Contact

ICI WORLD JOURNALS

Presentation panel

Log out

Add journal

Journals list / Add journal

Journal form

Original title: International Journal of Sport Studies for Health

English title: International Journal of Sport Studies for Health

Short title: International Journal of Sport Studies for Health

Alternative titles:

Save title

Journal description: The International Journal of Sport Studies for Health (IJSSH) publishes empirical and theoretical contributions in the science of physical activity, human movement, exercise, and sport. The journal's Editors and Editorial Board encourage researchers and scholars worldwide to submit their work for publication since the journal emphasizes its international perspective. Innovative applications, cultural and cross-cultural research and position statements of international organizations are especially welcomed. The major purposes of IJSSH are to promote understanding sport and health research and enhancing theoretical and practical knowledge in these fields and promote high-quality scientific and applied works in sport and exercise sciences in the fields of health.

۲- تعیین نوع مجله، حوزه موضوعی مجله در پایگاه‌های استنادی اسکوپوس و وب‌آوساینس، کشور مجله، زبان، شماره ISSN

Journal type	scientific
Main scientific profile	Sport Sciences x
Scientific profiles	Health (social science) x Rehabilitation x
Web of Science (main)	
Web of Science	Health Policy & Services x
Scimago category (main)	Health Professions / Physical Therapy, Sports Therapy and Rehabilitation x
Scimago categories	Health Professions / Health Professions (miscellaneous) x
Country	Iran
Publication language	Persian x
ISSN	2588-5782
Save ISSN	

۳- درج اطلاعات مربوط به استفاده از مجوز کرییتیو کامنز، نمایه‌های نشریه، نشانی وب‌سایت نشریه، نوع چاپ (الکترونیکی یا چاپی یا هر دو)، دسترسی به مقالات (دسترسی آزاد یا اشتراکی)، زمان آغاز نشر، تواتر انتشار (ماهانه، فصلی و سالانه)

Journal Creative Commons articles license	Yes, under the CC-BY license
Indexing databases	SPORTDiscus x
Website	https://brieflands.com/journals/international-journal-of-sport-studies-for-health/
Printed version	☐ Yes ☒ No ☐ No data
Electronic version	☒ Yes ☐ No ☐ No data
Free full texts	☒ Yes ☐ No ☐ No data
Published from	2018
Publication frequency	quarterly
Circulation	-

۴- ورود اطلاعات مربوط به مدت‌زمان فرایند داوری (ارزیابی اولیه، داوری مقاله)، چاپ مقاله، هزینه‌ی داوری و انتشار مقاله (داوری، سریع چاپ)

Manuscript procedure time	
The average time during which the preliminary assessment of manuscripts is conducted.	21 (Days)
The average time during which the reviews of manuscripts are conducted.	14 (Days)
The average time in which the article is published	45 (Days)

Fee model applied by the Editorial Office	
Are manuscript submission fees charged (submission fee)?	No
Are fees charged for the publication of the manuscript (publication fee)?	No
Is it possible to conduct chargeable rapid reviews / publications?	No
Are any other article processing charges (APC) collected?	No

۵- درج اطلاعات مربوط به هیئت تحریریه، مؤسسه، دانشگاه و ناشر

Composition of the Editorial Team	
درج اطلاعات کامل اعضای هیئت تحریریه	Add
درج اطلاعات مؤسسه	Add institution
درج اطلاعات ناشر	

۶- بارگذاری تصویر جلد مجله

Journal cover

Click or drop file here to upload

(The maximum cover size is 250kB)

Copyright Index Copernicus © 2022
Rules
Privacy policy
Return policy

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

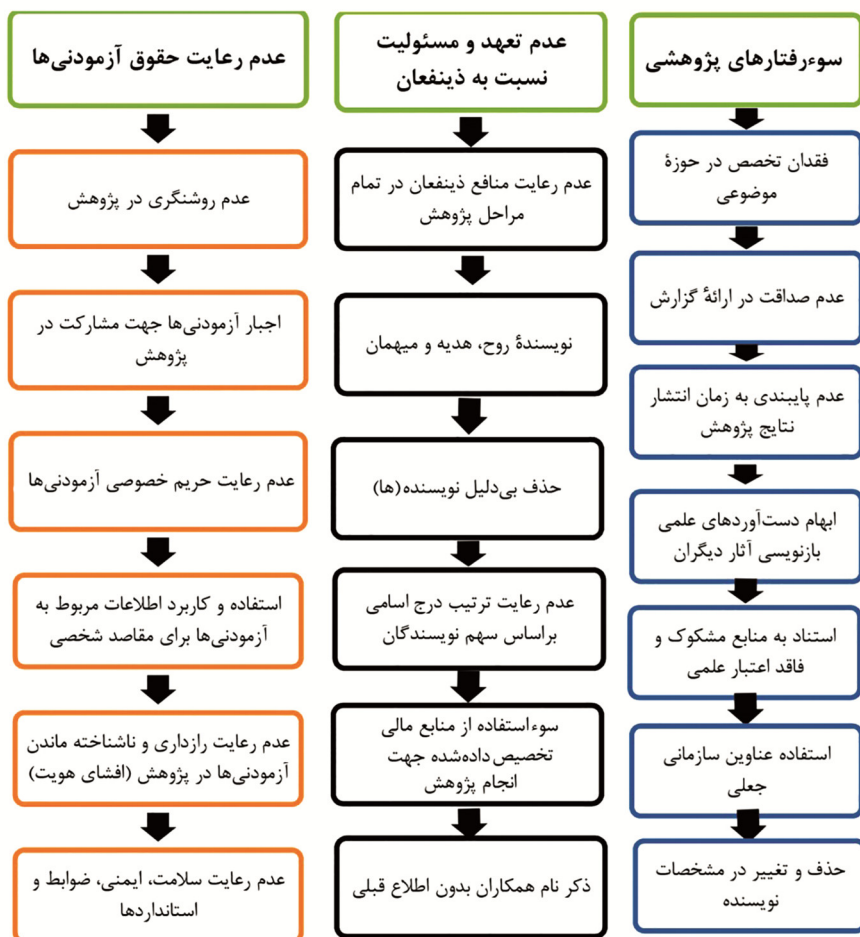
پیوست ۶

مصادیق تخلفات پژوهشی

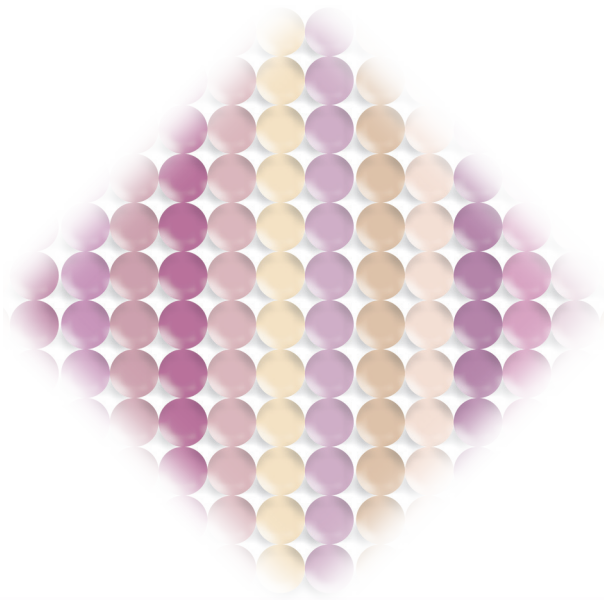
عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسئولیت پژوهش انجام شده	جعل هویت جعل امضا، گواهی پذیرش جعلی	جعل داده‌ها (توضیح در فصل ۳)	سوءرفتارهای پژوهشی
انتشار مجدد چاپ مجدد اثر علمی	اجاره علمی انجام پژوهش توسط فردی دیگر	سرقت علمی (متن یا ایده)	عدم رعایت حقوقی آزمودنی‌ها
خرید و فروش آثار پژوهشی (پایان نامه، مقاله...)	همپوشانی اطلاعات (توضیح در فصل ۳): سلامی، مشابهت متنی	تحریف داده‌ها (توضیح در فصل ۳)	عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذینفعان

مصادیق مرتبط با عدم رعایت حقوقی آزمودنی‌ها، موارد مرتبط با سوءرفتارهای پژوهشی و عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذینفعان در صفحه بعد قابل مشاهده است.

منابع

رضانعی، مهدی. (۱۳۹۶). راهنمای نمایه‌سازی نشریات در پایگاه‌های معتبر علمی. مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

طهماسبی بلوک‌آباد، رضا؛ جوادی، مجتبی؛ میرزایی هاوشکی، محمدحسن؛ و لطیفی، میثم (۱۳۹۷). استخراج و اولویت‌بندی راهبردهای نیل به مرجعیت علمی ج.ا. ایران با روش تحلیل عملکرد-اهمیت (IPA). فصلنامه علمی راهبرد، ۲۷ (۱)، ۵-۲۹.

DOR:20.1001.1.10283102.1397.27.1.1.5

وزیری، اسماعیل، و صبوری، علی‌اکبر (۱۴۰۰). تعاملات علمی بین‌المللی، پیشران دیپلماسی علم و فناوری. نشاء علم، ۱۲ (۱)، ۱۳-۲۰.

DOR: 20.1001.1.2008935.1400.12.1.3.9

نورمحمدی، حمزه علی (۱۴۰۲). آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی. تهران: سمت.
نوروزی چاکلی، عبدالرضا، و صمدی، لاله. (۱۳۹۷). نمایه‌های تخصصی الکترونیکی. تهران: انتشارات سمت.

هراتی، هادی، و صنعت جو، اعظم (۱۳۹۸). روش‌ها و فنون نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی. تهران: انتشارات سمت.

موسوی موحدی، علی‌اکبر (۱۴۰۰). دیپلماسی علمی و مرجعیت علمی. نشریه نشاء علم، ۱۲ (۱)، ۷-۱۴.

DOR: 20.1001.1.2008935.1400.12.1.1.7

Astaneh, B., & Masoumi, S. (2018). From paper to practice; indexing systems and ethical standards. *Science and Engineering Ethics*, 24, 647-654. <https://doi.org/10.1007/s11948-017-9899-x>

DeTora, L. (2022). Understanding ghostwriting and ghost authorship as problems of research integrity. In J. Faintuch & S. Faintuch (Eds.), *Integrity of scientific research* (pp. 1-16). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-99680-2_43

Fox, C. W., & Burns, C. S. (2015). The relationship between manuscript title structure and success: Editorial decisions and citation performance for an ecological journal. *Ecology and Evolution*, 5(10), 1970-1980. <https://doi.org/10.1002/ece3.1480>

Gasparyan, A. Y., & Kitars, G. D. (2021). Editorial strategy to get a scholarly journal indexed by Scopus. *Mediterr J Rheumatol*, 32(1), 1-2. <https://doi.org/10.31138/mjr.32.1.1>

Ghane, M. R., Niazmand, M. R., & Sabet Sarvestani, A. (2020). The citation advantage for open access science journals with and without article processing charges. *Journal of Information Science*, 46(1), 118-130. <https://doi.org/10.1177/0165551519837183>

Holbeach, N., Freckelton AO QC, I., & Mol, B. W. (2023). Journal editors and publishers' legal obligations with respect to medical research misconduct. *Research Ethics*, 19(2), 107-120. <https://doi.org/10.1177/17470161221147440>

Hong, S. T., & Youn, H. S. (2020). Status of editing and publishing of scholarly journals by academic societies of science and technology in Korea. *Journal of Korean Medical Science*, 35(25), e208. <https://doi.org/10.3346/jkms.2020.35.e208>

- Lippi, G. (2018). How do I peer-review a scientific article?—a personal perspective. *Annals of translational medicine*, 6(3). <https://doi.org/10.21037/atm.2017.12.15>
- Malički, M., Aalbersberg, I. J., Bouter, L., & ter Riet, G. (2019). Journals' instructions to authors: A cross-sectional study across scientific disciplines. *PLoS ONE*, 14(9), e0222157. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0222157>.
- Margoni, T., & Peters, D. (2016). Creative Commons Licenses: empowering open access. Available at SSRN 2746044. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2746044>
- Mishra, P., Rout, S.K., Gulati, S., Sinhababu, A., & Chakravarty, R. (2022). Adoption of Creative Commons Licences for the Maximum Utilisation of e-Resource: A Use Case of Open Access Journals Indexed in DOAJ. *The Serials Librarian*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/0361526x.2022.2138682>
- Mehta, P., & Mukherjee, S. (2022). Plagiarism and its repercussions: A primer on responsible scientific writing. *Central Asian Journal of Medical Hypotheses and Ethics*, 3(1), 52-62. <https://doi.org/10.47316/cajmhe.2022.3.1.05>
- Moher, D. (2018). Reporting guidelines: Doing better for readers. *BMC Medicine*, 16(1), 233. <https://doi.org/10.1186/s12916-018-1226-0>
- Nahlen, D., & Clark, S. (2018). The publisher's perspective on journal and book publishing. *Seminars in Oncology Nursing*, 34(4), 381-385. <https://doi.org/10.1016/j.soncn.2018.09.006>
- Severin, A., Strinzel, M., Egger, M., Domingo, M., & Barros, T. (2020). Who reviews for predatory journals? A study on reviewer characteristics. *BioRxiv*. <https://doi.org/10.1101/2020.03.09.983155>
- Simera, I., Moher, D., Hirst, A., Hoey, J., Schulz, K. F., & Altman, D. G. (2010). Transparent and accurate reporting increases reliability, utility, and impact of your research: Reporting guidelines and the EQUATOR Network. *BMC Medicine*, 8(1), 1-6. <https://doi.org/10.1186/1741-7015-8-24>
- Sachan, A., Khanna, S., & Sharma, V. (2022). Publication ethics and misconducts. *Indian Journal of Rheumatology*, 17(Suppl 2), S334-S341. <https://doi.org/10.4103/0973-3698.364678>
- Somoza-Fernández, M., Rodríguez-Gairín, J. M., & Urbano, C. (2018). Journal coverage of the emerging sources citation index. *Learned Publishing*, 31(3), 199-204. <https://doi.org/10.1002/leap.1160>
- Teixeira da Silva, J. A., & Nazarovets, S. (2022). The role of Publons in the context of open peer review. *Publishing Research Quarterly*, 1-22. <https://doi.org/10.1007/s12109-022-09914-0>
- Wright, P. M. (2016). Ensuring research integrity: An editor's perspective. *Journal of Management*, 42(5), 1037-1043. <https://doi.org/10.1177/0149206316643931>
- Zimba, O., & Gasparyan, A. (2021). Peer review guidance: A primer for researchers. *Reumatologia/Rheumatology*, 59(1), 3-8. <https://doi.org/10.5114/reum.2021.102709>